

แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยว
บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี

LANDSCAPE DEVELOPMENT FOR TOURISM IN KLONGLAD BANGKOK
IN THONBURI

อนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์
ANUPORN JARUCHANTASART

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2548

ISBN 974-15-1608-8

LANDSCAPE DEVELOPMENT FOR TOURISM IN KLONGLAD BANGKOK
IN THONBURI

ANUPORN JARUCHANTASART

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2005
ISBN 974-15-1608-8

COPYRIGHT 2005

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยว บริเวณพื้นที่ คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี	
ชื่อนักศึกษา	อนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์	
รหัสประจำตัว	43064010	
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต	
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม	
คณะ	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	
พ.ศ.	2548	
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมพล ดำรงเสถียร	
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ จุฬามานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์	

บทคัดย่อ

แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยว บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางกายภาพในพื้นที่ที่ส่งผลต่อภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

โดยผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ในบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี

ผลการศึกษาและสรุปปัญหาทางภูมิทัศน์ในพื้นที่ศึกษา ทั้งจากสภาพทางกายภาพและความต้องการของคนในพื้นที่ศึกษา ได้ถูกวิเคราะห์เพื่อศึกษาถึงการแก้ปัญหาและเสนอแนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน ในรูปแบบการศึกษาจินตภาพของเมืองซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 เรื่องดังนี้

1. ย่าน (Distric)
2. ที่รวมกิจกรรม (Node)
3. ทางสัญจร (Path)
4. ที่หมายตา (Landmark)
5. ขอบเขต (Edge)

ผลการศึกษาจินตภาพของเมืองและผลการวิเคราะห์การแก้ปัญหา จึงได้เสนอแนวความคิดเส้นทางการท่องเที่ยวโบราณสถานและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ออกเป็น 3 ช่วงเวลา คือ 1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมงครึ่ง และ 2 ชั่วโมง

Title	Landscape Development for Tourism in Klonglad Bangkok in Thonburi
Student's Name	Anuporn Charuchanthasart
Student's Code	43064010
Degree	Master's Degree in Industrial Education
Discipline	Architecture
Faculty	Industrial Education
Academic Year	2005
Advisor	Assistant Professor Somphol Damrongsathien
Co-advisor	Assistant Professor Suthas Chuphamanee Assistant Professor Dr. Punnee Leekitchwatana

ABSTRACT

The objectives of research.

1. To study the physical factors of the area and to propose.
2. The design guidelines to landscape development for tourism in klonglad bangkok in thonburi.

The researcher has studied the data based on the enquiries, observations, conducting interviews and questionnaires, for gathering data to be used as supportive factors in designs to improve the landscape of klonglad bangkok thon buri.

The results of study in summarizing the problems of landscape in the study area as both physical condition and the need of the residents in the study area have been analyzed in order to study the problem's solution and propose concepts to improve the community's landscape, in the form of city imaginative study, which comprise of 5 supportive factors as follows:

1. District
2. Node
3. Path
4. Landmark
5. Edge

The results of study on city's imagination and analysis of problem solving, we have presented our point of views on tourism of historical sites and conservation tourism in the area of Klonglad Bangkok, ThonBuri. The time is divided into 3 durations; 1 hour, 1 hour and half and 2 hours.

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงกระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง.....	15
2.2 แสดงระยะห่างระหว่างถนนสายหลักในระบบถนนที่มีรูปแบบเป็นตารางหมากรุก.....	27
2.3 แสดงความกว้างของส่วนประกอบของรูปตัดถนนตามลักษณะการใช้ที่ดิน.....	32
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาท่า.....	80
4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม.....	81
4.3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศมุลวรวิหาร.....	83
4.4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	84
4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ.....	86
4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม.....	88
4.7 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นมัคคุเทศก์.....	90
4.8 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม.....	91
4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาท่าของ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาท่า.....	93
4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตาราม ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม.....	100
4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดวงศมุลวรวิหารของผู้ตอบ แบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศมุลวรวิหาร.....	107
4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	113
4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.....	122
4.14 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม.....	130
4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นมัคคุเทศก์.....	136
4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม.....	145

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำ.....	154
4.18 แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม.....	155
4.19 แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณวัดวงศมุลวรวิหาร.....	157
4.20 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณพื้นที่ คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	158
4.21 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณพื้นที่ คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ.....	160
4.22 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณพื้นที่ คลองลัด บางกอก ที่เป็นชาวคลองคูเมืองเดิม.....	161
4.23 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่ คลองลัดบางกอก ที่เป็นมัคคุเทศน์.....	162
4.24 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่ คลองลัดบางกอก ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม.....	164

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงพื้นที่ที่ศึกษา บริเวณคลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี.....	5
1.2 แสดงขอบเขตพื้นที่ที่ศึกษาบริเวณคลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี.....	6
2.1 แสดงการเชื่อมต่อของถนนในเมืองประเภทต่าง ๆ.....	24
2.2 แสดงรูปแบบถนนแบบรัศมี.....	26
2.3 แสดงรูปแบบถนนแบบตาราง.....	28
2.4 แสดงรูปแบบถนนแบบวงแหวน.....	28
2.5 แสดงรูปแบบถนนแบบตามแนวตรง.....	29
2.6 แสดงรูปตัดถนนในเมือง.....	29
2.7 แสดงรูปตัดเกาะกลางถนน.....	30
2.8 แสดงรูปตัดเกาะกลางถนนแบบ Depressed Median.....	31
2.9 แสดงขบวนเสด็จพยุหยาตราทางชลมารค.....	62
2.10 แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำ.....	66
2.11 แสดงโบสถ์วัดระฆังโฆสิตาราม.....	68
2.12 แสดงพระปรางค์ระฆังโฆสิตาราม.....	68
2.13 แสดงหอพระไตรปิฎกวัดระฆังโฆสิตาราม.....	68
2.14 แสดงโบสถ์วัดพระยาทำ.....	69
2.15 แสดงหอรระฆังวัดพระยาทำ.....	69
2.16 แสดงทัศนียภาพภายในวัดพระยาทำ.....	69
2.17 แสดงโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร.....	69
2.18 แสดงทัศนียภาพคลองคูเมืองเดิม.....	72
2.19 แสดงทัศนียภาพคลองคูเมืองเดิม.....	72
2.20 แสดงทัศนียภาพคลองคูเมืองเดิม.....	72
2.21 แสดงอุโบสถ วัดอรุณราชวราราม.....	74
2.22 แสดงรูปปั้นยักษ์ยืน วัดอรุณราชวราราม.....	74
2.23 แสดงพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม.....	74
4.1 แสดงย่านการค้าตลาดวังหลัง.....	169
4.2 แสดงย่านชุมชนพักอาศัยชอยบ้านช่างหล่อ.....	169

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.3 แสดงย่านสถานที่ราชการ กรมอุทหากรเรือ.....	170
4.4 แสดงย่านการศึกษา โรงเรียนสตรีวัดระฆัง.....	170
4.5 แสดงย่านอาคารทางศาสนา พระปรางค์วัดระฆัง.....	171
4.6 แสดงย่านอาคารอนุรักษ์ อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร.....	171
4.7 แสดงย่านสวนพักผ่อนและที่ว่าง ลานวัดระฆังโฆสิตาราม.....	172
4.8 แสดงเส้นทางสัญจรทางบก ถนนอรุณอมรินทร์.....	174
4.9 แสดงเส้นทางสัญจรทางบก ถนนพรานนก.....	174
4.10 แสดงเส้นทางสัญจรทางน้ำ ท่าเรือพรานนก.....	175
4.11 แสดงเส้นทางสัญจรทางน้ำ ท่าเรือวัดระฆัง.....	175
4.12 แสดงที่รวมกิจกรรม ซอยบ้านช่างหล่อ.....	176
4.13 แสดงที่รวมกิจกรรม ลานวัดระฆังโฆสิตาราม.....	177
4.14 แสดงที่หมายตา พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม.....	178
4.15 แสดงที่หมายตา หอพระไตรปิฎก.....	179
4.16 แสดงที่หมายตา หอระฆังวัดพระยาทำ.....	179
4.17 แสดงที่หมายตา อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร.....	180
4.18 แสดงขอบเขต ถนนพรานนก.....	181
4.19 แสดงขอบเขต แม่น้ำเจ้าพระยา.....	181
4.20 แสดงแผนที่การล่องเรือทัวร์คลอง 1 ชั่วโมง.....	182
4.21 แสดงแผนที่การล่องเรือทัวร์คลอง 1 ชั่วโมงครึ่ง.....	183
4.22 แสดงแผนที่การล่องเรือทัวร์คลอง 2 ชั่วโมง.....	184
5.1 แสดงลักษณะการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ผังธนบุรี ในปัจจุบัน.....	188
5.2 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ผังธนบุรี.....	189
5.3 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงที่หมายตา Landmark.....	192
5.4 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงที่หมายตา Landmark.....	193
5.5 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงที่หมายตา Landmark.....	194
5.6 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงย่าน District.....	201
5.7 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงย่าน District.....	202

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.8 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงย่าน District.....	203
5.9 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงที่รวมกิจกรรม Node.....	206
5.10 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงที่รวมกิจกรรม Node.....	207
5.11 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงทางสัญจร Path.....	212
5.12 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงทางสัญจร Path.....	213
5.13 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงขอบเขต Edge.....	215
5.14 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงขอบเขต Edge.....	216
5.15 แสดงเส้นทางการล่องเรือท่องเที่ยว 1 ชั่วโมง.....	217
5.16 แสดงเส้นทางการล่องเรือท่องเที่ยว 1 ชั่วโมงครึ่ง.....	218
5.17 แสดงเส้นทางการล่องเรือท่องเที่ยว 2 ชั่วโมง.....	219

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4. ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1. เมืองและการท่องเที่ยว.....	8
2.1.1. เมืองและการท่องเที่ยว.....	8
2.1.2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง.....	12
2.1.3. นโยบายในการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง.....	13
2.2. แนวการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง.....	16
2.2.1. ย่าน (Districts).....	16
2.2.2. ที่รวมกิจกรรม (Node).....	19
2.2.3. ทางสัญจร (Path).....	22
2.2.4. ที่หมายตา (Landmark).....	47
2.2.5. ขอบเขต (Edge).....	49
2.3. รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง.....	50
2.4. ภูมิหลังเมืองธนบุรี.....	61
2.4.1. ประวัติกรุงธนบุรี.....	61

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.4.2. ลักษณะทางประเพณีและวัฒนธรรม.....	62
2.4.3. ลักษณะการท่องเที่ยว.....	63
2.4.4. เส้นทางการท่องเที่ยว.....	64
2.5. ประวัติโบราณสถานที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา.....	67
2.5.1. วัดระฆังโฆสิตาราม.....	67
2.5.2. วัดพระยาทำ.....	68
2.5.3. วัดวงศมุลวรวิหาร.....	70
2.5.4. คลองคูเมืองธนบุรีฝั่งตะวันตก.....	71
2.5.5. วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร.....	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
3.4. วิธีการศึกษา.....	78
3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	80
4.1.1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
4.1.2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณ พื้นที่คลองลัดบางกอก.....	93
4.1.3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของ บริเวณพื้นที่ คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี.....	154
4.2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต.....	167
4.2.1. การศึกษาจินตภาพบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี.....	167
4.2.1.1. ย่าน (Districts).....	167

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.2.1.2. ทางสัญจร (Path).....	172
4.2.1.3. ที่รวมกิจกรรม (Node).....	176
4.2.1.4. ที่หมายตา (Landmark).....	177
4.2.1.5. ขอบเขต (Edge).....	180
4.2.2. ข้อมูลสำรวจเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยว.....	182
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ.....	185
5.1. สรุปผลการวิจัย.....	185
5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	185
5.1.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	185
5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	185
5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	186
5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	186
5.2. ข้อเสนอแนะผลการวิจัย.....	186
5.2.1 แนวความคิดในการปรับปรุงที่หมายตา (Landmark).....	190
5.2.2 แนวความคิดในการปรับปรุงย่าน (District).....	195
5.2.3 แนวความคิดในการปรับปรุงที่รวมกิจกรรม (Node).....	204
5.2.4 แนวความคิดในการปรับปรุงทางสัญจร (Path).....	208
5.2.5 แนวความคิดในการปรับปรุงขอบเขต (Edge).....	214
5.2.6 แนวความคิดในการปรับปรุงเส้นทางท่องเที่ยว.....	217
5.3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	220
บรรณานุกรม.....	221
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก กรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	223
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มต่าง ๆ.....	231

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงธนบุรีในอดีตเป็นเมืองเก่าที่มีความสำคัญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ฐานะที่เป็นเมืองหน้าด่านและเมืองท่า ภายหลังจากเสียกรุงครั้งที่ 2 และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชเมื่อ พ.ศ. 2310 ทรงโปรดเกล้าฯ สถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานีของไทย จนกระทั่งสิ้นรัชสมัยของพระองค์ ดังนั้นภายในเขตพื้นที่เมืองธนบุรีจึงปรากฏหลักฐานที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่ควรอนุรักษ์เป็นจำนวนมากเช่น พระราชวังเดิม วัดอรุณราชวราราม วัดเครือวัลย์วรวิหาร แนวคูคลองเมืองเดิม และกำแพงเมืองธนบุรี เป็นต้น (บริษัท จินครอนกรุ๊ป จำกัด .2543 : 6)

ลักษณะชุมชนที่เจริญเติบโตตามแนวลำน้ำ เป็นเอกลักษณ์หนึ่งของการดำรงชีวิตตามแบบประเพณีไทยมาแต่โบราณ ซึ่งควรศึกษาและอนุรักษ์ลักษณะวัฒนธรรมอันดีงามที่มาพร้อมกับการดำรงชีวิตตามสังคมประเพณีไว้และพื้นที่บริเวณสองฝั่งตลอดแนวลำน้ำเจ้าพระยาเดิม ยังคงเป็นชุมชนพักอาศัยที่มีผู้คนอยู่อาศัยค่อนข้างหนาแน่น มีการสืบทอดมรดกที่ดินต่อมาหลายชั่วอายุคนยังเป็นบริเวณที่มีสถานที่สำคัญซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์อยู่มากมายหลายแห่งตลอดแนวลำน้ำ การเจริญเติบโตของชุมชนตามแนวคลองซึ่งแต่เดิมเป็นย่านพักอาศัยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมีการพาณิชย์กรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน มีตลาด โรงเรียน และกิจกรรมอื่น ๆ เกิดขึ้นทำให้เกิดเรื่องราวที่น่าสนใจถึงลักษณะที่สืบเนื่องกันมาเป็นประเพณี และแนวโน้มที่รูปแบบชุมชนจะเปลี่ยนแปลงไปหากเกิดการพัฒนาขึ้นในชุมชน รวมทั้งนำศึกษาความสัมพันธ์กับย่านใกล้เคียงซึ่งใช้การคมนาคมทางน้ำติดต่อกันด้วย (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม . 2543 : 164)

แผนงานปรับปรุงองค์ประกอบของเมืองบริเวณพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครอง ซึ่งบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ถือเป็นหัวใจสำคัญของพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่อเนื่องทำหน้าที่เสมือนเป็นแนวเขตคุ้มครองให้บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ประกอบกับเป็นพื้นที่ซึ่งมีสิ่งทีแสดงถึงศักยภาพของความเป็นเมือง ความเป็นศูนย์กลางการปกครองและการเป็นพื้นที่ตั้งถิ่นฐานมาแต่ครั้งอดีต แต่ในปัจจุบันองค์ประกอบของเมืองเก่า กลุ่มโบราณสถานและชุมชนที่มีค่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และหลักฐานทางประวัติศาสตร์บางอย่างก็ได้เสื่อมโทรมหรือสูญสลายไปตามกาลเวลา และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งที่เป็นการทำลายโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือเป็นการ

ทำลายโดยเจตนาเพื่อหวังผลประโยชน์ต่าง ๆ ทำให้สิ่งมีคุณค่าเหล่านี้ถูกลดทอนความสำคัญลงจากขนาด ปริมาณ และรูปแบบที่หลากหลายของสถาปัตยกรรมรุ่นใหม่ อีกทั้งถูกบุกรุกหรือบดบังจากชุมชน และสภาพแวดล้อมโดยรอบจนไม่สามารถสะท้อนรูปธรรมความเป็นเมืองที่สำคัญในอดีตได้ชัดเจน ดังนั้นการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมบางประการจึงจำเป็นต้องกระทำเพื่อให้สิ่งเหล่านี้ แสดงเรื่องราวและบรรยากาศของเมืองที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม รวมถึงสร้างเอกลักษณ์และจินตภาพของเมืองเก่าให้ปรากฏ โดยสอดคล้องกับการพัฒนาเมืองในปัจจุบัน

แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยว บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ในสภาพปัจจุบันของพื้นที่โครงการ การเข้าถึงและความต่อเนื่องของโบราณสถาน เส้นทางรถและทางเดินเท้า กลุ่มโบราณสถานเชื่อมต่อกันด้วยถนนอรุณอมรินทร์โดยวัดระฆังโฆสิตารามสามารถเข้าถึงจากซอยวัดระฆังโฆสิตาราม สภาพซอยคับแคบทำให้เกิดปัญหาการจราจรอยู่เสมอ ประกอบกับมีการจอดรถอยู่ตลอดแนวซอยทำให้การสัญจรติดขัดยิ่งขึ้น บริเวณนี้ยังขาดทางเดินเท้าทำให้ผู้สัญจรด้วยการเดินเท้าอาจได้รับอันตรายจากกวดยานได้ วัดวงศมุลวรวิหารตั้งอยู่ในพื้นที่ของกรมอุทกหารเรือทำให้ประชาชนทั่วไปไม่สามารถเข้าไปใช้ได้ ส่วนวัดพระยาทำสามารถเข้าถึงจากซอยวัดพระยาทำ สภาพซอยค่อนข้างแคบ บริเวณทางเข้าวัดยังไม่มีความเด่นชัดในการเป็นแนวแกนสำคัญของโบราณสถาน

การใช้ที่ดินในพื้นที่นี้ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเพื่อการพักอาศัยความหนาแน่นปานกลางค่อนข้างสูงโดยจะกระจายตัวในพื้นที่ส่วนที่อยู่ถัดจากถนนอรุณอมรินทร์ ลักษณะเป็นอาคารไม้สูง 1-2 ชั้น และอาคารพาณิชย์ขนาดเล็กสูง 2-3 ชั้น ในบางบริเวณ เช่น ซอยวัดระฆังโฆสิตาราม ซอยวังหลังด้านหลังวัดพระยาทำ จะมีสภาพเป็นชุมชนแออัด ลักษณะอาคารเป็นบ้านไม้และบ้านไม้ผสมสังกะสีสูง 1-2 ชั้น ปลูกสร้างกันอย่างหนาแน่นและไม่เป็นระเบียบ ชุมชนบริเวณสองข้างคลองคูเมืองเดิมยังมีการประกอบกิจการรुक้าคลองทำให้คลองสกปรก ดินเลน และสูญเสียความเป็นองค์ประกอบของเมืองเก่าที่สำคัญลงไป ในบริเวณริมถนนอรุณอมรินทร์อาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์เก่าสูง 2-4 ชั้น ประกอบกิจกรรมค้าขายและและบริการพื้นที่บริเวณนี้มีชุมชนดั้งเดิมอยู่ 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านช่างหล่อและชุมชนบ้านขมิ้นบริเวณซอยมะตูม โดยเฉพาะชุมชนบ้านช่างหล่อยังมีการประกอบอาชีพดั้งเดิมคือ การหล่อพระพุทธรูป หลงเหลืออยู่ ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นสำคัญที่ควรรักษาไว้ ส่วนชุมชนบ้านขมิ้นนั้นจุดเด่นของชุมชนเลือนหายไปตามกาลเวลาจนไม่สามารถสื่อถึงภาพที่ชัดเจนได้ การกำหนดขอบเขตการพัฒนาให้สอดคล้องกับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมเดิมในพื้นที่อาจมีส่วนช่วยส่งเสริมแก่การพัฒนา ด้านท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางรื้อฟื้นและเปิดพื้นที่เพื่อสร้างความเด่นชัดของแนวคลองคูเมืองเดิม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของเมืองเก่าให้ปรากฏพบเห็นแก่คนทั่วไป ปรับปรุงพื้นที่เปิดโล่งบริเวณริมน้ำ โดยเฉพาะพื้นที่เปิดโล่งของวัดระฆังโฆสิตาราม ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญให้สามารถใช้เป็นที่ดำเนินกิจกรรมทางสังคมและการพักผ่อนแก่ชุมชน รวมทั้งสามารถใช้เป็นส่วนส่งเสริมทัศนียภาพแก่สถานที่หรือโบราณสถานที่สำคัญนั้น ๆ ซึ่งอาจช่วยส่งเสริมแก่การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง อนุรักษ์ลักษณะการอยู่อาศัยบริเวณริมแม่น้ำโดยกำหนดขอบเขตการพัฒนาให้สอดคล้องกับลักษณะทางสังคม และวัฒนธรรมเดิมในพื้นที่ รวมทั้งเสริมการให้บริการสาธารณะ ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการสำหรับชุมชนริมน้ำ เพื่อให้ผู้คนจะได้ไม่ละทิ้งถิ่นฐานไปอยู่ใกล้ถนนและสภาพชีวิตริมน้ำก็จะคงอยู่ต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางกายภาพในพื้นที่ที่ส่งผลต่อภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

1.3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อหาแนวทางการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดด้านการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว (เดชา บุญค้ำและคณะ . 2531 : 1-7) มาใช้ประกอบในการวิจัย โดยศึกษาถึงองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ที่สำคัญดังนี้

1. เมืองและการท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
3. รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

1.4. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยแนวทางการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

1.4.1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 1.1. ผู้เชี่ยวชาญด้านงานสถาปัตยกรรม
- 1.2. มัคคุเทศก์
- 1.3. ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
 1. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม จำนวน 98 รูป
 2. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ จำนวน 86 รูป
 3. ทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมช่างทหารเรือ จำนวน 8 คน
 4. ประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม จำนวน 200 หลังคาเรือน
- 1.4. นักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. นักท่องเที่ยวชาวไทย
 2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 2.1. ผู้เชี่ยวชาญด้านงานสถาปัตยกรรม จำนวน 10 ท่าน
 - 2.2. มัคคุเทศก์ จำนวน 10 คน
 - 2.3. ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
 1. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม จำนวน 80 รูป
 2. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ จำนวน 73 รูป
 3. ทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมช่างทหารเรือ จำนวน 8 คน
 4. ประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม จำนวน 134 หลังคาเรือน
- จาก 200 หลังคาเรือน หลังคาเรือนละ 1 คน รวม 134 คน
- 2.4. นักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 50 คน
 2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน

1.4.2. ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1. รายงานผลการศึกษาลงพื้นที่ปัจจุบัน ปัญหาการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ แนวทางการปรับปรุงบริเวณ ทั้งในส่วนที่เป็นการดำเนินการของภาครัฐบาล และการดำเนินการของภาคเอกชน

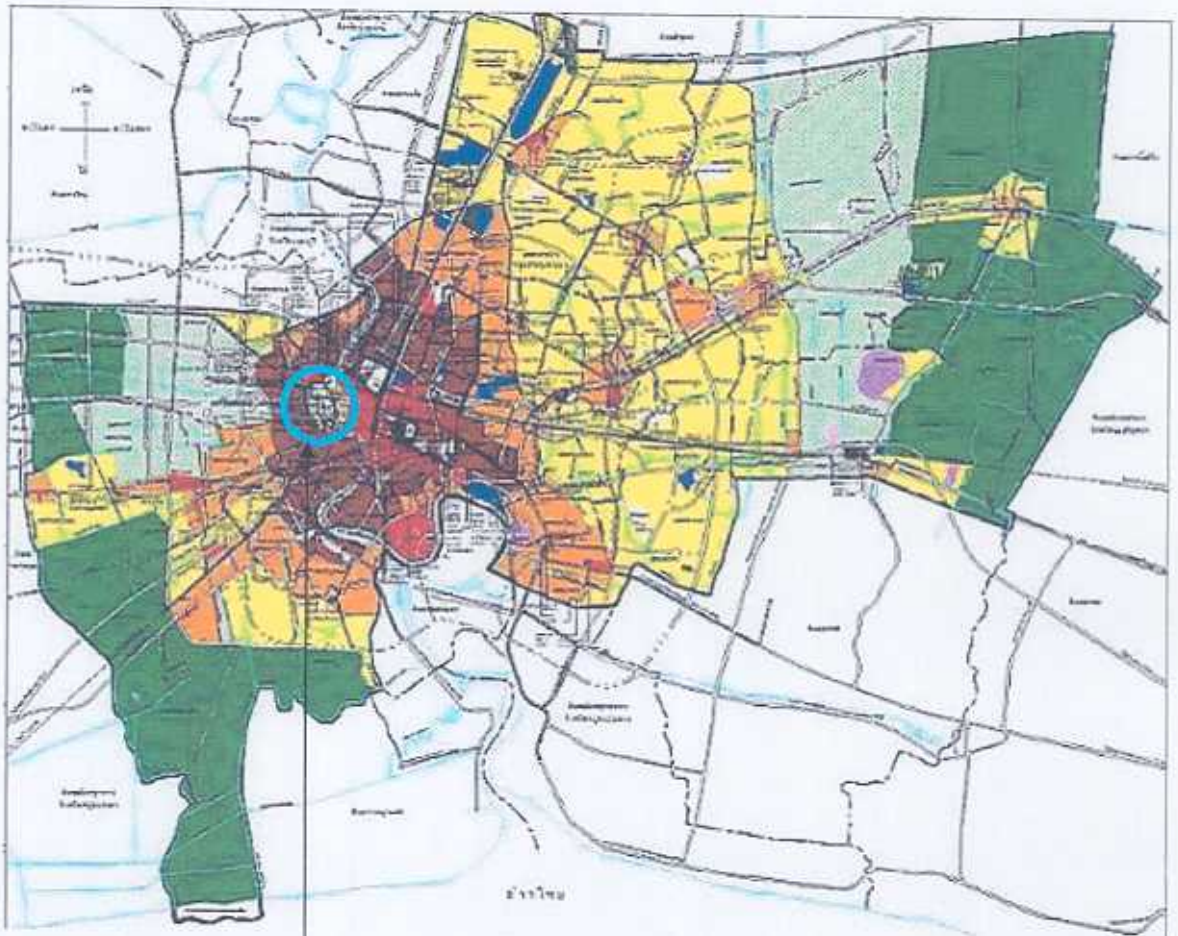
1.2. รายละเอียดผังและแผนในการปรับปรุง

1.3. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

1.4. หน่วยงานแสดงลักษณะการวางแผนปรับปรุงทั้งบริเวณ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

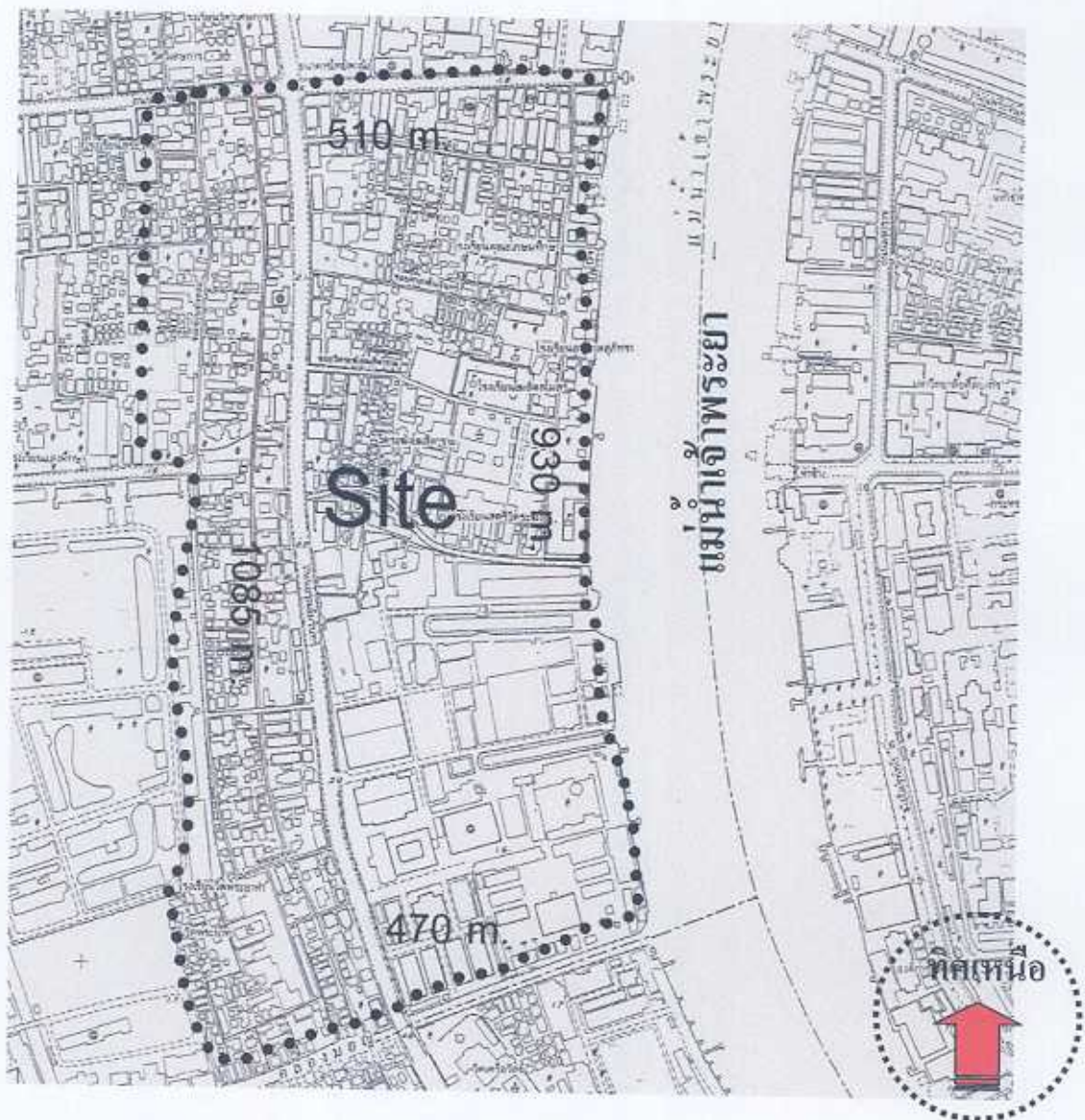
ศึกษาพื้นที่บริเวณคลองลัดบางกอก โดยเริ่มจากถนนอรุณอมรินทร์และถนนพรานนกบริเวณโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ทิศเหนือ จดถนนพรานนก และทำนน้ำพรานนก ทิศใต้ จดคลองมอญวัดพระยาทำ ทิศตะวันออก จดแม่น้ำเจ้าพระยา ทิศตะวันตก จดคลองคูเมืองเดิม

พื้นที่ศึกษา บริเวณคลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี

ภาพที่ 1.1 แสดงพื้นที่ศึกษา บริเวณคลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี

ที่มา : สำนักผังเมืองกรุงเทพ ฯ

ภาพที่ 1.2 แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษาบริเวณคลองลาดบางกอก ผังธนบุรี
ที่มา : สำนักผังเมืองกรุงเทพฯ

จำนวนครัวเรือนในพื้นที่ศึกษามีทั้งหมด 572 ครัวเรือน และมีประชากรในพื้นที่ศึกษา
ทั้งหมด 2,856 คน

ที่มา : กองสถิติ กรุงเทพมหานคร

1.5. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

โบราณสถาน หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยอายุหรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้างหรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือ โบราณคดี

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางไปด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับขู่เข็ญ และเดินทางไปด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ

สถานที่ท่องเที่ยว หมายถึง บริเวณที่เกิดมีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปีอย่างสม่ำเสมอ หรือเกิดขึ้นตามช่วงเวลา เช่น งานเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยว แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ สถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมและสถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น

ภูมิทัศน์ หมายถึง ความสวยงามทางกายภาพการมองเห็นของพื้นที่ มุมมองมองออกไปมีความโล่งสบายตา มีต้นไม้ ลำธาร ธรรมชาติที่สวยงาม มีสีสันทัน และอากาศที่ให้ความรู้สึกที่สบาย ๆ ทางเดินริมถนนมีต้นไม้ให้ความร่มรื่น ไม่มีเสาไฟฟ้า สายไฟ โยงไปโยงมาเกะกะสายตา อาคารโดยรอบมีความเป็นระเบียบ สภาพแวดล้อมไม่แออัด ไม่มีมลภาวะ ไม่มีป้ายโฆษณาติดประดับบังทิวทัศน์ พื้นที่ชุมชนมีที่โล่งกว้างมีสนามหญ้า มีเครื่องประดับถนน เช่นน้ำนั่ง โคมไฟ ศาลาที่พัก เป็นต้น ให้ความสะดวกสบายแก่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ มีสวนสาธารณะ มีหอศิลป์หรืออาคารที่มีความสวยงามทางสถาปัตยกรรม และมีความน่าอยู่ของชุมชน

คลองลัดบางกอก หมายถึง คลองที่ขุดขึ้นในสมัยสมเด็จพระชัยราชาธิราช (พ.ศ. 2077 - 2089) พระองค์โปรดเกล้า ให้ขุดคลองลัดบางกอกขึ้น เพื่อลดเวลาในการเดินทางไปมาระหว่างกรุงศรีอยุธยากับหัวเมืองชายทะเลตะวันออก คือ ขุดตั้งแต่บริเวณคลองบางกอกน้อยไปถึงปากคลองบางกอกใหญ่ (จากหน้าสถานีรถไฟบางกอกน้อยถึงหน้าวัดอรุณราชวรารามในปัจจุบัน) จากการขุดคลองลัดบางกอกทำให้กระแสน้ำเปลี่ยนทางเดิน น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาส่วนใหญ่จึงไหลไปทางคลองลัดบางกอก ทำให้คลองลัดที่ขุดขึ้นมาใหม่นี้กว้างขึ้น กลายเป็นแม่น้ำสายใหม่ ส่วนแม่น้ำเก่าก็ถูกทับถมจากตะกอนดินจนมีลักษณะเป็นคลองไป ได้แก่ คลองบางกอกน้อย คลองชักพระ (คลองตลิ่งชัน) คลองบางขุนศรี คลองบางเชือกหนัง คลองวัดประดู่ และคลองบางกอกใหญ่ในปัจจุบัน

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งหรือเดินทางจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งที่มีได้อาศัยอยู่เป็นประจำด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ไปประกอบอาชีพหารายได้

ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านงานสถาปัตยกรรม หรือด้านผังเมือง หรืองานออกแบบภูมิทัศน์

มัคคุเทศก์ หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพในการนำนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศไปเที่ยวยังสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการไปเที่ยว โดยจะต้องเป็นผู้ที่ชำนาญเส้นทางและมีความรู้ด้านประวัติของสถานที่ที่เที่ยวนั้น ๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์ของเมืองประกอบขึ้นด้วยโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจอันสืบเนื่องมาจากการพัฒนาของเมืองจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องอาศัยทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เพื่อให้นักศึกษาศมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1. เมืองและการท่องเที่ยว
- 2.2. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
- 2.3. รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
- 2.4. ภูมิหลังเมืองธนบุรี
- 2.5. ประวัติโบราณสถานที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา

2.1 เมืองและการท่องเที่ยว

2.1.1. เมืองและการท่องเที่ยว

1. เมือง (Urban)

เมือง หมายถึง ที่รวมของคนหรือของกิจกรรม เป็นบริเวณที่เจริญแล้ว มีความหนาแน่นของประชากรพอสมควรและมีอาคารบ้านเรือนหนาแน่นพอสมควร (เตชะ บุญคำและคณะ . 2531 : 1-2)

ประเภทของเมือง

การท่องเที่ยวอาจแบ่งเมืองตามลักษณะเด่นออกได้เป็น 3 แบบ คือ (เตชะ บุญคำและคณะ . 2531 : 1-2)

ก. เมืองธรรมชาติ แยกเป็น เมืองชายทะเล และเมืองภูเขา

เมืองชายทะเล ได้แก่ เมืองที่ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเล มีความสวยงาม หรือมีความเป็นพิเศษอันเนื่องมาจากชายหาดกิจกรรมทางน้ำ ทิวทัศน์ตามธรรมชาติ ปะการัง เช่น เมืองพัทยา, เมืองภูเก็ต เป็นต้น

เมืองภูเขา ได้แก่ เมืองที่ตั้งอยู่บนเทือกเขาหรือที่สูงมีความสวยงามเป็นพิเศษ จากสภาพภูมิประเทศและอาจรวมถึงความพิเศษของสภาพอากาศด้วย เช่น เมืองแม่ฮ่องสอน, เมืองเชียงใหม่ เป็นต้น

ข. เมืองประวัติศาสตร์ ได้แก่ เมืองที่เคยมีความสำคัญในอดีต เมืองที่มีร่องรอยความเจริญรุ่งเรืองในอดีต มีแหล่งที่ตั้งของโบราณสถานหรือศาสนสถานที่สำคัญตั้งอยู่ เช่น เมืองอยุธยา, เมืองสุโขทัย เป็นต้น

ค. เมืองศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม ได้แก่ เมืองที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษอันเนื่องมาจากศิลปะท้องถิ่นขนบธรรมเนียมประเพณีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เช่น เมืองเชียงใหม่ , เมืองลำปาง เป็นต้น

ในการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยวขึ้น ควรพยายามรักษาลักษณะหรือคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเด่น ของเมืองแต่ละเมืองนั้นเอาไว้ เพราะเอกลักษณ์ของเมืองนั่นเองคือสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวโดยตรง และก่อให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปสร้างสิ่งดึงดูดใจขึ้นมาใหม่

เมือง จำแนกออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามหน้าที่และบทบาทของเมืองที่มีต่อการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้ (เดชา บุญค้ำและคณะ . 2531 : 1-2)

ก. เมืองที่เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งคุณสมบัตินี้จะเป็นสิ่งบ่งชี้และกำหนดให้เมือง มีความสำคัญอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวโดยตรง

ข. เมืองที่เป็นเมืองบริการ เมืองประเภทนี้อาจจะมีหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยวเลยก็ได้แต่จะอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยที่แหล่งท่องเที่ยวได้ดีพอ ลักษณะนี้จะทำให้เมืองมีหน้าที่เป็นส่วนบริการสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่โดยรอบหรือใกล้เคียง เช่น เป็นแหล่งที่พัก แหล่งที่รับประทานอาหาร หรือเป็นสถานที่ให้บริการความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ค. เมืองที่เป็นจุดแวะพัก ในบางกรณีเราจะพบว่าเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีระยะไกล จำเป็นจะต้องมีจุดแวะพักระหว่างทางสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเมืองที่ทำหน้าที่นี้จะต้องอยู่ระหว่างจุดตั้งต้น กับจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวก็ได้ หน้าที่ของเมืองลักษณะนี้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่แวะพักมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ด้วยก็จะทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในเมืองที่เป็นจุดแวะพักมากขึ้น

ง. เมืองที่เป็นทางผ่าน ในกรณีนี้เมืองจะมีลักษณะเป็นทางผ่านของการท่องเที่ยวเท่านั้น อาจจะอยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยวหรือใกล้เคียงก็ได้ แต่ไม่มีแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวแวะเที่ยวชม ซึ่งอาจจะมีส่วนมาจากการที่เมืองนั้น ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีแรงดึงดูดมากพอหรือยังไม่ได้รับการพัฒนานำเสนอรับการท่องเที่ยว หรือขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอ จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่รู้จักและไม่หยุดแวะเที่ยวชม

แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในเมือง

การจำแนกแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมืองนี้ แบ่งตามลักษณะเด่นของความน่าสนใจและกิจกรรมที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับการกำหนด

ตำแหน่ง ของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเมือง เพื่อการกำหนดเส้นทางนักทัศนาจรและเพื่อเป็นแนวทาง สำหรับการจัดรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น แหล่งท่องเที่ยวภายในเมือง อาจแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่ (เดชา บุญค้ำและคณะ . 2531 : 1-2)

ก. ประเภทโบราณสถาน ได้แก่ พระราชวัง, สิ่งก่อสร้าง และอาคารที่มีความสำคัญ ในทางประวัติศาสตร์ ปราสาท ป้อมปราการ เช่น พระราชวังสนามจันทร์, พระที่นั่งอนันตสมาคม นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึง อนุสาวรีย์ต่าง ๆ ด้วย เช่น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

ข. ประเภทศาสนสถาน ได้แก่ วัด โบสถ์ เจดีย์ ศูนย์กิจกรรมทางศาสนา เช่น วัด พระศรีรัตนศาสดาราม, วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ เป็นต้น

ค. ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายหาด ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา ถ้ำ น้ำตก น้ำพุ น้ำพุร้อน ทะเลสาบ หนองบึง เช่น สะพานหิน จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

ง. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ศูนย์วิจัยหรือย่านที่มีการผลิตสินค้าประจําถิ่น มีประเพณีประจําถิ่น เช่น พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาด พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ กรุงเทพฯ, ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

จ. ประเภทสถานเริงรมย์ ได้แก่ โรงละครและการแสดง ร้านอาหารที่มีชื่อเสียง ร้านขายของในศูนย์การค้าต่าง ๆ เช่น ไนท์บาร์ซาร์ จังหวัดเชียงใหม่

ฉ. ประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม อาจเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ทำเครื่องเงิน จักสาน ทอผ้า ทำร่ม บันหม้อ บันโอง เช่น ย่านวัดลายซึ่งเป็นย่านทำเครื่องเงิน จังหวัดเชียงใหม่

ช. ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สนามกีฬา สวนสนุก เช่น สวนสัตว์ ซาฟารี, แคนเนรมิต กรุงเทพฯ

แหล่งท่องเที่ยว 7 ประเภทข้างต้นอาจแบ่งจำแนกออกตามต้นกำเนิด หรือการเกิดแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ลักษณะ คือ (เดชา บุญค้ำและคณะ . 2531 : 1-2)

ก. แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม มนุษย์มิได้จัดทำขึ้นหรือจัดสร้างขึ้น มักจะได้นักท่องเที่ยวธรรมชาติ, ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการปรับปรุงเมืองหรือย่านเหล่านี้จะต้องทั้งพัฒนาและอนุรักษ์ ควบคู่กันไปในส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้คงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าตลอดไป

ข. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น อาจมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาหรือการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ก็ได้กลายเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภท ศูนย์การค้า สถานเริงรมย์

2. การท่องเที่ยว

1. จุดประสงค์ของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว นั้น เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคนที่เกิดขึ้นเมื่อมีความพร้อม ทั้งทางด้าน
ทางร่างกายและทางจิตใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กันดังนี้ (เดชา บุญค้ำและคณะ .2531 : 1-2)

ก. ความอยากรู้อยากเห็นในด้านต่าง ๆ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่
ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างไป ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การได้รับรู้เรื่องราวที่ต่างไป
จากที่ตนเคยรับรู้

ข. การพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากภาระกิจประจำวัน ได้แก่ การ
เล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ

ค. ความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ได้แก่ การจาริกแสวงบุญ การนมัส
การศาสนา หรือเกจอาจารย์

ง. อาชีพและธุรกิจ ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุมสัมมนา การดูงาน
การศึกษาเปรียบเสมือนการทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้

จ. อื่น ๆ ได้แก่ การเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์นี้
มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุด วันเทศกาลต่าง ๆ และเป็นการพบปะเพื่อรวมกลุ่มกัน หรือเพื่อการ
พักผ่อนหย่อนใจ

2. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว สามารถแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวอาจแบ่งออกได้เป็น

นักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว
นักท่องเที่ยวประเภทนี้ ไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมมากนัก
แต่คาดหวังในเรื่องความสะดวกและความสะดวกสบาย ในการกำหนดทิศทางมีความต้องการรู้
ทิศทาง และตำแหน่งที่ตัวเองอยู่ค่อนข้างสูง

นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว ต้องการ
รวมกลุ่มและการได้รับการบอกเล่า ต้องการความสะดวกสบาย

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันพอจะจำแนกได้เป็น

ก. การชมเมืองโดยรวม ได้แก่ การนั่งรถชมเมือง หรือเดินชมเมือง หรือใช้ยานพาหนะอื่น
ๆ เช่นรถม้า รถสามล้อ เป็นการสัญจรไปตามเส้นทางสายสำคัญของเมืองผ่านบริเวณสำคัญ ๆ ของ
เมือง

ข. การเข้าชมสถานที่สำคัญ และสถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจมักเป็น
สถาปัตยกรรม ในเชิงวัฒนธรรม บ้านบุคคลสำคัญในอดีต พิพิธภัณฑ์

ค. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย เจดีย์สูง เช่น ภูเขาทอง พระปฐมเจดีย์
จังหวัดนครปฐม หรือภูเขาที่อยู่ในเมือง

ง. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือขบวนในงานเทศกาล การจัดสถานที่น่าจะขึ้นกับ
รูปแบบและขนาดที่ต้องการของการละเล่นโดยการละเล่นนั้นอาจเป็นการจัดถาวร หรือจัดขึ้นเป็นครั้ง

คราวก็ได้ เช่น ในเทศกาลลอยกระทง เทศกาลแข่งเรือ หรือ เทศกาลที่จัดให้มีขึ้นเฉพาะที่ เช่น เทศกาลแห่งหิโต จังหวัดนครสวรรค์

จ. การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่าง ๆ

ฉ. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การท่องเที่ยวลักษณะนี้มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมที่กระทำได้แก่ การซื้อรูปเทียนบูชา การไหว้พระปิดทอง

2.1.2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง

1. องค์ประกอบหลักของเมือง เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำเมืองให้ดูสวยงามมีความน่าประทับใจทั้งต่อนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัย ดังนี้

ก. ธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ยังคงมีอยู่ในเมือง เช่น แม่น้ำ คลอง บึง ภูเขา พร ป่าละเมาะ

ข. อาคารและส่วนประกอบอาคาร ได้แก่ บ้าน อาคาร ตึกแถว อนุสาวรีย์ รวมถึงส่วนประกอบของอาคาร เช่น บ้าย กันสาด

ค. ที่เว้นว่างต่าง ๆ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น

ง. ถนน ทางเดิน ทางสัญจรต่าง ๆ ได้แก่ ถนน ทางเท้า ทางจักรยาน ทางรถไฟ รวมถึงแม่น้ำ ลำคลองที่ใช้ในการสัญจร

จ. มนุษย์และการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ชาวเมืองที่อยู่อาศัยในเมือง ประกอบกับการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมในส่วนต่าง ๆ ของเมือง เป็นส่วนประกอบที่ทำให้เมืองมีชีวิตมีการเคลื่อนไหว โดยส่วนรวมเมืองจะดูสวยและมีความน่าประทับใจต่อผู้มาเยี่ยมชมและต่อชาวเมืองได้ หากองค์ประกอบต่าง ๆ ของเมืองได้รวมตัวกันภายใต้หลักการดังต่อไปนี้

ก. ความเป็นระเบียบ องค์ประกอบแรกที่ทำให้เมืองทุกเมืองสวยคือความเป็นระเบียบ คำว่าระเบียบในที่นี้หมายถึง ในด้านความสะอาดในการทำกิจกรรมและทั้งในด้านการเห็นภาพที่ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยความสะอาดในการทำกิจกรรม ได้แก่ การที่มีการสัญจรสะดวกราบรื่น การหาสิ่งที่ต้องการพบได้สะดวกการทำกิจกรรมทุกอย่างเป็นไปโดยสะดวก

ข. ความสบาย ความสบายในที่นี้หมายถึงความสบายตามสมควรแก่อัตภาพ ได้แก่ความไม่ร้อนจนเกินไป ไม่หนาวจนเกินไป ไม่มีฝุ่นมากจนเกินไป พื้นที่ไม่แคบอัดอัดจนเกินไป ทั้งนี้สภาพแวดล้อมบางอย่างเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น สภาพอากาศ แต่เราสามารถจัดเตรียมบริเวณให้สภาพอากาศนั้นๆบรรเทาลงได้ เช่น จัดเตรียมร่มเงา การพยายามไม่ให้มีลานรับแดดที่กว้างใหญ่

ค. การมีสารรูปที่ชัดเจน สารรูปเป็นศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษว่า image หมายถึงภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในใจหลังจากที่บุคคลหนึ่ง ๆ ได้เห็นสิ่งนั้นแล้ว ดังนั้น สารรูปของเมืองก็คือภาพรวมของเมืองนั้น ๆ ที่บุคคลจะจำได้ หลังจากที่ได้ไปเยี่ยมชมเมืองนั้น มาแล้ว

ง. การมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน เมืองทุกเมืองย่อมต้องมีลักษณะเฉพาะของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เมืองที่มีลักษณะเฉพาะของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เมืองที่มีลักษณะเฉพาะทางประวัติศาสตร์ หรือมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชาติ เช่น สุโขทัย อโยธยา เมืองที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมที่ชัดเจน เช่น เชียงใหม่ ลำปาง เมืองที่มีภูมิประเทศพิเศษ เช่น พัทยา ภูเก็ต เอกลักษณ์ดังกล่าวนี้ หากผู้ที่ได้ไปเยี่ยมชมได้รับรู้จะก่อให้เกิดความเข้าใจและรู้จักเมืองนั้น ๆ มากขึ้น และมีผลต่อเนื่องทำให้เกิดความพึงพอใจในลักษณะเฉพาะนั้น การได้รับรู้ลักษณะเฉพาะของเมือง จะก่อให้เกิดความรู้สึกสัมพันธ์กับเมืองนั้น ๆ ได้ทางหนึ่ง และลักษณะเฉพาะบางอย่างก็สามารถเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสด้วย

จ. การมีลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี ลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี หมายถึง มีลักษณะสวยงามชวนให้ผู้พบเห็นเกิดความสบายใจและรื่นรมย์ใจ มีสุนทรียภาพที่ดีที่จะเกิดขึ้นในเมือง ได้แก่การได้เห็นส่วนประกอบต่าง ๆ ของเมืองปรากฏในลักษณะที่กลมกลืน สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีสีสันที่กลมกลืนหรือตัดกันในระดับที่เหมาะสม

2.1.3. นโยบายในการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง

1. หลักการการพัฒนา

ในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว จะต้องคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยว, ประชากรของเมือง, ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนาทั้งสามฝ่ายนี้ต่างก็มองหรือคาดหวังผลที่จะได้รับแตกต่างกันไปกล่าวคือ

ก. สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง ได้แก่ สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะเห็น ได้แก่ ภูมิทัศน์ ในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยในลักษณะแปลกจากที่เคยเห็น (Exotic) ซึ่งอาจมีดังนี้

1. เอกลักษณ์พื้นถิ่น เช่น รูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นไทยพื้นถิ่นนั้นมีไฮสากล หรือเหมือนพื้นที่ถิ่นอื่น ๆ หรือเหมือนของต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศตะวันตก
2. ภูมิทัศน์และบรรยากาศเมืองร้อน ต้นไม้พื้นเมืองและสิ่งแวดล้อมที่มีได้เปลี่ยนสภาพเดิมมาก
3. วิธีการดำเนินชีวิตประจำวันของคนพื้นถิ่น และการได้มีส่วนร่วมได้สัมผัสกับประชากรเจ้าของเมือง

4. ความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความร่มรื่นของสิ่งแวดล้อมตลอดจนบรรยากาศที่ผ่อนคลายแบบตะวันออก

5. การสัญจรทางเท้าที่เป็นระเบียบพอควร มีความสะดวก ปลอดภัยและง่ายในการเทียบเคียงกับแผนที่

6. ระบบป้ายข้อมูล ที่มีภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ที่ช่วยให้การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

ข. สิ่งที่ประชากรของเมืองคาดหวัง การคาดหวังของประชากรผู้อยู่อาศัยในเมือง อาจมีความคาดหวังทัศนะและค่านิยมที่แตกต่างไปจากนักท่องเที่ยวเล็กน้อยหรือตรงกันข้ามประชากรพื้นถิ่นอาจมีแนวโน้มที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ไม่จำเจเหมือนของเดิม ต้องการการพัฒนาที่ทันสมัยแบบชาวตะวันตก ซึ่งสวนทางกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมแบบตะวันออก สิ่งที่ประชากรท้องถิ่นคาดหวังจากการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง อาจเป็นดังนี้

1. ได้มีที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น
2. ได้อยู่อาศัยและดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อม และภูมิทัศน์ที่ดี มีความรื่นรมย์และสร้างความปิติมากขึ้นกว่าเดิม
3. เกิดความภาคภูมิใจต่อเมืองของตนยิ่งขึ้น
4. ได้รับประโยชน์อื่นร่วมกับนักท่องเที่ยวเช่นความสะดวกในการเดินและระบบป้ายข้อมูลต่าง ๆ

ค. ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนาคาดหวัง ผู้พัฒนาคือผู้ที่จะต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในช่วงพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สิ่งที่ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคาดหวังก็คือ

1. ใช้งบประมาณน้อย หรือสามารถแบ่งโครงการพัฒนาเป็นขั้นตอนได้โดยง่าย
2. เป็นโครงการพัฒนาที่ไม่ขัดแย้งหรือขัดแย้งน้อยกับหน่วยงานอื่น หรือกับประชาชนผู้อาศัยในท้องถิ่นนั้น ๆ นั่นคือ เป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นโครงการพัฒนาที่ได้รับผลตอบแทนหรือมีผลกระทบต่อสังคมในทางบวกสูง
4. เป็นโครงการที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร และทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรมของประเทศหรือท้องถิ่นด้วย
5. เป็นโครงการที่มีผลก่อให้เกิดผลบวกทางด้านการประชาสัมพันธ์แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2. แนวทางการพัฒนา

กระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง อาจแบ่งลำดับออกได้ 8 ขั้นตอนดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงกระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง

ลำดับกระบวนการ	ปฏิบัติการหรือแรงกระตุ้น	ผลลัพธ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>(สำนัก/นามธรรม)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตระหนัก <p>รู้สึกถึงปัญหา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับผลกระทบโดยตรง - การเรียกร้องจากประชาชน - เสียงจากสื่อมวลชน - เสียงจากนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับความมุ่งมั่น และแรงคลใจ
<p>ขั้นที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้ - ศึกษาหลักการ/ปรัชญา 	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านหนังสือ ตำรา คู่มือ - ขอความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ <p>จัดสัมมนา ประชุมวิชาการ ป่าฐกถา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ได้หลักการ
<p>ขั้นที่ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำรวจเมือง - วิเคราะห์และแจกแจง - องค์ประกอบของเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมแผนที่ ข้อมูล - ออกสำรวจสังเกตการณ์ภาคสนาม - บันทึกข้อมูลด้วยภาพถ่าย และ <p>ข้อเขียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รู้สภาพ
<p>ขั้นที่ 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป่งชี้ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกหมวดปัญหา - ป่งชี้ปัญหาตามหมวดหมู่ - ป่งชี้ต้นเหตุของปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้ปัญหาและสาเหตุ <p>อย่างเป็นระบบ</p>
<p>ขั้นที่ 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดวิธีการแก้ปัญหา <p>(วิธีพัฒนา)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วางแนวทางแก้ปัญหา - ทางเลือกที่ 1 - ทางเลือกที่ 2 - ทางเลือกที่ 3 - ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้แนวทางแก้ปัญหา - ใช้ทางเลือกที่เหมาะสม <p>สำหรับนำมาปฏิบัติ</p>
<p>ขั้นที่ 6</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินและเลือกวิธีการแก้ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่าย - อุปสรรค, ความยากง่าย - ศึกษาผลกระทบ - การตอบสนองจากประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรลุเข้าแผน

ตารางที่ 2.1 แสดงกระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง (ต่อ)

ลำดับกระบวนการ	ปฏิบัติการหรือแรงกระตุ้น	ผลลัพธ์
ชั้นที่ 7 (แผน) - วางโครงการ จัดงบประมาณ	- ร่างโครงการ - กำหนดงบประมาณกำหนดขั้นตอน - กำหนดระยะเวลา	- การแก้ปัญหาบรรลุผล
ชั้นที่ 8 (รูปธรรม) - ทำให้เป็นจริง	- ออกแบบ - ประมาณราคา - ประมูล - ก่อสร้างและควบคุมงาน - ตรวจรับงาน	

ที่มา : กรมการผังเมือง พ.ศ. 2539

2.2. แนวการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

เควิน ลินซ์ ได้กล่าวไว้เป็นทฤษฎีที่มีผู้ยอมรับโดยทั่วไปว่า ภาพรวมของเมืองจะเกิดขึ้นได้ด้วย ความชัดแจ้งของการรวมตัวขององค์ประกอบ 5 ประการ คือ

2.2.1. ย่าน (District)

ย่าน (District) หมายถึงบริเวณที่มีความคล้ายคลึงกันในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ความคล้ายคลึงของสถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น หรืออาจเป็นย่านที่เคยมีความสำคัญมาในอดีต เคยมีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์เกิดขึ้น โดยที่将有อาณาบริเวณขนาดพื้นที่เล็กหรือใหญ่ ก็ไม่จำกัด เมืองบางเมืองอาจจะมีเพียงย่านเดียวในขณะที่บางเมืองมีขนาดใหญ่ อาจจะมีถึงสิบย่าน โดยที่แต่ละย่าน จะมีอาณาเขตที่แสดงของเขตได้ชัดเจน อาจเป็นอาณาเขตทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติ เช่นถนน แม่น้ำ ลำคลองภูเขา หรือเป็นอาณาเขตที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ เช่นกำแพง แนว หรือกลุ่มต้นไม้ แนวสถาปัตยกรรม เป็นต้น (เดชา บุญค้ำ และคณะ . 2531 : 4-1)

เดชา บุญค้ำ และคณะ (2531 : 4-1) แบ่งประเภทของย่านออกได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่

ก. ย่านประวัติศาสตร์ ส่วนมากจะเป็นย่านที่มีโบราณสถาน พระราชวัง วัดที่สำคัญในอดีต เป็นย่านที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ และเป็นย่านที่มีคณะกรรมการควบคุม และอนุรักษ์รูปแบบของอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่ เช่น ย่านเมืองเก่าภูเก็ต ,ย่านเกาะกรุงรัตนโกสินทร์และย่านเมืองอยุธยา เป็นต้น

ข. ย่านพาณิชย์ เป็นย่านที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมือง เป็นย่านค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า เช่น ย่านบางลำพู ย่านเวียงนาครเกษม,ย่านสยามสแควร์ ,ย่านตลาดน้ำ,ย่านคนจีนเยาวราช,ย่านไนท์บาร์ซาร์ เป็นต้น

ค. ย่านกิจกรรม เป็นย่านที่มีสถานบริการให้ความบันเทิงกิจกรรมอยู่รวมๆกัน จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมืองไป เช่น ย่านพญาไท ,ย่านพัฒนาพงศ์,ย่านสีลมพลาซ่า เป็นต้น

ง. ย่านอุตสาหกรรม เป็นย่านที่มีการประกอบอุตสาหกรรม ซึ่งโดยมากจะเป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน และที่สำคัญจนกลายมาเป็นย่านอุตสาหกรรมที่รองรับการท่องเที่ยวได้ ก็จะเป็นพวกอุตสาหกรรมพื้นบ้าน อุตสาหกรรมในครัวเรือน อาทิเช่น ย่านสันกำแพง ,ย่านปอสร้าง เป็นต้น

จ. ย่านที่พักอาศัย ที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะเป็นย่านที่พักอาศัยของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรม และความเป็นอยู่เป็นพิเศษที่แตกต่างออกไป รวมไปถึงสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ด้วย ได้แก่ย่านประประแดง,ย่านตลาดน้ำดำเนินสะดวก ,ย่านหมู่บ้านชาวเล จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

ฉ. ย่านสถานที่ราชการ เป็นย่านที่มีอาคารสถานที่ราชการต่างๆ อาทิเช่น ศาลากลางจังหวัด,ศาล สถานีตำรวจ ,สำนักงานเกษตรต่างๆ เหล่านี้มาอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่นย่านราชดำเนินนอก, ย่านศาลากลางจังหวัด เป็นต้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ย่านแต่ละประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป จึงทำให้ในการพัฒนาไม่สามารถกำหนดเฉพาะลงไปได้ จำเป็นจะต้องมีการศึกษาถึงปัญหาในแต่ละพื้นที่เสียก่อน จึงจะสามารถกำหนดการแก้ไขได้อย่างถูกวิธี อย่างไรก็ตามในที่นี้จะขอกกล่าวถึงแนวทางในการปรับปรุงโดยสังเขป คือ (เตชา บุญคำ และคณะ . 2531 : 4-1)

ก. การปรับปรุงสสารูปของย่าน เพื่อเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองให้ดีขึ้นนั้น อาจใช้การควบคุมโดยการออกข้อบังคับพระราชบัญญัติหรือเทศบัญญัติขึ้นมาควบคุมเฉพาะย่านได้ ตัวอย่างเช่น

- ควบคุมรูปแบบของสถาปัตยกรรม รวมถึงการกำหนดความสูง และสีสัน และวัสดุที่ใช้
- ควบคุมความหนาแน่น โดยกำหนดอัตราส่วนพื้นที่อาคาร กำหนดอัตราส่วนพื้นที่อาคาร

กำหนดระยะเวลาของอาคารจากแนวถนน เป็นต้น

- ควบคุมรูปแบบของป้าย ป้ายการค้าและป้ายโฆษณาต่างๆ จะต้องกำหนดขนาดความสูง ตำแหน่งที่ตั้งและรูปแบบข้อความที่ใช้ เป็นต้น โดยเฉพาะในย่านที่เป็นย่านอนุรักษ์สถาปัตยกรรม หรือ ย่านโบราณสถานจำเป็นต้องมีความเข้มงวดเป็นพิเศษ

- ควบคุมรูปแบบของสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น รั้ว กำแพง ป้ายชื่อ ม้านั่ง เสาไฟฟ้าจะต้อง มีการออกแบบให้กลมกลืน

- ควบคุมประเภทของการใช้ที่ดิน ประเภทของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในย่านนั้นจะต้องควบคุม ให้สอดคล้องกันและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

- อื่นๆ เช่น รัฐบาลบริการเพื่อช่วยสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรม เช่น การจัดสาธารณูปโภค ควรจัดให้มีให้จัดเสไฟฟ้าให้แสงสว่างเวลากลางคืน , จัดทางเดินสายไฟฟ้าให้แสงสว่างเวลากลางคืน , จัดทางเดินสายไฟฟ้าลงใต้ดิน สำหรับบางบริเวณที่ต้องพิถีพิถันในเรื่องการมองเห็น, ปรับปรุงซ่อมแซมทางเท้า และจัดระบบการระบายน้ำ เป็นต้น

ข. การแก้ปัญหาความขัดแย้งของการจราจร ในบางย่านมีปัญหาความขัดแย้ง ระหว่าง การสัญจรทางรถยนต์และทางเท้า อันอาจเนื่องจากความหนาแน่นของการสัญจร มีวิธีการ แก้ปัญหา ดังนี้

- การลดผิวจราจร โดยกำหนดให้การสัญจรเป็นการเดินทางเดียว (One-Way)

- การแบ่งเวลาใช้งาน โดยใช้วิธีการปิดมิให้รถยนต์เข้าไปบางเวลาแล้วใช้ถนนเป็นทางสำหรับ คนเดินเช่น ย่านพัฒนาพงศ์ และย่านพญาไท อาจทำได้โดยปิดกั้นการจราจรทางรถยนต์ เฉพาะ กลางคืน ส่วนย่านบางลำพู,ย่านลำเพ็ญ,ย่านสะพานหิน อาจปิดกั้นการจราจรทางรถยนต์เฉพาะในเวลา กลางวัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการค้าขาย เป็นต้น

- การยกเลิกถนน อาจเปลี่ยนถนนให้เป็นทางเท้าถาวรตลอดไป

- อาจเปิดกั้นเฉพาะพาหนะส่วนบุคคลแต่ยอมให้รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าไปซึ่งจะเหมาะ สำหรับกรณีที่ย่านนั้น มีอาณาบริเวณกว้างขวางเกินกว่าที่จะใช้การเดินเท้าเพียงอย่างเดียวการยกเลิก ถนนเปลี่ยนเป็นทางเท้านี้ นอกจากแก้ปัญหาการจราจรได้แล้ว ยังช่วยลดปัญหามลภาวะจากเสียง ฝุ่น ควัน ได้ด้วย และเอื้ออำนวยให้มีพื้นที่สีเขียวเปิดโล่ง (Open Space) เพื่อปลูกต้นไม้ในเมืองได้มากขึ้น วิธีการนี้จะมีผลดีอย่างมากสำหรับย่านที่มีอาคารเก่าแก่และโบราณสถานที่ควรอนุรักษ์ เพราะจะไม่ เกิดการสั่นสะเทือน จากขบวนรถที่แล่นไปมา ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่โครงสร้างได้ อีกทั้งการ เดินเท้ายังทำให้ผู้คนสามารถชื่นชม กับสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าโบราณและรายละเอียดของสิ่งก่อสร้างต่างๆ ได้ดีกว่าการมองเห็น เห็นจากภายในรถยนต์

ค. การคำนึงถึงเหตุฉุกเฉิน การปิดถนนเพื่อเปลี่ยนเป็นทางเดินเท้า มีข้อที่ควรคำนึงถึง อีกประการหนึ่งคือ ทางเท้านั้นควรออกแบบให้รถฉุกเฉินเข้าได้เช่นรถดับเพลิง, รถพยาบาล โดยมี

ช่องทางที่มีขนาดกว้างเพียงพอประมาณ 3.00 เมตร เป็นอย่างน้อย มีความแข็งแรงเพียงพอ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นชั้นบันได หรือไม่มีโครงสร้างในระดับสูง

ง. ความร่วมมือของผู้อยู่อาศัย การปรับปรุงย่านนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้อยู่อาศัยในย่านนั้นด้วย จึงจะประสบความสำเร็จได้ โดยชี้แจงให้ผู้อยู่อาศัยได้รับทราบถึงผลดีและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเช่นในย่านการค้า เมื่อปรับปรุงโดยการปิดถนนเป็นทางเท้าแล้วจะดึงดูดผู้คนและนักท่องเที่ยวมาได้มากขึ้น กลายเป็นผลดีแก่ธุรกิจการค้า และยังเป็นการเพิ่มพื้นที่พักผ่อนเพิ่มบริเวณสำหรับเด็กเล่นในบริเวณนั้นได้ด้วย รวมทั้งการให้โอกาสผู้อยู่อาศัยและผู้ใช้ได้ร่วมในการปรับปรุง ออกความคิดเห็นแสดงความต้องการของตนเองได้ หรือให้ผู้อยู่อาศัยบริเวณนั้นจัดการ เป็นต้น

จ. การส่งเสริมกิจกรรม นอกจากการปรับปรุงทางด้านกายภาพแล้วยังอาจต้องช่วยเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆ ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ย่านนั้นมีจุดดึงดูดความสนใจของคนในเมือง และนักท่องเที่ยวมากขึ้นเช่นจัดให้มีการแสดงดนตรี การแสดงนิทรรศการ หรืองานเฉลิมฉลองตามเทศกาลต่างๆ งานแห่สิงโตในช่วงเทศกาลตรุษจีน ,งานวันสงกรานต์ เป็นต้น

ฉ. การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ ในย่านหนึ่งๆควรมีความกลมกลืนต่อเนื่องกัน ของสิ่งประกอบภูมิทัศน์ต่างๆ นับตั้งแต่สิ่งก่อสร้างประเภทอาคาร เช่น ชุม ,ศาลาที่พักคอยรถประจำทาง รวมถึงสิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ดั้งชยะ กระบะต้นไม้ (Flower Ber) และควรสื่อสารถึงสัญลักษณ์ หรือความเป็นเอกลักษณ์ของย่านนั้นๆได้ด้วย ว่าเป็นย่านที่มีความเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น, ย่านการค้ากิจกรรมกลางคืนหรือย่านที่อยู่อาศัยของคนจีน เป็นต้น

2.2.2. ที่รวมกิจกรรม (Node)

ที่รวมกิจกรรม (Node) หมายถึงบริเวณที่มีผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เพื่อประกอบกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเป็นเฉพาะช่วงเช้าของทุกวัน อาทิเช่น บริเวณตลาดนัดคลองเตย, ตลาดบางกะปิ,หรือจะเป็นช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ อย่างบริเวณตลาดนัดสวนจตุจักร หรือเป็นช่วงระยะเวลาพิเศษที่ติดต่อกันหลายๆวัน เช่นบริเวณจัดงานแสดงสินค้าที่สวนอัมพร เป็นต้น ซึ่งกล่าวโดยรวมๆ แล้วที่รวมกิจกรรมก็คือ ย่านชนิดหนึ่งที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูง และเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรม มากกว่าลักษณะทางกายภาพอื่นๆ ตามปกติบริเวณที่รวมกิจกรรมจะมีพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัด และลักษณะทางกายภาพของบริเวณก็จะถูกสร้างขึ้นเป็นแบบถาวรหรือแบบที่รื้อถอนได้สะดวกตามแต่ความถี่ของการมีกิจกรรม และจะถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นด้วย โดยแบ่งประเภทของที่รวมกิจกรรมตามประเภทการใช้งาน 5 ประเภท ดังนี้ (เดชา บุญค้ำ และคณะ . 2531 : 4-1)

ก. ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเข้า ได้แก่ลานด้านหน้าของอาคารหรือกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ ที่มีความสำคัญ ใช้เป็นที่รวมกลุ่มผู้คนก่อนและหลังการเข้าไปในอาคาร ซึ่งลานประเภทนี้

ควรคำนึงถึงทิศทางของคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะทิศทางของคนเดินเท้าเข้าสู่ตัวอาคารเช่น ลานหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ ลานหน้าวัด ลานหน้าศูนย์บริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ลานด้านหน้าทางเข้าอาคารนี้ ยังจะช่วยให้ตัวอาคารหรือกลุ่มอาคารมีความเด่นชัดขึ้น เน้นให้เห็นความสำคัญ และนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้จากระยะไกลด้วย ลานที่มีอาคารโอบล้อมอยู่ทั้งหมดทุกด้าน บางครั้งจะเรียกว่าคอร์ต (Court) ซึ่งจะมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น และทำหน้าที่เป็นสิ่งช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ของอาคารแต่ละหลังเข้าด้วยกัน

ข. ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์ เพื่อการรวมกลุ่มกันทางสังคม ส่วนใหญ่ตำแหน่งของลานประเภทนี้จะอยู่ในจุดที่มีผู้คนผ่านเข้าเป็นจำนวนมาก หรือเป็นจุดรวมของทางเท้าสายสำคัญ เช่น ลานในบริเวณร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ลานบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ เป็นต้น ลานประเภทนี้อาจจะมีการจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นด้วย เช่น ลานตลาดขายของในวันหยุด ,ลานตลาดขายสินค้าพื้นเมือง, ลานสำหรับประกอบพิธีทางศาสนา, ลานสำหรับชบวนแห่ต่างๆ เวทีการแสดงกลางแจ้ง ซึ่งเป็นที่แสดงดนตรี การแสดงการละเล่น

ค. ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งในรูปแบบของการพักผ่อนแบบสงบ (Passive Recreation) ซึ่งได้แก่การนั่งเล่น เดินเล่น นั่งคุยกันหรือในรูปแบบของการพักผ่อนแบบออกกำลังกาย (Active Recreation) ซึ่งได้แก่การเล่นกีฬาบางประเภท ,การออกกำลังกาย,สนามเด็กเล่น เช่นลานในบริเวณย่านการค้า อาจจัดให้มีเก้าอี้ม้านั่งสำหรับพักผ่อน ,จัดซุ้มสำหรับขายเครื่องดื่ม อาหารว่าง,จัดอุปกรณ์เด็กเล่นไว้ เป็นต้น

ง. ใช้เพื่อประโยชน์ทางการด้านการมองเห็น ลานประเภทนี้ ไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่อการใช้งานทางกายภาพ แต่จัดทำขึ้นเพื่อการมองเห็นช่วยเสริมหรือเน้นอาคาร ทิวทัศน์หรือเน้นที่หมายตาให้เด่นชัดขึ้นและน่าสนใจขึ้น ลานประเภทนี้จึงอาจมีส่วนที่เป็นพื้นสนามหญ้าหรือสระน้ำ หรือทั้งสองอย่างประกอบกันกับพื้นลาดแข็งเช่น ลานด้านหน้าโบราณสถาน, ลานโดยรอบอนุสาวรีย์ เป็นต้น

จ. ใช้เพื่อประโยชน์หลายๆ อย่าง ส่วนมากแล้ว "ลาน" มักจะมีการใช้งานหลายประเภท มากกว่าที่จะมีการใช้สอยอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่นลานในกลุ่มอาคารศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทั้งจุดนัดพบ และเป็นจุดที่จะกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่ตัวอาคารแล้วยังมีกิจกรรมเกิดขึ้นอีกอย่างคือ การแสดงศิลปะกลางแจ้ง เป็นต้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. การแยกกิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม ลานควรมีขอบเขตที่แน่ชัด แยกออกจากระบบสัญจรรวมของเมือง เพื่อให้เกิดความปลอดภัย (Safety) และความสะดวก (Convenience) ขอบเขตนี้อาจแสดงได้โดยการใช้แนวรั้ว ,การใช้แนวต้นไม้,การใช้วัสดุปูพื้นที่แตกต่างกัน ,การเปลี่ยนระดับหรืออื่นๆ

ข. การเลือกใช้วัสดุ วัสดุที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของลาน ได้แก่วัสดุพื้น ทั้งนี้เนื่องจากเป็นบริเวณที่มักมีการใช้งานมาก จึงควรเป็นพื้นผิวแข็งเพื่อความถาวรแข็งแรง และเพื่อให้การใช้งานสามารถทำได้ตลอดทั้งปี

วัสดุปูพื้น มีมากมายหลากหลายประเภทให้เลือกใช้โดยคำนึงถึง ความทนทาน ความสะดวก ในการใช้งานราคาวัสดุและค่าก่อสร้าง ความสวยงาม ความกลมกลืนกับวัสดุของสิ่งที่อยู่โดยรอบ ได้แก่วัสดุของอาคารข้างเคียง วัสดุปูพื้นหลายประเภทนี้ก็ได้ เพื่อแยกให้เห็นทิศทางของการเดิน แยกประเภทกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น การเตือนให้ระวังหรือเตรียมตัวจุดที่มีการเปลี่ยนระดับสำหรับขึ้นบันไดหรือทางลาด โดยใช้วัสดุที่มีขนาด ผิวสัมผัส สีหรือลวดลายที่ต่างกัน

ค. พิจารณาถึงการเข้าถึงของรถบริการ ในบางบริเวณที่มีความเหมาะสม และมีความจำเป็นควรคำนึงถึงกรณีพิเศษ หรือกรณีฉุกเฉินที่รถเข็น รถบริการ รถพยาบาล หรือรถดับเพลิงสามารถแล่นไปบนบริเวณลานได้ด้วย โดยใช้วัสดุปูพื้นที่มีความแข็งแรงพอ ไม่ออกแบบให้มีขั้นบันไดหรือการลดระดับทั่วไปหมดทั้งบริเวณจนรถไม่สามารถแล่นผ่านไปได้ ถ้าเป็นพื้นสนามหญ้าอาจใช้แผ่นปูเว้นช่องปลูกหญ้า (Grass Block) ซึ่งรถแล่นผ่านไปได้ แต่มองเห็นเหมือนเป็นลานหญ้าสีเขียว

ง. คำนึงถึงสภาพอากาศของบริเวณ ลานซึ่งเป็นพื้นลาดแข็งสำหรับเขตอากาศร้อนแบบเมืองไทยนี้ จะกลายเป็นบริเวณที่ร้อน ไม่ร่มรื่น เกิดแสงสะท้อนและไอร้อน ดังนั้นจึงควรจำกัดบริเวณพื้นลาดแข็งนี้ให้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น แล้วช่วยลดความร้อนด้วยการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ยืนต้นที่ปลูกบนลานนี้ควรเจาะพื้นโดยรอบบริเวณโคนต้นไม้เพียงพอกับการเจริญเติบโต โดยมีขนาดประมาณไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร แต่ถ้าสามารถเจาะพื้นให้มีขนาดกว้างกว่านี้ได้ ก็จะมีผลดีกับการเจริญเติบโตของต้นไม้

จ. คำนึงถึงการระบายน้ำ บริเวณที่เป็นพื้นแข็งยังมีขนาดกว้างมาก ปัญหาการระบายน้ำจะมีมาก เนื่องจากน้ำไม่สามารถซึมผ่านพื้นผิวได้ จึงควรทำให้ผิวมีความลาดเอียงลาด (Slope) ออกจากอาคารเพื่อการระบายน้ำฝนไม่ให้ไหลเข้าสู่อาคารโดยอาจจะระบายลงสู่ที่ระบายน้ำหรือลงสู่แปลงปลูกต้นไม้ และลานนี้ควรอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอาคารด้วย เพราะในบริเวณพื้นลาดแข็งภายหลังฝนตกจะมีน้ำฝนไหลที่ผิวเป็นปริมาณมาก ถ้าระบายไม่ทันอาจไหลย้อนกลับไปที่ตัวอาคารได้

ฉ. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในลานที่เป็นที่รวมกิจกรรมต่างๆ มีคนมาใช้สถานที่เป็นจำนวนมาก ควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ตามสมควรการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ควรคำนึงถึงผู้ใช้ที่เป็นเด็ก คนชราหรือผู้มีความพิการด้วย โดยอาจจัดทำทางลาดสำหรับรถเข็นไว้ด้วย มิใช่ทำแต่ขั้นบันไดเพียงอย่างเดียว หรือน้ำพุสำหรับดื่มควรออกแบบให้มีระดับความสูง ที่เด็กสามารถดื่มได้ด้วย มิใช่สำหรับผู้ใหญ่แต่เพียงอย่างเดียว สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ได้แก่

- ม้านั่ง ที่นั่ง ซึ่งอาจเป็นเพียงม้านั่งเพียงอย่างเดียว หรือเป็นที่นั่งซึ่งออกแบบประกอบอยู่กับรั้ว (Seating Wall) , กำแพง , กะบะต้นไม้ หรือเป็นที่นั่งประกอบอยู่กับขั้นบันไดซึ่งมักนิยมใช้กัน

สำหรับบริเวณเวทีการแสดงกลางแจ้ง ม้านั่งแบบที่มีพนักพิงจะนั่งได้สบายกว่าและนั่งได้นานกว่า

- น้ำดื่มเป็นน้ำพุสำหรับดื่มอาจออกแบบให้เป็นเหมือนรูปปั้นหรือเป็นงานประติมากรรม ช่วยตกแต่งบริเวณได้ด้วย

- บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตก เป็นสิ่งตกแต่งประดับประดาสร้างให้เกิดจุดที่น่าสนใจ จุดเด่นหรือเป็นที่หมายตาของบริเวณ ในเขตอากาศร้อนบ่อน้ำจะช่วยทำให้บรรยากาศร่มเย็นลงได้ การเคลื่อนไหวของน้ำรวมทั้งเสียงน้ำไหลน้ำตกก็เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างบรรยากาศ ที่แยกตัดขาดออกจากบริเวณข้างเคียงและเกิดความเพลิดเพลิน อย่างไรก็ตามบ่อน้ำนี้จะต้องจัดให้มีระบบการกรองน้ำที่ดี จึงจะไม่สร้างปัญหาในเรื่องการดูแลรักษา

- ไฟแสงสว่าง ในบางบริเวณที่มีการใช้งานในเวลากลางคืน ควรจัดให้มีไฟฟ้าแสงสว่างให้เพียงพอและถึงแม้จะไม่มีกิจกรรมเกิดขึ้น ก็ควรจัดให้มีไฟฟ้าไว้เท่าที่จำเป็น เพื่อการรักษาปลอดภัยหรือการดูแลของยามได้

ส่วนประกอบอื่นๆ ในบริเวณ ลาน ได้แก่ ชุ้ม โฆษณา ชุ้มขายของ ชุ้มขายหนังสือพิมพ์ ชุ้มขายดอกไม้ แผงลอย ซึ่งอาจเป็นแผงถาวรหรือแผงชั่วคราวที่เคลื่อนย้ายได้ ซึ่งถ้าจัดกำหนดตำแหน่งให้ตีความรูปแบบให้ได้ก็เป็นสิ่งที่สร้างชีวิตชีวา และตกแต่งเพิ่มความสวยงามได้เช่นกัน

2.2.3. ทางสัญจร (Path)

เส้นทางสัญจรภายในชุมชนเมืองมีหลายประเภท และแต่ละประเภทยังสามารถออกเป็นหลาย ๆ ระดับ ทั้งนี้จะกล่าวถึงภาพรวมของการสัญจร แต่ละประเภทได้แก่ (เดชา บุญค้ำ และคณะ . 2531 : 6-10)

2.2.3.1 ถนน

2.2.3.2 ทางเดินเท้า

2.2.3.3 ทางจักรยาน

2.2.3.4 ที่จอดรถ

2.2.3.5 ทางเรือ

2.2.3.6 อื่น ๆ

2.2.3.7 เส้นทางนักท่องเที่ยว

2.2.3.1. ถนน

ถนนเป็นองค์ประกอบสำคัญของเมือง ทำหน้าที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของเมืองเข้าด้วยกัน และยังเป็นส่วนเชื่อมโยงเมืองเข้ากับระบบสัญจรไปยังที่อื่นๆ ของประเทศอีกด้วย

ประเภทต่างๆ ของถนนในเมือง

เมื่อพิจารณาตามสภาพชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- ถนนนอกเมือง (Rural Highway) หมายถึง ถนนที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างชุมชนต่อชุมชน เมืองต่อเมือง หรือภาคต่อภาค ให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และอนามัยของประชาชนในชาติ ตลอดจนเพื่อการปกครองและการป้องกันประเทศ ส่วนใหญ่ถนนนอกเมืองจะอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง เช่น ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน เป็นต้น ถนนนอกเมือง นอกจากที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงแล้ว ยังมีถนนที่ได้ดำเนินการก่อสร้างขยาย บูรณะและบำรุงรักษา โดยหน่วยงานอื่นๆ อีกเช่น ทางหลวงชนบทดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทางหลวง รพช.ดำเนินการโดยสำนักเร่งรัดพัฒนาชนบท

- ถนนในเมือง (Urban Highway) หมายถึง ถนนในชุมชนที่มีประชากรอยู่หนาแน่นและได้ยกระดับเป็นเขตสุขาภิบาลหรือเขตเทศบาลแล้ว

ประเภทของถนนในเมือง (Urban Street Type) ตามลำดับความสำคัญ (Hierarchy)

ถนนในเมือง (Urban Street) หมายถึง ถนนในเขตชุมชนที่มีประชากรอยู่หนาแน่น และได้ยกระดับเป็นเขตสุขาภิบาลหรือเขตเทศบาลแล้ว ประเภทของถนนในเมือง เมื่อพิจารณาตามลักษณะหน้าที่ของการใช้งานและลำดับความสำคัญ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

(กรมผังเมือง . 2538 : 32)

1. ถนนสายประธาน (Principal Arterial or Expressway or Freeway) เป็นถนนสายสำคัญของระบบการจราจรของเมือง การจราจรเป็นการจราจรที่มีความเร็วค่อนข้างสูง กระแสการจราจร เข้า-ออก จากเมือง หรือการจราจรผ่านเมือง จะใช้ถนนสายประธานนี้ การเชื่อมต่อมีการควบคุมอย่างปานกลางถึงเข้มงวด

Principal Arterial หรืออีกนัยหนึ่งก็คือทางหลวงแผ่นดินซึ่งอยู่ในเขตเมืองและทำหน้าที่เชื่อมต่อชุมชนในจังหวัดหรือต่างจังหวัดเข้าด้วยกัน

Expressway เป็นถนนสายประธานที่ได้ออกแบบไว้เพื่อให้การจราจรผ่านได้ตลอด สะดวก รวดเร็วเป็นพิเศษ ซึ่งมีเขตทางกว้างไม่ต่ำกว่า 60.00 เมตร หรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือ ถนนพิเศษที่มีการควบคุมทางเข้า-ออก เพื่อมิให้เกิดทางแยก ทางร่วมอยู่ใกล้ เกินกว่า 1,500 เมตร ทางแยกที่เกิดจากมีถนนสายสำคัญสายอื่นตัดผ่านจะสร้างเป็นทางแยกต่างระดับ ชนิดสะพานลอยข้ามธรรมดา (Flyover) หรือสะพานลอยข้ามแยกทิศทาง (Interchange) ส่วนทางแยกที่เกิดกับถนนธรรมดา จะเป็นทางแยกระดับดินที่ประกอบด้วยระบบเกาะ แบ่งอย่างสมบูรณ์แบบ (Chanellised at Intersection) เช่น ถนนวิภาวดีรังสิต Freeway หรือ Expressway ที่มีการควบคุมทางเข้าออกตลอดสาย

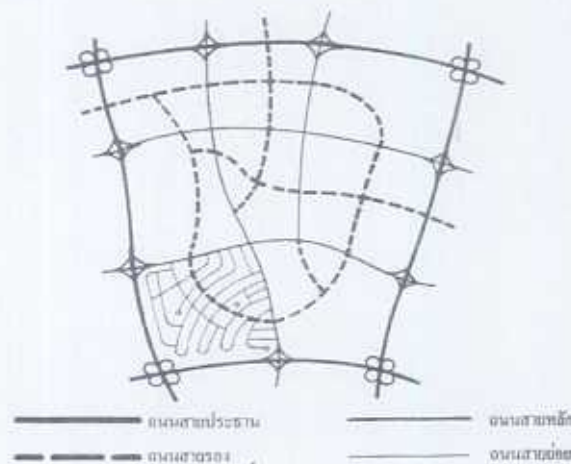
2. ถนนสายหลัก (Major Arterial) ถนนประเภทนี้ทำหน้าที่กระจายการจราจรถนนสายประธานไปสู่พื้นที่ต่างๆ ของเมืองในเขตที่อยู่อาศัย เขตอุตสาหกรรม เขตพาณิชยกรรมและธุรกิจการค้า

ฯลฯ โดยให้เกิดการเชื่อมต่อระหว่างถนนสายประธานและถนนสายรองเข้าด้วยกัน มีการควบคุมการเชื่อมต่ออย่างปานกลาง

3. ถนนสายรอง (Collector Street) เป็นถนนที่ทำหน้าที่กระจายการจราจรภายในพื้นที่ศูนย์กลางเมืองเชื่อมโยงและให้บริการในส่วนต่างๆ ของเมือง โดยทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างถนนสายหลักและถนนสายย่อยเข้าด้วยกัน มีการควบคุมการเชื่อมต่อไม่มากนัก

4. ถนนสายย่อย (Local Street) ถนนประเภทนี้ทำหน้าที่ให้บริการจราจรจากแหล่งที่อยู่อาศัยโดยตรงแล้วเชื่อมต่อกับถนนสายรอง เป็นถนนที่ทำหน้าที่ให้บริการการเข้าถึงพื้นที่ (Accessibility) เป็นหลัก การเคลื่อนที่ของรถ (Mobility) บนถนนสายนี้จะต่ำ โดยปกติจะไม่มีการควบคุมการเชื่อมต่อแต่อย่างใด

ถนนในระดับสายหลัก สายรอง สายย่อย และทางเข้าเป็นส่วนของถนนที่อยู่ในเมือง ถนนที่มีความสำคัญมากกับทัศนียภาพของเมืองในสวนรวม คือถนนสายหลักและถนนสายรอง เนื่องจากถนนสองระดับนี้เป็นส่วนเชื่อมโยงจุดสำคัญๆ ของเมืองทั้งที่หมายตา ย่านสำคัญ สถานที่สำคัญในระดับเมือง ซึ่งคนส่วนใหญ่จะต้องใช้และผ่านไปมาเป็นประจำ จึงเป็นถนนที่สื่อความหมายของตัวเมืองได้ดีที่ผู้มาเยี่ยมชมควรประทับใจในทัศนียภาพในแนวถนนเหล่านี้

ภาพที่ 2.1 แสดงการเชื่อมต่อของถนนในเมืองประเภทต่าง ๆ

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

ข้อพิจารณาในการวางระบบถนนของเมือง มีดังนี้

1. ลักษณะของชุมชนในเมืองในการวางระบบโครงข่ายถนน จำเป็นต้องพิจารณาแบ่งชุมชนเมืองออกเป็นกลุ่มๆ ดังนี้

- Neighborhood เป็นกลุ่มชุมชนที่เล็กที่สุดซึ่งประกอบด้วย บ้านอยู่อาศัย โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา ร้านค้าย่อย ศูนย์กลางชุมชนมีขนาดที่สามารถเดินได้ (ประมาณ 1 กิโลเมตร)

- Community Group เป็นการรวมกลุ่มชุมชนย่อย 4-5 กลุ่ม เข้าด้วยกัน โดยมีร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในบริเวณศูนย์กลางของชุมชน
 - District เป็นการรวมหลาย Community เข้าด้วยกัน โดยจะมีศูนย์กลางกิจกรรมด้านบันเทิง รวมกลุ่มในลักษณะที่สมบูรณ์ในตัวเอง ขนาดของชุมชนในกลุ่มนี้จะถูกกำหนดโดยระยะทางที่คนจะเดินทางไปสู่ศูนย์กลางชุมชนได้อย่างสะดวก
 - Urban Area เป็นการรวมตัวของ District กลุ่มต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยมีศูนย์กลางการค้า ศูนย์วัฒนธรรมศูนย์กลางการบริการและศูนย์การจ้างงาน อยู่ที่ Central Business District หรือ CBD
2. ลักษณะการเข้าถึงศูนย์กลางแต่ละชุมชน
- Neighborhood Centre อาศัยการเดินทางเท้าหรือจักรยานเป็นส่วนใหญ่
 - Group Centre เริ่มมีการใช้ยานพาหนะขึ้นมากขึ้น เนื่องจากระยะทางไกลขึ้น
 - District Centre อาศัยการใช้ยานพาหนะชนิดต่างๆ โดยเฉพาะรถประจำทางมากกว่าการเดินทางเท้าหรือรถจักรยาน
 - City Centre (CBD) ส่วนใหญ่ใช้ยานพาหนะและรถโดยสารสาธารณะเกือบทั้งหมด เนื่องจากระยะทางห่างจากที่อยู่อาศัยมาก
3. ลักษณะการจราจรบนถนนในเมือง
- การจราจรระหว่าง District มีลักษณะเป็นการรวมการจราจรจาก District ต่างๆ แล้วกระจายเข้าสู่ CBD หรือ District ที่ห่างไป ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางระยะยาว ถนนจึงควรจำกัดทางเข้าออกให้มากที่สุด
 - การจราจรระหว่าง Community เป็นการรวมการจราจรจาก Community ไปสู่ Community อื่น หรือ District Centre เป็นการเดินทางระยะปานกลาง และเป็นการจราจรที่มีปัญหาและความสับสนมากที่สุด
 - การจราจรระหว่าง Neighborhood เป็นการจราจรระหว่าง Neighborhood ต่างๆ หรือ Group Centre หรือระบบรอบ Community ทางแยกจะมีระยะห่างกันไม่มากนัก
 - การจราจรภายใน Neighborhood เป็นการให้บริการพื้นที่โดยเชื่อมต่อกับถนนโดยรอบ Neighborhood นั้นๆ จะสามารถวางผังให้เกิดความสวยงามและสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมได้ง่าย

รูปแบบของถนนในเมือง (Urban Street Pattern)

รูปแบบของระบบถนนในแต่ละเมือง จากการจำแนกลักษณะของชุมชนในเมืองออกเป็นกลุ่มต่างๆ เมื่อพิจารณาถึงโครงข่ายของถนนที่เชื่อมโยงหรือการติดต่อกันของกลุ่มชุมชน จะประกอบกันเป็นโครงข่ายที่มีรูปแบบต่างๆ กัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากรูปแบบการใช้ที่ดินของเมือง โดยสามารถแบ่งระบบของถนนได้ 4 ชนิด คือ

1. รูปแบบของระบบถนนรัศมี (Radial System Pattern) เป็นระบบถนนที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของผู้ใช้ถนน เริ่มจากจุดรวม เช่น ตลาด สถานที่ราชการ เป็นต้น แล้วกระจายออกไปตามแนวรัศมี ความเจริญของเมืองจะเริ่มที่จุดศูนย์กลางของเมือง แล้วแผ่กระจายออกไปตามแนวถนน หรือเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ระบบถนนรัศมีมีข้อเสียคือ พื้นที่ที่อยู่ระหว่างถนนรัศมีจะได้รับการบริการไม่ทั่วถึง ที่ดินแต่ละผืนมีรูปร่างไม่สม่ำเสมอ ทำให้ไม่สะดวกในการวางแผนและออกแบบสิ่งก่อสร้าง ถนนทุกสายมุ่งเข้าสู่ศูนย์กลางเมือง ทั้งการจราจรท้องถิ่น (Local Traffic) และการจราจรผ่านเมือง (Through Traffic) ทำให้มีแนวโน้มที่จะเกิดการจราจรติดขัดที่บริเวณศูนย์กลางเมือง แนวทางแก้ปัญหานี้คือ นำระบบถนนวงแหวนเข้ามาช่วย

ภาพที่ 2.2 แสดงรูปแบบถนนแบบรัศมี

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

2. รูปแบบของถนนตารางหมากรุก (Grid System Pattern) ประกอบด้วยถนนตามแนวยาวและแนวขวาง ตัดตั้งจากกันเป็นตารางสี่เหลี่ยม โดยถนนแต่ละสายจะมีระยะห่างกันพอสมควร ลักษณะการวางผังเมือง และการวางผังโครงข่ายของระบบถนน เอื้ออำนวยต่อการใช้รถยนต์ส่วนตัว หรือที่เรียกว่า Motorized Town ระบบถนนแบบนี้มีข้อดีและข้อเสียที่สำคัญๆ ดังนี้

ข้อดี

- มีความสม่ำเสมอของ Accessibility ของส่วนต่างๆ ของเมืองดีเท่าๆ กัน
- ช่วยกระจายความเจริญไปทั่วถึงกัน ทำให้ความหนาแน่นของประชากรกระจายออกไป สม่ำเสมอ ในแง่ของการขนส่งระบบนี้จะช่วยให้ความต้องการการขนส่งกระจายออกไป ไม่จำกัดอยู่ในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ซึ่งจะสะดวกต่อการบริการ

- ง่ายต่อการออกแบบวางแนวถนนและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ สามารถขยายเมืองออกไปได้ทุกด้าน ไม่มีจำกัด

- สามารถเพิ่มความจุ (Capacity) ของโครงข่ายถนนได้โดยง่าย โดยการกำหนดให้ถนนคู่ใดคู่หนึ่งที่ขนานกันจัดเป็นระบบเดินรถทางเดียว (One-way System)

- การเดินทางไปยังย่านธุรกิจการค้าและศูนย์กลางเมือง สามารถเลือกเส้นทางได้หลายเส้นทาง

ข้อเสีย

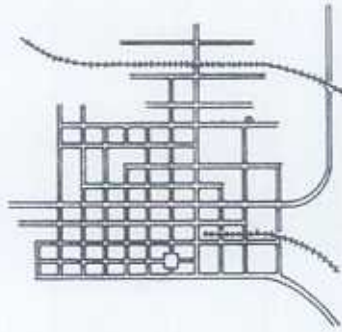
- ไม่เหมาะสำหรับลักษณะภูมิประเทศบางพื้นที่ ถ้าภูมิประเทศไม่สม่ำเสมอ การทำระบบนี้จะเสียค่าใช้จ่ายสูง
- ถนนของโครงข่ายระบบนี้ไม่มีลำดับชั้น ผู้ใช้รถใช้ถนนจะสับสนในการแยกว่าทางใดเป็นทางเอกหรือทางโท
- ไม่สะดวกสำหรับการจราจรที่มีจุดเริ่มต้น (Origin) และจุดหมาย (Destination) ในแนวเส้นทะแยงมุม เพราะจะทำให้ต้องเดินทางยาวขึ้น
- มีทางร่วมทางแยกมากเกินไป
- ผู้ใช้รถใช้ถนนเกิดความเบื่อหน่ายซ้ำซาก การเดินทางผ่านเมืองจะพบแต่ Block ของตึกและทางแยกซ้ำๆ กัน

ตารางที่ 2.2 แสดงระยะห่างระหว่างถนนสายหลัก (Major Arterial Spacing) ในระบบถนนที่มีรูปแบบเป็นตารางหมากรุก (Grid System Pattern)

แสดงความหนาแน่นประชากร(คน/ตร.กม.)	ระยะห่างระหว่างถนนสายหลัก (กม.)	
	ถนน 4 ช่องจราจร	ถนน 6 ช่องจราจร
1,600	2.5-3.0	3.5-4.0
3,200	1.0-1.3	1.6-2.0
4,600	0.8-1.0	1.0-1.3

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

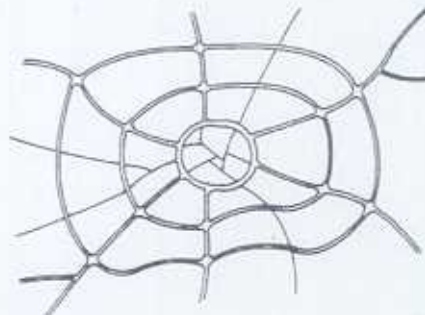
ตารางที่แสดงดังกล่าว เป็นมาตรฐานที่ใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ การนำมาใช้ควรพิจารณาอย่างรอบคอบถึงอัตราการใช้รถต่อคน รูปแบบการใช้ที่ดิน ลักษณะภูมิประเทศ ระบบถนนเดิม ระบบขนส่งมวลชน ฯลฯ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามหลักวิชาการจากตารางข้างบนจะเห็นว่าในขณะที่ความหนาแน่นประชากรสูงขึ้น ระยะห่างระหว่างถนนต้องน้อยลง และ/หรือ จำนวนช่องจราจรต้องมากขึ้น เพื่อคงระดับการให้บริการเข้าถึงพื้นที่ (Accessibility) และคงความสามารถในการเคลื่อนที่ของรถ (Mobility)

ภาพที่ 2.3 แสดงรูปแบบถนนแบบตาราง

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

3. รูปแบบของระบบถนนวงรอบหรือวงแหวน (Ring System Pattern) เป็นรูปแบบของถนนที่มีลักษณะวงรอบล้อมศูนย์กลางของบริเวณเมือง ซึ่งสามารถให้บริการแก่พื้นที่ในเมืองได้ การจราจรชนิดผ่านเมืองสามารถใช้วงแหวนได้โดยไม่ต้องผ่านใจกลางเมือง โดยทั่วไประบบถนนวงแหวนมักจะใช้ควบคู่ไปกับระบบถนนรัศมี เมื่อนำทั้งสองระบบมาประกอบกันแล้ว มีข้อดีคือสามารถเลือกเส้นทางการเดินเข้าสู่ศูนย์กลางเมืองได้ ยานพาหนะไหลเวียนได้สะดวกทั้งบริเวณในเมืองและรอบเมือง สามารถปรับแนวถนนให้เข้ากับสภาพภูมิประเทศได้

ภาพที่ 2.4 แสดงรูปแบบถนนแบบวงแหวน

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

4. รูปแบบของระบบถนนตามแนวตรง (Liner System Pattern) เป็นรูปแบบของระบบถนนที่มีลักษณะเป็นเส้นตรง มีการเจริญเติบโตของเมืองเพียงบริเวณตามแนวรอบข้างของถนนในแง่ของการขนส่งถือว่าระบบนี้ไม่เหมาะสม เนื่องจากทำให้ต้องเดินทางยาวขึ้นซึ่งระบบขนส่งจะต้องบริการมากขึ้น นอกจากนี้ Accessibility จะดีเฉพาะพื้นที่ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับถนนเท่านั้น

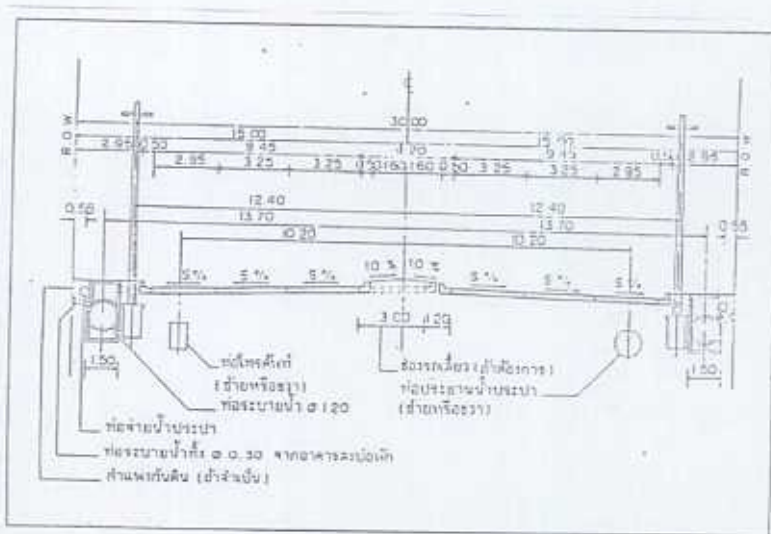

ภาพที่ 2.5 แสดงรูปแบบถนนแบบตามแนวตรง

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

รูปตัดของถนนในเมือง (Urban Street Cross Section)

การกำหนดรูปตัดของถนนในเมือง (Urban Street Cross Section) ความกว้างของเขตทางจะเป็นตัวกำหนดพื้นที่ที่จะทำการก่อสร้างหรือปรับปรุง ซึ่งหมายรวมถึงการกำหนดจำนวนและขนาดของช่องจราจร พื้นที่สำหรับเกาะกลาง (Median) พื้นที่สำหรับอาคารระบายน้ำ (Drainage Structures) ระบบสาธารณูปโภค ขนาดไหล่ทาง (Shoulder) พื้นที่สำหรับทางเท้า (Side Walk) และพื้นที่เพื่อการขยายถนนในอนาคต เป็นต้น

ภาพที่ 2.6 แสดงรูปตัดถนนในเมือง

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

1. ความกว้างของเขตทาง (Right-of-way Width) คือ พื้นที่ดินที่กันแนวถนนไว้สำหรับก่อสร้างส่วนต่างๆ ของถนน การกำหนดความกว้างของถนนนั้น มีองค์ประกอบที่จะต้องนำมาพิจารณามากมาย เช่น ปริมาณการจราจร ย่านการใช้ที่ดิน สภาพภูมิประเทศ ประเภทของถนน รวมทั้งขนาดของอาคาร ท่อสายส่งของระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ฯลฯ

2. ช่องจราจร (Traffic Lane) ความกว้างของช่องจราจรสามารถกำหนดให้กว้างช่องละ 2.75, 3.00, 3.25 หรือ 3.50 เมตร แล้วแต่กรณี ขึ้นอยู่กับความกว้างของเขตทาง, ลักษณะการใช้ที่ดิน, หน้าที่และความสำคัญของถนนสายนั้นในระบบถนน ในกรณีที่เขตทางแคบ อาจกำหนดให้มีช่องเพื่อช่วยการจราจรหรือเพื่อใช้ในกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉิน ในลักษณะช่องจอดริมถนน (Parking Lane) หรือไหล่ทาง (Shoulder)

3. ช่องจอดขนาน (Parking Lane) เป็นส่วนที่ทำหรือจัดไว้เพื่อให้จอดรถ ความกว้างของช่องจอดขนาน สามารถกำหนดให้กว้างช่องละ 2.00, 2.50 หรือ 3.00 เมตร แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ช่องจอดขนานยังมีประโยชน์เพื่อช่วยการจราจร หรือเพื่อใช้ในกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉิน เป็นต้น

4. ไหล่ทาง (Shoulder) ความกว้างของไหล่ทางที่สร้างสามารถกำหนดให้กว้างช่องละ 1.75-2.50 เมตร แล้วแต่กรณี ส่วนความกว้างของไหล่ทางด้านในกำหนดให้กว้างอย่างน้อย 1.50 เมตร ไหล่ทางมีประโยชน์ใช้เป็นพื้นที่สำหรับหลบรถ จอดรถชั่วคราว เป็นต้น

4. เกาะกลาง (Median) ใช้เป็นฉนวนเพื่อแบ่งแยกรถที่มีทิศทางการจราจรสวนทางกัน โดยทั่วไปถนนที่มีการจราจรตั้งแต่ 4 ช่องจราจรขึ้นไป ควรออกแบบให้มีเกาะกลาง นอกจากนี้เกาะกลางยังมีประโยชน์สำหรับใช้เป็นพื้นที่สำหรับรถรอเลี้ยว เป็นที่พักของคนเดินข้ามถนนที่มีหลายช่องจราจร และเป็นที่พักไม้พุ่ม ทำหน้าที่ป้องกันแสงไฟของรถที่สวนทางกัน เกาะกลางสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

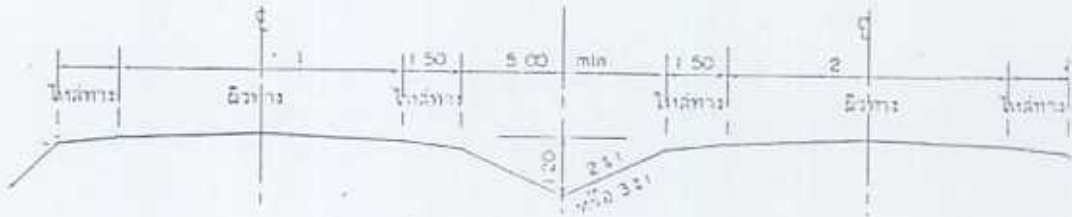
ภาพที่ 2.7 แสดงรูปตัดเกาะกลางถนน

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

- Raised Median คือ เกาะกลางถนนที่มีการยกขอบถมดินปิดผิวหน้า การปลูกหญ้าหรือการปู Slab Block โดยทั่วไปจะกำหนดให้ความกว้างระหว่างขอบในของคันหิน (Curb) เท่ากับ 3.20 เมตร เป็นอย่างน้อย เพื่อทำช่องทางรถรอเลี้ยว (Pocket Lane) ได้กว้าง 3.00 เมตร กรณีที่เขตทางจำกัดอาจพิจารณาลดความกว้างของเกาะกลางให้เหลือ 1.20 เมตร (คันหินถึงคันหิน) ซึ่งเป็นความ

กว้างต่ำสุดของการติดตั้งป้ายจราจร ปักเสาไฟฟ้าแสงสว่าง และไฟสัญญาณจราจร (ถ้าน้อยกว่า 1.20 เมตร ใช้สีเส้นแสดงขอบเขตด้วยสี หรือ Painted Median)

- Depressed Median คือ เกาะกลางที่มีลักษณะเป็นร่องกตลึกลง ใช้กรณีที่เป็นถนนประเภท Divided Highway ที่มีเขตทางกว้างข้างละตั้งแต่ 20.00 เมตร ขึ้นไป ความกว้างจากขอบไหล่ทางด้านในข้างหนึ่งถึงขอบไหล่ทางด้านในของอีกข้างหนึ่ง ต้องกว้างอย่างน้อย 5.00 เมตร และไม่นิยมออกแบบในบริเวณย่านชุมชนใหญ่หรือในเมือง

ภาพที่ 2.8 แสดงรูปตัดเกาะกลางถนนแบบ Depressed Median

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

- Painted Median คือ เกาะกลางที่มีลักษณะเป็นเส้นคู่ขนานทาสีขาวเพื่อแสดงขอบเขตภายในตีเส้นทแยงสีขาว ใช้ในกรณีที่เขตทางมีจำกัด ไม่สามารถสร้างเกาะกลางแบบยกขอบถนน โดยทั่วไปมีขนาดความกว้างประมาณ 1.00 เมตร เกาะกลางแบบนี้นอกจากมีประโยชน์ในการแบ่งทิศทางการจราจรแล้ว ยังใช้ประโยชน์สำหรับคนข้ามถนน ใช้เป็นที่หยุดรถในทิศทางตรงข้ามเพื่อข้ามถนน นอกจากนี้ยังใช้ในการจัดรูปเพื่อลดขนาดเกาะกลางหรือแบ่งแยกทิศทางการจราจรในบริเวณทางแยก (Approach End Treatment or Marking at Junction)

6. เกาะข้าง (Out Separator) ใช้สำหรับแยกการจราจรท้องถิ่น (Local Traffic) ออกจากการจราจรผ่านเมือง (Through Traffic) บนถนนสายประธาน หรือถนนที่ออกแบบให้ใช้ความเร็วสูง โดยกำหนดให้มีความกว้างอย่างน้อย 3.00 เมตร ในกรณีที่ใช้สำหรับแยกทางออกจากการจราจรหลักสามารถกำหนดให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

7. ทางเท้า (Side Walk) ในถนนที่มียานพาหนะใช้ความเร็วสูง และผ่านชุมชนหรือบริเวณที่มีคนเดินเท้ามาก ควรพิจารณากำหนดให้มีทางเท้า ได้แก่ บริเวณย่านธุรกิจ ย่านอุตสาหกรรม ย่านที่อยู่อาศัย หรือโรงเรียน ความกว้างของทางเท้าให้กว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

การพิจารณากำหนดความกว้างของทางเท้า ต้องคำนึงถึงสิ่งสาธารณูปโภคที่อยู่ภายในเขตทางเท้าด้วย เช่น เสาไฟฟ้า เสาโทรเลข สายไฟฟ้าใต้ดิน สายโทรศัพท์ใต้ดิน ท่อจ่ายน้ำประปา ท่อประปาประปา และท่อก๊าซ เป็นต้น โดยสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของรูปตัดที่จะต้องจัดตำแหน่งให้

เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบและเพื่อการบำรุงรักษาภายหน้าและจะต้องพิจารณาถึงจำนวนผู้เดินเท้าประกอบด้วย โดยสมมุติให้ความกว้างของผู้เดินเท้าหนึ่งคนเท่ากับ 0.60 เมตร และแต่ละแถวของผู้เดินเท้า หรือความกว้างของช่องทางเดินเท้าเท่ากับ 0.75 เมตร (รวมถึงที่ว่างรอบตัว) ดังนั้น ความกว้างของทางเท้าจะถูกกำหนดด้วยจำนวนแถว หรือช่องทางเดินเท้าที่ต้องการรวมกับ Lateral Clearance : 0.5 m.

8. ทางจักรยาน (Bicycle Lane) ถนนบางย่านที่มีขนาดเขตทางเท้าพอเพียงและมีการจราจรหนาแน่น ควรมีถนนคู่ขนานด้านข้างสำหรับขบวนจักรยานที่วิ่งเข้าด้วยคือ "ทางจักรยาน" ทางจักรยานควรออกแบบให้เป็นประเภทการจราจรเดินรถทางเดียว ความกว้างมาตรฐานของทางจักรยานคือ 2.50 เมตร หรืออย่างน้อย 1.80 เมตร ถ้าออกแบบให้การจราจรเดินรถสองทาง ความกว้างปกติอย่างน้อย 3.60 เมตร แต่ถ้ามีการใช้จักรยานกันน้อยความกว้างอาจน้อยกว่านี้ก็ได้

ถนนที่มีการจราจรคับคั่งสับสนมากบริเวณทางแยก ควรสร้างอุโมงค์สำหรับรถจักรยาน กำหนดความสูงอย่างน้อย 2.25 เมตร ความกว้างอย่างน้อย 3.00 เมตร สำหรับการจราจรเดินรถทางเดียว หรือความกว้าง 4.00 เมตร สำหรับการจราจรเดินรถสองทาง ความลาดชัน 1:20 ในกรณีพื้นลาดเอียงขึ้น และ 1:15 ในกรณีพื้นลาดเอียงลง

ตารางที่ 2.3 แสดงความกว้างของส่วนประกอบของรูปตัดถนนตามลักษณะการใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดิน	ย่านที่อยู่อาศัย (Resident Area)			ย่านพาณิชยกรรม (Commercial Area)		ย่านอุตสาหกรรม (Industrial Area)
	หนาแน่นน้อย	หนาแน่นปานกลาง	หนาแน่นมาก	หนาแน่น	หนาแน่นมาก	
ไหล่ทาง (ม.)	1.75-2.50	1.75-2.50	2.50-3.00	2.50-3.00	3.00	3.00
ทางเท้า (ม.)	1.50-2.50	2.50	3.00-5.00	4.00-5.00	5.00-9.00	3.50-5.00
ช่องจอดรถยนต์ (ม.)	2.00	2.00-2.50	2.50-3.00	2.50-3.00	3.00	3.00
ช่องจราจร (ม.)	2.75-3.00	3.00-3.25	3.25-3.50	3.25-3.50	3.50	3.50
เกาะกลาง (ม.)	0.00-1.20	1.00-4.20	1.20-4.20	1.20-4.20	4.20-7.20	4.20-7.20
ทางจักรยาน (ม.)	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50

ที่มา : ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง

หมายเหตุ : เกาะกลางที่มีขนาดเล็กกว่า 1.2 เมตร ให้ใช้เกาะกลางแบบตีเส้นแสดงขอบเขตด้วยสี (Painted Median)

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

การเสริมทัศนภาพของการเข้าสู่เมือง บริเวณที่ถนนสายประธาน เชื่อมต่อเข้ากับถนนสายหลักของเมือง ถือเป็น "ส่วนเข้าถึง" ของตัวเมือง ซึ่งหากได้รับการเสริมความสำคัญทางทัศนภาพ บางประการจะทำให้ผู้ที่กำลังเดินทางเข้าสู่ตัวเมือง มีความกระตือรือร้นหรือตื่นเต้นที่จะรู้สึกว่าได้เดินทางมาถึงจุดหมายปลายทางแล้ว

การเสริมทัศนภาพนี้อาจทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่ การใช้วัสดุพืชพันธุ์ (Planting) ที่ต่างออกไปจากบริเวณเส้นทางที่ผ่านมา เช่น ไม้พุ่มที่มีสีสันพิเศษหรือไม้พุ่มตัดแต่ง ปลูกเป็นแนวยาวตามแนวถนนก่อนเข้าสู่ตัวเมือง , ป้ายแสดงทางเข้าหรือแสดงการต้อนรับ ซึ่งควรทำให้มีความเด่นชัด อ่านได้จากระยะไกล และมีรูปลักษณะที่เข้ากันได้กับภูมิประเทศโดยรอบ การทำซุ้มประตูทางเข้าในกรณีที่ดินไม่กว้างมากจนเกินไป การใช้ประติมากรรม ที่มีขนาดได้สัดส่วนกับความกว้างของถนน และระยะการมองของผู้ที่กำลังเดินทางมาถึง

บางครั้งบริเวณส่วนเข้าถึงของเมือง อาจมีองค์ประกอบที่แสดงความเป็นเมืองชัดเจนอยู่แล้ว ก็อาจไม่จำเป็นต้องเน้นในเรื่องนี้มากนัก เช่นมีแม่น้ำ สะพาน เห็นความหนาแน่นของอาคารที่ต่างออกไปชัดเจน กลุ่มอาคารสูง ฯลฯ เพียงทำภาพมุมมองนั้นให้ดูเรียบร้อยงดงามก็สามารถสร้างความประทับใจในตนเองเดียวกัน

การมีขนาดของถนนเหมาะสม กับปริมาณการสัญจร ถนนควรมีความกว้างขวางพอที่รถจะสามารถสัญจรได้โดยมีการติดขัด มีจำนวนช่องทางวิ่งมากพอที่จะจุปริมาณรถที่ต้องการในช่วงถนนนั้นๆ ได้ในบางกรณีการมีช่องจอดในถนนที่มีการจราจรสูง ก็เป็นการเพิ่มความติดขัดให้การจราจร หากยกเลิกช่องจอดในถนนเหล่านั้นจะเป็นการเพิ่มช่องทางวิ่ง ทำให้ถนนสายนั้นๆ สามารถรองรับปริมาณการจราจรเพิ่มขึ้นได้

คำนึงถึงความสะดวก (Convenience) และความปลอดภัย (Safety) ได้แก่การที่มีความสะดวกในเรื่องระยะเลี้ยว มีระบบป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนและวางในตำแหน่งที่เหมาะสม ความไม่สับสนในเรื่องทางแยกและทิศทาง การมีเส้นแบ่งช่องทางวิ่งที่ชัดเจน การมองเห็นรถหรือคนที่กำลังสัญจรมาถึงบริเวณจุดตัดของเส้นทางมีไฟแสงสว่าง

ความสวยงามในแนวถนน การวางเส้นทางเป็นแนวตรงยาวต่อเนื่องกันมากเกินไป ทำให้ทัศนภาพไม่น่าสนใจ ควรมีขอบทางที่ชัดเจนเป็นระเบียบ ผิวจราจรมีความราบเรียบ สม่่าเสมอ เป็นต้น

2.2.3.2. ทางเดินเท้า (Pedestrian Way)

ทางเดินเท้ามีหน้าที่หลักเช่นเดียวกับถนน คือรองรับการสัญจร และมีความสำคัญมากทัดเทียมกับถนน ทางเท้าอาจเป็นทางเดินที่ขนานไปกับแนวถนนก็ได้ หรืออาจแยกต่างหากจากแนวถนนก็ได้

ประเภทต่างๆ ของทางเดินเท้า (เตซา บุญคำ และคณะ . 2531 : 6-13)

ก. ทางเท้าขนานไปกับแนวถนน ได้แก่ ทางเท้าที่อยู่ขนานสองข้างของแนวถนนของเมือง เป็นทางเท้าที่มักมีการสัญจรหนาแน่นหากเป็นทางเท้าในถนนสายหลักและถนนสายรอง

ข. ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลัด ได้แก่ ทางเท้าที่มักเป็นที่รู้จักกันเฉพาะกลุ่ม ลัดไปตามชอยหรือด้านหลังอาคารหรือริมแม่น้ำ อันที่จริงแล้วทางลัดเหล่านี้อาจได้รับการส่งเสริมให้อยู่ในระบบทางเท้าของเมือง และปรับปรุงสภาพแวดล้อมสองข้างทางก็อาจเพิ่มความคล่องตัวให้กับระบบการสัญจรของเมืองได้

ค. ทางเท้าระหว่างอาคารพาณิชย์ หรือย่านทางเดินเท้า (Pedestrian Mall) คือบริเวณที่คนสามารถเดินติดต่อกันได้ทั้งบริเวณ โดยมีมีการสัญจรทางรถเข้าไปยุ่งเกี่ยว เป็นสิ่งที่มีในเกือบทุกเมืองของยุโรป และบางเมืองของสหรัฐอเมริกา รวมถึงญี่ปุ่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย เป็นต้น บริเวณดังกล่าวมักเป็นบริเวณพาณิชย์ และมีบรรยากาศในเชิงนันทนาการด้วย และยังคงอาจใช้เป็นทางลัด จากการเดินตามแนวถนนในเมืองได้ด้วย

ง. ทางเท้าชั่วคราว ได้แก่การปิดถนนบางสายในวันพิเศษเพื่อใช้เป็นทางเดินเท้า หรือเพื่อกิจกรรมนันทนาการ เช่น ถนนกินซ่าในโตเกียว เป็นต้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. ความต่อเนื่องของทางเดินเท้า โครงข่ายของทางเดินเท้าจะต้องสมบูรณ์ต่อเนื่อง ชัดแจ้งและสามารถจะทำให้คนเดินไปถึงจุดหมายได้ โดยไม่มีอุปสรรคกีดขวาง มีผิวพื้นราบเรียบ ไม่มีการเปลี่ยนระดับโดยมีจำเป็น

ข. ความปลอดภัย จะต้องคำนึงถึงทั้งความปลอดภัยในการสัญจรจากระบบการสัญจรอื่นและความปลอดภัยในแง่ของสวัสดิภาพในการเดิน การแบ่งแยกระบบการสัญจรเช่นถนน ทางรถจักรยาน นอกจากทางเดินเท้าให้ชัดเจน จะทำให้การจราจรทุกระบบมีความคล่องตัว และปลอดภัยสูงขึ้น แต่ในจุดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่นจุดข้ามเหนือจุดตัดระหว่างกันนี้ จะต้องมีการควบคุมหรือการจัดวิธีการป้องกัน ไม่ให้เกิดความสับสนและเกิดอันตรายขึ้นได้ นอกจากนี้การติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิเช่น ไฟฟ้าแสงสว่างก็จะเป็นการช่วยเพิ่มสวัสดิภาพแก่คนเดินเท้าด้วย

ค. การมีความกว้างทางเท้าเพียงพอ กับปริมาณผู้สัญจร ขนาดของทางเท้าขึ้นอยู่กับปริมาณของผู้สัญจรในเส้นทางนั้น โดยปกติเกณฑ์ที่ใช้เป็นมาตรฐานสากลจะระบุทางเดินเท้าในบริเวณย่านการค้าและย่านธุรกิจ ซึ่งจะมีผู้สัญจรไปมาหนาแน่น ให้มีความกว้างอย่างน้อยที่สุด 3.00 เมตร และทางเท้าในบริเวณอื่นในระดับรองลงไป มีความกว้างประมาณ 2.00 เมตร ซึ่งความกว้างนี้หมายถึงเป็นการใช้เพื่อการสัญจร การปลูกต้นไม้และสิ่งอำนวยความสะดวกบางประเภท เช่นถังขยะ ตู้โทรศัพท์เท่านั้น ไม่รวมถึงกิจกรรมอื่นที่อาจเกิดบนทางเท้า ยกเว้นการคอยรถประจำทาง

อันที่จริงแล้ว ตามแนวความคิดของเองรุ่นใหม่ทางเท้าในย่านทางเดินหลังของเมือง ควรมึบรยากาศ ในการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ของบรรยากาศเมือง และช่วยทำให้เมืองสวยงามมีชีวิตชีวาขึ้น ด้วยการมีบริเวณนั่งพัก มีบริเวณแฉงลอย ,รถเข็นขายอาหาร หรือเครื่องดื่มในบางจุด โดยจัดสภาพแวดล้อมบริเวณนั้นให้ร่มรื่นงดงามไปพร้อมๆ กับประโยชน์ในเชิงการสัญจร

ง. การเพิ่มทางเดินเท้าในเมือง ในเมืองไทยส่วนใหญ่มีทางเท้าที่ค่อนข้างคับแคบ เมื่อรวมสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่าง เช่น ตู้โทรศัพท์ เสาไฟฟ้า ดังขยะ ยิ่งทำให้ทางเดินเท้าคับแคบลงไป และเป็นการยากที่จะขยายทางเดินเท้าออกไปอีก

การขยายทางเท้าอาจทำได้ในหลายกรณี เช่น

- ยกเลิกช่องจอดรถในแนวถนนนั้นๆ โดยจัดหาที่จอดรถในบริเวณอื่นแทน แล้วใช้พื้นที่ช่องจอดนั้นในการขยายทางเท้า

- ในกรณีที่ทางเท้า มีการสัญจรหนาแน่นเพียงข้างเดียว อาจลดทางเท้าด้านหนึ่งแล้วเพิ่มความกว้างของทางเท้าด้านที่มีการจราจรหนาแน่นก็ได้

- กรณีที่ถนนนั้นมีเกาะกลางถนน อาจลดขนาดเกาะกลางถนน หรือทำลายเกาะกลางถนนหากไม่มีผลกระทบต่อส่วนอื่น แล้วใช้พื้นที่ผิวจราจรที่เพิ่มขึ้นในการเพิ่มขนาดทางเท้า

- การพัฒนาทางเดินระหว่างหลังอาคาร ให้เป็นทางเดินในย่านพาณิชย์ ได้เคยทำมาแล้วในนครนิวยอร์กในกรณีที่ไม่สามารถขยายทางเท้าออกไปได้เพียงพอ แต่วิธีนี้ต้องมีการวางแผนระยะยาว ต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์ ความร่วมมือ และกฎหมายควบคุมช่วยในการดำเนินการ

- การเพิ่มทางเดินลัด เพื่อลดภาระของทางสัญจรในทางเดินหลัก ก็เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้เช่นทางเดินลัดตัวเมือง โดยทำทางเดินเลียบริมแม่น้ำสู่ย่านพักอาศัยในเมือง Koblenz เมืองเล็กๆที่มีชื่อเสียงเมืองหนึ่งของประเทศเยอรมัน นอกจากจะลดภาระความหนาแน่นของการเดินเท้าในเมืองแล้วยังช่วยบรรยากาศของการเดินทางให้ดีขึ้นด้วย ปรากฏว่าเส้นทางนี้นอกจากชาวเมืองจะนิยมใช้แล้วนักท่องเที่ยวก็นิยมมาเดินในถนนลัดดังกล่าวนี้เป็นประจำ เนื่องจากบรรยากาศผ่อนคลายดีกว่าทางเดินในเมือง

- ในกรณีที่ไม่สามารถเพิ่มทางเดินเท้าด้วยวิธีใดๆ แล้วการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้แก่การจัดระเบียบทางเท้า ห้ามการรुक้าทางเท้าของร้านค้าบริเวณใกล้เคียงการจัดระเบียบสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การลดขนาดสิ่งที่มีขนาดใหญ่โตเกิดความจำเป็น เช่น ตู้โทรศัพท์ อาจทำเป็นเป็นกล่องขนาดพอเหมาะพร้อมรูปร่าง และการหันทิศทางที่จะกันเสียงรบกวนได้ ติดตั้งร่วมกับเสาไฟฟ้าหรือถังขยะอาจมีขนาดเล็กแต่เพิ่มจำนวน หรือติดตั้งถังขยะร่วมกับสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เป็นต้น

จ. ผิวพื้นของทางเดินเท้า ทางเท้าควรมีผิวพื้นราบเรียบต่อเนื่อง ไม่มีการเปลี่ยนระดับโดยไม่จำเป็นและควรอยู่ในสภาพดี ไม่ชำรุดเสียหาย ช่องเปิดของระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ควรได้รับการออกแบบให้กลมกลืนไปกับผิวพื้นของทางเท้า และควรวางระบบในลักษณะที่ว่า การตรวจและ

ซ่อมแซมสาธารณูปโภคต่างๆภายใต้ทางเท้าสามารถทำได้ โดยไม่ต้องมีการขุดเจาะ เช่นการทำ man - hole เป็นต้น

จ. การเข้าถึงได้โดยรถบริการประเภท ในบางบริเวณที่เป็นทางเท้า ชนิดไม่ขนานไปกับแนวถนนจำเป็นจะต้องเผื่อความกว้างสำหรับรถบริการ บางประเภท เช่นรถขนขยะ รถดับเพลิง รถพยาบาล ซึ่งการบริการเหล่านี้มีระยะบริการที่จำกัดต่างๆ กัน

ข. ความสวยงามของทางเดินเท้า ทางเดินเท้าเป็นองค์ประกอบทางทัศนียภาพที่สำคัญอย่างหนึ่ง ของเมือง จึงควรได้รับการจัดการให้มีความสวยงาม ทั้งในระยะเริ่มแรกก่อสร้าง และในระยะยาว ดังนั้นการออกแบบจะต้องคำนึงถึงความมั่นคงถาวร การทนทานต่อการใช้สอยและความง่ายต่อการดูแลรักษา

ความสวยงามของทางเท้า จะมาจากความเป็นระเบียบเป็นประการแรก หมายถึงการที่ส่วนประกอบทางเท้าดูไม่กระเถิบกระเถิบ อยู่ในตำแหน่งที่ดีมีความกลมกลืนกับบริเวณโดยรวม ส่วนประกอบทางเท้าเหล่านี้ได้แก่ ต้นไม้ เสาไฟฟ้า ป้ายต่างๆ ที่จอดรถประจำทาง ถังขยะ ตู้โทรศัพท์ รวมไปถึงป้ายชื่อร้าน และประกาศโฆษณาต่างๆ เป็นต้น และทางเท้าอยู่ในสภาพที่ดีราบเรียบไม่ชำรุดทรุดโทรม และสะอาดมีทางสัญจรที่ไม่แออัดสับสน

ความสวยงามในลำดับถัดมา ได้แก่ การตกแต่งประดับประดาให้ทางเท้านั้นดูมีชีวิตชีวาขึ้น อาจด้วยการเพิ่มสีสันทัน เพิ่มลวดลายบนผิวพื้น การเลือกใช้สีของสิ่งประกอบทางเท้า เช่นการประดับด้วยไม้พุ่ม และส่งเสริมกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาอื่นๆ เป็นต้น ความสวยงามในลักษณะนี้หากทำ "เกิดพอดี" ก็อาจจะทำให้เกิดความเลอะเทอะวุ่นวายได้

ข. การใช้ทางเท้าเพื่อกิจกรรมอื่น ทางเท้าในบางช่วงที่มีความกว้างมากพอ อาจสนับสนุนให้มีกิจกรรมอื่นๆ บนทางเท้านั้น เช่นรถเข็นขายน้ำ ขายหนังสือ หรือแม้กระทั่งสินค้าอื่นๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งเพิ่มชีวิตชีวาให้กับเมือง ทำให้การเดินทางไปมาบนทางเท้ามีความหมายมากขึ้น แต่ การใช้พื้นที่ลักษณะนี้ควรมีการควบคุมรูปแบบการจัดวางให้อยู่ในระเบียบที่ดี มีสิ่งรองรับพร้อมเช่น ถังขยะ ที่ล้างมือ ที่ล้างภาชนะที่มีคราบไม่ประเจิดประเจ้อ มีความสะอาดเรียบร้อย

2.2.3.3. ทางจักรยานและที่จอดจักรยาน

ทางจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยว มีข้อดีคือ การจัดการทำได้ง่าย ลงทุนไม่มากนัก ใช้พื้นที่ในการสัญจรไม่มาก เป็นการเดินทางที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใดๆ ทั้งในเรื่องของเสียง ฝุ่น ควันและอากาศเป็นพิษ รวมทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน ได้ออกกำลังกาย เป็นผลดีต่อสุขภาพ ส่วนข้อจำกัดของการใช้จักรยาน คือ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ และมีข้อจำกัดการใช้สำหรับเด็กและผู้สูงอายุ อีกทั้งยังอาจเกิดขัดแย้งกับพาหนะอื่นๆ ในเมืองจนทำให้การจราจรติดขัดหรือเกิดอันตรายได้ โดยเฉพาะสำหรับเมืองขนาดใหญ่

ทางจักรยานสำหรับเส้นทางนักท่องเที่ยว เหมาะสำหรับเมืองที่มีจุดสนใจ เป็นธรรมชาติที่สวยงามและ เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในเมืองนั้นนาน อย่างไรก็ตามจะพบว่าหลายๆ เมืองในประเทศไทยยังนิยมใช้การสัญจรทางจักรยานอยู่ อย่างกว้างขวาง แต่ขาดการส่งเสริมหรือจัดบริการไว้ให้

ประเภทต่างๆ ของทางจักรยาน

ชนิดของทางจักรยาน โดยทั่วไปแล้วจะมีอยู่ 3 ชนิดด้วยกันคือ (เดชา บุญค้ำ และคณะ . 2531 : 6-18)

ก. ทางจักรยานที่แยกออกจากทางเดินเท้า โดยสมบูรณ์ ใช้กับบริเวณที่มีการสัญจรด้วยจักรยานค่อนข้างถี่และเป็นจำนวนมาก และควรพยายามหลีกเลี่ยงการมีจุดตัดและข้ามกันของทางเดินกับถนนด้วย

ข. ทางจักรยานที่แยกออกจากทางคนเดินหรือทางรถยนต์ในระดับปานกลาง การใช้งานน้อยกว่า ชนิดแรก และการมีจุดตัดหรือจุดข้ามกับทางสัญจรอื่นๆ สามารถมีได้

ค. ทางจักรยาน ที่ใช้เส้นทางร่วมกับทางเดินรถหรือทางเดินเท้า โดยอาจจะใช้สีหรือเครื่องหมายบอกให้ทราบถึงบริเวณที่จัดเป็นทางจักรยาน

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. การวางแผนทางจักรยาน ในกรณีที่เป็นเส้นทางสัญจรเพื่อเชื่อมต่อจุดสำคัญของเมือง กล่าวคือใช้ในจุดประสงค์หลักเพื่อการเดินทางติดต่อ เส้นทางดังกล่าวควรให้สะดวกที่สุด สั้นที่สุด ในกรณีที่เป็นเส้นทางใช้เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อน ควรคำนึงถึงบรรยากาศและสภาพภูมิประเทศ มีการจัดเส้นทางลัดเลี้ยวไปตามสถานที่ที่มีวิวทัศน์ และความน่าสนใจต่างๆ โดยเส้นทางนี้อาจเป็นเส้นทางในรูปแบบวงบรรจบหรือ เป็นแนวยาว แต่รูปแบบวงบรรจบ หรือเป็นแนวยาว แต่รูปแบบวงบรรจบจะเหมาะกับลักษณะการจัดจักรยานให้เข้า มากกว่าเส้นทางจักรยานที่มีรูปแบบเป็นแนวยาว

ข. มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ได้แก่ ความปลอดภัยของทางจักรยานเอง เช่นมีความลาดเอียงเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ไม่ลื่นเกินไป บริเวณจุดตัดและทางแยกต่างๆ มีความชัดเจนและมีความปลอดภัยในด้านสภาพแวดล้อม เช่น ไม่ตัดทางจักรยานเข้าไปในที่เปลี่ยวเกินไป เป็นต้น

ค. ขนาดของทางจักรยาน ควรมีความกว้างที่เหมาะสม ขนาดของทางจักรยานควรกว้างพอที่รถจักรยานสองคันจะแล่นสวนกันได้สะดวกและปลอดภัย

ง. ระยะเวลาและระยะทางของทางจักรยาน ในกรณีที่ทางจักรยานนั้นๆ เป็นเส้นทางที่ใช้เพื่อการพักผ่อน หรือเพื่อการทัศนอาจร ควรคำนึงถึงระยะทางที่เหมาะสมในแต่ละช่วง โดยให้มีจุดหยุดพักเป็นช่วงๆ เส้นทางโดยตลอดระหว่างจุดพักไม่ควรไกลเกินกว่า 1 กิโลเมตร และเส้นทางจักรยานควรมีระยะให้เลือกว่าจะถีบจักรยานเป็นระยะสั้นหรือระยะยาวเพียงใด

จ. มีป้ายข้อมูลและป้ายสื่อสารการจราจร ในเส้นทางจักรยานควรมีป้ายจราจร เช่นเดียวกับการสัญจรทางรถยนต์ คือมีป้ายเตือน ป้ายบอกทาง ป้ายบอกกฎเกณฑ์ต่างๆ ในระยะที่มองเห็นได้ชัดเจน ในกรณีที่เป็นทางจักรยานยนต์ในลักษณะพักผ่อน อาจจัดให้มีป้ายข้อมูลตามเส้นทางตามจุดที่น่าสนใจ เช่นป้ายข้อมูลบอกลักษณะทางธรรมชาติวิทยา นิเวศวิทยา ป้ายบอกประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่างๆ ในเส้นทางที่ผ่าน

ฉ. การจัดที่จอดจักรยาน ต้องป้องกันปัญหาการโจรกรรม โดยอาจออกแบบให้มีรั้วกัน โดยรอบที่จอดจักรยาน จัดให้มีโครงสำหรับจอดเสียบรถจักรยาน วางจอดจักรยานเพื่อให้อุปกรณ์ติดอยู่ได้ หรือคล้องกุญแจอยู่ได้ในบางกรณีอาจจัดทำหลังคา หรือโครงไม้เลื้อย

ช. การจัดบริเวณให้เข้าจักรยาน ในส่วนที่เป็นทางจักรยานสำหรับการออกกำลังกาย หรือการท่องเที่ยวอาจจำเป็นต้องจัดจักรยานสำหรับให้เช่า ในจุดเริ่มต้นของเส้นทางและที่สำหรับคืนจักรยานที่จุดปลายทาง ในกรณีที่เส้นทางจักรยานนั้นเป็นลักษณะวงบรรจบ ก็สามารถจัดจุดให้เช่าและคืนจักรยานได้ในจุดเดียวกัน จุดจอดจักรยานเหล่านี้ควรล็อกกุญแจได้ เพื่อป้องกันการโจรกรรม และควรมีศาลาเล็กสำหรับการลงบันทึกการเข้าจักรยาน และมีที่นั่งพักคอยตามสมควรเพื่อใช้เป็นจุดนัดพบได้ด้วย

2.2.3.4. ที่จอดรถ

การจัดที่จอดรถให้มีความสะดวก ไม่สับสนวุ่นวายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดภูมิทัศน์เมือง เพราะการจอดรถไม่มีระเบียบ ความไม่สะดวกในการจอดรถความสับสนวุ่นวายของยานพาหนะที่จะจอดที่และที่จะผ่านไปถือเป็นสิ่งที่ทำให้เมืองหมดความน่าประทับใจอย่างหนึ่ง

ประเภทต่างๆ ของที่จอดรถ

ที่จอดรถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ (เตชา บุญคำ และคณะ . 2531 : 6-21)

ก. ที่จอดรถชั่วคราว ได้แก่ ที่จอดรถส่งคน ส่งของ ที่จอดรถประจำทาง รถรับจ้าง ในแนวถนนที่มีความกว้างพอที่จะมีช่องจอดได้ สามารถจัดบริเวณที่แน่นอนให้รถเหล่านี้จอดบริเวณข้างทางในช่องจอดได้โดยติดป้ายบอกไว้ให้ชัดเจนและห้ามรถอื่นๆ จอดในบริเวณที่เตรียมไว้

ข. ที่จอดรถริมถนน คือการจอดรถในช่องจอดที่อยู่ในแนวถนน ส่วนใหญ่มักเป็นการจอดแบบจอดขนานไปกับแนวถนน เนื่องจากสามารถเข้าและออกได้สะดวกรวดเร็วกว่าวิธีจอดแบบอื่นๆ การจอดรถวิธีนี้ควรใช้สำหรับถนนที่มีการจราจรไม่มากนักส่วนถนนสายหลักที่มีรถยนต์สัญจรไปมาตลอดเวลาในความถี่ค่อนข้างสูง ไม่ควรอนุญาตให้จอดรถในแนวถนน ทั้งนี้เนื่องจากการเข้าและออกจากช่องจอดและการรอเพื่อจะจอดเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรของรถคันอื่นๆ ตลอดสาย อีกทั้งยังเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายอีกด้วย ทั้งต่อรถยนต์คันอื่นและต่อคนเดินเท้าในบริเวณนั้นๆ

ค. ที่จอดรถนอกแนวถนน คือที่จอดรถที่เตรียมบริเวณไว้เพื่อการจอดรถโดยเฉพาะ โดยมีทางเข้าออกเชื่อมต่อกับแนวถนน

ง. อาคารจอดรถ ได้แก่ การจัดสร้างอาคารมีชั้นสำหรับจอดรถซ้อนกันได้เป็นชั้นๆ มักใช้กับเมืองที่มีพื้นที่น้อย ต้องการใช้พื้นที่ที่มีอยู่เพื่อการใช้สอยอื่นๆ

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. การจัดตำแหน่งที่จอดรถ ที่จอดรถไม่ว่าแบบจอดชั่วคราวหรือแบบจอดถาวร ควรให้ความสัมพันธ์กับสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทาง เพื่อความสะดวกในการหาทิศทาง หรือในกรณีที่อยู่ห่างไกลสถานที่นักท่องเที่ยวต้องการไป อาจมีป้ายชี้ทางประกอบในบริเวณ ในกรณีที่จอดจำเป็นต้องอยู่ห่าง จากจุดหมายปลายทางเช่นนี้ควรคำนึงถึงระยะเดินจากที่จอดรถ ไปยังจุดหมายปลายทางด้วย โดยปกติแล้วคนเรามักพอใจจะเดินจากที่จอดรถไปยังจุดหมายได้ภายใน 3 นาที ซึ่งหมายถึงระยะทางประมาณ 250-300 เมตร และระยะที่พอใจ คือภายในเวลาประมาณ 2 นาที เป็นระยะ 200 เมตร และควรทำเส้นทางให้เดินได้สะดวกสบายด้วย

ข. การจัดหาบริเวณจอดรถประเภทที่จอดรถนอกแนวถนน บริเวณที่จอดรถสาธารณะที่พอจะจัดหาได้ ได้แก่ บริเวณหลังอาคารพาณิชย์ ซึ่งบริเวณหลังอาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่จะมีที่ว่างรกร้างหรือเป็นที่หักอาศัย บริเวณเหล่านี้อาจพิจารณาจัดทางเข้า - ออก และจัดเป็นบริเวณจอดรถในย่านตัวเมืองที่มีความหนาแน่นได้

ในโครงการก่อสร้างอาคารสาธารณะ เช่นศูนย์การค้า สโมสร ร้านอาหารขนาดใหญ่ ธนาคารหรือแม้กระทั่งทำการของรัฐบาลเอง ควรถือเป็นภาระของเจ้าของโครงการที่จะจัดที่จอดรถสำหรับกิจการของคน ได้เพียงพอ เพื่อเป็นการลดภาระของผู้บริหารของเมืองที่จะต้องจัดหาที่จอดรถสาธารณะให้

ในปัจจุบัน มีการจัดที่จอดรถสาธารณะในวัดเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการไม่สมควรต่อสถานที่อันควรจะมีควมสงบ เรียบร้อย และเป็นที่พักผ่อนจิตใจของชาวเมือง การจอดรถในวัดควรเป็นไปเพื่อกิจกรรมของวัดเท่านั้น และควรจัดในปริมาณและรูปแบบที่จะทำลายความสงบของวัดให้น้อยที่สุด

ค. การคำนึงถึงมุมมองสำคัญ การจัดที่จอดรถไม่ควรให้ที่จอดรถกลายเป็นฉากหน้าของมุมมองที่สำคัญของสถานที่นั้น เนื่องจากที่จอดรถมักเป็นสถานที่ที่ไม่มีความสวยงามนักและมีความสับสนวุ่นวาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่ที่มีรถทัศนาคันใหญ่เข้า - ออก และจอดเป็นจำนวนมาก รถเหล่านี้มักมีสภาพเสมือนเป็นกำแพงที่ปิดบังมุมมองที่สำคัญเหล่านี้

ง. การเตรียมพื้นที่รองรับคนจากที่จอดรถสู่สถานที่สำคัญ บริเวณเชื่อมต่อกจากที่จอดรถสู่สถานที่สำคัญ ควรเตรียมลานกว้างไว้เพียงพอที่จะรับจำนวนคน ที่จะออกจากที่จอดรถในครั้งหนึ่งๆ เพื่อเป็นบริเวณตั้งตัวหรือรอเวลานัด หรืออื่นๆ ก่อนที่จะเข้าสถานที่บริเวณลานที่จอดรถทัศนาคันที่จะมีผู้โดยสารขึ้น - ลงพร้อมกัน คราวละหลายๆ ควรมีลานรับที่พอเหมาะและเข้าสู่บริเวณสถานที่ได้

โดยตรง ไม่ต้องให้กลุ่มคนจำนวนมากๆ นั้นเดินผ่านลานจอดรถอีก ซึ่งจะทำให้เกะกะกีดขวางการสัญจรในที่จอดรถ

จ. คำนี้ถึงความปลอดภัยในเรื่องระยะเลี้ยวและระยะการมองเห็น การออกแบบที่จอดรถควรจัดทางเลี้ยวให้เหมาะสมกับรัศมีเลี้ยวของรถที่จะเข้าจอด เพื่อความสะดวก และเพื่อให้การเลี้ยวไหลของการสัญจรให้เป็นไปด้วยดี บริเวณจุดเชื่อมต่อบริเวณที่จอดรถกับแนวถนนภายนอก ควรเตรียมจุดหยุดโดยให้ผู้ขับที่สามารถมองเห็นรถที่กำลังผ่านมาในแนวถนนภายนอกได้ โดยไม่มีสิ่งกีดขวางสายตา เช่นกำแพง กันสาด กิ่งไม้

ฉ. ที่จอดรถกับความสวยงามทางภูมิทัศน์ ที่จอดรถที่กว้างใหญ่มักดูแห้งแล้งเมื่อไม่มีรถจอด และดูสับสนหลากหลายเมื่อมีรถจอดเต็ม กรณีนี้แก้ไขได้โดยพยายามหลีกเลี่ยงรูปร่างของที่จอดรถไม่ให้เป็นที่เหลี่ยมใหญ่ แต่กระจายหรือยืดยาวออกเพื่อให้พื้นที่ดูเล็กลง ทั้งนี้หมายความว่า การจัดเช่นนี้ไม่ขัดต่อระบบการสัญจร และการเข้าถึงสถานที่นั้นๆ หรืออาจใช้วิธีแทรกช่องปลูกต้นไม้ลงระหว่างช่องจอด เช่นมีช่องปลูกต้นไม้ทุกๆ ระยะช่อง จอด 5 คัน เป็นต้น

กรณีที่จอดรถจำเป็นต้องอยู่ด้านหน้า ของสถานที่หรือด้านข้างในตำแหน่งที่เป็นฉากหน้า ของมุมมองสำคัญอาจทำเนินดิน หรือปลูกไม้พุ่มเพื่อบังบริเวณจอดรถเพื่อช่วยให้การมองเห็นสถานที่นั้นๆ ดูสวยงามขึ้น

2.2.3.5. ทางเรือ

ในเมืองที่มีแม่น้ำหรือลำคลองขนาดใหญ่ การสัญจรทางน้ำอาจเป็นสิ่งสำคัญในระดับเมือง การสัญจรนี้อาจใช้ได้เป็น 2กรณีคือ การใช้ทางน้ำในการสัญจรไปมาของชาวเมือง และการใช้เส้นทางทางน้ำในการทัศนอาจร เช่น การชมเมือง การเดินทางเพื่อไปชมสถานที่ที่อยูริมน้ำ การชมเมืองจากเส้นแม่น้ำลำคลอง มักเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยว เนื่องจากมีอากาศเย็นสบาย มีความโล่งอากาศบริสุทธิ์ และสำหรับประเทศไทยการชมเมืองทางน้ำจะเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนด้วย เช่น การนั่งคุยพักผ่อนตามท่าน้ำ การรำกั้ว การลงเล่นน้ำของเด็กๆ การเร่ขายของตามลำน้ำ ซึ่งเป็นชีวิตที่แตกต่างไปจากหลายๆ ประเทศ นอกจากนี้เนื่องจากในสมัยก่อนการสัญจรทางน้ำเป็นเส้นทางสำคัญ สถานที่สำคัญระดับเมืองที่น่าสนใจ จึงมักเรียงรายอยู่ตามเส้นทางน้ำด้วย (เดชา บุญค้ำ และคณะ . 2531 : 4-1)

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. พาหนะที่ใช้ พาหนะที่ใช้ในการสัญจรทางน้ำในปัจจุบัน 2-3 ลักษณะ ได้แก่ เรือพาย เรือหางยาว และเรือที่ใช้น้ำมันในการขับเคลื่อนโดยสารจำนวนมากๆ มักใช้เรือประเภทใช้น้ำมันขนาดใหญ่ ซึ่งเรือประเภทนี้มักมีความเหมาะสมดีพอสมควร ยกเว้นเรื่องเสียงซึ่งมักมีเสียงดังรบกวนความสงบ

ริมน้ำ และความสงบของนักท่องเที่ยวในลำเรือ ส่วนเรือหางยาวเป็นเรือที่นักท่องเที่ยวสนใจ เพราะไม่เคยพบเห็นในที่อื่นแต่เรือหางยาว มีข้อเสียเป็นอย่างมากในเรื่องเสียง และการทำลายสิ่งแวดล้อมในเขตเมืองควรมีการควบคุมความเร็ว ของเรือหางยาวด้วย นอกจากนี้ว่าจะเป็นแม่น้ำที่มีขนาดกว้างใหญ่มากเป็นพิเศษ

ข. **ทัศนภาพริมน้ำ** เมื่อจังหวัดมโนบายจะสนับสนุนให้เส้นทางน้ำเป็นเส้นทางสำคัญ สำหรับการสัญจรและการท่องเที่ยวก็ควรให้ความสนใจกับทัศนภาพตามแนวแม่น้ำลำคลองเหล่านั้น เช่นเดียวกับการควบคุมทัศนภาพตามถนนและทางเท้า กล่าวคือควรมีความสะอาด มีการควบคุมรูปแบบของอาคาร ของป้าย ของสี ที่จะใช้บ้าง ไม่ให้มีความขัดแย้งแข่งขันกันรุนแรงเกินไปค้ำึงถึงมุมมองไปยังสถานที่สำคัญ ควบคุมกิจกรรมริมน้ำบางอย่างที่ขัดต่อความสะอาดและสุขอนามัย ควบคุมรักษาน้ำให้ใสสะอาด ปราศจากกลิ่น

ผู้บริหารบางท่านมีความเห็นว่า กิจกรรมริมน้ำของชาวเมืองบางอย่างที่เป็นสิ่งน่าอัปอาย ดูเป็นกิจกรรมที่ประชาชนของเมืองที่เจริญแล้วไม่ควรกระทำเช่น การชกผ้าริมน้ำ การที่เด็กๆ ถอดเสื้อกระโดดน้ำเล่นดำผุดดำว่ายในน้ำหรืออื่นๆ อันที่จริงแล้วชีวิตเหล่านี้เป็นความบริสุทธิ์ เป็นความแตกต่างในการใช้สภาพแวดล้อมและเป็นการแสดงถึงทัศนคติในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของชาติใดชาติหนึ่ง หรือกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง จึงควรดำรงไว้ตราบเท่าที่กิจกรรมนั้นๆ ไม่ขัดต่อเรื่องที่ดีระมัดระวังอื่นๆ เช่นทำให้น้ำเน่าเสีย หรือน้ำนั้นไม่สะอาดพอสำหรับกิจกรรมนั้น หรือเกิดอันตรายได้ง่ายเมื่อมีการสัญจรทางเรือหนาแน่นขึ้น เป็นต้น

ค. **การจัดระเบียบการสัญจรในลำน้ำ** ในการสัญจรทางน้ำ หากมีความหนาแน่นและมีพาหนะหลายประเภท ควรจัดช่องทางวิ่งเช่นเดียวกับทางถนน ไม่จำเป็นต้องมีการแบ่งแนวให้เห็น เป็นเพียงการกำหนดให้เรือประเภทใดวิ่งชิดฝั่ง ประเภทใดวิ่งช่วงกลาง เทียบไปและเทียบมากี่วงกันคนละด้าน เป็นต้น

ง. **การทำเขื่อนริมน้ำ** ในบางจุดที่มีดินอ่อนและกระแสน้ำกัดเซาะพื้นที่เข้าไปเรื่อยๆ และเกิดสภาพไม่น่าดู ควรทำเขื่อนป้องกันการกัดเซาะริมน้ำ โดยเขื่อนนี้อาจเป็นเขื่อนคอนกรีต เขื่อนหินหรือเขื่อนไม้ก็ได้ แต่ควรมีการก่อสร้างที่คงทนเรียบร้อย ในบางจุดที่ต้องการความเป็นระเบียบ แนวเขื่อนก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้บริเวณดูเป็นระเบียบขึ้น โดยที่แนวเขื่อนนั้นควรเป็นไปตามแนวทางน้ำเดิม เช่นโค้งไปตามแนวคู้่งน้ำ เป็นต้น

จ. **ท่าเรือ จุดที่จู่ขึ้นและลงเรือสาธารณะและเรือส่วนตัวควรแยกจากกัน** โดยจัดที่จอดเรือไว้ให้เป็นระเบียบและมีอย่างเพียงพอ

ท่าลงเรือสาธารณะควรมีความโปร่ง สะอาด และกว้างพอ มีการจัดระเบียบภายในให้พร้อมที่จะรับคนกลุ่มใหญ่ๆ ที่จะขึ้นเรือและจะลงเรือ ในบางท่าที่มีเรือเข้าเป็นระยะถี่ตลอดวัน อาจจำเป็น

ต้องแยกทำขึ้นและทำลงหรืออาจใช้ทำเดียว แต่แยกผู้โดยสารในอาคารไม่ให้ผู้ที่จะลงเรือเกิดขวางการสัญจรของผู้ที่จะขึ้นมาจากเรือ

จ. ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือ กับการสัญจรทางเท้าและถนน ผู้โดยสารเมื่อขึ้นจากเรือแล้วอาจจำเป็นต้องเดินทางต่อโดยทางเท้า รถโดยสารหรือรถรับจ้างอื่นๆ จึงควรจัดเตรียมเพื่อกิจกรรมนี้ เช่นจัดที่รอรถประจำทางไว้ในระยะไม่ไกล และมองเห็นได้จากท่าเรือ จัดเตรียมที่จอดพาหนะรับจ้างต่างๆ เช่น สามล้อ รถม้า ตามที่ใช้อยู่ในจังหวัดให้พร้อมที่จะรับผู้โดยสารจากจุดท่าเรือและออกไปถนนได้รวดเร็ว โดยไม่ติดกับการเดินของผู้ที่ขึ้นจากเรือคนอื่นๆ

จุดบริเวณหน้าท่าเรือสาธารณะ เป็นจุดหนึ่งที่มีควมสับสนวุ่นวายจากการเปลี่ยนพาหนะดังกล่าว จึงควรมีการวางแผนและวางผังแยกประเภทพาหนะดังกล่าว จึงควรมีการวางแผนและวางผังแยกประเภทพาหนะแยกทางสัญจรอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งเตรียมลานไว้ให้กว้างพอสำหรับกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่นการพักคอยของผู้ขับพาหนะรับจ้าง การที่ผู้โดยสารจะเลือกและต่อรองราคา การรอคอยกลุ่มให้พร้อมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นคันรถ กล่าวโดยรวมแล้วบริเวณดังกล่าวควรมีความสะดวกคล่องตัว ไม่สับสนวุ่นวายและดูเป็นระเบียบสะอาด มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร เช่นเก้าอี้ ห้องส้วม ตู้โทรศัพท์สาธารณะ แผนที่สำหรับนักท่องเที่ยว ป้ายบอกทิศทาง เป็นต้น

2.2.3.6. อื่นๆ เช่นสามล้อ รถราง กระเช้าลอยฟ้า

ในจังหวัดต่างๆ มักมีพาหนะรับจ้าง ในลักษณะเฉพาะถิ่น เช่น รถสามล้อ รถม้า รถจักรยานยนต์รับจ้าง พาหนะเหล่านี้ บางประเภทเป็นลักษณะพิเศษที่นักท่องเที่ยวสนใจและเป็นลักษณะเฉพาะถิ่นที่ดี เช่นรถสามล้อและรถม้า

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง (เดชา บุญค้ำ และคณะ . 2531 : 4-1) เสนอ ข้อพิจารณาในการปรับปรุง ดังนี้

ก. การกำหนดจุดจอดพาหนะ ประเภทสามล้อ รถม้า จักรยานยนต์รับจ้าง พาหนะเหล่านี้มักจอดคอยตามแหล่งที่มีผู้คนชุมนุมอยู่มาก เช่น ตลาด สถานที่ท่องเที่ยว ศาลที่มีผู้คนไปสักการะมาก สถานีรถไฟ รถขนส่งเป็นต้น ศาลที่มีคนไปสักการะมาก สถานีรถไฟ รถขนส่งเป็นต้น ควรมีการกำหนดจุดจอดในสถานที่เหล่านี้ให้เป็นกิจลักษณะ มีการจัดระเบียบที่ดีไม่ระเกะระกะสับสนวุ่นวาย โดยจุดจอดควรจะให้เข้า - ออกจากสถานที่ได้ สะดวก ไม่ปะปนกับทางสัญจรของกลุ่มคนหลายๆ มีบริการสำหรับผู้ขับขี่ตามสมควร เช่นที่เติมน้ำ ที่นั่ง รมเงา สำหรับรถม้า ก็ควรจัดเตรียมที่จอดให้มีร่มไม้สำหรับม้ามีกอกหรือทำรางกินน้ำให้ มีที่ทิ้งขี้ม้าที่มีฝาปิดมิดชิด หากจะมีการให้กินหญ้า ควรทำรางไม่ให้เกิดความเลอะเทอะกับบริเวณ

เมืองที่มีการใช้รถม้ามักมีปัญหาเกี่ยวกับความสกปรกของขี้ม้าตามท้องถนน ควรทำที่รองรับขี้ม้าติดเข้ากับรถม้ารอบรับไว้ไม่ให้ขี้ม้าตกลงบนพื้นถนนและตามจุดจอดพักก็มีที่ให้ผู้ขับขานำขี้ม้าที่รองรับนี้ออกทิ้งได้

ข. การกำหนดช่องทางวิ่งของพาหนะ ประเภท สามล้อ รถม้า จักรยานยนต์รับจ้าง ควรมีการกำหนดช่องทางวิ่งสำหรับพาหนะ ที่มีอัตราความเร็วช้าเหล่านี้โดยจัดให้วิ่งชิดด้านซ้ายของถนน ไม่ให้ปะปนกับรถยนต์ซึ่งวิ่งเร็วกว่า

ในกรณีที่มีการสัญจรในเมืองนั้นค่อนข้างหนาแน่นและถนนก็คับแคบ อาจจำเป็นต้องจำกัดเส้นทางวิ่งของพาหนะเหล่านี้คือเลือกให้วิ่งเฉพาะบางเส้นทางเท่านั้นหรือในบางช่วงอาจให้เลือกใช้เส้นทางที่อยู่นอกแนวถนนเช่นเดียวกับทางเท้านอกถนน ที่เสนอในหัวข้อที่ผ่านมา

ค. การพิจารณาใช้รถราง เป็นพาหนะในเมือง ในบางจังหวัดอาจเลือกใช้รถรางเป็นพาหนะ ในการบริเวณการสาธารณะ ข้อดีของรถรางคือความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการแซงออกนอกเส้นทาง และเป็นพาหนะที่ไม่ทำให้เกิดมลภาวะ ข้อเสียของรถรางคือเมื่อการสัญจรในท้องถนนหนาแน่นจะมีพาหนะประเภทอื่นรुक้าเข้ามาใช้ช่องทางของรถราง ทำให้เกิดการติดขัด ดังนั้น รถรางจึงใช้ได้สำหรับเมืองที่มีความหนาแน่นในเส้นทางจราจรในระดับ หนึ่งเท่านั้น

เมื่อมีรถรางใช้เป็นบริการสาธารณะ อาจไม่จำเป็นจะต้องมีรถประจำทาง เนื่องจากรถทั้งสองประเภทนี้ จะมีความขัดแย้งกัน กล่าวคือ รถประจำทางจะต้องเข้าจอดเป็นระยะๆ ในช่องทางของรถราง และเป็นการยากที่จะจัดเวลาไม่ให้รถรางต้องมาจอดรอได้

อีกกรณีหนึ่งที่อาจใช้รถรางได้ ได้แก่การพาผู้โดยสารขึ้นที่สูง เช่นการขึ้นภูเขาที่อยู่ในเมือง เป็นการพานักท่องเที่ยวและชาวเมืองที่ต้องการพักผ่อนขึ้นไปดูทิวทัศน์ในมุมสูง ซึ่งการดูเมืองในลักษณะนี้เป็นที่สนใจต่อนักท่องเที่ยวและชาวเมืองมาก และการใช้รถรางเป็นพาหนะไม่ทำให้เกิดมลภาวะอีกทั้งยังทำลายสภาพแวดล้อมน้อยกว่าพาหนะอื่นๆ อย่างไรก็ตามการกำหนดตำแหน่งสถานีและแนวเส้นทางรถราง ในกรณีนี้ควรคำนึงถึงมุมมองของภูเขาในส่วนรวมด้วย กล่าวคือจัดไว้ในมุมที่ไม่สามารถมองเห็นได้เด่นชัดในระยะไกล

ง. การพิจารณาใช้กระเช้าลอยฟ้า การใช้กระเช้าลอยฟ้า อาจเป็นอีก วิธีหนึ่งที่ใช้ได้กับการข้ามสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เช่นข้ามบางส่วนของตัวเมืองจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่งหรือข้ามแม่น้ำลำคลอง ข้ามช่องแคบ เป็นพาหนะหนึ่งที่ถูกโดยสารจะได้เห็นทิวทัศน์ในมุมสูงซึ่งแปลกตากว่าพาหนะอื่นๆ

การตัดสินใจทำกระเช้าลอย ควรคำนึงถึงทัศนภาพของเมืองด้วย ตัวกระเช้าและสายยึดโยงไม่ใช่อุปสรรคต่อทัศนภาพมากนัก ส่วนที่ควรระมัดระวัง คือโครงสร้างรับระบบซึ่งจะต้องมีความสูงและแข็งแรงควรได้รับการออกแบบอย่างดีให้ขัดกับสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด หากมีภูเขาช่วยอยู่แล้วก็ถือเป็นข้อได้เปรียบในเรื่องนี้

2.2.3.7. เส้นทางนักท่องเที่ยว (Tourist route)

เส้นทางนักทัศนาจรที่จะกล่าวถึงนี้ ได้แก่ แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวนี้ เส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นการใช้เส้นทางร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของเมือง หรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นมาใหม่เฉพาะเป็นพิเศษ สำหรับพาหนะที่รับนักท่องเที่ยว ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากพอควร มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจได้ในระดับสูง

ประเภทของเส้นทางนักทัศนาจร

ก. ทางเดินเท้า ซึ่งเป็นวิธีท่องเที่ยวที่จะใช้ได้สำหรับเกือบทุกเมือง เป็นวิธีค่อนข้างอิสระ สะดวกดี สำหรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้เพราะการเดินนี้ไม่ต้องมีตารางหรือกำหนดเวลาที่แน่นอน นักท่องเที่ยวสามารถหยุดแวะ ตามจุดที่สนใจได้ตามชอบและจะหยุดพักนานเท่าใดก็ได้ นอกจากนั้นการเดินยังทำให้นักท่องเที่ยวเคลื่อนที่ไปในระดับความเร็วต่ำ ทำให้สามารถเห็นรายละเอียด ได้ใกล้ชิดกับสภาพบ้านเมืองอย่างเต็มที่เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนได้ดี เป็นวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใด ๆ แก่เมือง อีกทั้งเป็นการออกกำลังกายไปด้วยในขณะเดียวกัน การจัดทำทางเดินเท้าในเมืองทำได้ง่ายสะดวกไม่ใช้พื้นที่มากนัก การลงทุนมีค่าใช้จ่ายสูงไม่สูง และประชากรของเมืองได้รับประโยชน์จากการมีทางเดินเท้าที่ต่อเนื่องกันโดยตลอด

ข. ทางรถยนต์โดยสาร เส้นทางรถยนต์นี้อาจจัดขึ้นโดยเป็น "เส้นทางชมวิว" (Scenic Drive) หรือเป็นเส้นทางที่มีจุดหยุดแวะพักตามทางไปเป็นระยะ ๆ ก็ได้ โดยจัดให้มีที่จอดรถ จัดศาลาที่พักและอื่น ๆ ตามจุดหยุดพักเหล่านั้น

ค. ทางจักรยาน (Bike Lane) หรือจักรยานยนต์เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในบริเวณ ซึ่งค่อนข้างจะเป็นธรรมชาติ, ผจญภัย เป็นเสมือนการออกกำลังกายไปด้วยในตัว แต่จะมีข้อจำกัดสำหรับเด็กเล็กและผู้สูงอายุทางจักรยานนี้ จะต้องให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่โดยแยกออกจากการสัญจรทางรถยนต์ หรือทางเท้าด้วยวิธีการตีเส้นแบ่งช่อง เป็นทางจักรยาน โดยเฉพาะ (Bicycle Lane หรือ Bike Lane) สำหรับทางจักรยานยนต์นั้นอาจใช้ร่วมกับทางรถยนต์ได้

ง. ทางเรือหรือแพ เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีแม่น้ำลำคลองอยู่ สามารถใช้เป็นทางสัญจรได้ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่ตามริมน้ำ ริมทะเลด้วย ตัวอย่าง เช่น ที่จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีจุดที่น่าสนใจคือสะพานข้ามแม่น้ำแคว, อนุสาวรีย์สุสานทหารอาสาและตัวเมืองจังหวัดกาญจนบุรี นอกจากนี้ยังได้สัมผัสบรรยากาศของน้ำอีกด้วย การท่องเที่ยวทางเรือนี้อาจจัดได้ในบางฤดูกาลเท่านั้น ในฤดูกาลที่มีสภาพแม่น้ำลำคลองที่น้ำไม่ไหลเชี่ยวจนเกินไปและปลอดภัยแก่การสัญจร การสัญจรทางเรือนี้ อาจเป็นเรือพายโดยมีผู้บริการให้ เช่น เรือกอนโดล่าในเมืองเวนิส (venice) หรือเป็นเรือโดยสารขนาดต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มก็ได้ โดยในเรือโดยสารเอง อาจจัดให้มี

บริการแก่นักท่องเที่ยวในด้านอื่น ๆ ด้วยในเวลากลางคืน อาจมีการส่องไฟไปตามอาคารสำคัญที่เรียงรายอยู่สองข้างทาง และยังคงอาจเป็นแพะซึ่งใช้เรือลากก็ได้

จ. รถไฟหรือรถราง เช่นรถรางสำหรับขึ้นยอดเขาเพื่อชมวิทิวทัศน์ ทำให้นักท่องเที่ยวตื่นตื้นตันกับบรรยากาศแปลกใหม่ หรือรถราง รถไฟที่จัดขึ้นเฉพาะย่าน เช่น ย่านเมืองโบราณ ย่านชุมชนชาวจีน เป็นต้น

ฉ. พาหนะอื่น ๆ เช่นรถม้า เป็นพาหนะที่ได้บรรยากาศที่พิเศษแปลกไปกว่าการสัญจรปกติ แต่จะต้องระมัดระวังการขัดแย้งกับระบบสัญจรอื่น ๆ ของเมืองด้วย เช่น การใช้รถม้าที่จังหวัดลำปางเป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ดี จนกลายเป็นเอกลักษณ์พิเศษของเมืองไปแล้ว รถสามล้อ เป็นพาหนะที่ยังคงใช้กันอยู่ทั่วไปในต่างจังหวัด เป็นเอกลักษณ์พิเศษของประเทศไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งสมควรอนุรักษ์ไว้เป็นพาหนะที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะแก่เมือง ไม่ว่าจะเป็นควันพิษ หรือเสียงรบกวนตามเส้นทางสามล้อนี้ ควรมีความร่วมมือเพราะเป็นการสัญจรไปอย่างช้า ๆ ได้เห็นบรรยากาศของเมืองคล้ายกันกับการสัญจรทางเท้า รถลาก ถึงแม้ปัจจุบันเมืองไทยเลิกใช้พาหนะชนิดนี้ไปแล้ว แต่การจัดรถลากในเพียงบางส่วน และเป็นระยะทางเพียงสั้น ๆ ก็ยังเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวอยู่ โดยเฉพาะชาวต่างประเทศ กระเช้าลอยฟ้าใช้ในสำหรับการขึ้นจุดที่สูง หรือข้ามแม่น้ำ ลำคลอง ข้ามทะเลสาบ เช่น รถกระเช้าลอยฟ้าขึ้นภูเขารัง จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. ขั้นตอนในการกำหนดเส้นทาง การพิจารณากำหนดเส้นทางนักทัศนาจรนี้ ควรกระทำอย่างรอบคอบโดยสำรวจสังเกตการณ์ จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ ประกอบกับแนวโน้มที่ควรจะเป็นในการจัดเส้นทางนักทัศนาจร ควรเริ่มต้นจากการพิจารณาตำแหน่งของแหล่งนักท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมืองจัดลำดับความสำคัญความน่าสนใจไว้ด้วย จากนั้นจึงเป็นการพิจารณาดูว่า จะสามารถเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้โดยวิธีใดบ้าง

ข. การจัดเส้นทางในลักษณะวงบรรจบ เส้นทางนักทัศนาจรนี้ ส่วนมากแล้วจะจัดทำในลักษณะที่เป็นการสัญจรระบบวงบรรจบ ทั้งนี้เพราะทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ เกิดความเพลิดเพลินไปตลอดทาง โดยไม่ต้องย้อนกลับเส้นทางเดิม ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจเกิดความรู้สึกเบื่อและเสียเวลา การใช้เส้นทางที่เป็นวงบรรจบมีข้อดีอีกประการหนึ่งคือ สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มย่อย ที่ต้องการทิ้งพาหนะของตนเองไว้ยังจุดเริ่มต้น จะสามารถกลับมายังจุดเดิมได้ง่าย

การจัดเส้นทางในลักษณะเป็นวงบรรจบนี้ อาจจัดให้มีการเดินทางใน 2 ลักษณะ ก็ได้ ตัวอย่าง เช่น เริ่มต้นด้วยการเดินทางเท้าไประยะหนึ่ง แล้วจึงเปลี่ยนเป็นการสัญจรโดยทางเรือในซากลับ ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจเหนื่อยอ่อนแล้ว ก็จะเป็นการเที่ยวได้พักผ่อนความเมื่อยล้าไปด้วยในตัว แต่ทั้งนี้เส้นทางนักทัศนาจรอาจจัดในลักษณะที่เป็นแบบทางเดียว โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายอยู่

แยกกัน ซึ่งอาจมีความจำเป็นและเหมาะสมในบางกรณีที่มีแหล่งท่องเที่ยวกระจายกันอยู่ห่างไกล ไปตามแนวเส้นทางสัญจร เช่น แหล่งท่องเที่ยวอยู่ตามริมน้ำ เป็นต้น เส้นทางลักษณะนี้ จะไม่มีปัญหาสำหรับการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม เพราะยานพาหนะสามารถไปรอรับอยู่ที่จุดใดก็ได้

ค. การจัดเส้นทางให้มีความแตกต่างภายในเมือง การกำหนดเส้นทางอาจจัดทำขึ้นหลาย ๆ เส้นทาง หรือหลายระบบก็ได้ภายในเมือง ๆ หนึ่ง เพื่อเสนอเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลามากน้อยต่างกัน เช่นเส้นทางสำหรับรถยนต์ที่ใช้เวลาหรือเป็นเส้นทางสำหรับช่วงเวลาเย็น เวลากลางคืนนั่นเอง สำหรับการเที่ยวบริเวณย่านกิจกรรมกลางคืน เป็นต้น นอกจากนั้นยังอาจจัดเส้นทางนักท่องเที่ยวหลายเส้นทาง ที่มีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น เส้นทางสำหรับผู้สนใจทางด้านศิลปวัฒนธรรม อาจพานักท่องเที่ยวไปตามวัด โบสถ์ โบราณสถานต่าง ๆ หรือเส้นทางสำหรับผู้ที่ต้องการชมวิวทิวทัศน์ อาจพานักท่องเที่ยวไปตามแม่น้ำ ลำคลอง เพื่อสูดชีวิตความเป็นอยู่และสภาพบ้านเมือง เป็นต้น หรืออาจเป็นเส้นทางที่มีความหลากหลาย มีความน่าสนใจหลาย ๆ ด้านรวมกันอยู่ได้สำหรับเมืองที่ความเด่นในหลายด้าน

ง. การให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทาง เส้นทางนักทัศนาจรจำเป็นจะต้องจัดทำให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวตลอดทางอย่างสม่ำเสมอ ด้วยระบบป้ายหรือด้วยวิธีอื่น ๆ เพื่อช่วยบอกทิศทางระยะทาง เช่น การช่วยนักท่องเที่ยวในการกำหนดทิศทางตนเองด้วย "ที่หมายตา" (Landmark) การสร้างให้เกิดความต่อเนื่องกันของเส้นทาง ด้วยการใช้วัสดุปูพื้นที่ทางเท้าที่เหมือนกันไปตลอดทาง หรือใช้วัสดุพืชพันธุ์ที่เหมือนกันตลอดแนว เป็นต้น

จ. พิจารณาจัดประเภทของพาหนะ ตามสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ เส้นทางนักทัศนาจร อาจทำขึ้นโดยใช้พาหนะในการเดินทางต่างกัน ก่อให้เกิดความน่าสนใจแตกต่างกัน และจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศของเมือง และเหมาะสมกับลักษณะ เฉพาะตัวเมืองนั้น ๆ

ฉ. การปรับปรุงบริเวณจุดเริ่มต้นของเส้นทาง จุดเริ่มต้นของเส้นทางนักท่องเที่ยว มักจะเป็นจุดซึ่งอยู่ในย่านใจกลางเมือง เป็นจุดที่เข้าถึงได้ง่าย มีข้อมูลต่าง ๆ รวมอยู่ซึ่งนักท่องเที่ยว จะใช้ในการตัดสินใจวางแผนการเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการ เช่นที่จอดรถ บริเวณที่นั่งพักคอย ห้องน้ำ เป็นต้น จากที่กล่าวไว้ว่าในเมืองหนึ่ง ๆ อาจจัดให้มีเส้นทางนักทัศนาจรหลาย ๆ เส้นทางก็ได้ ด้วยพาหนะการเดินทางวิธีต่าง ๆ ดังนั้นจุดเริ่มต้นนี้ไม่จำเป็นจะต้องมีอยู่จุดเดียว แต่อาจกระจายกันอยู่ ตามบริเวณที่มีแหล่งท่องเที่ยวรวมกลุ่มอยู่ก็ได้

ช. ความต่อเนื่องกับเส้นทางทัศนาจร ภายนอกเมือง เส้นทางที่นักทัศนาจรนี้ไม่ควรจะจำกัดทำอยู่เพียงภายในเมืองเท่านั้น แต่ควรได้พิจารณาถึงความต่อเนื่องกับเส้นทางนักทัศนาจร ภายนอกเมืองด้วย ซึ่งอาจเป็นเส้นทางเดียวกันหรือต่อเนื่องกันเป็นบางส่วนก็ได้

2.2.4. ที่หมายตา (Landmark)

ที่หมายตา (Landmark) หมายถึงบริเวณที่มีความเป็นพิเศษ อันเนื่องมาจากอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความเฉพาะพิเศษ หรือมีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรม เช่น วัด โบสถ์ เจดีย์ อาคารสูง สะพาน หอนาฬิกา อนุสาวรีย์ เสาธง รูปปั้นหรืองานประติมากรรม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและเป็นสิ่งที่ช่วยในการกำหนดทิศทางของตนเองสำหรับคนในเมือง หรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเมืองเพียงช่วงระยะสั้นๆ ตัวอย่างของที่หมายตาในเมือง ได้แก่ ภูเขาทอง , อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย , พระที่นั่งอนันตสมาคม , สะพานพระราม9 ในกรุงเทพมหานคร , อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ในจังหวัดนครราชสีมา , พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ที่หมายตานี้มิได้จำกัดอยู่เฉพาะอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างที่เด่นในเรื่องความสูงเพียงอย่างเดียว แต่บริเวณเปิดโล่งของเมือง ส่วนสาธารณะสวนหย่อม หรือลานเอนกประสงค์ต่างๆ ก็จัดเป็นที่หมายตาได้เช่นกัน เช่นบริเวณสวนหลวงสวนลุมพินี ในกรุงเทพมหานคร หน้าศาลากลางจังหวัดต่างๆ เป็นต้น คำว่าที่หมายตานี้ แท้จริงแล้วมิได้จำกัดอยู่เฉพาะสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเท่านั้น แต่ทิวทัศน์ธรรมชาติก็เป็นสิ่งที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง และกำหนดตำแหน่งที่อยู่ของคนด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นภูเขา ชายทะเลหรือแม่น้ำเป็นต้น (เตชะ บุญคำ และคณะ . 2531 : 7-1)

ที่หมายตา ได้แก่ สิ่งที่เป็นกายภาพภายในเมืองที่มีลักษณะเด่นชัด กับสิ่งแวดล้อมโดยรอบ และมีปฏิกริยาใดที่มีผลต่อการรับรู้ (Perception) ของมนุษย์ อาจจะเป็นสิ่งที่มีอยู่ธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ โดยมีเงื่อนไขที่ว่า วัตถุนั้นต้องมีความถาวร คือ ความถาวรในสี ความถาวรในรูปทรง ความถาวรในความสว่าง ความถาวรในขนาด และความถาวรในที่ตั้ง นอกจากจุดหมายตา

(Landmark) จะมีผลต่อสาธูรูป (Image) ของเมืองแล้ว ประโยชน์ของที่หมายตายังได้แก่ การช่วยให้คนไม่หลงทาง และบ่งบอกลักษณะประจำย่านนั้นๆ ที่หมายตา (Landmark) ที่ดีควรมีความเด่น ชนิดที่ไม่ซ้ำสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวด้วย ที่หมายตาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่

- ที่หมายตาระยะไกล (Distant Landmark)
- ที่หมายตาระยะใกล้ (Local Landmark)

ความสำคัญของทิวทัศน์และที่หมายตา

ทิวทัศน์และที่หมายตา มีความสำคัญในการปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมืองเพื่อการท่องเที่ยว กล่าวคือ

ก. เป็นตัวแหล่งท่องเที่ยวเอง ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจนจากการที่คนไปเที่ยวชายทะเล สาเหตุเพราะมีทิวทัศน์ที่สวยงามเป็นพิเศษ หรือเมืองริมฝั่งแม่น้ำ ทะเลสาบ จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้คนไปพักผ่อนหย่อนใจเช่นเดียวกัน หรือเมืองที่ตั้งของโบราณสถานที่เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ไปเที่ยวชม ศึกษาหาความรู้เป็นต้น

ข. เป็นสิ่งที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง ทั้งของชาวเมืองเองและของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างถิ่นที่ไม่คุ้นเคยกับสภาพของเมืองนั้น จะยากแก่การจดจำตำแหน่งหรือกำหนดทิศทาง ยิ่งเมืองที่มีขนาดใหญ่ขึ้น หรือย่านที่มีบริเวณกว้างก็ยิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดทำที่หมายตาขึ้นเป็นจุดๆ หรือเป็นระยะ เพื่อให้นักท่องเที่ยวคุ้นกับเมืองหรือย่านนั้นได้ง่ายขึ้น เกิดความรู้สึกสะดวกปลอดภัย ไม่สับสนและเป็นสิ่งซึ่งจะเป็นเอกลักษณ์ของเมืองแต่ละเมือง หรือแต่ละย่านได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการจัดทำหรือปรับปรุงที่หมายตานี้ ก็เป็นการตกแต่งประดับประดาเมืองให้มีความสวยงามน่าอยู่ด้วย อีกประการหนึ่ง มิใช่จัดทำขึ้นเพื่อจุดประสงค์ของการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. นำนักท่องเที่ยวไปยังจุดที่มีทัศนียภาพพิเศษ โดยทางเท้า ทางเรือหรือวิธีการอื่นๆก็ตาม การนำไปนี้อาจเป็นเพียงการผ่านไป เพื่อให้สามารถมองเห็นได้จากเส้นทางสัญจร หรือเป็นการนำไปเพื่อหยุดพักชมเป็นจุดหมายปลายทางก็ได้โดยมีวิธีการดังนี้คือ

- พิจารณาแนวทางการสัญจร เช่น จัดทำแนวถนนหรือทางเท้าให้นำไปยังจุดที่น่าสนใจ ประกอบกับเปิดช่องสำหรับการมองเห็นนั้นด้วย

- คำนึงถึงวิธีการของการสัญจร หากเป็นการสัญจรที่มีความรวดเร็ว เช่น โดยถนน ทางรถไฟ มุมมองช่องเปิดนั้นจะต้องกว้าง เพราะการมองเห็นจะเป็นเพียงชั่วระยะเวลาสั้นๆ ที่พาหนะแล่นผ่าน แต่ถ้าเป็นการสัญจรโดยทางเท้า รถม้า รถมอเตอร์ไซด์ มุมมองช่องเปิดนั้นอาจแคบลงมากได้มากกว่า

ข. การเสริมทัศนียภาพให้มีคุณค่ามากขึ้น มีวิธีการดังนี้คือ

1. พยายามมิให้สิ่งก่อสร้างอาคาร มาปิดบังทัศนียภาพหรือที่หมายตา เช่นไม่ก่อสร้างร้านขายอาหาร ลานจอดรถริมชายทะเล แต่พยายามเปิดโล่งเพื่อให้เห็นทัศนียภาพที่ทุกคนสามารถชื่นชมได้ มิใช่เฉพาะผู้ที่มานั่งรับประทานอาหารเท่านั้น ไม่ก่อสร้างที่จอดรถเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยว เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยให้ที่จอดรถอยู่ใกล้ชายทะเลมาจนเกินไป นอกจากไม่ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างมาปิดบังทัศนียภาพที่ดีแล้ว ยังหมายถึงความถึง เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อ เป็นต้นด้วย ในบางกรณีแม้แต่ต้นไม้เองก็ควรตัดแต่ง กิ่งก้านรูปทรง หรือถ้าอยู่ในจุดที่ก่อให้เกิดปัญหาอย่างรุนแรงอาจย้าย หรือมีความจำเป็นต้องย้ายตำแหน่งไปที่อื่น

2. เสริมทัศนียภาพหรือที่หมายตานั้นเห็นได้เด่นชัดและน่าสนใจมากขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

- การเพิ่มฉากหลัง (Back Ground) ซึ่งอาจทำได้ด้วยการปลูกสร้างแนวกลุ่มต้นไม้ หรือจัดทำสิ่งก่อสร้าง

- การเน้นกรอบของภาพ หรือกรอบของการมองเห็นด้วยแนวต้นไม้ แถวแนวของอาคาร หรือส่วนประกอบของอาคารเพื่อมุ่งนำการมองเห็นไปยังจุดที่ต้องการ

- การช่วยนำสายตาไปสู่จุดที่น่าสนใจ ด้วยแนวต้นไม้หรือแนวของทางเดิน ซึ่งควรคำนึงถึงการมองเห็นที่ต่อเนื่องด้วย เพราะเมื่อเราเคลื่อนไหวไปเรื่อยๆ ไม่ว่าจะโดยรถยนต์หรือการเดิน จะทำให้มุมมองของการมองเห็นเปลี่ยนแปลงไป ในการปรับปรุงทัศนียภาพจึงทำให้เกิดความน่าสนใจ และน่าประทับใจได้มาก โดยคำนึงถึงการมองเห็นนั้นจะให้เห็นได้อย่างกระชั้นชิด ซึ่งจะก่อให้เกิดความตื่นเต้นในทันที หรือเป็นการเห็นรำไรในระยะไกล เพื่อเป็นเสมือนการแนะนำเบื้องต้นก่อนที่จะเข้าใกล้

3. ในบางบริเวณ ที่มีสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวย เช่น มีภูเขา เทือกเขาอยู่ในเมือง เช่นเขารังจังหวัดภูเก็ต ภูเขาทองในกรุงเทพมหานคร ควรมีการกำหนดหรือกันบริเวณ ที่สามารถมองเห็นทัศนียภาพเบื้องสูง (Topview) หรือมุมมองเปิดกว้าง (Panoramic View) ให้เป็นพิเศษ และจัดทำบริเวณนั้นเป็นจุดชมทัศนียภาพ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการมองเห็นจากเบื้องสูงลงมายังบริเวณในเมืองเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมาก จะเห็นได้จากการนำเที่ยวไปบนยอดตึกกระฟ้า หรือสิ่งก่อสร้างสูงๆ เพื่อให้ดูทัศนียภาพ เช่นหอไอเฟลในเมืองปารีส หอโตเกียวในเมืองโตเกียว และอาคารสูงในเมืองใหญ่ๆ ของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2.2.5. ขอบเขต (Edge)

ขอบเขตเป็นแนวเชื่อมต่อระหว่างที่มีความแตกต่างกันสองสิ่ง เช่น ขอบเขตของเมือง ได้แก่แนวที่เห็นได้จากความแตกต่างของความหนาแน่นอาคาร ขอบเขตของย่าน ได้แก่แนวที่เห็นความแตกต่างของบรรยากาศและกิจกรรม ขอบเขตบางครั้งก็เป็นเพียงสิ่งที่รู้สึกได้ กล่าวคือเป็นขอบเขตที่มีลักษณะกลมกลืนค่อย ๆ เปลี่ยนจากลักษณะหนึ่งไปอีกลักษณะหนึ่ง บางครั้งก็มีความชัดเจนมากมีการเปลี่ยนแปลงทันทีทันใดเช่นกำแพงล้อมรอบเมืองหรือคูน้ำรอบบริเวณ เป็นต้น (เตชะบุญคำ และคณะ . 2531 : 2-8)

ในบริเวณย่านควรเห็นขอบเขต (edge) หรืออาณาเขตได้ชัดเจน เพื่อให้ผู้คนเห็นภาพรวม หรือเกิดภาพพจน์ของย่านนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว หรืออาจจะช่วยในการกำหนดขอบเขตให้ได้ง่ายขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้ต้นไม้ชนิดเดียวกันโดยตลอด การใช้วัสดุปูพื้นแบบเดียวกันให้ต่อเนื่องกันโดยตลอด การใช้สิ่งประกอบภูมิทัศน์ถนน ที่เป็นรูปแบบเดียวกันหรือการใช้โครงสร้างช่วย ได้แก่ โครงหลังคา โครงสร้างโปรงเบา จัดทำเป็นลักษณะทางเดินมีหลังคา (arcade) หรือใช้วัสดุชั่วคราวตกแต่งก็ได้ เช่น ประดับด้วยธง , ด้วยกระเบื้องต้นไม้ , ด้วยร่มกันแดด ผ้าใบกันแดด เป็นต้น นอกจากนั้นอาจใช้รั้วทางเข้าพร้อมป้ายชื่อ เพื่อช่วยให้เห็นจุดสำคัญต่าง ๆ เช่นจุดสุดท้าย , จุดทางเข้าทางและจุดเชื่อมต่อต่าง ๆ ได้ง่าย

2.3. รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

อาคารและสิ่งก่อสร้าง

1. อาคารบริการนักท่องเที่ยว

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหรือศูนย์กลางนักท่องเที่ยวได้แก่ อาคารที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ นักท่องเที่ยว ต้องอยู่ในทำเลที่ตั้งที่มองเห็นได้ง่าย และอยู่ในบริเวณที่นักท่องเที่ยวผ่านเป็นจำนวนมาก โดยมากมักจะเป็นกลุ่มอาคาร โดยมีประโยชน์การใช้งานต่าง ๆ กัน ได้แก่

- ที่ทำการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานทางด้านบริการท่องเที่ยว เป็นเสมือนสำนักงานที่นักท่องเที่ยวจะมาติดต่อสอบถาม ขอแผนที่ ในส่วนนี้อาจแยกเป็นที่ทำการเจ้าหน้าที่ กับส่วนเก็บของซึ่งเป็นที่เก็บเอกสารอุปกรณ์ต่าง ๆ

สำหรับศูนย์บริการขนาดใหญ่ที่สมบูรณ์ จะมีส่วนประกอบเพิ่มเติม เช่น

- อาจจะมีบริการ ที่แลกเปลี่ยนเงินสกุลต่าง ๆ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่มาก

- ที่ทำการตำรวจท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในรูปของสำนักงานเช่นกัน

- ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

- ห้องน้ำ ห้องส้วม

- บริเวณที่นั่งพักคอย ที่นัดพบ

- อื่น ๆ เช่น ห้องนิทรรศการ ห้องแสดงงาน

2. ศาลาที่พัก

เป็นอาคารโล่งที่มีจุดประสงค์สำหรับ นักท่องเที่ยวนั่งพักคอยหรือเป็นที่พักร่มหลบแดด หลบฝน หรือเป็นจุดที่มีวิวทัศนียภาพ ซึ่งจัดทำศาลาสำหรับให้ผู้คนนั่งเล่นพักผ่อน เป็นศาลาท่าเรือ ท่าน้ำ ศาลาคอยรถท่องเที่ยวศาลาตรวจจุดทางเข้าอาจเป็นอาคารขนาดเล็ก มีคนนั่งได้เป็นกลุ่มเล็ก 3-5 คน ซึ่งมีขนาดโดยประมาณ 3.00 x 3.00 เมตร หรือเป็นอาคารขนาดใหญ่ขึ้นมาจุดคนได้มากกว่า 10 คน ก็ได้อาจมีที่นั่งถาวรประกอบอยู่กับศาลาหรือจะมีเพียงหลังคาคลุมกันแดดฝนก็ได้ ในบางโอกาสที่เหมาะสมศาลาที่พักนี้อาจจัดทำเป็นเพียงซุ้มไม้เลื้อยเพื่อช่วยกันแดดเท่านั้น

3. ห้องน้ำ

ห้องน้ำ สำหรับบริการนักท่องเที่ยว มักจัดให้มีเพียงห้องส้วมและส่วนที่ล้างมือเท่านั้น แต่ไม่มีส่วนอาบน้ำ

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ที่ตั้งซึ่งไม่โดดเด่นจนเกินไปนัก รวมทั้งรูปแบบของอาคารที่ไม่เด่นสะดุดตา หรืออาจช่วยบังซ่อนเรือนอาคารด้วยรั้วโปร่ง แนวไม้พุ่ม แนวไม้เลื้อยหรือปลูกกลุ่มต้นไม้ช่วยบัง.

ข. ควรให้มีการระบายอากาศที่ดี โปร่งโล่งได้รับแสงแดดธรรมชาติ เพื่อช่วยไม่ให้เกิดเป็นบริเวณอับชื้น ควรคำนึงถึงตำแหน่งประกอบกับทิศทางลมด้วย โดยอยู่ได้ลมจากบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อน หรือปลูกกลุ่มต้นไม้ช่วยบัง

ค. ทางเข้าออกของห้องน้ำหญิง และชายควรแยกจากกัน ทางเข้าออกที่ดีไม่ควรเปิดโล่งเข้าไปจนถึงความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้

ง. วัสดุอุปกรณ์ ให้มีความทนทานกับการใช้งานในที่สาธารณะ ทำความสะอาดง่าย ดูแลรักษาง่าย เช่น พื้นและผนังปูกระเบื้อง

จ. ขนาดและระยะที่พอเหมาะ จะทำให้ประหยัดขนาดห้อง อาคารที่ใหญ่เกินไปก็ไม่ช่วยเพิ่มประโยชน์ใช้สอยแต่อย่างใด

ฉ. อาจจัดทำห้องเก็บของ สำหรับเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังน้ำ น้ำยาล้างห้องน้ำ แปรงขัด เป็นต้น

ช. ห้องน้ำสาธารณะ มักจะต้องมีเจ้าหน้าที่เก็บเงิน และดูแลความสะอาด ซึ่งควรจัดให้มีบริเวณที่นั่งหน้าทางเข้าให้เป็นที่เป็นทาง มีโต๊ะ หรือเคาน์เตอร์ พร้อมทั้งนั่ง

4. ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม

ร้านขายของนี้ อาจเป็นอาคารถาวรหรือเป็นซุ้มที่มีขนาดเล็กลงมา โครงสร้างเบาและไม่เป็นอาคารถาวรหรืออาจเป็นรถเข็นก็ได้ โดยมากแล้วเป็นการขายของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่นักท่องเที่ยวอาจจำเป็นต้องใช้ เช่น พิล์มถ่ายรูป ไปสการ์ด หนังสือนำเที่ยว แผนที่นำเที่ยวหรือของที่ระลึกต่าง ๆ เช่น เสื้อ หมวก ที่เขียนรูป เป็นต้น ส่วนร้านขายอาหารเครื่องดื่มก็เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจมีทั้งร้านขายอาหาร ที่จัดให้มีที่นั่งให้ผู้มารับประทานอาหารหรือเป็นร้านขายอาหารว่างและขนมที่มีเพียงเก้าอี้และเคาน์เตอร์หรือให้ซื้อไปรับประทานที่อื่นก็ได้

5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

การจำแนกประเภท

ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้ในงานสาธารณะมีความแตกต่าง และจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้งานดังนี้

ก. ที่นั่งที่ใช้นั่งเพียงชั่วคราว ได้แก่ การนั่งเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณไม่เกิน 15 นาที เช่น การนั่งรอรถประจำทาง การรอเวลานัด หรือนั่งพักระหว่างการเดินเพียงชั่วคราว ก่อนที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป ที่นั่งประเภทนี้ มักใช้ในบริเวณทางเท้า ในย่านการค้า บริเวณทางเข้า-ออกของสถานที่

ลำดับบางแห่งที่มีคนเข้า-ออกมาก มีการรอเวลานัด บริเวณที่รอรถประจำทาง รรรถทัศนจร หรือ บริเวณที่มีที่ขายเครื่องดื่ม ในบริเวณที่มีคนสัญจรมากต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในการนั่งสูง

การออกแบบอาจจัดวางในลักษณะม้านั่งเดี่ยว ม้านั่งยาวหรือที่นั่งที่เกิดจากการใช้สอยอื่น ๆ เช่น กะบะต้นไม้ หรือกำแพงกันดินที่ทำขอบให้นั่งได้ เป็นต้น

ข. ที่นั่งแบบนั่งเพื่อความผ่อนคลาย ได้แก่ การนั่งพักเหนื่อยหรือคลายความเครียด เช่น ที่นั่งในสวนสาธารณะ ที่นั่งในบริเวณทางเท้าที่มีคนไม่พลุกพล่านนัก ซึ่งอาจเป็นย่านธุรกิจ ย่านพักอาศัย หรือในย่านการค้าที่มีการจัดบริเวณนั่งพักผ่อน แยกต่างหากจากทางสัญจร

ลักษณะของที่นั่งประเภทนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความสบายในการนั่ง ควรมีพนักพิงมีที่นั้งและพนักลาดเอียงได้ ส่วนตามสรีระ อาจเป็นม้านั่งเดี่ยว หรือม้านั่งยาวก็ได้ แต่แบบเดี่ยว ๆ ไม่ค่อยพบบนที่สาธารณะ อาจเป็นเนื่องจากการนั่งแบบผ่อนคลายในที่สาธารณะ ต้องการความเป็นส่วนตัว ในลักษณะของการไม่โดดเดี่ยวจากคนอื่น ๆ

บางครั้งที่นั่งแบบผ่อนคลาย อาจเป็นที่นั่งที่ติดอยู่กับโครงสร้างอื่น ๆ ก็ได้ เช่นกำแพงกันดิน ด้านหลังป้ายขนาดใหญ่ รู้สึกเป็นส่วนตัวแยกออกจากบริเวณที่มีกิจกรรมที่เคลื่อนที่อันจะนำไปสู่ความรู้สึกผ่อนคลาย

6. ป้าย

หน้าที่หลักของป้าย คือ การสื่อสารข้อมูล ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นเรื่องราว เป็นป้ายชี้ทาง ป้ายบอกกฎเกณฑ์หรืออื่น ๆ ที่คนที่ใช้บริเวณหรือสัญจรไปมาควรรู้

ป้ายสามารถจำแนกออกได้เป็นหลายประเภท ได้แก่ ป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign), ป้ายบอกทิศทาง (Directional Sign), ป้ายบอกกฎข้อบังคับ (Regulation Sign), ป้ายข้อมูล (Demonstration Sign) ซึ่งปัจจุบันป้ายเหล่านี้มักอยู่ในการวางแผนและรับผิดชอบดูแลเรื่องการติดตั้งอยู่หลายหน่วยงานและการติดตั้งมักเป็นในลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้ป้ายต่าง ๆ มักมีความหลากหลายและกระจัดกระจายโดยทั่วไป เพื่อความเป็นระเบียบและความชัดเจนในการสื่อสาร ป้ายเหล่านี้ควรมีการจัดวางอย่างเป็นระบบ ป้ายที่อยู่ในบริเวณใกล้ ๆ กัน อาจรวมใช้โครงสร้างเดียวกันได้ก็จะเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่สถานที่ หรืออาจใช้โครงสร้างอื่น ๆ ในการติดป้ายข้อมูลเหล่านี้ก็ได้ เช่น เสาไฟฟ้า เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบป้าย

ในการออกแบบป้ายต่าง ๆ ในที่สาธารณะ มีเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะต้องพิจารณาหลายประการ ได้แก่

ก. ความชัดเจน ได้แก่การที่ป้ายนี้มีลักษณะที่เห็นง่าย อ่านออกได้ง่ายตามระยะการมอง ที่ต้องการความชัดเจนนี้จะขึ้นกับขนาด สี ความสูงและฉากหลังของป้ายรวมทั้งขนาดของตัวอักษรด้วย

ในเรื่องขนาดของป้าย สำหรับป้ายบางชนิดจะมีขนาดและสีมาตรฐานอยู่ เช่น ป้ายจราจร ส่วนป้ายให้ข้อมูลลักษณะอื่น มักกำหนดขนาดเขาตามใจชอบได้มีผู้ทำการทดลองในเรื่องการเปรียบเทียบขนาดของป้ายสีขาวกับระยะทางที่จะมองเห็นอย่างเด่นชัดได้ข้อมูลดังนี้

ระยะทาง 14 เมตรขนาด 1.5 ตารางเมตร

ระยะทาง 23 เมตรขนาด 1.5 ตารางเมตร

ระยะทาง 32 เมตรขนาด 2.7 ตารางเมตร

ระยะทาง 45 เมตรขนาด 4.7 ตารางเมตร

ข้อมูลนี้ อาจนำมาใช้ในการกำหนดขนาดต่ำสุดของป้าย โดยใช้ระยะทางที่ต้องการให้มองเห็นเป็นตัวกำหนด

- ในด้านสีของป้ายพบว่า ป้ายสีเหลืองเป็นสีที่เห็นชัดเจนที่สุด จึงมักถูกใช้เป็นสีสำหรับป้ายบอกกฎข้อบังคับต่าง ๆ สีที่มีความชัดเจนและดึงดูดความสนใจได้น้อยที่สุด คือสีเทา นอกจากนี้ความตัดกันระหว่างรูปสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรกับสีพื้นของป้ายก็มีความสำคัญด้วย

- ความสูงของป้าย ป้ายควรจะอยู่ในระดับสายตาหรือเหนือระดับสายตาของมนุษย์ ป้ายที่อยู่ในบริเวณที่คนเดินผ่านโดยทั่วไป มักมีความสูง 1.07 เมตร - 1.20 เมตร จากพื้นถึงระดับขอบล่างของป้าย แต่หากบริเวณนั้นเป็นที่โล่ง ป้ายอาจมีระดับต่ำกว่าสายตาได้

ในบางกรณีมีการใช้ป้ายในระดับเตี้ย เพื่อลดการบังสายตา มักใช้ในป้ายประเภทป้ายข้อมูล ป้ายบอกทิศทาง และป้ายบอกสถานที่ การใช้ป้ายระดับเตี้ยไม่ค่อยนิยมใช้เป็นป้ายของกฎข้อบังคับ ในกรณีที่ใช้ป้ายระดับเตี้ยควรแน่ใจว่าได้ตั้งบริเวณโล่งหน้าป้ายห่างจากบริเวณทางสัญจรพอที่ผู้ที่เดินผ่านไปมา สังเกตเห็นป้ายได้โดยไม่ฝ้ายเลยไป

ข. ตำแหน่งของป้าย การติดตั้งป้ายควรคำนึงถึงตำแหน่งว่าชาวสารนั้น ๆ ต้องการสื่อสารให้ผู้ใด ในขณะที่ผู้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งใด หรือจากป้ายนั้นควรจะมองเห็นภาพอะไรบ้าง ในกรณีที่เป็นป้ายแสดงข้อมูล และตำแหน่งของป้ายควรจัดระยะและระเบียบ ไม่ให้เกิดขวางทางสัญจรเป็นอุปสรรคต่อผู้ที่ผ่านไปมา

ค. ความสวยงาม ตัวป้ายควรมีลักษณะเรียบเห็นตัวอักษร หรือรูปสัญลักษณ์เด่นชัด แต่โครงสร้างของป้าย อาจทำรายละเอียดให้แสดงถึงลักษณะวัฒนธรรมของสถานที่ก็ได้

ง. เกณฑ์อื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้แล้วยังมีเกณฑ์อื่น ๆ โดยทั่วไปอีก เช่น ความแข็งแรง ความคงทนต่อสภาพอากาศ และไม่ควรมีความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ

7. ชุ้มโฆษณา (Kiosk)

ชุ้มประชาสัมพันธ์ หรือชุ้มติดประกาศโฆษณาต่าง ๆ หมายถึงสิ่งก่อสร้าง ที่จัดทำขึ้นเพื่อการสื่อสารการให้ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งสำหรับผู้สัญจรโดยทางรถยนต์และผู้สัญจรด้วยทางเท้า ถ้าเป็น

ซุ้มที่ต้องการให้มองเห็นจากรถยนต์จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ และมีความสูงมากขึ้นให้มองเห็นได้ชัดเจนจากระยะไกล และในระหว่างที่มีการเคลื่อนที่มีประโยชน์ในการให้ข้อมูลทั้งกับนักท่องเที่ยวและสำหรับประชาชนในท้องถิ่นเองด้วย ส่วนข้อมูลที่ให้มักได้แก่การแสดงดนตรี นิทรรศการการประกวด ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีการหมุนเวียนกันไป หรือในบางเวลาอาจเป็นการประชาสัมพันธ์สำหรับการรณรงค์ต่าง ๆ การหาเสียงเลือกตั้งรวมทั้งอาจเป็นการโฆษณาสินค้าก็ได้ เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ซุ้มโฆษณา สำหรับการสื่อสารชั่วคราวบางชนิดหรือในบางบริเวณ อาจมีการให้แสงสว่างติดประกอบอยู่ด้วยก็ได้ โดยเป็นการใช้ไฟส่องจากภายนอกหรือแสงไฟจากภายในป้ายประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นแผ่นพลาสติก

ข. ซุ้มโฆษณามักจะยึดติดอยู่กับที่ เคลื่อนย้ายไม่ได้และอาจเป็นสิ่งก่อสร้างลอยตัวอยู่จุดเดียว ประกอบกันหลายจุดเป็นกลุ่ม 2-3 ซุ้ม หรือประกอบอยู่กับส่วนของอาคารก็ได้

ค. ตำแหน่งของซุ้มนี้ควรจะอยู่ในจุดบริเวณที่มีผู้คนผ่านไปมาจำนวนมาก เช่น บริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคาร ที่มีความสำคัญเป็นที่รวมผู้คน บริเวณจุดทางร่วมทางแยก เป็นต้น

8. ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย

ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอยเป็นสิ่งหนึ่งในส่วนประกอบภูมิทัศน์เมืองที่จำเป็นจะต้องมี เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูล หรือสิ่งเหลือใช้จากการใช้งานของคนในเมือง ยิ่งบริเวณที่มีคนเข้าไปใช้มากยิ่งจำเป็นต้องมี โดยต้องมีการคำนึงถึงรูปแบบและลักษณะให้เหมาะสมในแต่บริเวณนั้นด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ควรจะมีรูปแบบที่กลมกลืน เป็นส่วนหนึ่งของทางเดินหรือบริเวณ และเป็นส่วนประดับทางเดินทำให้ดูสวยงาม ไม่ใช่ก่อให้เกิดความไม่น่าดู ถึงแม้ถังขยะเป็นสิ่งที่จะต้องเห็นได้ชัดเจน แต่ก็มิได้หมายความว่าให้โดดเด่นจนเกินไป ถ้าสามารถที่จะรวมถังขยะเข้ากับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อื่น ๆ (Site Furniture) ได้ ก็จะทำให้เกิดการใช้งานหลากหลายชนิด (Multi-Purpose) ได้ เช่น เสาไฟฟ้าที่มีถังขยะติดตั้งอยู่ด้านล่าง หรือที่มีน้ำดื่ม น้ำที่มีถังรองรับขยะมูลฝอยอยู่ด้วย เป็นต้น

ข. ตำแหน่งและจำนวนถังขยะ จะมีความสัมพันธ์ที่เป็นสัดส่วนกัน เช่น ในบริเวณทางเดินจะมีน้อยกว่าในบริเวณปิกนิก และการจัดวางต้องไม่เกะกะกีดขวางการจราจรและเข้าถึงได้ง่ายด้วย

ค. ถังขยะมีหลายลักษณะ หลายรูปแบบ แล้วแต่การเลือกนำมาใช้ แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ ความสะดวกในการใช้ ความแข็งแรงทนทาน ความสะดวกในการดูแลรักษา และเก็บขยะรวมไปจนถึงความสะอาดเรียบร้อยและสวยงามด้วย

ง. ที่ตั้งของถังขยะ ควรอยู่ในตำแหน่งที่มีคนใช้งานมาก เช่น บริเวณที่จัดมีที่นั่งเป็นกลุ่ม หรือบริเวณที่มีการยื่นรอเข้าแถวกัน หรือบริเวณแนวทางเดินหลักที่มีคนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก

จ. ขนาดของถังขยะ ในบริเวณทั่วไปแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่มากนัก สิ่งที่จะช่วยกำหนดขนาดได้แก่ความถี่ของช่วงเวลาที่มีการเก็บขยะนำไปทิ้ง เช่น ทุกหนึ่งวัน ทุกสองวัน หรือทุกสัปดาห์การจัดให้มีถังขยะขนาดเล็ก กระจายกันอยู่หลาย ๆ อันจะดีกว่าการจัดให้มีถังขยะขนาดใหญ่ และมีจำนวนน้อย

ฉ. ความสูงที่พอเหมาะ สำหรับการทิ้งขยะอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 เมตร

ช. ถังขยะควรมีฝาปิด ถ้าเป็นไปได้ถังขยะที่มีฝาปิดอยู่ จะช่วยไม่ให้ลมพัดขยะปลิวกระจัดกระจาย กันมิให้สุนัขมาคุ้ยและน้ำฝนไม่ตกลงไปซึ่งเฉอะแฉะอยู่ภายใน

ข. วัสดุมีได้หลายชนิด โดยคำนึงถึงความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศกลางแจ้ง ความทนทานต่อรอยขีดข่วน ความทนทานต่อการใช้งานในที่สาธารณะ เช่น ไม้ อลูมิเนียม เหล็ก ไฟเบอร์กลาส คอนกรีต โดยคำนึงถึงรูปแบบ สีล้นและวัสดุที่กลมกลืนกัน กับส่วนประกอบอื่นของบริเวณนั้น ๆ อันหมายถึง ม้านั่ง รั้ว กำแพง วัสดุปูพื้น เป็นต้น

9. กะบะตันไม้ กระถางต้นไม้

กะบะตันไม้ คือ ภาชนะสำหรับดินเพื่อปลูกต้นไม้ อาจจะเป็นกะบะถาวรที่ก่อสร้างลงกับที่ เช่น ก่ออิฐ ก่อหินหล่อคอนกรีต หรือเป็นกะบะชั่วคราว ซึ่งหมายถึงย้ายย้ายตำแหน่งไปได้ ทำด้วยไม้หรือไฟเบอร์กลาสหรือคอนกรีต กะบะตันไม้นี้จะมีประโยชน์ใช้สอย สามารถใช้เป็นตัวแบ่งกันทางรถยนต์และทางคนเดินได้ดี และต้นไม้ยังช่วยเพิ่มความสวยงาม เป็นการตกแต่งเมืองได้อีกด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. กะบะตันไม้นี้จะต้องจัดทำระบายน้ำเอาไว้ สำหรับการระบายน้ำภายหลังการรดน้ำ หรือภายหลังฝนตก โดยใส่กรวดหรืออิฐหักไว้โดยรอบระบายน้ำนั้นมีให้ดินลงไปจุดตัน แต่ถ้าเป็นกะบะถาวรที่สร้างลงกับพื้นดินก็อาจจะบายลงสู่พื้นดินด้านล่างเลยก็ได้

ข. ตำแหน่งกะบะตันไม้ควรตั้งอยู่ตอเดี่ยว โดยให้บริเวณโดยรอบสามารถกวาดทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ให้เป็นชอกที่สะสมขยะหรืออง

ค. ความสูงของกะบะตันไม้ โดยทั่วไปจะไม่เกิน 0.80 เมตร แต่ทั้งนี้ความสูงจะขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย เช่นกะบะตันไม้ที่จัดทำเป็นม้านั่งจะต้องพิจารณาอย่างอื่น ๆ ประกอบ

ง. ความลึกของชั้นดินในกะบะ สำหรับการปลูกต้นไม้มีความแตกต่างกันไปตามประเภทต้นไม้ที่จะใช้ ถ้าเป็นไม้กิ่งก้านควรมีความลึกของชั้นดิน ไม่ต่ำกว่า 0.60 เมตร ถ้าเป็นไม้พุ่มและไม้คลุมดิน ควรมีความลึกของชั้นดินไม่ต่ำกว่า 0.30 เมตร เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นเกณฑ์ต่ำ ซึ่งถ้าสามารถออกแบบให้มีความลึกของดินมากขึ้น ต้นไม้ก็จะเจริญงอกงามได้ดีขึ้น

10. ที่ตม่น้ำ

ที่ตม่น้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอีกชนิดหนึ่งที่ควรจัดเตรียมไว้ให้ผู้สัญจรไปมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองที่อากาศร้อน แต่อาจมีข้อจำกัดในเรื่องความสะดวกของน้ำประปาที่ผลิตได้ ควรได้รับการตรวจสอบในเรื่องคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ

ตำแหน่งของที่ตม่น้ำ มักจะต้องมีในบริเวณที่มีผู้คนผ่านไปมา เช่น ทางเท้า สวนสาธารณะ ทางเข้า-ออก อาคารใกล้ที่พักรถรถประจำทาง

เกณฑ์ในการออกแบบ

เกณฑ์ที่สำคัญของที่ตม่น้ำสาธารณะ คือ เรื่องของขนาด ความแข็งแรง และความง่ายต่อการรักษา ความสะดวกของตัวที่ตม่น้ำเอง และบริเวณโดยรอบ

- ขนาดควรมีความสูงพอเหมาะกับขนาดของผู้ใหญ่ และเด็ก มีที่จับยึดที่แข็งแรง
- ภายในภาชนะที่เป็นที่รองรับน้ำควรมีลักษณะที่ลื่น ลาดเอียงมากเพื่อให้ระบายน้ำได้เร็ว ป้องกันการเกิดตะไคร่ และหากเป็นไปได้ที่ตม่น้ำไม่ควรอยู่ใต้ร่มไม้ ในลักษณะที่ใบไม้จะร่วงลงไปอุดตันระบายน้ำ เป็นเหตุให้เกิดความสกปรกไม่น่าดูและเกิดตะไคร่
- บริเวณรอบที่ตม่น้ำ ควรมีการลาดผิวและมีการระบายน้ำลงที่ระบายน้ำได้ดี เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมักมีน้ำไหลลงเกิดความเฉอะแฉะ หากได้ลาดผิวและมีการระบายน้ำจะแห้งเร็ว และรักษาความสะดวกได้ง่าย
- ควรมีถังขยะอยู่ใกล้บริเวณที่ตม่น้ำ เพื่อป้องกันการที่จะมีผู้ใช้ที่รองรับน้ำเป็นที่ทิ้งขยะด้วย

11. รั้ว กำแพง และเสากั้นการจราจร

ก. รั้วสำหรับคนเดิน รั้วหรือราว หมายถึงที่กั้นแนวระหว่างถนนกับทางเดิน หรือกั้นมิให้คนเดินเข้าไปในบริเวณที่ไม่ต้องการเช่น ห้ามคนข้ามถนนบริเวณใกล้สี่แยก ใกล้สะพานทางโค้ง ทางขึ้นลงเนิน หรือใช้บนเกาะกลางถนน เพื่อกั้นมิให้คนข้ามถนนบริเวณนั้น

ข. รั้วสำหรับรถยนต์ ใช้สำหรับเป็นแนวเพื่อความปลอดภัย สำหรับการขับขี่ยานยนต์ ในบริเวณที่อาจเกิดอันตราย เช่น บริเวณทางโค้ง บริเวณที่มีความลาดชันมาก หรือบริเวณกลางถนนที่ไม่มีเกาะกลาง หรือใช้เพื่อแสดงขอบเขตของการจราจร มิให้ออกนอกบริเวณที่ต้องการ

ค. เสากั้นการจราจร (Bollard) หมายถึงเสาที่แสดงขอบเขตของการสัญจร เช่น แยกการสัญจรทางรถยนต์ ได้แก่ ถนน ที่จอดรถ ออกจากบริเวณทางเท้า เป็นเสาดั้งห่างกันเป็นระยะ แทนการใช้รั้วกั้น เพื่อให้คนเดินผ่านได้ และเพื่อให้มีความรู้สึกที่ต่อเนื่องไม่ตัดขาดพื้นที่กั้นออกไป เหมือนการใช้รั้วหรือกำแพง หรืออาจเป็นการแบ่งแยกพื้นที่ เพื่อไม่ให้จักรยาน จักรยานยนต์ เข้าไปรบกวนกับการเดินเท้าก็ได้ ในบางครั้งแทนการใช้เสาแสดงอาณาเขต อาจเป็นการใช้กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้ หรือปลูกไม้ยืนต้นลงเป็นระยะ ๆ ก็ได้ เช่นกัน

- วัสดุ เช่นไม้ เหล็กทาสี หรือคอนกรีตที่จัดทำผิวต่าง ๆ ให้ยึดติดกับพื้นอย่างหนาแน่น โดยเฉพาะถ้าใช้เพื่อกันเขตแนวรถยนต์ ควรมีความมั่นคงแข็งแรงและให้แลดูหนักแน่น ถ้าจะอยู่ในตำแหน่งที่คนเดินผ่านอยู่เสมอควรเป็นวัสดุที่ผิวเรียบไม่ขรุขระหรือหยาบเกินไป ไม่มีมุมแหลมคมที่จะเป็นอันตรายได้

- ขนาด ความสูง ถ้าจะให้กันแสดงแนวสำหรับผู้ขับขี่รถยนต์ควรมีความสูงไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร จึงจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายในรถยนต์ นอกจากนั้นบางครั้งยังมีการใช้เสาแสดงอาณาเขตนี้ประกอบกัน ไฟให้แสงสว่างหรือป้ายบอกสัญญาณจราจร หรือใช้เป็นที่นั่งได้ด้วย ดังนั้นความสูงจึงขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย

- ระยะห่าง ถ้าต้องการกันมิให้รถยนต์แล่นผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งวางห่างกันอย่างน้อย 1.30 เมตร ถ้าต้องการกันมิให้จักรยาน, จักรยานยนต์ ผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งวางห่างกันอย่างน้อย 0.60 เมตร หรือในบางครั้งอาจออกแบบห่วงหรือตะขอเตรียมสำหรับการใช้โซ่หรือเชือกคล้องอีกทีหนึ่ง เพื่อช่วยกันบริเวณในโอกาสที่ต้องการเป็นครั้งคราวไป

- การใช้งาน เสาแสดงอาณาเขตที่ใช้ชั่วคราวอาจทำได้ 2 แบบ คือแบบเคลื่อนย้ายได้ โดยทำด้วยพลาสติกคล้ายที่แสดงแนวของตำรวจจราจร แต่แบบเคลื่อนย้ายได้นี้มีข้อเสียคืออาจทำให้เกิดการสับสน เกิดความเข้าใจผิดและเสายาวไปได้ เสาอีกแบบหนึ่งคือ แบบที่ถอดออกได้ โดยจัดทำส่วนที่ยึดไว้กับพื้นตรงตำแหน่งที่ต้องการตั้งเสานำมาติดตั้งโดยการยึดด้วยนอตหรือสลัก

12. ไฟฟ้าแสงสว่าง

ไฟฟ้าภายนอก (Exterior Lighting) นอกจากจะทำหน้าที่ให้แสงสว่างในเวลากลางวัน ความปลอดภัยในการสัญจรและสวัสดิภาพของผู้สัญจรแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นสิ่งประกอบสถานที่ เช่น ถนน ทางเดิน ที่จอดรถ เพื่อช่วยในการแสดงสัดส่วนของพื้นที่ รูปแบบของลักษณะของลักษณะพื้นที่ดังกล่าว และส่งเสริมให้เกิดความสวยงามขึ้นอีกด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบและเลือกใช้ไฟฟ้า

ก. การเลือกชนิดต่าง ๆ ของไฟฟ้า เช่น ระดับความสูง-ต่ำของไฟฟ้า รูปร่างและลักษณะต่าง ๆ ของไฟฟ้าที่มีอยู่หลายชนิดหลายรูปแบบ ในการเลือกต้องคำนึงถึงการใช้งาน ความกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ (Site Furniture) ชนิดอื่น ๆ ความทนทาน การดูแลรักษา อายุการใช้งาน และราคา

ข. องค์ประกอบของไฟฟ้า ประกอบด้วย

- หลอดไฟฟ้า การเลือกใช้ชนิดใดต้องให้เหมาะสมกับหน้าที่และความต้องการ
- เสาไฟฟ้า สามารถทำด้วยวัสดุหลายชนิด เช่น เสาเหล็ก ไม้ คอนกรีตและอลูมิเนียม

เป็นต้น และมีหลายรูปแบบ เช่น รูปกลม รูปเหลี่ยม หกเหลี่ยม เป็นต้น จะเลือกใช้วัสดุใดและรูปแบบใดต้องให้เหมาะสมกับความสูงของเสา สภาพภูมิอากาศโดยทั่ว ๆ ไป รูปร่างและวัสดุของเสาไฟ ในพื้นที่เดียวกันควรจะเหมือนกัน ยกเว้นแต่ว่าจะใช้ในระบบการสัญจรที่ต่างชนิดกัน เป็นต้น

- การติดตั้ง ระยะห่างของการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้ง วิธีการและรูปแบบของการติดตั้งจะแตกต่างกันไปในทางสัญจรต่างชนิดกัน และต่างระดับกัน เช่น ในถนน สายประธาน ถนนสายหลัก และสายรอง เป็นต้น

ค. ควรจะเป็นส่วนประกอบที่กลมกลืนไปกับพื้นที่

ไม่ใช่ส่วนที่เป็นจุดเด่น การเดินสายถ้าเป็นไปได้ควรจะเป็นสายใต้ดิน เพื่อลดความไม่สวยงามของสายไฟฟ้าและลดอันตรายจากไฟฟ้าด้วย

ง. เสาไฟฟ้าอาจออกแบบให้ใช้ประโยชน์ร่วมกับอย่างอื่นได้

ในกรณีที่สามารถจะออกแบบให้เสาไฟฟ้าสามารถจะใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ ได้ และเกิดความกลมกลืนในรูปแบบกับ Site Furniture ชนิด อื่น ๆ ก็ควรจะกระทำ

จ. ออกแบบเพื่อให้ประหยัด และดูแลรักษาง่าย

ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง ความสูง และรายละเอียดของเสาไฟและดวงไฟ ควรจะง่ายต่อการเปลี่ยนและซ่อมบำรุง ควรใช้หลอดไฟฟ้าที่มีอายุการใช้งานนาน ๆ และแสงควรเป็นสีที่ไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ หรือรบกวนสายตาซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ และทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ มีการป้องกันไฟดูดหรือไฟช็อตในเวลาที่ไม่ติดด้วย

13. ทางเดินมีหลังคา (Covered Walkway)

ทางเดินในบางช่วงที่มีการใช้งานมาก และใช้งานอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา มีระยะทางเดินไกลมีความเหมาะสมที่จะจัดทำหลังคาคลุม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้หลบแดดหลบฝนได้ นอกจากนี้ยังอาจช่วยชี้นำทิศทางการเดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น นำนักท่องเที่ยวจากลานที่จอดรถไปยังบริเวณทางเข้า หรือทางเดินในย่านการค้าหรือเป็นทางเดินมีหลังคา หรือประกอบอยู่กับประตูทางเข้า หรือทางเดินที่เป็นเส้นทางนักท่องเที่ยว เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. รูปแบบ สีลวดลายและวัสดุ ควรให้กลมกลืนกับส่วนประกอบอื่นของบริเวณ และให้เข้ากับเอกลักษณ์ของบริเวณนั้น เช่น การให้หลังคาจั่วมุงกระเบื้องดินเผา และเสาไม้สำหรับหลังคาในบรรยากาศแบบไทย หรือการใช้หลังคาไฟเบอร์กลาส และเสาเหล็กในบรรยากาศย่านการค้าสมัยใหม่ เป็นต้น

ข. ความสูงของหลังคาในจุดต่ำสุด ไม่ควรจะให้ต่ำกว่า 2.30 เมตร ทั้งนี้เพราะถ้าหลังคาสูงมากเกินไปจะไม่ช่วยบังแดดฝน แต่ถ้าเตี้ยเกินไปจะเกิดความรู้สึกอึดอัดได้

ค. ความกว้างของทางเดินมีหลังคา ก็เช่นเดียวกับทางเท้าโดยทั่วไปว่ามีผู้ใช้มากน้อยเพียงใด หรือถ้ามีการใช้งานของทางเท้ากับทางจักรยานร่วมกัน ก็ควรแบ่งแยกด้วยการตีเส้นหรือมีขอบคั่น เป็นต้น

ง. ตามทางเดินอาจติดป้ายโฆษณา ตามแนวทางเดินมีหลังคานี้ ในบางโอกาสอาจมีการติดตั้งป้ายโฆษณาป้ายประชาสัมพันธ์ หรือนิทรรศการการแสดงผลไปสองข้างทางด้วยก็ได้ โดยติดตั้งไปตามตำแหน่งเสาหรือจัดทำผนังด้านหลังสำหรับติดป้ายซึ่งจะได้ผลดีเพราะ เป็นจุดที่มีนักท่องเที่ยวผ่านไปมามากอยู่แล้ว

14. ชุ่มทางเข้า

ได้แก่ สิ่งก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเสมือนเป็นที่หมายตาให้ผู้สัญจรไปมาทางรถยนต์และทางเท้าหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง สามารถกำหนดตำแหน่งการเข้าออกได้ง่ายขึ้นชัดเจนขึ้น โดยมากจึงมักจะเป็นการเน้นในทางความสูง เพื่อให้มองเห็นได้จากระยะไกล ชุ่มทางเข้านี้มีได้หมายความถึงเฉพาะ ชุ่มประตูทางเข้าอาคารกลุ่มอาคารเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงชุ่มสำหรับทางเข้า ย่านหรือที่รวมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย เช่น สยามแสควร์ เว็จนครเซรม พัทยาใต้ ตลาดต่าง ๆ เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ส่วนประกอบของชุ่มทางเข้า ชุ่มทางเข้านี้อาจมีเพียงชุ่มที่เป็นโครงสร้างและโดยมากมักจะประกอบอยู่กับป้ายชื่อด้วย เพื่อให้สื่อสารได้ชัดเจนมากขึ้นหรือมีตัวหนังสือแสดงการต้อนรับ เป็นต้น อาจมีการติดตั้งป้ายโฆษณา ประกอบอยู่กับนาฬิกาตัวเลขแสดงอุณหภูมิของอากาศขณะนั้น และมีไฟฟ้าแสงสว่างประกอบอยู่สำหรับการมองเห็นในเวลากลางคืน

ข. ความสูงของชุ่ม จะต้องคำนึงถึงประเภทของการสัญจรประกอบด้วย โดยถ้าเป็นทางคนเดินความสูงอย่างน้อยที่สุดคือ 2.30 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์โดยทั่วไป ความสูงอย่างน้อยที่สุดคือ 3.00 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์บรรทุก รถโดยสารขนาดใหญ่ของเมืองผ่านไปมาด้วยความสูงอย่างน้อยที่สุด คือ 5.00 เมตร เป็นต้น

ค. โครงสร้างของชุ่มทางเข้า ชุ่มทางเข้านี้อาจเป็นเพียงแคโครงสร้างโปร่ง หรือเป็นโครงสร้างที่มีหลังคาเพื่อกันแดดกันฝนได้ เป็นโครงสร้างสำหรับไม้เหล็ยเกาะขึ้นไปเป็นชุ่มต้นไม้ก็ได้ หรืออาจจะมีประโยชน์การใช้งานอื่นประกอบอยู่ด้วย เช่น ป้อมยาม ป้อมเก็บเงิน เป็นต้น

ง. ชุ่มประตูนี้อาจเป็นโครงสร้างอิสระ หรือยึดอยู่ กับโครงสร้างอาคารข้างเคียง ในบริเวณนั้นก็

จ. รูปแบบที่กลมกลืน ชุ่มทางเข้านี้ก็เช่นเดียวกับสิ่งก่อสร้างอย่างอื่น ๆ คือควรมีรูปแบบที่กลมกลืนไปกับบรรยากาศของบริเวณนั้น และกลมกลืนไปกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อย่างอื่น ๆ ด้วย

เช่น ชุมทางเข้าย่านที่เป็นเมืองเก่าแบบไทย ๆ ตัวชุมทางเข้าอาจเป็นไม้ฉลุแกะสลักแบบไทย มีเสากลึงเป็นเสาหัวเม็ด หรือมีโครงหลังคาเป็นรูปจั่ว มีลวดลายที่หน้าบัน เป็นต้น

จ. ส่วนประกอบในบริเวณโดยรอบ นอกจากตัวโครงสร้างของชุมทางเข้าเองแล้ว ควรมีการออกแบบโดยคำนึงถึงบริเวณโดยรอบประกอบด้วย ทางเท้า สวนหย่อม การปลูกต้นไม้เพื่อช่วยเน้นความสำคัญมากขึ้น

15. อื่น ๆ

นอกจากจะมีส่วนประกอบดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นแล้ว ยังมีสิ่งประกอบบริเวณอื่น ๆ อีก เช่น รูปปั้นประติมากรรม, อนุสาวรีย์, หอนาฬิกา หรือแม้แต่สิ่งที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิตของคนในเมือง เช่น หาบเร่แผงลอย เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. รูปปั้น อนุสาวรีย์ หอนาฬิกา เหล่านี้เป็นส่วนตกแต่งประดับประดาเมืองเพื่อความสวยงาม เป็นจุดดึงดูดความสนใจ เป็นที่หมายตาและเป็นสื่อที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง ซึ่งในต่างประเทศนิยมใช้กันมาก ทั้งในบริเวณย่านการค้า สถานที่ราชการ บริเวณทางเข้าหน้าอาคาร ภายในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยมีการใช้ในลักษณะของงานศิลปะ ที่มาช่วยปรุงแต่งบ้านเมืองให้สวยงาม นอกจากนั้นยังมีการออกแบบให้มีประโยชน์ใช้สอยด้วย มิใช่เพื่อผลทางการมองเห็นอย่างเดียว เช่น รูปปั้นประกอบกับน้ำพุ น้ำตกหรือน้ำพุสำหรับดื่ม รูปปั้น ซึ่งเด็กสามารถปีนป่ายเป็นอุปกรณ์เครื่องเล่นได้ หรือมีการใช้เสียงประกอบด้วย เช่น เสียงน้ำไหล เสียงใบพัดของกังหันลม หรือมีการให้ข้อมูล เช่น บอกอุณหภูมิ วันที่ เวลา เป็นต้น ในกรณีที่เป็นอนุสาวรีย์มักเป็นสิ่งที่ระลึกถึงบุคคลที่สำคัญ ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญซึ่งบริเวณประกอบโดยรอบต้องการความสง่างาม ความยิ่งใหญ่ รวมทั้งบริเวณเพื่อการประกอบพิธีกรรมการเฉลิมฉลองต่าง ๆ เป็นต้น เช่น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี, อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย, อนุสาวรีย์พระบรมรูปรัชกาลต่าง ๆ

ข. หาบเร่แผงลอย เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่เป็นระบบการค้าขาย ธุรกิจของเมืองไทย และประเทศทางตะวันออก ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ดี ปัญหาของหาบเร่แผงลอย คือ ความไม่เป็นระเบียบ เกะกะกีดขวางทางเท้า และทางรถยนต์ ก่อให้เกิดความสกปรกกับพื้นที่ทางเท้า และอาจเกิดอันตรายได้ถ้ามีการปรุงอาหาร มีเตาไฟและความร้อน เป็นต้น แต่ถ้าได้มีมาตรการที่เข้มงวด ประกอบกับการควบคุมบริเวณขอบเขตที่แน่ชัดว่า บริเวณใดยินยอมให้เป็นที่ตั้งหาบเร่แผงลอยพร้อมทั้งกำหนดควบคุมประเภทของสินค้า เช่น กำหนดให้ขายต้นไม้ ดอกไม้ ขายหนังสือพิมพ์ ขายหนังสือ ขายบุหรี เครื่องดื่ม เป็นต้น

2.4. ภูมิหลังเมืองธนบุรี

2.4.1. ประวัติกรุงธนบุรี

กรุงธนบุรีเคยเป็นเมืองหลวงของไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2310 - 2325 ถึงแม้ว่าเป็นเวลาเพียง 15 ปี ก็นับว่ามีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ชาติไทย ในปัจจุบันพื้นที่บริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ทางฝั่งตะวันตก ยังปรากฏโบราณสถานที่สำคัญในสมัยกรุงธนบุรีคือ พระราชวังเดิม ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของกองบัญชาการทหารเรือ นอกจากนี้ยังมีโบราณสถานอีกหลายแห่งที่มีการบูรณะปฏิสังขรณ์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น วัดอรุณราชวราราม วัดระฆังโฆสิตาราม วัดกัลยาณมิตร เป็นต้น โบราณสถานเหล่านี้ปัจจุบันได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ให้อยู่ในสภาพดีและตั้งอยู่ในย่านชุมชนที่มีการพักอาศัย การประกอบการค้า มีสถานที่ราชการตั้งอยู่หนาแน่นอันมีส่วนในการบดบังทัศนียภาพ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางธรรมชาติของพื้นที่ทั้งทางฝั่งธนบุรีและฝั่งรัตนโกสินทร์ด้วย

เมืองธนบุรีหรือบางกอกในอดีต คือ ฝั่งพระนคร และฝั่งธนบุรีในปัจจุบัน ซึ่งเคยเป็นแผ่นดินเดียวกันมาก่อน เนื่องจากในสมัยก่อนแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมไหลมาจากทางเหนือแล้ววกเข้าคลองบางกอกน้อย ซ้อมผ่านตลิ่งชัน บางระมาด แล้ววกกลับเข้าคลองบางกอกใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปเกือกม้า ความคดเคี้ยวของแม่น้ำเจ้าพระยาทำให้เสียเวลาเป็นอันมากในการเดินทางไปมาระหว่างกรุงศรีอยุธยากับหัวเมืองชายทะเลตะวันออก

ในสมัยสมเด็จพระชัยราชาธิราช (พ.ศ. 2077 - 2089) พระองค์จึงโปรดเกล้า ให้ขุดคลองลัดบางกอกขึ้น คือ ขุดตั้งแต่บริเวณคลองบางกอกน้อยไปถึงปากคลองบางกอกใหญ่

(จากหน้าสถานีรถไฟบางกอกน้อยถึงหน้าวัดอรุณราชวรารามในปัจจุบัน)

จากการขุดคลองลัดบางกอกทำให้กระแสน้ำเปลี่ยนทางเดิน น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาส่วนใหญ่จึงไหลไปทางคลองลัดบางกอก ทำให้คลองลัดที่ขุดขึ้นมาใหม่นี้กว้างขึ้น กลายเป็นแม่น้ำสายใหม่ ส่วนแม่น้ำเก่าก็ถูกทับถมจากตะกอนดินจนมีลักษณะเป็นคลองไป ได้แก่ คลองบางกอกน้อย คลองชักพระ (คลองตลิ่งชัน) คลองบางขุนศรี คลองบางเชือกหนัง คลองวัดประตู่ และคลองบางกอกใหญ่ในปัจจุบัน

เมื่อขุดคลองลัดสำเร็จ เมืองบางกอกหรือธนบุรีจึงกลายเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ ในรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พ.ศ. 2091 - 2111) เมืองธนบุรีปรากฏชื่อในพระราชพงศาวดารว่า " เมืองธนบุรีศรีมหาสมุทร " สำหรับชื่อบางกอกนั้นคงเป็นชื่อสามัญโดยทั่วไปที่ชาวบ้านและชาวต่างประเทศนิยมเรียก จึงปรากฏชื่อบางกอกในแผนที่และจดหมายเหตุชาวต่างประเทศ (ชินครอนกรุป จำกัด . 2543 : 1)

2.4.2. ลักษณะทางประเพณีและวัฒนธรรม

กิจกรรมประเพณีของชาวฝั่งธนบุรีส่วนใหญ่ เป็นประเพณีซึ่งมีส่วนคล้ายคลึงกับประเพณีที่จัดขึ้นตามวิถีการดำเนินชีวิตของชาวไทยโดยทั่วไป ซึ่งเป็นมรดกสืบทอดทางวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีตกาล สามารถแบ่งแยกตามลักษณะของกิจกรรมได้ 4 ลักษณะ คือ (ชินครอนกรุป จำกัด . 2543 : 101)

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับราชพิธี

ก. งานพิธีแห่เรือหลวง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยได้อย่างงดงามและเป็นที่น่าภูมิใจ นอกจากนี้พระราชพิธีดังกล่าวยังแสดงถึงการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ ที่รวมเรียกว่า ศิลปนาวสถาปัตยกรรม (Naval Architecture) โดยเป็นการผสมผสานระหว่างการออกแบบรูปทรงของเรืออันวิจิตรบรรจงของงานช่างผนวกกับศิลปอันงดงามของจังหวัดของฝีพายที่พายเรือเข้ากับท่วงทำนองของกาพย์เห่เรือที่มีคุณค่าทางด้านวรรณกรรม เป็นการแสดงออกถึงวิถีชีวิตของชาวเมืองที่มีความผูกพันกับน้ำ

ปัจจุบันพระราชพิธีแห่เรือหลวง จัดขึ้นในโอกาสพิธีการสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา งานกฐินหลวง งานผ้าป่าหลวง ที่มีขบวนเสด็จพยุหยาตราทางชลมารค

ภาพที่ 2.9 แสดง ขบวนเสด็จพยุหยาตราทางชลมารค

ข. งานพระราชพิธีกุสินหลวง เป็นพิธีทางศาสนาที่จัดขึ้นโดยกองทัพเรือมียโยบายที่จะรับผ้าพระกฐินไปถวาย ณ วัดหลวง เช่น วัดอรุณราชวราราม วัดเครือวัลย์วรวิหาร วัดโมลีโลกยาราม วัดระฆังโฆสิตาราม วัดหงส์รัตนาราม เป็นต้น โดยจัดหมุนเวียนเป็นประจำทุกปี

2. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนา

ส่วนใหญ่เป็นพิธีทางศาสนาที่กระทำสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจกรรมส่วนใหญ่คือ วัด เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษาวันสารทเดือน 10 และวันออกพรรษา นอกจากนี้ยังมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์และอิสลาม ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เช่นวันคริสต์มาสของชุมชนคริสตัง วัดซางตาครูส ประเพณีการถือศีลอดของศาสนาอิสลาม เป็นต้น

3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลประเพณี

ส่วนใหญ่ใช้สถานที่บริเวณวัดประกอบกิจกรรม เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

2.4.3. ลักษณะการท่องเที่ยว

เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นสถานที่ต่อเนื่องกับกรุงรัตนโกสินทร์ เพราะฉะนั้นลักษณะหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวทางน้ำ ได้แก่ การเที่ยวชมโบราณสถาน ประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย ๆ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความสนใจค่อนข้างมาก

1. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (ชินครอนกรู๊ป จำกัด . 2543 : 102)

ก. ประเภทโบราณสถาน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณคูเมืองเดิมฝั่งธนบุรี (คลองบ้านขมิ้น) ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ลักษณะการท่องเที่ยวจะเป็นในรูปแบบการเที่ยวชมพร้อม ๆ กับการชมพระบรมมหาราชวัง ฝั่งกรุงรัตนโกสินทร์ เนื่องจากมีบริเวณใกล้เคียงกัน

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่ยู้งักกันคือ พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม วัดระฆังโฆสิตาราม วัดกัลยาณมิตร และพิพิธภัณฑ์เรือพระราชพิธีบริเวณปากคลองบางกอกน้อย นอกจากนี้บริเวณคูเมืองเดิมแล้ว บริเวณริมคลองหลายสายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เช่น คลองบางกอกใหญ่ คลองบางกอกน้อย และคลองชักพระ ยังมีวัดอารามที่มีศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมที่งดงามอีกเป็นจำนวนมาก

ข. ประเภทประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ได้แก่ ชุมชนริมน้ำ ตามคลองสายต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียง เช่นคลองบางกอกใหญ่ คลองชักพระ คลองบางกอกน้อย คลองมอญ คลองอ้อมนนทบุรี คลองบางกรวย ตลาดน้ำวัดไทร เป็นต้น เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีคลองเป็นจำนวนมาก บรรยากาศสองฝั่งคลองยังคงสภาพวิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ อันสะท้อน

ถึงชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย ๆ ซึ่งมีเอกลักษณ์ในการตั้งถิ่นฐาน ลักษณะประเพณีและวัฒนธรรม เฉพาะตัวได้อย่างเด่นชัด

งานประเพณีที่สำคัญ ได้แก่

ประเพณีชักพระ วัดนางชี - วัดโก่เตี้ย เป็นประเพณีที่ขึ้นหน้าขึ้นตาและสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนริมน้ำอย่างแท้จริง จัดขึ้นทุกวันแรม 2 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี ซึ่งถือว่าเป็นวันสิ้นสุดฤดูฝน ชาวบ้านในคลองชักพระ คลองบางกอกน้อย และคลองบางกอกใหญ่ร่วมกันจัดพิธีชักพระจากวัดนางชี ปากคลองภาษีเจริญ เป็นขบวนเรือแห่พระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธรูป พระธรรม (พระไตรปิฎก) และพระสงฆ์ เข้าคลองชักพระสู่วัดโก่เตี้ย คลองบางกอกน้อย และแห่กลับทางแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าคลองบางกอกใหญ่สู่วัดนางชี (ซึ่งถือว่าเป็นการแห่แบบทักษิณาวัตร)

งานนมัสการสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นประเพณีที่ชาวธนบุรีจัดขึ้นเพื่อระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โดยจัดขึ้นทุกวันที่ 28 ธันวาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันที่พระองค์ทรงปราบดาภิเษก เป็นกษัตริย์แห่งกรุงธนบุรี โดยพิธีจะมี 2 วัน ในวันแรกจะเป็นพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณพระองค์ที่วิหารพระเจ้าตากสินที่วัดอินทาราม และในวันที่สองเป็นขบวนแห่ถวายบังคมที่อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช ณ วงเวียนใหญ่

จากลักษณะทางกายภาพที่มีคูคลองเป็นจำนวนมาก จึงเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยให้เกิดการท่องเที่ยวทางน้ำขึ้น และในปัจจุบันการท่องเที่ยวทางน้ำได้ขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวได้อย่างกว้างขวาง

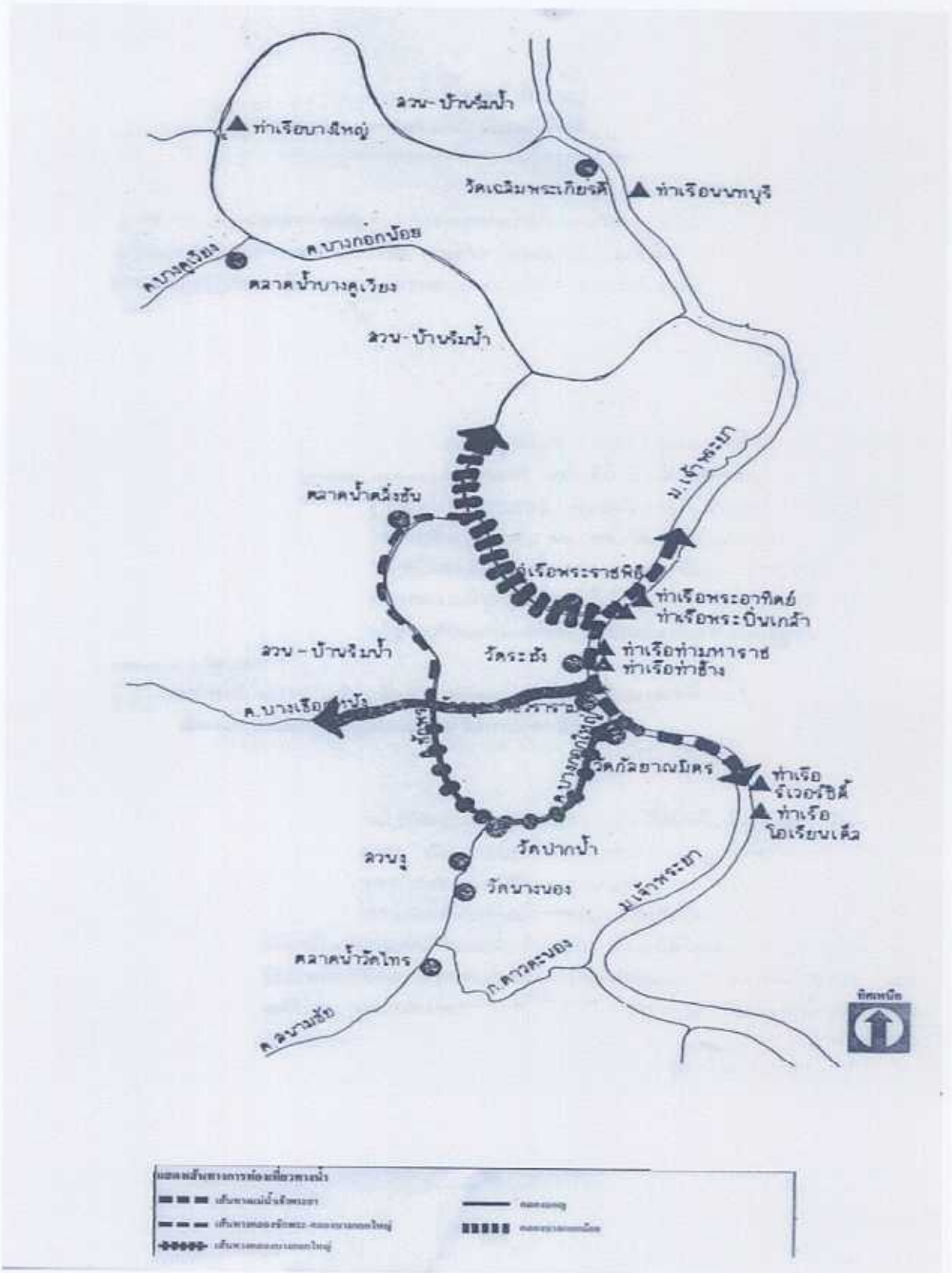
2.4.4. เส้นทางการท่องเที่ยว

จากสภาพของพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยลำคลองที่สำคัญต่าง ๆ มากมาย บริเวณสองฝั่งของทั้งแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองต่าง ๆ มีวัดและสถานที่น่านั่งชมอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งเหมาะแก่การท่องเที่ยวทางน้ำ เส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำที่สำคัญ ซึ่งมีทั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษาและนอกพื้นที่ศึกษา แต่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน จากการศึกษาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่

1. เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา ช่วงจากท่าเรือโอเรียลเต็ลถึงท่าบ้านนทพรี ประกอบไปด้วย สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ดังนี้

- ศูนย์การค้าริเวอร์ซิตี้	- วัดทองนพคุณ
- วัดปทุมคงคา	- วัดกัลยาณมิตร
- วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	- วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
- วัดดุสิตาราม	- วัดดาวดึงษาราม
- วัดปทุมคงคาราชวรวิหาร	- วัดประยูรวงศาวาส
- วัดอรุณราชวราราม	- วัดระฆังโฆสิตาราม

- วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - วัดสังเวชวิศยาราม
 - วัดคฤหบดี
 - วัดเขมาภิรตาราม
 - วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร
 - ป้อมพระสุเมรุ
 - วัดราชาธิวาสวิหาร
 - ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี
2. เส้นทางคลองชักพระถึงคลองบางกอกใหญ่ มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่
- ตลาดน้ำตลิ่งชัน
 - วัดเรไร
 - วัดปากน้ำฝั่งเหนือ
 - วัดวิจิตรการนิมิตร
 - วัดช่างเหล็ก
 - วัดแก้ว
 - วัดบางเสาชิง
 - วัดตลิ่งชัน
 - วัดรัษฎาธิฐานราชวรมหาวิหาร
 - วัดเกาะ
 - วัดบางขวาง
 - วัดกาญจนสิงหาสน์วิหาร
 - วัดปากน้ำฝั่งใต้
 - วัดนก
3. เส้นทางคลองบางหลวง เชื่อมต่อกับคลองบางกอกใหญ่มีสถานที่ท่องเที่ยว
- วัดคูหาสวรรค์
 - วัดประดู่นอก
 - วัดอินทาราม (ใต้)
 - วัดบางไส้ไก่
 - วัดกัลยาณมิตร
 - วัดนวลนรดิศ
 - วัดจันทารามวรวิหาร
 - วัดเวฬุราชิน
 - วัดประดิษฐาราม
 - วัดทองศาลางาม
 - วัดราชคฤห์วรวิหาร
 - วัดใหญ่ศรีสุพรรณ
 - วัดราชสิทธิาราม
 - วัดกำแพง
 - วัดปากน้ำ
 - วัดปากน้ำ
 - วัดสังข์กระจาย
 - วัดหงษ์รัตนาราม
4. เส้นทางคลองมอญตลอดสาย มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่
- วัดโพธิ์เรียง
 - วัดนาคกลาง
 - วัดครุฑ
 - วัดชินนรสาราม
 - วัดบางเสาชิง
 - วัดเครือวัลย์วรวิหาร
5. เส้นทางคลองบางกอกน้อย มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่
- อุ้เรือพระราชพิธี
 - วัดสุวรรณาราม
 - วัดภาวนาภิรตาราม
 - วัดนายโรง
 - วัดศรีสุทธาราม
 - วัดสุวรรณคีรี

ภาพที่ 2.10 แสดง เส้นทางราชการที่เชื่อมขวางน้ำ

2.5. ประวัติโบราณสถานที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา (กองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ . 2525 . 157)

2.5.1. วัดระฆังโฆสิตาราม

ที่ตั้ง ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งศิริราช ถนนวังเดิม แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย

ประวัติ / ความสำคัญ

วัดระฆังโฆสิตารามเป็นอารามหลวงชั้นโท ชนิดวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตก ของแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงข้ามกับท่าช้างวังหลวง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย

วัดระฆังเดิมชื่อวัดบางหว้าใหญ่ เป็นวัดโบราณมีมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ในสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงอาราธนาพระเถระมาประชุมและชำระพระไตรปิฎก ซึ่งอัญเชิญมาจากนครศรีธรรมราชที่วัดระฆังโฆสิตาราม

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหাজักรับรมนาถพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดให้ขุดสระ แล้วให้เรือพระตำหนักและหอนั่งที่ทรงปลูกไว้ทางด้านตะวันตกของอุโบสถเก่า (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งพระวิหาร) มาปลูกลงในสระทำหอไตรเป็นรูปเรือ 3 หลัง แฉก หลังคามุงกระเบื้อง ชายคาเป็นรูปเทพนมเรียงรายเป็นระยะ กันกระแซงเป็นฝาไม้สักลูกปะกน ภายในเขียนรูปภาพ บานประตูห้องด้านใต้เขียนลายรดน้ำ บานประตูห้องกลาง โถงตะวันออกแกะเป็นลายนกวาญักษ์ ประกอบด้วยกนกเครือเถา บานประตูนอกชานแกะเป็นมังกร ลายกนกดอกไม้ และมีซุ้มข้างบนเป็นลายกนกดอกไม้เช่นกัน ภายนอกติดคันทวยสวยงามมาก และมีตู้พระไตรปิฎกขนาดใหญ่สมัยกรุงศรีอยุธยา เขียนลายรดน้ำ ประดิษฐานไว้ในห้องด้านเหนือและห้องด้านใต้ นอกจากนั้นยังโปรดให้เรือตำหนักทองอันเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ซึ่งอยู่ในพระราชวังกรุงธนบุรี มาปลูกไว้ทางทิศใต้ของอุโบสถเพื่อให้เป็นที่พักของสมเด็จพระสังฆราช ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม

1. พระปราสาท สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ลักษณะของพระปราสาท เป็นพระปราสาท องค์เดียวโดด ๆ ไม่มีมุขต่อวิหารทางด้านหน้า

2. พระอุโบสถ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 ส่วนอุโบสถเดิมเปลี่ยนเป็นวิหาร มีลักษณะพิเศษที่มุขด้านหน้าและด้านหลัง เบื้องบนได้เพดานทำเป็นซุ้มพระพุทธรูป หน้าบันทั้งสองข้าง ทำเป็นรูปนารายณ์ทรงครุฑประดับกนกปิดทอง บานประตูหน้าต่างเขียนลายรดน้ำ มีรูประฆังเป็นเครื่องหมาย มีพระประธานหล่อขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 มีเศวตฉัตร 9 ชั้นกันซึ่งเคยใช้เป็นเศวตฉัตรกันพระเมรุ เมื่อครั้งถวายพระเพลิงพระบรมศพรัชกาลที่ 1 ผนังพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง เป็นเรื่องราวทศชาติชาติดก ภาพที่นับว่างดงามคือ ภาพตอนพระเนมิราช เสด็จเมืองนรก ผู้เขียนคือ พระวรรณวาทจิตร (ทอง จารุจิตร) นอกจากนี้ภายในกำแพงแก้วพระอุโบสถด้านทิศเหนือมี

เจดีย์ย่อมุมไม้ยี่สิบ 3 องค์

3. หอพระไตรปิฎก เดิมเป็นตำหนักของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อครั้งยังเป็นพระราชนรินทร์ ในสมัยกรุงธนบุรี ภายในเขียนภาพประดับฝีมือของพระอาจารย์นาค ช่างเอกในสมัยรัชกาลที่ 1 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 64 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2492

ภาพที่ 2.11 แสดงโบสถ์วัดระฆังโฆสิตาราม

ภาพที่ 2.12 แสดงพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม

ภาพที่ 2.13 แสดงหอพระไตรปิฎก วัดระฆังโฆสิตาราม

2.5.2. วัดพระยาทำ

ที่ตั้ง ถนนอรุณอมรินทร์ ริมคลองมอญ ตรอกบ้านช่างหล่อ แขวงบางกอกน้อย เขตบางกอกน้อย

ประวัติ / ความสำคัญ

เป็นวัดโบราณสมัยอยุธยา ต่อมาเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ (ภูน) ซ่อมและสร้างทับวัดเดิม เสร็จแล้วจึงขนานนามใหม่ว่า " วัดพระยาทำ " และถวายเป็นพระอารามหลวงในสมัยรัชกาลที่ 2 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงมีพระราชศรัทธาปฏิสังขรณ์เพิ่มเติมทั้งอาราม

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม

1. หอระฆังหน้าพระอุโบสถ ทรวดทรงแบบโบราณสูง 2 ชั้น มีรูปปั้นรูปครุฑยืนกางขาคร่อมทวาร ลีทิต ขาเหยียบหางนาค ฝีมือปั้นปูนงดงามมาก มุมทั้งสี่ปั้นรูปยักษ์ยืนเฝ้า 4 ทิศ ยอดหอระฆัง ทำทรงแบบยอดปราสาทประดับด้วยกระเบื้องเคลือบ
2. พระอุโบสถ ฝีมือช่างสมัยรัชกาลที่ 1 แบบเดียวกับวัดสุวรรณารามหน้าพระอุโบสถมีเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง
3. ธรรมาสน์ สลักไม้ฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนปลาย ตัวกนกซ้อนหลายสลักซับซ้อนมาก นับว่าเป็นธรรมาสน์สมัยอยุธยาชั้นที่ 2 ของกรุงรัตนโกสินทร์ ที่สวยงามรองจากธรรมาสน์วัดจรรยาวาส

ภาพที่ 2.14 แสดงโบสถ์วัดพระยาทำ

ภาพที่ 2.15 แสดงหอระฆังวัดพระยาทำ

ภาพที่ 2.16 แสดงทัศนียภาพภายในวัดพระยาทำ

2.5.3. วัดวงศมุลวรวิหาร

ที่ตั้ง ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ประวัติ / ความสำคัญ

แต่เดิมบริเวณนี้เคยเป็นพระราชนิเวศน์ของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (รัชกาลที่ 1) เมื่อครั้งยังเป็นอุปราชอยู่ ต่อมาทรงขยายเขตพระราชวังออกไปจนถึง " อู่กำปั่น " (กรมอู่ทหารเรือ) ในภายหลังที่เสด็จขึ้นครองราชและสร้างพระราชวังขึ้นที่ฝั่งพระนครจึงได้พระราชทานให้เป็นวังของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์ใหญ่ (รัชกาลที่ 2) ต่อมาทรงโปรดเกล้าให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์ใหญ่ เสด็จไปประทับที่พระราชวังเดิมแล้ว จึงได้พระราชทานวังแห่งนี้ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงเสนานุรักษ์ ต่อมาก็ได้ทรงย้ายไปประทับที่พระราชวังบวรสถานมงคล พระราชนิเวศสถานแห่งนี้จึงได้ว่างลง จึงโปรดให้กรมขุนอิศเรศรังสรรค์ (ต้นสกุล บรรยงกะเสนา ณ ออยุธยา)

กรมขุนอิศเรศรังสรรค์ ทรงสร้างวัดวงศมุลวรวิหารขึ้นด้านหลังวังของพระองค์ เพื่อใช้เป็นวัดประจำตระกูล สันนิษฐานว่าเริ่มสร้างก่อน พ.ศ. 2400 (รัชกาลที่ 4) แต่เดิมได้สร้างอุโบสถและพระประธานหันหน้าไปทางแม่น้ำเจ้าพระยา (ทิศตะวันออก) ต่อมาทรงประจวบจึงได้เปลี่ยนให้พระประธานหันหน้าไปทางทิศเหนือ

หลังจากกรมขุนอิศเรศรังสรรค์สิ้นพระชนม์ลง กรมหมื่นอนันตการฤทธิ (พระอนุชาต่างมารดา) เสด็จไปประทับที่พระราชวังแห่งนี้ ทรงสร้างศาสนสถานที่ยังไม่แล้วเสร็จจนสำเร็จ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงพระราชทานนามวัดว่า " วัดวงศมุลวรวิหาร " ชาวบ้านเรียกว่า " วัดทรงประมุข " เป็นพระอารามหลวง มาจนกรมหมื่นอนันตการฤทธิสิ้นพระชนม์ ในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2423 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงพระราชทานให้เป็นที่ว่าการกรมทหารเรือ ต่อมาได้กลายเป็นกรมอู่ทหารเรือ

ในราว พ.ศ. 2459 รัชกาลที่ 6 พระราชทานพระบรมราชานุญาตถอนพระสงฆ์ออกจากวัดนี้ไปจำพรรษาที่วัดอื่น เสนาสนะส่วนใหญ่จึงได้รื้อถอนไปปลูกที่อื่น ยกเว้นพระอุโบสถที่ยังโปรดให้ใช้เป็นที่ยี่บำเพ็ญกุศล ทำพิธีกรรมทางศาสนาของทหารเรือ เช่น การอุปสมบท เป็นต้น

ใน พ.ศ. 2524 กรมอู่ทหารเรือร่วมกับกรมศิลปากรดำเนินการบูรณะพระอุโบสถให้มีสภาพดีดังเดิม

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม

พระอุโบสถ เป็นพระอุโบสถทรงไทย ก่ออิฐถือปูนมีขนาดกลางหลังคาทรงไทยซ้อนกัน 2 ชั้น มีเพลาแบบกระเบื้อง มีเฉลียงด้านหน้าและด้านหลัง หน้าบันตกแต่งเป็นลวดลายใบเทศ ปิดทอง ประดับกระจกสี ชุ่มประติ หน้าต่างขึ้นปูนประดับลวดลายดอกไม้ ใบไม้ บานประตูหน้าต่างเขียนลายรดน้ำภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระประธานปางมารวิชัย ลงรักปิดทองด้านข้างพระประธาน

ประดิษฐานพระพุทธรูปยืนปางห้ามพระแก่นจันทร์และปางห้ามญาติ ภายในซุ้มแบบ
โกธิค ซึ่งนิยมใน สมัยรัชกาลที่ 4

ทรงพนักกำแพงแก้ว ตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบโปร่งสีเขียวแบบจีนบริเวณ
โดยรอบพระอุโบสถตกแต่งด้วยตุ๊กตารูปสิงโตแบบจีนจำนวน 30 ตัว

ด้านหน้าพระอุโบสถ (ด้านที่หันหน้าหาแม่น้ำ) ประดิษฐานรูปพระ
วิษณุกรรมประทับอยู่บนแท่น เป็นบรมครูช่างของกรมอุทการเรือ

ภาพที่ 2.17 แสดงโบสถ์วัดดวงศมุลววิหาร

2.5.4. คลองคูเมืองธนบุรีฝั่งตะวันตก

ประวัติ / ความสำคัญ

คลองคูเมืองธนบุรีฝั่งตะวันตกนี้ หมายถึง คูเมืองเฉพาะทางฝั่งธนบุรี เนื่องจากกรุงธนบุรีกิน
อาณาเขตครอบคลุม 2 ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งฝั่งตะวันตกและตะวันออก คูเมืองฝั่งธนบุรีนี้บางครั้ง
เรียกว่า " คูเมืองด้านหลัง " หลักฐานในพระราชพงศาวดารกล่าวว่ ในพุทธศักราช 2314 สมเด็จพระ
พระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ก่อสร้างกำแพงเมืองและขุดคูเมืองทั้ง 2 ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
กรุงธนบุรีฝั่งตะวันตกนั้นนอกจากค่ายที่สร้างด้วยไม้ทองหลางรอบพระนครแล้ว ยังโปรดให้ขุดคูเมือง
โดยเริ่มตั้งแต่คลองบางกอกใหญ่มาจรดคลองบางกอกน้อย นำมูลดินขึ้นถมเป็นเชิงเทินดานใน แล้ว
ให้เกณฑ์คนไปเรืออิฐกำแพงเก่าจากเมืองพระประแดง กำแพงค่ายพม่าจากโพธิ์สามต้น สีสุก และ
บางไทรบรรทุกเรือมาก่อเป็นกำแพงและป้อมตามที่ตั้งมเชิงเทินดินนั้น

คลองคูเมืองนี้กว้าง 6 เมตร ยาว 4 กิโลเมตร มีคลองเล็ก ๆ หลายสายตัดผ่านเป็นตอน ๆ ทำ

ให้มีชื่อเรียกกันตามย่านที่ผ่าน คือ

ตอนปากคลองจากปากคลองบางกอกน้อยถึงสถานีรถไฟธนบุรี เรียกว่า คลองบ้านเนิน

ตั้งแต่สถานีรถไฟธนบุรีถึงคลองวัดระฆัง เรียกว่า คลองบ้านช่างหล่อ เพราะผ่านบ้านช่างหล่อซึ่งเป็นย่านหล่อพระพุทธรูป

ตั้งแต่คลองวัดระฆังถึงคลองมอญ เรียกว่า คลองบ้านขมิ้น

ตั้งแต่คลองมอญถึงคลองวัดแจ้ง (หรือคลองนครบาล) เรียกว่า คลองบ้านหม้อ

ตั้งแต่คลองวัดแจ้งถึงคลองบางกอกใหญ่ เรียกว่า คลองวัดท้ายตลาด หรือ คลองวัดโมลีโลกย์

ปัจจุบันคลองส่วนใหญ่ตื้นเขิน บางส่วนไม่เหลือร่องรอยว่าเคยเป็นคลองมาก่อน เช่น บริเวณสถานีรถไฟบางกอกน้อย บางแห่งเป็นที่ตั้งอาคารบ้านเรือน ปัจจุบันคลองนี้อยู่ในเขตบางกอกน้อยและบางกอกใหญ่

ภาพที่ 2.18 แสดงทัศนียภาพคลองคูเมืองเดิม

ภาพที่ 2.19 แสดงทัศนียภาพคลองคูเมืองเดิม

ภาพที่ 2.20 แสดงทัศนียภาพคลองคูเมืองเดิม

2.5.5. วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร

ประวัติ / ความสำคัญ

พระปรางค์วัดอรุณฯ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของกรุงเทพฯ ที่รู้จักกันทั่วโลก จากแผนที่เมืองธนบุรี ซึ่งชาวฝรั่งเศสทำไว้ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชบ่งบอกว่า วัดแห่งนี้มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

เดิมเรียกว่า "วัดมะกอก" เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสร้างพระราชวังได้ทรงถือเอาวัดแห่งนี้เป็นวัดภายในพระราชวัง ยกเลิกไม่ให้พระสงฆ์จำพรรษา และโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์แล้วพระราชทานนามว่า "วัดแจ้ง" ต่อมารัชกาลที่ 2 ทรงปฏิสังขรณ์และพระราชทานนามว่า "วัดอรุณราชวราราม" ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงเปลี่ยนชื่อวัดเป็น "อรุณราชวราราม"

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม

พระอุโบสถถือเป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น ใน สมัยรัชกาลที่ 2 เป็นศิลปะกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย หลังคาลาด 2 ชั้นมุงกระเบื้องเคลือบ หน้า บันทั้งหน้าและหลังเป็นไม้แกะจิตรกรรมฝาผนังเป็นฝีมือช่างในรัชกาลที่ 3 และ รัชกาลที่ 5 พระประธานมีนามว่า " พระพุทธธรรมมิศรราชโลกธาตุดิลก" เป็นพระปางมารวิชัยหล่อขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2

ที่ผ้าทิพย์ตรงใบพัดยศบรรจุพระบรม อัฐิของรัชกาลที่ 2 พระปรางค์ ก่ออิฐถือปูน ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบ จาน ชามเบญจรงค์และเปลือกหอยทำเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ และลายอื่น ๆ ยอดพระปรางค์เป็นนภศูล และมงกุฎปิดทองพระระเบียงคต (พระวิหารคต) สร้างแทนกำแพงแก้ว หลังคา มุงกระเบื้องเคลือบมีประตู 4 ทิศ ภายใน ประดิษฐาน พระพุทธรูป ปางมารวิชัย 120 องค์ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงยกย่องว่า " ทรวดทรงงามกว่าระเบียงที่ไหนหมดเป็นศรีแห่งฝีมือในรัชกาลที่ 2 ควรชมอย่างยิ่ง "

ประตูซุ้มยอดมงกุฎ เป็นประตูจตุรมุข หลังคา 3 ชั้น เฉลียงรอบ มียอดเป็นมงกุฎ ประดับกระเบื้องด้วยสลับลี - มณฑปพระพุทธบาทจำลอง อยู่ระหว่างพระอุโบสถและพระวิหาร ภายในมีพระพุทธบาทจำลองเป็นหินสลักจากกวางตุ้ง

ศาลาท่าน้ำรูปเก๋งจีน อยู่ที่เขื่อนหน้าวัดมี 6 ห้อง ภูเขาจำลอง รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นใน พระบรมมหาราชวัง ต่อมารัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้นำมาไว้ที่วัดนี้ รูปปั้นยักษ์ยืนหน้าประตูยอดซุ้มพระมงกุฎมี 2 ตน ปั้นด้วยปูน ยักษ์ขาวคือ สหัสเดชะ ยักษ์เขียวคือ ทศกัณฐ์

วัดแห่งนี้มีความเจริญรุ่งเรืองคู่กับกรุงรัตนโกสินทร์มาตลอด สถาปัตยกรรมของปูชนียวัตถุสถานล้วนทำอย่างประณีตงดงามสมกับเป็นหนึ่งในวัดเอกของประเทศไทย และตามพระราชประเพณีพระมหากษัตริย์จะเสด็จเป็นองค์ประธานในงานพระราชพิธีที่สำคัญของทางวัดตลอดจนพระราชทานผ้าพระกฐินทางชลมารค

ภาพที่ 2.21 แสดงอุโบสถวัดอรุณราชวราราม

ภาพที่ 2.22 แสดงรูปปั้นยักษ์ยืน วัดอรุณราชวราราม

ภาพที่ 2.23 แสดงพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยว บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก มิ่งอนบุรี บริเวณย่านประวัติศาสตร์เมืองเก่าธนบุรี ตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก มิ่งอนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงสภาพทางกายภาพของโบราณสถานและฟื้นฟูสภาพโบราณสถาน ตามหลักฐานโบราณคดี และประวัติศาสตร์โดยรวมให้ได้สภาพเดิมมากที่สุด และเพื่อส่งเสริมบรรยากาศการใช้สอยความสวยงามของพื้นที่และตัวโบราณสถาน โดยผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจาก การใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ในบริเวณพื้นที่ศึกษา

เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1.1. การสร้างเครื่องมือ
 - 2.1.2. การตรวจสอบเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการศึกษา
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 3.1.1.1. ผู้เชี่ยวชาญด้านงานสถาปัตยกรรม
- 3.1.1.2. มัคคุเทศก์
- 3.1.1.3. ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
 1. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม จำนวน 98 รูป
 2. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ จำนวน 86 รูป
 3. ทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมอุทหารเรือ จำนวน 8 คน
 4. ประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม จำนวน 200 หลังคาเรือน
- 3.1.1.4. นักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย
2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

3.1.2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 3.1.2.1. ผู้เชี่ยวชาญด้านงานสถาปัตยกรรม จำนวน 10 ท่าน
- 3.1.2.2. มัคคุเทศก์ จำนวน 10 คน
- 3.1.2.3. ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
 1. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม จำนวน 80 รูป
 2. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ จำนวน 73 รูป
 3. ทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมอุทหารเรือ จำนวน 8 คน
 4. ประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม จำนวน 134 หลังคาเรือน จาก 200 หลังคาเรือน หลังคาเรือนละ 1 คน รวม 134 คน
- 3.1.2.4. นักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 50 คน
 2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสำรวจ

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมและมัคคุเทศก์ เกี่ยวกับการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว มาใช้ประกอบในการวิจัย โดยสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับ 3 องค์ประกอบหลักดังนี้

1. เมืองและการท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
3. รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นมาเอง ใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม
2. พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ
3. ทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมอุทหารเรือ
4. ประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม

และใช้สอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวนั้น แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย
2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ลักษณะของแบบสอบถามมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวโดยสร้างข้อความภายในแบบสอบถามให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาสาระและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิมารศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพภูมิทัศน์โดยทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 เรื่อง ดังนี้

1. เมืองและการท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
3. รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกเพื่อการท่องเที่ยว โดยเป็นข้อมูลในแต่ละพื้นที่ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ และแสดงความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงภูมิทัศน์

3. แบบสำรวจ ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยโดยการสังเกตและ ผู้วิจัยได้แบ่งเรื่องที่สังเกตออกเป็น 2 เรื่องดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ผู้วิจัยได้สังเกตในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 1.1. ลักษณะสถาปัตยกรรมบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก
 - 1.2. องค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
 - 1.3. เส้นทางท่องเที่ยว
2. พฤติกรรม ผู้วิจัยได้สังเกตในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้อยู่อาศัยบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก
 - 2.2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

แบบสำรวจจะเป็นการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบจับบันทึกข้อมูลโดยผู้วิจัย

3.2.2. การตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือเมื่อสร้างเสร็จแล้ว (แบบสอบถาม แบบสังเกต) ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

และภาษาที่ใช้โดยมีรายชื่อนามผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ดังนี้

1. ศิริพร นันตา นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7 สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
2. นิรมล มณีคำ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6 สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
3. พรชัย ตันชอโกภาส เจ้าหน้าที่บริหารงานช่างระดับ 7 กองพัฒนาอาคารสถานที่ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ
4. อาจารย์ จิรวุฒิ เหมือนวิหาร อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ภาควิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
5. สุวรรณ ทิพย์จักรรัตน์ กองพัฒนาอาคารสถานที่ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ

3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากทางบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยแนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตาราม วัดพระยาทำและวัดวงศมุลวรวิหาร (กรมอุทหาเรื่อ) และบริเวณพื้นที่คลองคูเมืองเดิม เพื่อการท่องเที่ยว
2. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากทางบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังวัดระฆังโฆสิตาราม วัดพระยาทำ และวัดวงศมุลวรวิหาร (กรมอุทหาเรื่อ) เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย
4. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4. วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

3.4.1. ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ศึกษาวิเคราะห์ทางด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพอาคารสถานที่ ที่ว่าง สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ

2. ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ได้แก่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ธรรมชาติที่ดิน ลักษณะประชากร วิถีชีวิตของผู้คน ทศนคติ

3. ศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางการปรับปรุงที่ผสมผสานระหว่างนโยบายของรัฐกับความต้องการ ความคิดเห็นของประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยอาศัยจากการศึกษาและเน้นขบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน พระภิกษุสงฆ์ ทหารเรือและผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม การรับฟังความคิดเห็นนำไปสู่การพิจารณาปรับแผนแก้ไข เป็นวิธีขั้นตอนของการปฏิบัติ

3.4.2. ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดการปรับปรุงภูมิทัศน์ ประกอบด้วย

1. จัดวางผังระบบการสัญจร การคมนาคมติดต่อภายในบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

2. จัดทำรายละเอียดของงานวางผังตามลักษณะของแผนงาน และลงไปรายละเอียดโครงการต่าง ๆ

3. จัดทำรายละเอียดการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ชุมชน โดยการจัดทำรายละเอียดผ่านขบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน พระภิกษุสงฆ์ ทหารเรือและผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม

3.4.3. ขั้นตอนเสนอแนวทางของการปฏิบัติ

นำเสนอแนวทางของการปฏิบัติ ลำดับขั้นตอนของการพัฒนาและการอนุรักษ์ การปรับปรุงภูมิทัศน์ พร้อมทั้งเสนอมาตรการทางการบริหารโดยอาศัยกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องบังคับใช้ในพื้นที่ศึกษา

3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามที่มีข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมารวบรวมคะแนนในแต่ละตอน เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละจำแนกตามความคิดเห็น พฤติกรรมและตามความต้องการของผู้ใช้ ตามข้อคำถามในเรื่องต่างๆโดยเป็นข้อมูลในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

1. เมืองและการท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
3. รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

เมื่อได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละในแต่ละคำถามแล้วจึงนำมาพิจารณาร่วมกับแนวความคิดที่ได้จากการสังเกต และนำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด นำเสนอรูปแบบการปรับปรุงพัฒนาภูมิทัศน์ในพื้นที่ศึกษา

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และนำเสนอ ในหัวข้อต่อไปนี้

4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

- 4.1.1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.1.2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก
- 4.1.3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณพื้นที่คลอง

ลัดบางกอก

4.2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

- 4.2.1. ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่
- 4.2.2. ข้อมูลจากการสำรวจการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ	58	100
10-19	3	5.2
20-29	20	34.5
30-39	12	20.7
40-49	8	13.8
50-59	13	22.4
60 ปีขึ้นไป	2	3.4
2. ภูมิลำเนา	58	100
กรุงเทพมหานคร	19	32.8
ต่างจังหวัด	39	67.2
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	58	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	6	10.3

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาท่า (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษา	22	37.9
อนุปริญญาตรี	10	17.2
ปริญญาตรี	15	26
ปริญญาโท	4	6.9
ปริญญาเอก	0	0
อื่นๆ...เปรียญธรรม ๙ ประโยค	1	1.7
4. ระยะเวลาที่ท่านบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์	58	100
1-10 พรรษา	39	67.2
11-20 พรรษา	4	6.9
21-30 พรรษา	6	10.3
31-40 พรรษา	6	10.3
มากกว่า 40 พรรษา	3	5.3
5. ระยะเวลาที่ท่านจำวัดอยู่ที่วัดพระยาท่า	58	100
1-10 พรรษา	41	70.7
11-20 พรรษา	4	6.9
21-30 พรรษา	6	10.4
31-40 พรรษา	5	8.6
มากกว่า 40 พรรษา	2	3.4

จากตารางที่ 4.1 พบว่าพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาท่าส่วนใหญ่ มีอายุ 20-29 ปี ร้อยละ 34.5 รองลงมาอายุ 50-59 ร้อยละ 22.4 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด ร้อยละ 58.6 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 37.9 รองลงมาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 26 ระยะเวลาที่บวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลา 1-10 พรรษา ร้อยละ 67.2 และระยะเวลาที่จำวัดอยู่ในวัดพระยาท่าส่วนใหญ่มีระยะเวลา 1-10 พรรษา ร้อยละ 70.7

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม
 ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ	80	100

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
10-19	3	3.8
20-29	19	23.8
30-39	20	25
40-49	20	25
50-59	14	17.4
60 ปีขึ้นไป	4	5
2. ภูมิลำเนา	80	100
กรุงเทพมหานคร	30	37.5
ต่างจังหวัด	50	62.5
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	80	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	18	22.5
มัธยมศึกษา	28	35
อนุปริญญาตรี	23	28.8
ปริญญาตรี	11	13.7
ปริญญาโท	0	0
ปริญญาเอก	0	0
อื่นๆ...เปรียญธรรม ๙ ประโยค...	0	0
4. ระยะเวลาที่ท่านบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์	80	100
1-10 พรรษา	47	58.8
11-20 พรรษา	9	11.2
21-30 พรรษา	18	22.5
31-40 พรรษา	5	6.3
มากกว่า 40 พรรษา	1	1.2
5. ระยะเวลาที่ท่านจำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ	80	100
1-10 พรรษา	47	58.8
11-20 พรรษา	9	11.2
21-30 พรรษา	18	22.5
31-40 พรรษา	5	6.3
มากกว่า 40 พรรษา	1	1.2

จากตารางที่ 4.2 พบว่าพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตตารามส่วนใหญ่ มีอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 25 รองลงมาอายุ 20-29 ร้อยละ 23.8 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด ร้อยละ 62.5 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 35 รองลงมาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.75 ระยะเวลาที่บวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลา 1-10 พรรษา ร้อยละ 58.75 และระยะเวลาที่จำวัดอยู่ในวัดระฆังโฆสิตตารามส่วนใหญ่มีระยะเวลา 1-10 พรรษา ร้อยละ 58.75

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศมุลวรวิหาร

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศมุลวรวิหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	8	100
หญิง	1	12.5
ชาย	7	87.5
2.อายุ	8	100
10-19	0	0
20-29	2	25
30-39	2	25
40-49	3	37.5
50-59	1	12.5
60 ปีขึ้นไป	0	0
3. ภูมิลำเนา	8	100
กรุงเทพมหานคร	5	62.5
ต่างจังหวัด	3	37.5
4.ระดับการศึกษาสูงสุด	8	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	0	0
มัธยมศึกษา	6	75
อนุปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	2	25
ปริญญาโท	0	0
ปริญญาเอก	0	0
อื่นๆ...เปรียญธรรม ๙ ประโยค....	0	0

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดวงศมุลวรวิหาร(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	8	100
ต่ำกว่า 5,000 บาท	0	0
5,000-9,999 บาท	5	62.5
10,000-19,999 บาท	3	37.5
20,000-29,999	0	0
30,000-39,999	0	0
40,000-49,999	0	0
50,000-59,999	0	0
60,000 ขึ้นไป	0	0
6. ระยะเวลาที่ทำงานอาศัยอยู่ในพื้นที่กรมอุทกหารเรือ	8	100
ต่ำกว่า 1 ปี	0	0
1-5 ปี	3	37.5
5-10 ปี	2	25
10-15 ปี	1	12.5
15-20 ปี	1	12.5
20 ปีขึ้นไป	1	12.5

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 87.5 มีอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 37.5 รองลงมาอายุ 20-29 ร้อยละ 25 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 62.5 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 75 รองลงมาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 25 โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-9,999 บาท ร้อยละ 62.5 รองลงมา มีรายได้ 10,000-19,999 บาท ร้อยละ 37.5 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรมอุทกหารเรือส่วนใหญ่มีระยะเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 37.5

ตอนที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว
ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	50	100
หญิง	28	12.5

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ชาย	22	87.5
2. อายุ	50	100
10-19	11	22
20-29	21	42
30-39	8	16
40-49	5	10
50-59	4	8
60 ปีขึ้นไป	1	2
3. ภูมิลำเนา	50	100
กรุงเทพมหานคร	22	44
ต่างจังหวัด	28	56
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	50	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	2	4
มัธยมศึกษา	11	22
อนุปริญญาตรี	6	12
ปริญญาตรี	28	56
ปริญญาโท	1	2
ปริญญาเอก	2	4
อื่นๆ...เปรียบเทียบ ๙ ประโยค....	0	0
5. อาชีพ	50	100
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3	6
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	13	26
รับจ้าง	2	4
แม่บ้าน / นักเรียน / นักศึกษา	22	44
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	6	12
ไม่มีงานทำ	4	8
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	50	100
ต่ำกว่า 5,000 บาท	15	30
5,000-9,999 บาท	11	22
10,000-19,999 บาท	9	18

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
20,000-29,999	5	10
30,000-39,999	4	8
40,000-49,999	4	8
50,000-59,999	2	4
60,000 ขึ้นไป	0	0

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56 มีอายุ 20-29 ปี ร้อยละ 42 รองลงมาอายุ 10-19 ร้อยละ 22 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด ร้อยละ 56 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 56 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 22 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพอยู่ในกลุ่ม ของ แม่บ้าน / นักเรียน / นักศึกษา ร้อยละ 44 รองลงมา มีอาชีพอยู่ในกลุ่ม พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง ร้อยละ 26 โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 30 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย 5,000-9,999 บาท ร้อยละ 22

ตอนที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. Sex	50	100
Male	28	56
Female	22	44
2. Age	50	100
10-19	1	2
20-29	16	32
30-39	6	12
40-49	15	30
50-59	9	18
More than 60	3	6
3. Continent	50	100
Asia	18	36
Europe	12	24

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
American	17	34
Australia	3	6
4. Level of education	50	100
Lower than high school	0	0
High school	5	10
Vocational	1	2
Undergraduate	32	64
Master	10	20
Ph.D.	2	4
5. Profession	50	100
Government officer	5	10
Office employee	14	28
Self employed	5	10
Housewife / Students	9	18
Personal business	15	30
Jobless	2	4
6. Salary	50	100
Less than 5,000 baht	0	0
5,000-9,999 baht	3	6
10,000-19,999 baht	6	12
20,000-29,999 baht	9	18
30,000-39,999 baht	5	10
40,000-49,999 baht	11	22
50,000-59,999 baht	9	18
more than 60,000 baht	7	14

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ร้อยละ 44 มีอายุระหว่าง 20-29 ร้อยละ 32 รองลงมา อายุ 40-49 ปี ร้อยละ 30 ส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชีย ร้อยละ 36 ระดับการศึกษา ร้อยละ 64 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 20 จบปริญญาโท ประกอบอาชีพธุรกิจ

ส่วนตัว ร้อยละ 30 ระดับเงินเดือน ร้อยละ 22 มีเงินเดือน 40,000 – 49,999 รองลงมา ร้อยละ 18 มีเงินเดือน 20,000 – 29,000 และ 50,000 – 59,000

ตอนที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม
ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ	134	100
หญิง	84	62.7
ชาย	50	37.3
2.อายุ	134	100
10-19	21	15.7
20-29	45	33.6
30-39	24	17.9
40-49	22	16.4
50-59	12	8.9
60 ปีขึ้นไป	10	7.5
3.ภูมิลำเนา	134	100
กรุงเทพมหานคร	75	56
ต่างจังหวัด	59	44
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	134	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	10	7.5
มัธยมศึกษา	27	20
อนุปริญญาตรี	20	15
ปริญญาตรี	69	51.5
ปริญญาโท	6	4.5
ปริญญาเอก	2	1.5
5.อาชีพ	134	100
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	27	20
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	21	16
รับจ้าง	34	25
แม่บ้าน / นักเรียน / นักศึกษา	24	18

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	21	16
ไม่มีงานทำ	7	5
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	134	100
ต่ำกว่า 5,000 บาท	41	31
5,000-9,999 บาท	26	19
10,000-19,999 บาท	28	21
20,000-29,999	30	22
30,000-39,999	7	5
40,000-49,999	1	1
50,000-59,999	1	1
60,000 ขึ้นไป	0	0
7. ลักษณะของการใช้คลองคูเมืองเดิม	134	100
อยู่อาศัย	59	44
ประกอบอาชีพ	27	20
อยู่อาศัยและประกอบอาชีพ	48	36
8. ระยะเวลาในการใช้คลองคูเมืองเดิม	134	100
ต่ำกว่า 1 ปี	18	13
1-5 ปี	21	16
5-10 ปี	14	10
10-15 ปี	24	18
15-20 ปี	21	16
20 ปีขึ้นไป	36	27

จากตารางที่ 4.6 พบว่าชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิมส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.7 มีอายุ 20-29 ปี ร้อยละ 33.6 รองลงมาอายุ 30-39 ร้อยละ 17.9 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 75 ภูมิภาคการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 69 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 20.1 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพอยู่ในกลุ่ม ของ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ร้อยละ 25.4 รองลงมาอาชีพอยู่ในกลุ่ม ราชการ / รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 20.1 โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 30.6 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย 20,000-29,999 บาท ร้อยละ 22.4 และส่วนใหญ่มักจะใช้ประโยชน์จาก

พื้นที่คลองคูเมืองเดิมเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ร้อยละ 44 รองลงมาเป็นที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพ ร้อยละ 35.9 โดยมากจะใช้เวลา 20 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมาประมาณ 10-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.9

ตอนที่ 7 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นมัคคุเทศก์

ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นมัคคุเทศก์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	10	100
ชาย	5	50
หญิง	5	50
2. อายุ	10	100
10-19	0	0
20-29	4	40
30-39	1	10
40-49	2	20
50-59	3	30
60 ปีขึ้นไป	0	0
3. ภูมิลำเนา	10	100
กรุงเทพมหานคร	3	30
ต่างจังหวัด	7	70
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	10	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	0	0
มัธยมศึกษา	6	60
อนุปริญญาตรี	2	20
ปริญญาตรี	2	20
ปริญญาโท	0	0
ปริญญาเอก	0	0
5. อาชีพอื่น นอกเหนือจากมัคคุเทศก์	10	100
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	0
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	6	60
รับจ้าง	0	0

ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นมัคคุเทศก์ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
แม่บ้าน / นักเรียน / นักศึกษา	2	20
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	2	20
ไม่มีงานทำ	0	0
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	10	100
ต่ำกว่า 5,000 บาท	1	10
5,000-9,999 บาท	4	40
10,000-19,999 บาท	5	50
20,000-29,999 บาท	0	0
30,000-39,999 บาท	0	0
40,000-49,999 บาท	0	0
50,000-59,999 บาท	0	0
60,000 บาท ขึ้นไป	0	0

จากตารางที่ 4.7 พบว่ามัคคุเทศก์ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50 และเพศชายร้อยละ 50 โดยส่วนใหญ่ มีอายุ 20-29 ปี ร้อยละ 40 รองลงมาอายุ 50-59 ร้อยละ 30 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด ร้อยละ 70 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มัธยมศึกษา ร้อยละ 60 รองลงมาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 20 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพเสริมอยู่ในกลุ่ม พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง ร้อยละ 46.2 รองลงมาไม่มีอาชีพเสริม ร้อยละ 30.7 โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-19,999 บาท ร้อยละ 50 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย 5,000-9,999 บาท ร้อยละ 40

ตอนที่ 8 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม
 ตารางที่ 4.8 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	10	100
ชาย	7	70
หญิง	3	30
2. อายุ	10	100
10-19	0	0
20-29	2	20

ตารางที่ 4.8 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
30-39	5	50
40-49	3	30
50-59	0	0
60 ปีขึ้นไป	0	0
3. ภูมิสำเนา	10	100
กรุงเทพมหานคร	4	40
ต่างจังหวัด	6	60
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	10	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	0	0
มัธยมศึกษา	0	0
อนุปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	2	20
ปริญญาโท	8	80
ปริญญาเอก	0	0
5. อาชีพ	10	100
สถาปนิก	2	20
ภูมิสถาปนิก	0	0
นักวางผังเมือง	8	80
มัณฑนากร	0	0
นักออกแบบชุมชนเมือง	0	0
วิศวกร	0	0
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	10	100
ต่ำกว่า 5,000 บาท	0	0
5,000-9,999 บาท	5	50
10,000-19,999 บาท	5	50
20,000-29,999 บาท	0	0
30,000-39,999 บาท	0	0
40,000-49,999 บาท	0	0

ตารางที่ 4.8 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
50,000-59,999 บาท	0	0
60,000 บาท ขึ้นไป	0	0

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 70 มีอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 50 รองลงมาอายุ 40-49 ร้อยละ 30 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 75 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาโท ร้อยละ 80 รองลงมาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 20 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพอยู่ในกลุ่ม ของ นักวางผังเมือง ร้อยละ 80 รองลงมามีอาชีพอยู่ในกลุ่ม สถาปนิก ร้อยละ 20 โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 50 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 50

4.1.2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่

ตอนที่ 1 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณวัดพระยาทำ	58	100
ไม่เห็นด้วย	3	5.17
เห็นด้วย	55	94.83
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	218	100
-หน้าต่างอาคาร	23	10.6
-ขนาดและความสูงของอาคาร	22	10.1
-มุมมอง	27	12.4
-ทางเข้าถึง	32	14.7
-ที่จอดรถ	35	16.1
-ทางเดินเท้า	27	12.4
-โบราณสถาน	15	6.9
-สิ่งประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ป้าย ไฟฟ้า ฯลฯ	29	13.3
-อื่นๆ เช่น ความสูงของอาคารไม่ควรเกิน 2 ชั้น / ความสะอาด / รูปทรงของกุฏิเล็กบ้างใหญ่บ้าง	8	3.5

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพหอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	58	100
ไม่เห็นด้วย	5	8.6
เห็นด้วย	53	91.4
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	184	100
-หน้าต่าของหอระฆังและอุโบสถ	17	9.2
-รูปร่างและสัดส่วนของหอระฆังและอุโบสถ	17	9.2
-สีสันทนของหอระฆังและอุโบสถ	24	13.1
-ป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้าและสายไฟ	26	14.1
-อาคารที่บดบังทัศนียภาพ	23	12.5
-วัสดุที่ใช้ตกแต่งหอระฆังและอุโบสถ	21	11.4
-มุมมอง	21	11.4
-ทางเข้าถึง	31	16.9
-อื่นๆ เช่น ความสะอาด / ความเป็นระเบียบ	4	2.2
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังทัศนียภาพของหอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	58	100
ไม่เห็นด้วย	2	3.5
เห็นด้วย	56	96.5
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	158	100
-หน้าตาของอาคาร	25	9.2
-รูปร่างและสัดส่วนของอาคาร	22	9.2
-สีสันทนของอาคาร	19	13.1
-วัสดุที่ใช้ทำอาคาร	19	14.1
-แนวกำแพง	16	12.5
-ความสูงของอาคาร	20	11.4
-ป้ายโฆษณา เสาไฟ สายไฟ	31	11.4
-อื่นๆ เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบ	4	16.9

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้ายโฆษณา เป็นต้น บริเวณวัดพระยาทำ	58	100
ไม่เห็นด้วย	2	3.4
เห็นด้วย	56	96.6
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	205	100
-อาคารบริการนักท่องเที่ยว ศาลาที่พัก	36	17.6
-ห้องน้ำ	43	21
-ป้ายโฆษณา	33	16.1
-ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม	24	11.7
-ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย	36	17.6
-ไฟฟ้าและแสงสว่าง	29	14.1
-อื่นๆ เช่น สิ่งปลูกสร้างแถวบ้านที่เกะกะ เพิ่มตู้โทรศัพท์ ความสะอาด	4	1.9
5. เมื่อท่านเดินทางไปทำธุระนอกวัดพระยาทำ ท่านเดินทางโดยการสัญจรทางใด	48	100
ทางเรือ	2	4.17
ทางเท้า	16	33.33
ทางถนน	30	62.5
โดย	65	100
- รถยนต์ส่วนบุคคล	18	27.7
- รถโดยสารประจำทาง	29	44.6
- รถจักรยานยนต์	2	3
- รถรับจ้าง	16	24.7
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเรือ บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก	58	100
ไม่เห็นด้วย	2	3.6
เห็นด้วย	56	96.4

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	152	100
- ขนาดที่พิกผู้โดยสาร	25	16.4
- ทำเทียบเรือ	41	27
- เรือ	31	20.4
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือ กับการสัญจรทางเท้า และถนน	25	16.4
- ทางเข้าออกของท่าเรือ	28	18.4
- อื่นๆ เช่น การบริการ ความปลอดภัย	2	1.4
7.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเท้าบริเวณทางเข้าถึงวัดพระยาทำ	58	100
ไม่เห็นด้วย	1	1.8
เห็นด้วย	57	98.2
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	176	100
- ขนาดทางเท้า	37	21
- ความต่อเนื่องของทางเท้า	23	13.1
- พื้นผิวของทางเท้า	28	15.9
- สีสีนทางเท้า	16	9.1
- แฉงลอย	42	23.9
- ส่วนประกอบ ทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ดั่งขยะ ฯลฯ	27	15.3
- อื่นๆ เช่น ลดร้านอาหารที่กีดขวางทางรถ / ความสะอาด	3	1.7
8.เวลาที่ท่านมักจะเดินทางไปธุระนอกวัดพระยาทำ		
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	17	29.3
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	23	39.7
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	14	24.1
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	4	6.9
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น	10	17.2

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่หนาแน่น	11	19
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่น	10	17.2
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น	12	20.7
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. หนาแน่น	9	15.6
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่หนาแน่น	3	5.2
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. หนาแน่น	1	1.7
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่หนาแน่น	2	3.4
9. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดพระยาทำ	58	100
หอระฆัง	9	15.5
อุโบสถ	24	41.4
ธรรมาสน์	12	20.7
อื่นๆ เช่น	13	22.4
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนน อรุณอัมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียง	58	100
ไม่เห็นด้วย	2	3.4
เห็นด้วย	56	96.6
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	205	100
- ขนาดถนน	23	11.2
- ทิศทางการเดินรถ	22	10.7
- พื้นผิวของถนน	23	11.2
- สีเส้นของเส้นทางจราจร	19	9.3
- ไฟและแสงสว่าง	34	16.6
- ป้ายบอกทิศทาง, สัญญาณไฟจราจร	29	14.1
- ทศนิยมภาพ	26	12.7
- ที่จอดรถ	24	11.7
- อื่นๆ เช่น ทางเท้าและต้นไม้ริมทาง	5	2.5

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าถึงและภายในวัดพระยาทำ	58	100
ไม่เห็นด้วย	2	3.4
เห็นด้วย	56	96.6
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	211	100
- ม้านั่ง	36	17.1
- โคมไฟและแสงสว่าง	39	18.5
- ถังขยะ	48	22.7
- น้ำดื่ม	16	7.6
- น้ำพุ บ่อน้ำ	12	5.7
- ชุมนชายของ	30	14.2
- ป้ายโฆษณา	25	11.8
- อื่นๆ เช่น ที่จอดรถ ร้านค้า ตู้โทรศัพท์ สวนสาธารณะ	5	2.4
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงวัดพระยาทำให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	58	100
ไม่เห็นด้วย	3	5.2
เห็นด้วย	55	94.8
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	191	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้ายเป็นต้น	41	21.5
- หอระฆัง	22	11.5
- อุโบสถ	26	13.6
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพ	27	14.1
- ทางเข้าถึง	39	20.4
- มุมมอง	29	15.2
- อื่นๆ เช่น	7	3.7
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	58	100

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดพระยาทำ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	58	100
เห็นด้วยโดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	252	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย	30	11.9
- ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวัดหลัง ทำน้ำวัดอุณฯ	27	10.7
- หอพระไตรปิฎก	17	6.7
- พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	17	6.7
- อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร	11	4.4
- หอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	21	8.3
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน	26	10.3
- ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	40	15.7
- มุมมอง	29	11.5
- เส้นทางสัญจร	32	12.7
- อื่นๆ เช่น จัดให้มีสวนสาธารณะทุกจุด / ความสะอาด	2	0.9

จากตารางที่ 4.9 ในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณวัดพระยาทำร้อยละ 94.8 เห็นด้วย โดยปรับปรุงที่จอตคร้อยละ 16.1 รองลงมาร้อยละ 14.7 เห็นว่าควรปรับปรุงทางเข้าถึง ร้อยละ 91.4 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพหอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ โดยปรับปรุงทางเข้าถึงร้อยละ 16.9 ป้ายโฆษณาและเสาไฟฟ้า ร้อยละ 14.1 ร้อยละ 96.4 เห็นด้วยกับการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังทัศนียภาพของหอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำโดยให้มีการปรับปรุงป้ายโฆษณาเสาไฟและสายไฟฟ้า ร้อยละ 19.6 รองลงมาหน้าตาของอาคารร้อยละ 15.8 ร้อยละ 96.6 เห็นด้วยกับการปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้ายโฆษณา ฯลฯ โดยปรับปรุงห้องน้ำร้อยละ 21 รองลงมาอาคารบริการนักท่องเที่ยวร้อยละ 17.6 ร้อยละ 51.7 เดินทางโดยถนนเพื่อไปทำธุระนอกวัด โดยเฉพาะรถโดยสารประจำทางคิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาทางเรือร้อยละ 20.7 ร้อยละ 96.4 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเรือ บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกโดยปรับปรุงท่าเทียบเรือร้อยละ 27 รองลงมาเรือร้อยละ 20.4 ร้อยละ 98.2 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเท้าบริเวณทางเข้าถึงวัดพระยาทำโดยปรับปรุงส่วนประกอบทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอตคร ถังขยะ ตู้โทรศัพท์ ฯลฯ

คิดเป็นร้อยละ 23.9 รองลงมาปรับปรุงขนาดของทางเท้าร้อยละ 21 ร้อยละ 39.7 มักจะเดินทางในช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ปริมาณการสัญจรในช่วงกลางวัน 09.00-16.00น. ไม่หนาแน่น ร้อยละ 41.4 เห็นว่า อุบัติเหตุเป็นเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดพระยาทำ ร้อยละ 96.5เห็นด้วยในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนนอรุณอมรินทร์เริ่มตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียง โดยต้องการให้ปรับปรุงไฟและแสงสว่างร้อยละ 16.6 รองลงมาป้ายบอกทิศทางและ สัญญาณจราจรคิดเป็นร้อยละ 14.1 ร้อยละ 96.6 เห็นด้วยในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าถึงและภายในวัดพระยาทำ โดยปรับปรุง ถึงชยะร้อยละ 22.7 รองลงมาที่นั่งที่นั่งร้อยละ 17.1 ร้อยละ 94.8 เห็นด้วยกับการปรับปรุงวัดพระยาทำให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมาปรับปรุง ทางเข้าถึงร้อยละ 20.4 ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยปรับปรุงทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวร้อยละ 15.9 รองลงมาปรับปรุง เส้นทางสัญจรร้อยละ 12.7

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตาราม	80	100
ไม่เห็นด้วย	4	5
เห็นด้วย	76	95
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	262	100
- หน้าตาอาคาร	15	5.7
- ขนาดและความสูงของอาคาร	10	3.8
- มุมมอง	26	9.9
- ทางเข้าถึง	66	25.2
- ที่จอดรถ	39	14.9
- ทางเดินเท้า	45	17.2
- ทำน้ำวัดระฆัง	25	9.5
- สิ่งประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ป้าย ไฟฟ้า	36	13.8
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	80	100

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วย	17	21.3
เห็นด้วย	63	73.7
โดยการปรับปรุง (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)	204	100
- หน้าตาของพระปรางค์	6	2.9
- รูปร่างและสัดส่วนของพระปรางค์	10	4.9
- สีส้นของพระปรางค์	9	4.4
- ป้ายโฆษณา	27	13.2
- เสไฟฟ้าและสายไฟ	31	15.2
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพ	20	9.8
- วัสดุที่ใช้ตกแต่งหอรระฆังและอุโบสถ	8	3.9
- มุมมอง	21	10.3
- ทางเข้าถึง	25	12.3
- อื่นๆ เช่น ความสะอาด / ความเป็นระเบียบ	47	23.1
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังทัศนียภาพของหอรระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	80	100
ไม่เห็นด้วย	26	32.5
เห็นด้วย	54	67.5
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	148	100
- หน้าตาของอาคาร	17	11.5
- รูปร่างและสัดส่วนของอาคาร	15	10.1
- สีส้นของอาคาร	7	4.7
- วัสดุที่ใช้ทำอาคาร	22	14.9
- แนวกำแพง	15	10.1
- ความสูงของอาคาร	33	22.3
- ป้ายโฆษณา เสไฟฟ้า สายไฟ	39	26.4
4. เมื่อท่านเดินทางไปทำธุระนอกวัดพระยาทำ ท่านเดินทางโดยการสัญจรทางใด	127	100
ทางเรือ	45	35.4

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ทางเท้า	25	19.7
ทางถนน	57	44.9
โดย	91	100
- รถยนต์ส่วนบุคคล	20	22
- รถโดยสารประจำทาง	54	59.3
- รถจักรยานยนต์	5	5.5
- รถรับจ้าง	12	13.2
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้ายโฆษณา เป็นต้น บริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม	80	100
ไม่เห็นด้วย	4	5
เห็นด้วย	76	95
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	291	100
- อาคารบริการนักท่องเที่ยว ศาลาที่พัก	39	13.4
- ห้องน้ำ	55	18.9
- ป้ายโฆษณา	33	11.3
- ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม	26	9.1
- ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย	59	20.3
- ไฟฟ้าและแสงสว่าง	42	14.4
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเรือ บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก	80	100
ไม่เห็นด้วย	5	6.2
เห็นด้วย	75	93.8
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	192	100
- ขนาดที่พัสดุโดยสาร	40	20.8
- ท่าเทียบเรือ	35	18.2
- เรือ	23	12

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือ กับการสัญจรทางเท้า และถนน	38	19.8
- ทางเข้าออกของท่าเรือ	56	29.2
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเท้าบริเวณทางเข้าถึงวัดระฆังโฆสิตาราม	80	100
ไม่เห็นด้วย	4	5
เห็นด้วย	76	95
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	231	100
- ขนาดทางเท้า	55	23.8
- ความต่อเนื่องของทางเท้า	24	10.4
- พื้นผิวของทางเท้า	27	11.7
- สีสีนทางเท้า	21	9.1
- แผงลอย	54	23.4
- ส่วนประกอบ ทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ถังขยะ ฯลฯ	50	21.6
8. เวลาที่ท่านมักจะเดินทางไปธุระนอกวัดระฆังโฆสิตาราม		100
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	30	37.5
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	49	50
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	5	6.3
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	5	6.2
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น	27	33.8
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่หนาแน่น	3	3.7
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่น	14	17.5
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น	26	32.5
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. หนาแน่น	5	6.3
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. หนาแน่น	3	3.7
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่หนาแน่น	2	2.5
9. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดระฆังโฆสิตาราม	106	100
พระปรางค์	55	51.9
อุโบสถ	19	17.9
หอพระไตรปิฎก	24	22.6
ท่าเรือวัดระฆัง	8	7.5
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนน อรุณอมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียง	80	100
ไม่เห็นด้วย	8	8.9
เห็นด้วย	72	91.1
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	216	100
- ขนาดถนน	32	14.8
- ทิศทางการเดินรถ	19	8.8
- พื้นผิวของถนน	26	12.1
- สีเส้นของเส้นทางจราจร	16	7.4
- ไฟและแสงสว่าง	25	25
- ป้ายบอกทิศทาง, สัญญาณไฟจราจร	30	30
- ทัศนียภาพ	27	27
- ที่จอดรถ	41	19
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม	80	100
ไม่เห็นด้วย	6	6.3
เห็นด้วย	74	93.7
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	283	100

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ม้านั่ง	39	13.8
- โคมไฟและแสงสว่าง	45	16
- ถังขยะ	72	25.4
- น้ำดื่ม	24	8.5
- น้ำพุ ป่อน้ำ	12	4.2
- ชุมชายของ	21	7.4
- กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้	33	11.7
- ป้ายโฆษณา	31	13
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงวัดระฆังโฆสิตารามให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	80	100
ไม่เห็นด้วย	4	5
เห็นด้วย	76	95
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	266	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย เป็นต้น	35	13.2
- ทำน้ำวัดระฆัง	26	9.8
- หอพระไตรปิฎก	12	4.5
- พระปรารค์	15	5.6
- อุโบสถ	11	4.1
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพ	41	15.4
- ทางเข้าถึง	70	26.3
- มุมมอง	56	21.1
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	80	100
ไม่เห็นด้วย	5	6.3
เห็นด้วย	75	93.7
เห็นด้วยโดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	287	100

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุสงฆ์วัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย	26	9.1
- ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวัดหลัง ทำน้ำวัดอุณฯ	35	12.2
- หอพระไตรปิฎก	11	3.8
- พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	10	3.5
- อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร	13	4.5
- หอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	14	4.9
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน	32	11.1
- ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	48	16.7
- มุมมอง	41	14.3
- เส้นทางสัญจร	57	19.9

ตารางที่ 4. 10 ในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่วัดระฆังโฆสิตารามเห็นด้วยร้อยละ 95 โดยต้องการให้ปรับปรุงทางเข้าถึงร้อยละ 25.2 รองลงมา ทางเดินเท้าร้อยละ 17.2 ร้อยละ 78.7 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม โดยการปรับปรุง ทางเข้าถึงร้อยละ 23.1 เสาไฟฟ้าและแสงสว่างร้อยละ 15.2 ร้อยละ 44.9 เดินทางโดยทางถนนไปทำธุระนอกวัดระฆังโฆสิตาราม โดยเฉพาะรถโดยสารประจำทางร้อยละ 59.3 ร้อยละ 95 เห็นด้วยกับการปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้ายโฆษณา ฯลฯ บริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม โดยให้มีการปรับปรุง ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอยร้อยละ 20.3 รองลงมามีห้องน้ำร้อยละ 18.9 ร้อยละ 93.8 เห็นด้วยในการปรับปรุงการสัญจรทางเรือ บริเวณพื้นที่คลองวัดบางกอก โดยเฉพาะ ทางเข้าออกของท่าเรือร้อยละ 29.2 รองลงมา ขนาดที่พัสดุโดยสารร้อยละ 20.8 ร้อยละ 95 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเข้าถึงวัดระฆังโฆสิตาราม โดยร้อยละ 23.8 ต้องการให้ปรับปรุงขนาดทางเท้า รองลงมา ร้อยละ 23.4 ต้องการให้ปรับปรุงส่วนประกอบทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ถังขยะ ตุโหรศัพท์ ร้อยละ 50 มักจะเดินทางไปทำธุระนอกวัดระฆังโฆสิตารามช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. การสัญจรในช่วงเช้า 06.00-09.00 น.หนาแน่นคิดเป็นร้อยละ 33.8 ร้อยละ 51.9 คิดว่าพระปรางค์เป็นเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดระฆังโฆสิตาราม ร้อยละ 91.1 เห็นด้วยกับการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนนอรุณอมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียง โดยร้อยละ 19 เห็นว่าควรปรับปรุง ที่จอดรถ รองลงมา ขนาดถนนร้อยละ 14.8 ร้อยละ 93.7 เห็นด้วยกับการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม โดย

ปรับปรุง ดั้งขยะร้อยละ 25.4 รองลงมา ม้านั่งที่นั่ง ร้อยละ 13.8 ร้อยละ 95 เห็นด้วยกับการปรับปรุง วัดระฆังโฆสิตารามให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยร้อยละ 26.3 เห็นว่าควรปรับปรุงทางเข้าถึง รองลงมา ร้อยละ 13.2 เห็นว่าควรปรับปรุง สิ่งประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย ฯลฯ ร้อยละ 93.7 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยร้อยละ 19.9 เห็นว่าควรปรับปรุงเส้นทางสัญจร รองลงมาร้อยละ 16.7 เห็นว่าควรปรับปรุง ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศมุลวรวิหาร
ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดวงศมุลวรวิหารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศมุลวรวิหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงวัดวงศมุลวรวิหาร	8	100
ไม่เห็นด้วย	2	25
เห็นด้วย	6	75
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	8	100
- หน้าตาอาคาร	1	12.5
- ขนาดและความสูงของอาคาร	0	0
- มุมมอง	3	37.5
- ทางเข้าถึง ทางเดินเท้า	1	12.5
- ทำน้ำวัดระฆัง	1	12.5
- สิ่งประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ป้าย ไฟฟ้า	2	25
- ทางเดินเท้า	0	0
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพอุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร	8	100
ไม่เห็นด้วย	2	25
เห็นด้วย	6	75
โดยการปรับปรุง (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)	13	100
- หน้าตาของพระปรางค์	1	7.7
- รูปร่างและสัดส่วนของพระปรางค์	0	0
- สีล้นของพระปรางค์	0	0
- ป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้าและสายไฟ	1	7.7
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพ	3	23.1

ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดวงศุมลวรวิหารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศุมลวรวิหาร (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- วัสดุที่ใช้ตกแต่งหอรระฆังและอุโบสถ	2	15.4
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำ	4	30.7
- ทางเข้าถึง	2	15.4
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังทัศนียภาพของหอรระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	8	100
ไม่เห็นด้วย	7	87.5
เห็นด้วย	1	12.5
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	8	100
-หน้าตาของอาคาร	0	0
-รูปร่างและสัดส่วนของอาคาร	0	0
-สีสันทนของอาคาร	0	0
-วัสดุที่ใช้ทำอาคาร	0	0
-แนวกำแพง	0	0
-ความสูงของอาคาร	1	100
-ป้ายโฆษณา เสาไฟ สายไฟ	0	0
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้ายโฆษณา เป็นต้น บริเวณวัดวงศุมลวรวิหาร	8	100
ไม่เห็นด้วย	2	25
เห็นด้วย	6	75
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	8	100
- อาคารบริการนักท่องเที่ยว ศาลาที่พัก	3	37.5
- ห้องน้ำ	0	0
- ร้านขายของ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม	1	12.5
- ป้าย ชู่มโฆษณา	0	0
- ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย	1	12.5
- ไฟฟ้าและแสงสว่าง	3	37.5

ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดวงศุมลวรวิหารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศุมลวรวิหาร (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. เมื่อท่านเดินทางไปทำธุระนอกวัดพระยาทำ ท่านเดินทางโดยการสัญจรทางใด		
ทางเรือ	1	12.5
ทางเท้า	0	0
ทางถนน	9	87.5
โดย	12	100
- รถยนต์ส่วนบุคคล	3	25
- รถโดยสารประจำทาง	7	58.3
- รถจักรยานยนต์	1	8.3
- รถรับจ้าง	1	8.3
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเรือ	16	100
ไม่เห็นด้วย	1	12.5
เห็นด้วย	7	87.5
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	16	100
- ขนาดที่พักรถโดยสาร	3	18.6
- ท่าเทียบเรือ	6	37.8
- เรือ	3	18.6
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือ กับการสัญจรทางเท้าและถนน	2	12.5
- ทางเท้าและถนน / ทางเข้าออกของท่าเรือ	2	12.5
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเท้าบริเวณทางเข้าถึงวัดพระยาทำ	8	100
ไม่เห็นด้วย	4	50
เห็นด้วย	4	50
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	12	100
- ขนาดทางเท้า	1	8.3
- ความต่อเนื่องของทางเท้า	2	16.7
- พื้นผิวของทางเท้า	2	16.7

ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดวงศุมลวรวิหารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศุมลวรวิหาร (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- สีเส้นทางเท้า	2	16.7
- ส่วนประกอบ ทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ถังขยะ ฯลฯ	3	24.9
- แฉงลอย	0	0
- ขอบเขตของทางเท้า	2	16.7
8. เวลาที่ท่านมักจะเดินทางไปธุระนอกวัดพระยาทำ	12	100
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	3	25
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	3	25
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	5	41.7
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	1	8.3
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น	1	8.3
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่น	4	33.4
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. หนาแน่น	3	25
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่หนาแน่น	3	25
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. หนาแน่น	1	8.3
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนน อรุณอมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญและ บริเวณใกล้เคียง	8	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	8	100
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	30	100
- ขนาดถนน	6	20
- ทิศทางการเดินรถ	5	16.6
- พื้นผิวของถนน	4	13.3

ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดวงศุมลวรวิหารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศุมลวรวิหาร (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- สีสนของเส้นทางจราจร	0	0
- ป้ายรถรถประจำทาง	3	10
- ไฟและแสงสว่าง	3	10
- ป้ายบอกทิศทาง, สัญญาณไฟจราจร	2	6.7
- ทศนิยมภาพ	5	16.6
- ที่จอดรถ	2	6.8
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการเพิ่มเติม ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณกรมอุทการเรือ	8	100
ไม่เห็นด้วย	2	25
เห็นด้วย	6	75
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	18	100
- หน้าตาของอาคาร	2	11.1
- ม้านั่ง	2	11.1
- โคมไฟและแสงสว่าง	6	33.3
- ถังขยะ	0	0
- น้ำดื่ม	0	0
- น้ำพุ บ่อน้ำ	2	11.1
- ชุมชายของ	0	0
- ทำน้ำ	3	16.7
- กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้	2	11.1
- ป้ายโฆษณา	1	5.5
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงวัดวงศุมลวรวิหารให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	16	100
ไม่เห็นด้วย	2	25
เห็นด้วย	6	75
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	16	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้ายเป็นต้น	4	25

ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่วัดวงศุมลวรวิหารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศุมลวรวิหาร (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้ำ	5	31.2
- อุโบสถ	3	18.8
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพ	3	18.8
- ทางเข้าถึง	1	6.2
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	8	100
ไม่เห็นด้วย	2	25
เห็นด้วย	6	75
เห็นด้วยโดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	23	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย	3	13
- ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวัดหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ	5	21.8
- หอพระไตรปิฎก	2	8.7
- พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	1	4.3
- อุโบสถวัดวงศุมลวรวิหาร	2	8.7
- หอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	1	4.4
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน	2	8.7
- ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	2	8.7
- มุมมอง	2	8.7
- เส้นทางสัญจร	3	13

จากตาราง ที่ 4. 11 ประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการปรับปรุงวัดวงศุมลวรวิหารร้อยละ 75 โดยร้อยละ 37.5 ต้องการให้ปรับปรุงมุมมอง ร้อยละ 75 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพอุโบสถวัดวงศุมลวรวิหาร โดยการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมแม่น้ำร้อยละ 30.7 ร้อยละ 87.5 เห็นด้วยกับการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังทัศนียภาพของอุโบสถวัดวงศุมลวรวิหาร โดยต้องการให้ปรับปรุงความสูงของอาคารร้อยละ 100 ร้อยละ 75 เห็นด้วยกับการปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้ายโฆษณา บริเวณวัดวงศุมลวรวิหารโดยร้อยละ เห็นว่าควรเพิ่มอาคารบริการนักท่องเที่ยว ศาลาที่พัก เมื่อต้องเดินทางไปธุระนอกกรมอุทกหารเรือประชาชนส่วนใหญ่

เดินทางโดยทางถนนร้อยละ 87.5 รองลงมาทางเรือ ร้อยละ 12.5 ร้อยละ 87.5 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเรือ โดยเห็นควรให้มีการปรับปรุงท่าเทียบเรือร้อยละ 37.8 ร้อยละ 50 ต้องการให้ปรับปรุงการสัญจรทางเท้าบริเวณทางเข้าถึงวัดวงศุมลวรวิหารโดยร้อยละ 24.9 ให้ปรับปรุงส่วนประกอบของทางเท้าเช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ถังขยะ ตู้โทรศัพท์ฯลฯ ร้อยละ 41.7 มักจะเดินทางไปธุระนอกกรมอุทกหารเรือในช่วงเย็น 16.00-18.00 น.ปริมาณการสัญจรในช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่นคิดเป็นร้อยละ 33.4 ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรโดยทางถนนอรุณอัมรินทร์เริ่มตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราจะไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียงโดยต้องการให้ปรับปรุงขนาดของถนนร้อยละ 20 รองลงมา ทัศนียภาพร้อยละ 16.6 ร้อยละ 75 เห็นด้วยกับการปรับปรุงภูมิทัศน์ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณอุทกหารเรือโดยเฉพาะโคกไฟและแสงสว่าง ร้อยละ 33.3 ร้อยละ 62.5 เห็นด้วยกับการปรับปรุงวัดวงศุมลวรวิหารให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา คิดเป็นร้อยละ 25 ร้อยละ 75 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยร้อยละ 21.8ต้องการให้ปรับปรุงทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ

ตอนที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าในบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะกิจกรรมด้านใดมากที่สุด	50	100
พาณิชยกรรม	6	12
ราชการ	3	6
สวนอนุรักษ์โบราณสถาน	14	28
ที่พักอาศัย	1	2
สวนสาธารณะ	11	22
การศึกษา	12	24
อื่นๆ...เข้ามาหากินแบบเห็นแก่ตัว....	3	6
2. เมื่อท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีโดยการสัญจรทางใด	50	100
ทางเรือ	12	24
ทางเท้า	3	6

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ทางถนน	35	70
โดย	39	100
- รถยนต์ส่วนบุคคล	10	25.6
- รถโดยสารประจำทาง	21	53.9
- รถจักรยานยนต์	0	0
- รถรับจ้าง	5	12.8
- บริษัทนำเที่ยว	3	7.7
3. ท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอก ผังธนบุรี จาก เส้นทางใด	50	100
ถนนอรุณอัมรินทร์	20	40
ถนนพรานนก	18	36
แม่น้ำเจ้าพระยา	12	24
4. ท่านมักเดินทางมายังคลองลัดบางกอกผังธนบุรี ในช่วงเวลาใด	50	100
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	13	26
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	21	42
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	13	26
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	3	6
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น	10	20
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่หนาแน่น	3	6
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่น	9	18
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น	12	24
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. หนาแน่น	10	20
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่หนาแน่น	3	6
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. หนาแน่น	0	0
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่หนาแน่น	3	6

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก	50	100
ไม่เห็นด้วย	2	4
เห็นด้วย	48	96
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	128	100
- ขนาดที่พักรถโดยสาร	21	16.4
- ท่าเทียบเรือ	27	21.1
- ทางเข้า-ทางออกของท่าน้ำ	24	18.8
- เรือ	14	10.9
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือ กับการสัญจรทางเท้า และถนน	25	19.5
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับโบราณสถาน	16	12.5
- อื่นๆ เช่น แสงไฟ	1	8
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรโดยทางเท้า บริเวณคลองลัดบางกอกผังธนบุรีจากถนนพรานนกเรื่อยไปจนถึงคลองมอญ	50	100
ไม่เห็นด้วย	1	2
เห็นด้วย	49	98
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	128	100
- ขนาดของทางเท้า	14	10.9
- ความต่อเนื่องของทางเท้า	19	14.9
- พื้นผิวของทางเท้า	27	21.1
- ส่วนประกอบ ทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ถึงขยะ ตู้โทรศัพท์	22	17.2
- แผงลอย	19	14.8
- สีเส้นทางเท้า	10	7.8
- ที่จอดรถ	15	12.5
- อื่นๆ ทางสำหรับรถจักรยาน	1	8

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนนอรุณ อัมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญ และ บริเวณใกล้เคียง	50	100
ไม่เห็นด้วย	3	6
เห็นด้วย	47	94
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	139	100
- ขนาดถนน	21	15.1
- ทิศทางการเดินรถ	14	10.1
- ผิวพื้นของถนน	19	13.7
- สีเส้นของเส้นทางจราจร	9	6.5
- ไฟและแสงสว่าง	16	11.5
- ป้ายบอกทิศทาง, สัญญาณไฟจราจร	20	14.4
- ทัศนียภาพ	26	18.7
- ที่จอดรถ	14	10
8. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ในด้านรูปแบบ สถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี(ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	118	100
อาคารพาณิชย์	5	4.2
โบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร	12	10.2
หอรบั้งวัดพระยาทำ	19	16.1
ทำน้าวัดระฆังโฆสิตาราม	10	8.5
พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	20	17
พระปรางค์วัดอรุณฯ	34	28.8
ทำน้าวังหลัง	11	9.3
ทำน้าวัดอรุณฯ	7	5.9
9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทางบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก	50	100
ไม่เห็นด้วย	0	0

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	50	100
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1)	171	100
- อาคารบริเวณนักท่องเที่ยว	22	12.9
- ศาลาที่พัก	29	17
- ห้องน้ำ	35	19.3
- ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม	15	8.8
- ป้าย ชู่มโฆษณา	11	6.4
- ถังขยะ และถังรองรับขยะมูลฝอย	27	15.8
- ไฟฟ้า และแสงสว่าง	10	5.8
- ชู่มทางเข้า	9	5.2
- กระบะต้นไม้ และกระถางต้นไม้	15	8.8
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัด ระฆังโฆสิตารามและหอพระไตรปิฎก	50	100
ไม่เห็นด้วย	8	16
เห็นด้วย	42	84
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	110	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	7	6.3
- ลวดลาย รูปทรง ขนาด	4	3.6
- ความสูง	5	4.5
- ตำแหน่งที่ตั้ง	6	5.5
- สีสีน	9	8.2
- ทางเข้าถึง	18	16.5
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถังขยะ ป้ายบอกทาง	24	21.8
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	19	17.2
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	18	16.4

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมูว รวิหาร	50	100
ไม่เห็นด้วย	8	16
เห็นด้วย	42	84
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	101	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	7	6.9
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	4	4
- ความสูง	3	3
- ตำแหน่งที่ตั้ง	4	4
- สีสีน	7	6.9
- ทางเข้าถึง	21	20.8
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงชยะ ป้ายบอกทาง	22	21.8
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	19	18.8
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	14	13.9
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ	50	100
ไม่เห็นด้วย	13	26
เห็นด้วย	37	74
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	106	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	6	5.7
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	3	2.8
- ความสูง	4	3.8
- ตำแหน่งที่ตั้ง	4	3.8
- สีสีน	7	6.6
- ทางเข้าถึง	19	17.9
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงชยะ ป้ายบอกทาง	27	25.5

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	20	18.9
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	16	15
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพหอระฆังและโบสถ์ วัดพระยาท่า		
ไม่เห็นด้วย	50	100
เห็นด้วย	12	24
เห็นด้วย	38	76
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	111	100
- ขอบเขตของหอระฆังและโบสถ์	10	9
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	4	3.6
- ความสูง	5	4.5
- ตำแหน่งที่ตั้ง	5	4.5
- สีสีน	6	5.4
- ทางเข้าถึง	19	17.1
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง	23	20.7
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	19	17.1
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	20	18.1
14. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงท่าเรือวังหลัง ท่าเรือวัด ระฆังโฆสิตาราม ท่าเรือวัดอรุณฯ		
ไม่เห็นด้วย	50	100
เห็นด้วย	7	14
เห็นด้วย	43	86
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	174	100
- ความสูง	10	5.7
- รูปทรงและสัดส่วน	12	6.9
- หน้าตาของท่าเรือ	18	10.3
- สีสีน	8	4.6
- ตำแหน่งที่ตั้ง	13	7.5

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ความสะดวกในการบริการสัญจรทางเรือ	27	15.5
- ป้ายบอกทาง ป้ายโฆษณา	19	10.9
- ม้านั่ง	25	14.5
- ถังขยะ	26	14.9
- ร้านขายของ ขายอาหารเครื่องดื่ม	16	9.2
15. เมื่อท่านได้มาเที่ยวบริเวณคลองลัดบางกอกผังธนบุรี ท่าน ได้มาเที่ยวสถานที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	110	100
พระปฐมเจดีย์วัดอรุณฯ	39	35.5
หอโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร	12	10.9
คลองคูเมืองเดิม	8	7.3
พระปฐมเจดีย์วัดระฆังโฆสิตาราม	31	28.2
หอรระฆังและโบสถ์วัดพระยาทำ	20	18.1
16. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผัง ธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	50	100
ไม่เห็นด้วย	10	20
เห็นด้วย	40	80
โดยการปรับปรุง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	137	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย เป็นต้น	24	17.5
- ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ	20	14.6
- หอพระไตรปิฎก	5	3.6
- พระปฐมเจดีย์วัดระฆังโฆสิตาราม	7	5.1
- อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร	8	5.8
- หอรระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	7	5.1
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน	13	9.5
- ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	20	14.6
- มุมมอง	12	8.9
- เส้นทางสัญจร	24	15.3

จากตารางที่ 4.12 ประชากรส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีเพื่อทำสวนอนุรักษ์โบราณสถานร้อยละ 28 รองลงมาร้อยละ 24 การศึกษา ร้อยละ 70 เดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีโดยการสัญจรทางถนน รองลงมาร้อยละ 55.9 รถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 40 เดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี จากเส้นทางถนนอรุณอมรินทร์ ร้อยละ 42 จะเดินทางมาพื้นที่คลองลัดบางกอกช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ร้อยละ 94 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก โดยร้อยละ 21.1 ต้องการให้ปรับปรุงท่าเทียบเรือ ร้อยละ 98 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรโดยทางเท้าบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีจากถนนพรานนกเรื่อยไปจนถึงคลองมอญ โดยร้อยละ 21.1 ต้องการให้ปรับปรุงพื้นผิวของทางเท้า ร้อยละ 94 เห็นด้วยกับการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนนอรุณอมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญ และบริเวณใกล้เคียง โดยร้อยละ 18.7 ต้องการให้ปรับปรุงทัศนียภาพ ร้อยละ 28.8 คิดว่าพระปรางค์วัดอรุณฯ เป็นเอกลักษณ์ในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ร้อยละ 100 การปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทางบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก โดยเฉพาะห้องน้ำ ร้อยละ 19.5 ร้อยละ 84 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามและหอพระไตรปิฎก โดยร้อยละ 21.8 ต้องการให้ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 84 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลารวิหาร ร้อยละ 21.8 ต้องการให้ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ โดยร้อยละ 25.5 ต้องการให้ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 76 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระระฆังและโบสถ์วัดพระยาทำ โดยร้อยละ 20.7 สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 86 เห็นด้วยกับการปรับปรุงท่าเรือวังหลัง ท่าเรือวัดระฆังโฆสิตาราม ท่าเรือวัดอรุณฯ โดยร้อยละ 15.5 ต้องการให้ปรับปรุงความสะดวกในการบริการสัญจรทางเรือ ร้อยละ 55.5 เมื่อมาบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีมักจะมาเที่ยวพระปรางค์วัดอรุณฯ ร้อยละ 80 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดย ร้อยละ 17.5 ต้องการให้ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้ายเป็นต้น

ตอนที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. What activity do you think is best suitable for this area	50	100
Business	0	0
Governmental offices	16	32
Historical conservation	18	36
House	3	6
Public park	3	6
Education	10	20
2. By what way did you come to Banglad Bangkok, Thonburi?	80	100
Boat	20	25
Walking	24	30
Road	36	45
Road by	63	100
- Personal	9	14.3
- bus	26	41.3
- motorcycle	1	1.6
- taxi	6	1.6
- travel agency	21	9.5
3. Which direction did you come from ?	54	100
Arunamarin Rd.	23	42.6
Prannok Rd.	14	25.9
Chaopraya River	17	31.5
4. What time do you usually come to the area?	57	100
Time		
Morning 06.00-09.00	21	36.8
Afternoon 09.00-16.00	25	43.9
Evening 16.00-18.00	4	7
Night 18.00-06.00	7	12.3

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองวัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
The traffic condition		
Morning 06.00-09.00 heavy	64	36.8
Morning 06.00-09.00 not heavy	0	0
Afternoon 09.00-16.00 heavy	13	22.8
Afternoon 09.00-16.00 not heavy	12	21.1
Evening 16.00-18.00 heavy	4	7
Evening 16.00-18.00 not heavy	0	0
Night 18.00-06.00 heavy	6	10.5
Night 18.00-06.00 not heavy	1	1.8
5. Do you agree in developing the water route in the area ?	131	100
Not agree	0	0
Agree	50	100
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	131	100
- the size of the rest area for the passenger	22	16.8
- the pier	26	19.9
- the entrance and exit of the pier	17	13
- boats	22	16.8
- the transit among the travel by boat, sidewalk, and street	19	14.5
- the transit between the travel by boat and the ancient remains	25	19
6. Do you agree in developing the sidewalk of the Klong Bangplad Bangkok , Thonburi from Prannok Rd. up to Kong Mon?	50	100
Not agree	0	0
Agree	50	100
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	129	100

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- the size of the sidewalk	16	12.4
- the continuation of the sidewalk	9	7
- the surfstupa of the sidewalk	15	11.6
- the surroundings such as trees, bus signs, trash bins, telephone booths.	28	21.7
- The stalls	22	17.1
- The color of the sidewalk	16	12.4
- The parking area	23	17.8
7. Do you agree in developing the surroundings and the traveling route on Arunamarin Rd. from the junction at Siriraj Hospital through Klong Mon?	50	100
Not agree	1	2
Agree	49	98
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	148	100
- the size of the road	26	17.6
- the continuation of the road	18	12.2
- the surfstupa of the road	20	13.5
- the surrounding of the route	9	6.1
- the light and brightness	14	1.5
- the direction and traffic signs	23	15.5
- the scenery	16	10.8
- the parking area	22	14.8
8. what do you think is the unique architecture of the Banglad Bangkok , Thonburi? [can be more than 1 choice]	133	100
The business buildings	10	7.5
The building of Wongsmul Worawiharn	17	12.8
The bell tower of Prayathum temple	19	14.3
The pier of Rakangkositaram temple	20	15

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
The stupa of Rakang Dusit Daram Temple	33	33
The supa of Arun Temple	29	29
The pier of Wang Lang	5	5
The pier of Arun temple	0	0
9. Do you agree in developing the elements of the city scenery such as benches, street lamps, or signs of the Klonglad Bangkok area?	50	100
Not agree	1	2
Agree	49	98
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	146	100
- the Bulding for the tourists	12	8.2
- the rest house	10	6.8
- the rest room	21	14.4
- the shops, restaurant, drinks stalls	16	11
- the signs,advertising booth	21	14.4
- the trash bins	22	15.1
- the electricity and bringhtness	15	10.3
- the entrance	21	14.4
- the plant pots	8	5.4
10. Do you agree in developing the condition of the stupa and the Tripitaka building in Rakangkositaram temple?	50	100
Not agree	4	8
Agree	43	92
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	151	100
- the area of the stupa	10	6.6
- the shape and size	11	7.3
- the height	15	9.9
- the location	13	8.6

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- the colors	13	8.6
- the route to the sight	22	14.6
- the elements of the area such as benches, rest house, the tourist booth, trash bins, direction sign, etc.	37	24.5
- the scenery along the Chaopraya River	18	11.9
- The buildings tht block the view of the stupa	12	8
11. Do you agree or not with development of the chapel in Wongsamulworawiharn temple?	46	100
Not agree	5	10.9
Agree	41	89.1
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	136	100
- the area of the stupa	10	7.4
- the shape and size	13	9.6
- the height	10	7.4
- the location	10	7.4
- the colors	6	4.4
- the route to the sight	19	14
- the elements of the area such as benches rest house, the the tourist booth, trash bins, direction sign, etc.	36	16.5
- the scenery along the Chaopraya River	23	16.9
- the buildings that block the view of the stupa	9	6.4
12. Do you agree or not in developing the condition of the stupa of Aruns temple?	45	100
Not agree	4	8.9
Agree	41	91.1
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	146	100

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก มิ่งนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- the area of the stupa	7	4.8
- the shape and size	8	5.5
- the height	12	8.2
- the location	13	8.9
- the colors	8	5.5
- the route to the sight	16	11
- the elements of the area such as benches rest house, the the tourist booth, trash bins, direction sign, etc.	34	23.3
- the scenery along the Chaopraya River	26	17.8
- the buildings that block the view of the stupa	22	15
13. Do you agree or not in developing the condition of the bell tower and chapel in Aruns temple?	47	100
Not agree	4	8.5
Agree	43	91.5
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	128	100
- the area of the bell tower and chapel	17	13.3
- the shape and size	7	5.5
- the height	6	4.7
- the location	4	3.1
- the colors	3	2.3
- the route to the sight	20	15.6
- the elements of the area such as benches, rest house, the tourist booth, trash bins, direction signs	36	28.1
- the scenery of Arunamarin Rd.	20	15.6
- the buildings that block the view of the bell tower and chapel	15	11.8

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองวัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
14. Do you agree or not in developing the pier of Rakangsitram and Arun temples.	47	100
Not agree	4	8.5
Agree	43	91.5
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	150	100
- the height	4	2.7
- the shape and size	5	3.3
- the appearance of the pier	5	3.3
- the colors	4	2.7
- the location	7	4.7
- the convenience in traveling by boat	20	13.3
- the direction and advertising signs	29	19.3
- the benches	26	17.3
- the trash bins	33	22
- the goods and drinks booths	17	11.4
15. When you com to Klonglad Bangkok, Thonburi, what area do you come to visit? [can be more than 1 answer]	170	100
The stupa in Arun temple	46	27.1
The chapel in Wongsamulwarawiham temple	28	16.5
The canals of the old city	26	15.3
The stupa in Rakangkositaram temple	41	24.1
The bell tower and chapel in Rakang temple	29	1.7
16. Do you agree or not in developing the area of Konglad Bangkok ,Thonburi as a tourist attraction?	46	100
Not agree	1	2.2
Agree	45	97.8
Agree and should develop [can be more than 1 choice]	184	100

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- the surrounding elements such as benches, rest house, signs, etc.	18	9.8
- the pair in front of Rakang temple, the piers of wangling, and Arun temples	15	8.2
- the Tripitaka building	8	4.3
- the stupa in Rakangkositaram temple	7	3.8
- the chapel in Wongsamulrawiharn temple	8	4.3
- the bell tower and chapel in Prayatham temple	10	5.4
- the building that block the scenery of the ancient constructions	19	10.3
- the route to the tourist attraction	32	17.4
- the vision	36	19.6
- the traveling routes	31	16.9

จากตารางที่ 4.12 ประชากรส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีเพื่อทำสวนอนุรักษ์โบราณสถาน ร้อยละ 36 รองลงมา ร้อยละ 32 ด้านราชการ ร้อยละ 45 เดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีโดยการสัญจรทางถนน โดยร้อยละ 41.3 รถโดยสารประจำทาง รองลงมา ร้อยละ 33.3 มากับบริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 42.6 เดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี จากเส้นทางถนนอรุณอมรินทร์ ร้อยละ 43.9 ส่วนใหญ่จะเดินทางมายังคลองลัดบางกอกช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ร้อยละ 96 เห็นด้วยกับการการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก โดยร้อยละ 19.9 ต้องการให้ปรับปรุง ท่าเทียบเรือ ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรโดยทางเท้าบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีจากถนนพรานนกเรื่อยไปจนถึงคลองมอญ โดยร้อยละ 17.8 ต้องการให้ปรับปรุงที่จอดรถ ร้อยละ 97.9 เห็นด้วยกับการการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนนอรุณอมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญ และบริเวณใกล้เคียง โดยร้อยละ 17.6 ต้องการให้ปรับปรุงขนาดถนน ร้อยละ 24.8 คิดว่าพระปรางค์วัดระฆัง ๔ เป็นเอกลักษณ์ในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ร้อยละ 97.9 ต้องการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทางบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก โดยต้องการดึงขยะเพิ่ม ร้อยละ 19.5 ร้อยละ 91.5 เห็นด้วยกับ การปรับปรุงสภาพพระปรางค์

วัดระฆังโฆสิตารามและหอพระไตรปิฎก โดยร้อยละ 24.5 ต้องการให้ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 89.1 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร ร้อยละ 26.5 ต้องการให้ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 91.1 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ โดยร้อยละ 23.3 ต้องการให้ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 91.5 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพหอระฆังและโบสถ์วัดพระยาทำ โดยร้อยละ 28.1 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังขยะ ป้ายบอกทาง ร้อยละ 91.5 เห็นด้วยกับการปรับปรุงท่าเรือวังหลัง ท่าเรือวัดระฆังโฆสิตาราม ท่าเรือวัดอรุณฯ โดยร้อยละ 22 ต้องการให้ปรับปรุงความสะอาด เพิ่มถังขยะ ร้อยละ 27.1 เมื่อมาบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีมักจะมาเที่ยวพระปรางค์วัดอรุณฯ ร้อยละ 97.8 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดย ร้อยละ 19.6 ต้องการให้ปรับปรุงเรื่องมุมมอง

ตอนที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม ตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าในบริเวณคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกถึงคลองมอญมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในกิจกรรมด้านใดชัดเจนที่สุด	134	100
พณิชยกรรม	41	30.6
ราชการ	11	8.2
สวนอนุรักษ์โบราณสถาน	34	25.4
ที่พักอาศัย	23	17.2
สวนสาธารณะ	17	12.7
การศึกษา	8	5.9
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงบริเวณคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกไปถึงคลองมอญ	134	100
ไม่เห็นด้วย	21	15.7
เห็นด้วย	113	84.3
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	459	100
- ปัญหาขยะและมลพิษต่างๆ	89	19.4

ตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- คุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม	84	18.3
- ทางเข้าถึง	49	10.7
- ทางเท้า	67	14.6
- ที่จอดรถ	68	14.8
- มุมมอง	36	7.8
- เสไฟฟ้าและสายไฟ	59	12.6
- อื่นๆ เช่น ไม่ควรทำทางเท้าเพราะจะทำให้ทัศนียภาพเสื่อม / สวนสาธารณะ	7	1.8
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพอาคารริมคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกจนถึงคลองมอญ	134	100
ไม่เห็นด้วย	25	18.7
เห็นด้วย	109	81.3
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	464	100
- หน้าตาอาคาร	96	20.7
- รูปร่างและสัดส่วนอาคาร	73	15.7
- สีสีนของอาคาร	64	13.8
- วัสดุที่ใช้ทำอาคาร	66	14.2
- ป้ายหน้าร้าน	64	13.8
- เสไฟฟ้า , สายไฟ	89	19.2
- อื่นๆ เช่น ซ่อมแซมในส่วนที่ควรซ่อมแซม , อนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบเดิม	12	2.6
4. ท่านเดินทางออกมาสู่คลองคูเมืองเดิมจากเส้นทางใด	172	100
ทางถนนพรานนก	55	32
ทางถนนอรุณอมรินทร์	48	27.9
ทางท่าหน้าวัดระสังโฆสิตาราม	38	22.1
ทางท่าหน้าวังหลัง	31	18
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ป้าย ศาลาพักผ่อน ถังขยะ เป็นต้น	134	100

ตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วย	18	13.5
เห็นด้วย	116	86.5
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	476	100
- อาคารบริการนักท่องเที่ยว ศาลาที่พัก	82	17.2
- ห้องน้ำ	82	17.2
- ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม	68	14.3
- ป้ายโฆษณา	57	12
- กำขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย	97	20.4
- ไฟฟ้าและแสงสว่าง	79	16.6
6. ท่านมักจะเดินทางมายังบริเวณคลองคูเมืองเดิมโดยการสัญจรทางใด	134	100
ทางเรือ	41	30.6
ทางเท้า	20	14.9
ถนน	73	54.5
ทางถนนโดย	149	100
- รถยนต์ส่วนบุคคล	48	32.2
- รถโดยสารประจำทาง	63	42.3
- รถจักรยานยนต์	20	13.4
- รถรับจ้าง	18	12.1
7. เวลาที่ท่านมักจะเดินทางมายังคลองคูเมืองเดิมในช่วงเวลาใด	154	100
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	68	44.2
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	37	24
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	42	27.3
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	7	4.5
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น	58	37.8
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่หนาแน่น	10	6.5

ตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่น	5	3.2
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น	32	20.8
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. หนาแน่น	37	24
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่หนาแน่น	5	3.2
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. หนาแน่น	2	1.3
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่หนาแน่น	5	3.2
8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรโดยทางเดินเท้า บริเวณคลองคูเมืองเดิม	132	100
ไม่เห็นด้วย	26	19.7
เห็นด้วย	106	80.3
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	372	100
- ขนาดของทางเท้า	72	19.4
- ความต่อเนื่องของทางเท้า	70	18.8
- พื้นผิวของทางเท้า / สีเส้นทางเท้า	72	17.4
ส่วนประกอบ ทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ดั่งชยะ ตู้		
- ดั่งชยะ / โทรศัพท์	82	22
- แผงลอย	76	20.4
9.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรโดยทางถนน บริเวณถนนอรุณอมรินทร์และถนนพรานนก เริ่มตั้งแต่ถนนศิริราช ไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียง	134	100
ไม่เห็นด้วย	24	18
เห็นด้วย	109	82
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	574	100
- ขนาดของถนน	75	13.1
- ทิศทางการเดินรถ	68	11.8
- ผิวพื้นของถนน	64	11.1
- สีเส้นเส้นทางจราจร	67	11.7
- ไฟฟ้าและแสงสว่าง	76	13.2

ตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ป้ายบอกทิศทางสัญญาณไฟจราจร	67	11.7
- ทศนิยมภาพ	78	13.6
- ที่จอดรถ	76	13.2
- อื่นๆ เช่น ดั่งขยะ	3	0.6
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน บ้านช่างหล่อให้คงอยู่ต่อไปและส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	133	100
ไม่เห็นด้วย	23	17.3
เห็นด้วย	110	82.7
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1)	544	100
- ทางเข้าถึง	84	15.4
- ไฟฟ้า และแสงสว่าง	78	14.3
- อาคารบริเวณนักท่องเที่ยว	64	11.8
- ป้ายโฆษณา	57	10.5
- ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม	76	14
- ศูนย์ส่งเสริมสินค้าของชุมชน	77	14.2
- หน้าตาของอาคาร	62	11.4
- คลองคูเมืองเดิม	46	8.4
11. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบ สถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	665	100
- พระปรางค์วัดอรุณฯ	112	16.8
- โบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร	69	10.4
- หอพระไตรปิฎกวัดระฆัง	67	10.1
- โบสถ์วัดระฆังโฆสิตาราม	69	10.4
- ทำนน้ำวัดระฆังฯ	64	9.6
- พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	87	12.2
- หอระฆังวัดพระยาทำ	71	10.7
- โบสถ์วัดพระยาทำ	63	9.5

ตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้ำวังหลัง	69	10.3
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงคลองคูเมืองเดิมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	134	100
ไม่เห็นด้วย	19	14.2
เห็นด้วย	115	85.8
โดยการปรับปรุง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	483	100
- คุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม	95	19.7
- เอกลักษณะภูมิชนบ้านช่างหล่อ	87	18
- อาคารริมคลองคูเมืองเดิม	64	13.3
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น โคมไฟ ม้านั่ง ด้งชยะ เป็นต้น	83	17.2
- อาคารบริการนักท่องเที่ยว	76	15.7
- จุดรับส่งนักท่องเที่ยว	78	16.1
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	134	100
ไม่เห็นด้วย	22	16.4
เห็นด้วย	112	83.6
โดยการปรับปรุง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	718	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย เป็นต้น	81	11.3
- ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ	78	10.9
- หอพระไตรปิฎก	66	9.2
- พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	69	9.6
- อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร	69	9.6
- หอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	58	8.1
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน	66	9.2
- ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	82	11.4
- มุมมอง	67	9.3
- เส้นทางสัญจร	82	11.4

ตารางที่ 4.14 ประชากรร้อยละ 30.6 เห็นว่า ในบริเวณคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนก ถึงคลองมอญมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในกิจกรรมด้านพาณิชยกรรมมากที่สุด ร้อยละ 84.3 เห็นด้วยในการปรับปรุงบริเวณคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกลงไปถึงคลองมอญ โดยการปรับปรุงปัญหาขยะและมลพิษต่างๆ ร้อยละ 19.4 รองลงมาต้องการให้ปรับปรุงคุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม ร้อยละ 18.3 ร้อยละ 81.3 เห็นด้วยในการปรับปรุงสภาพอาคารริมคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกลงถึงคลองมอญ โดยการปรับปรุงหน้าตาอาคาร ร้อยละ 20.7 รูปร่างและสัดส่วนอาคาร ร้อยละ 15.7 ส่วนใหญ่เดินทางออกมาสู่คลองคูเมืองเดิมโดยเส้นทางถนนพรานนกร้อยละ 32 ร้อยละ 17.2 เห็นด้วยในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ป้ายม ศาลาพัก ดั่งชยะ เป็นต้น โดยการปรับปรุงอาคารบริการนักท่องเที่ยว ศาลาที่พัก และ ห้องน้ำ ร้อยละ 42.3 เดินทางมายังบริเวณคลองคูเมืองเดิมโดยการสัญจรทางถนนโดยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 44.2 มักจะเดินทางมายังคลองคูเมืองเดิมในช่วงเวลาช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. และประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าในช่วงช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น 37.8 ร้อยละ 80.3 เห็นด้วยในการปรับปรุงการสัญจรโดยทางเดินเท้าบริเวณคลองคูเมืองเดิม โดยการปรับขนาดของทางเท้า ร้อยละ 19.4 ความต่อเนื่องของทางเท้า ร้อยละ 18.8 ร้อยละ 82 เห็นด้วยในการปรับปรุงการสัญจรโดยทางถนนบริเวณถนนอรุณอมรินทร์และถนนพรานนก เริ่มตั้งแต่ถนนศิริราชไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียง โดยร้อยละ 13.1 ต้องการปรับปรับขนาดของถนน ร้อยละ 82.7 เห็นด้วยในการปรับปรุงรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนบ้านช่างหล่อให้คงอยู่ต่อไปและส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงทางเข้าถึง ร้อยละ 15.4 ไฟฟ้า และแสงสว่าง ร้อยละ 14.3 ร้อยละ 16.8 เห็นว่าสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี คือ พระปรางค์วัดอรุณฯ รองลงมา พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม ร้อยละ 12.2 ร้อยละ 85.8 เห็นด้วยในการปรับปรุงคลองคูเมืองเดิมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงคุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม ร้อยละ 19.7 ปรับปรุงเอกลักษณ์ชุมชนบ้านช่างหล่อ ร้อยละ 18 ร้อยละ 83.6 เห็นด้วยในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย เป็นต้น โดยต้องการให้ปรับปรุงทำน้ำวัดระฆัง ร้อยละ 11.3 ทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ ร้อยละ 10.9

ตอนที่ 7 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคีเทศบาล

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคีเทศบาล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าในบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะกิจกรรมด้านใดมากที่สุด	10	100

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
พาณิชย์กรรม	1	10
ราชการ	1	10
ส่วนอนุรักษ์โบราณสถาน	2	20
ที่พักอาศัย	2	20
สวนสาธารณะ	3	30
2. เมื่อท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีโดยการสัญจรทางใด	10	100
ทางเรือ	5	50
ทางเท้า	2	20
ทางถนน	3	30
ทางถนน โดย	4	100
- รถยนต์ส่วนบุคคล	2	50
- รถโดยสารประจำทาง	2	50
- รถจักรยานยนต์	0	0
- รถรับจ้าง	0	0
- บริษัทนำเที่ยว	0	0
3. ท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี จากเส้นทางใด	10	100
ถนนอรุณอมรินทร์	4	40
ถนนพรานนก	1	10
แม่น้ำเจ้าพระยา	5	50
4. เวลาที่ท่านมักจะเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ในช่วงเวลาใด	7	100
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	4	57.1
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	3	42.9
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	0	0
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	0	0

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น	3	42.9
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่หนาแน่น	1	14.3
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่น	1	14.3
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น	2	28.5
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. หนาแน่น	0	0
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. หนาแน่น	0	0
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	27	100
- ขนาดที่พัสดุโดยสาร	6	22.2
- ท่าเทียบเรือ	6	22.2
- ทางเข้า-ทางออกของท่าน้ำ	6	22.2
- เรือ	2	7.4
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือ กับการสัญจรทางเท้าและถนน	4	14.8
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับโบราณสถาน	3	11.2
6.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรโดยทางเท้าบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีจากถนนพรานนกเรื่อยไปจนถึงคลองมอญ	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	10	100
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	22	100
- ขนาดของทางเท้า	3	13.6

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ความต่อเนื่องของทางเท้า	1	4.5
- ผิวพื้นของทางเท้า	3	13.6
- ส่วนประกอบ ทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ถังขยะ ตู้ โทรศัพท์	9	40.9
- แฉกลอย	1	4.5
- สีเส้นทางเท้า	2	9.3
- ที่จอดรถ	3	13.6
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนน อรุณอัมรินทร์ตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญ และบริเวณใกล้เคียง	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	10	100
โดยปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	28	100
- ขนาดถนน	1	3.6
- ทิศทางการเดินรถ	3	10.7
- ผิวพื้นของถนน	6	21.4
- สีเส้นของเส้นทางจราจร	1	3.6
- ไฟและแสงสว่าง	4	14.3
- ป้ายบอกทิศทาง, สัญญาณไฟจราจร	4	14.3
- ทัศนียภาพ	6	21.4
- ที่จอดรถ	3	10.7
8. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ในด้านรูปแบบ สถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี(ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	24	100
อาคารพาณิชย์	1	4.2
โบสถ์วัดวงศุมลวรวิหาร	2	8.3
หอรบั้งวัดพระยาทำ	3	12.5
พำน้ำวัดระฆังโฆสิตาราม	3	12.5

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	8	33.3
พระปรางค์วัดอรุณฯ	7	29.2
ทำน้ำวังหลัง	0	0
ทำน้ำวัดอรุณฯ	0	0
9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทางบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	36	100
- อาคารบริเวณนักท่องเที่ยว	4	11.1
- ศาลาที่พัก	4	11.1
- ห้องน้ำ	9	25
- ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม	5	13.9
- ป้าย ชุมโฆษณา	3	8.3
- กังชยะ และกังรองรับชยะมูลฝอย	4	11.1
- ไฟฟ้า และแสงสว่าง	4	11.1
- ชุมทางเข้า	2	5.6
- กระบะต้นไม้ และกระถางต้นไม้	1	2.8
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามและหอพระไตรปิฎก	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	21	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	3	14.3
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	0	0
- ความสูง	0	0
- ตำแหน่งที่ตั้ง	1	4.8

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- สีสัน	1	4.8
- ทางเข้าถึง	5	23.8
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง	6	28.6
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	2	9.5
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	3	14.2
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุล วิหาร	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	10	100
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	18	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	1	5.6
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด ความสูง สีสัน	2	11.1
- ตำแหน่งที่ตั้ง	1	5.6
- ทางเข้าถึง	2	11.1
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง	5	27.8
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	5	27.7
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	2	11.1
12.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ	18	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ขอบเขตของพระปรางค์	1	5.6
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด ความสูง สีสัน	2	11.1
- ตำแหน่งที่ตั้ง	0	0
- ทางเข้าถึง	3	16.7

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง	5	27.8
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	4	22.1
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	3	16.7
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิมให้ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	10	100
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	28	100
- คุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม	6	21.4
- เอกลักษณ์ชุมชนบ้านข้างหล่อ	4	14.3
- อาคารริมคลองคูเมืองเดิม	2	7.1
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น โคมไฟ ม้านั่ง ถึงขยะ ฯลฯ	5	17.9
- อาคารบริการนักท่องเที่ยว	5	17.9
- จุดรับส่งนักท่องเที่ยว	6	21.4
14. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพหอระฆังและโบสถ์ วัดพระยาทำ	10	100
ไม่เห็นด้วย	2	20
เห็นด้วย	8	80
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	20	100
- ขอบเขตหอระฆังและโบสถ์	2	10
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	1	5
- ความสูง	1	5
- ตำแหน่งที่ตั้ง	2	10
- สีสีน	1	5
- ทางเข้าถึง	4	20
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง	5	25

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	3	15
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	1	5
15. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงท่าเรือวังหลัง ท่าเรือวัดระฆังโฆสิตาราม ท่าเรือวัดอรุณฯ	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	10	100
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	27	100
- ความสูง	1	3.7
- รูปทรงและสัดส่วน	0	0
- หน้าตาของท่าเรือ	2	7.4
- สีสีน	1	3.7
- ตำแหน่งที่ตั้ง	1	3.7
- ความสะดวกในการบริการสัญจรทางเรือ	9	33.3
- ป้ายบอกทาง ป้ายโฆษณา	4	14.8
- ม้านั่ง	3	11.1
- ถังขยะ	4	14.8
- ร้านขายของ ขายอาหารเครื่องดื่ม	2	7.5
16. เมื่อท่านได้มาเที่ยวบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ท่านได้มาเที่ยวสถานที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	32	100
พระปรางค์วัดอรุณฯ	9	28.1
หอโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร	5	15.6
คลองคูเมืองเดิม	5	15.6
พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	8	25.1
หอรระฆังและโบสถ์วัดพระยาทำ	5	15.6
17. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
เห็นด้วย	10	100

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นภาคเอกชน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยโดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	28	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย	4	16
- ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวัดหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ	4	16
- หอพระไตรปิฎก	2	8
- พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	1	4
- อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร	1	4
- หอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ	0	0
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน	4	16
- ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	4	16
- มุมมอง	2	8
- เส้นทางสัญจร	3	12

จากตารางที่ 4. ประชากรส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีเพื่อทำ สวนสาธารณะ ร้อยละ 30 รองลงมาร้อยละ 20 ที่พักอาศัย ประชากรส่วนใหญ่เดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีโดยทางเรือ ร้อยละ 50 รองลงมาร้อยละ 30 ส่วนใหญ่เดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี จากเส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา ถนนอรุณอมรินทร์ ร้อยละ 40 ร้อยละ 42.9 มักจะเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ในช่วงช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ปริมาณการสัญจรช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น คิดเป็นร้อยละ 28.5 ประชากรร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ร้อยละ 22.2 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก โดยร้อยละ 40.9 ต้องการให้ปรับปรุงส่วนประกอบ ทางเท้า เช่น ดันไม้ ป้ายที่จอดรถ ถังขยะ ตู้โทรศัพท์ ร้อยละ 55.5 คิดว่าพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามเป็นเอกลักษณ์ในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทางบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก โดยเฉพาะ ห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 20 ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร โดยเฉพาะภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยาร้อยละ 27.7 ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพ

คลองคูเมืองเดิมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 80 เห็นด้วยต่อการปรับปรุงสภาพพระที่นั่งและโบสถ์ วัดพระยาท่า โดยเฉพาะ สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง คิดเป็นร้อยละ 25 ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงท่าเรือวังหลัง ท่าเรือวัด ธรรมังโฆสิตาราม ท่าเรือวัดอรุณฯ ร้อยละ 28.1 ได้มาเที่ยวพระปรางค์วัดอรุณฯ ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับ การปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะสิ่งก่อสร้างประกอบ บริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย ร้อยละ 16

ตอนที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าในบริเวณคลองลัดบางกอกผังธนบุรีมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะกิจกรรมด้านใดมากที่สุด	18	100
พณิชยกรรม	2	11.1
ราชการ	3	16.7
การศึกษา	1	5.5
สวนอนุรักษ์โบราณสถาน	7	38.9
ที่พักอาศัย	4	22.2
สวนสาธารณะ	1	5.6
2. เมื่อท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกผังธนบุรีโดยสารสัญจรทางใด	12	100
ทางเรือ	3	25
ทางเท้า	1	8.3
ทางถนน	8	66.7
โดย	12	100
- รถยนต์ส่วนบุคคล	5	41.7
- รถโดยสารประจำทาง	5	41.7
- รถจักรยานยนต์	1	8.3
- รถรับจ้าง	1	8.3
- บริษัทนำเที่ยว	0	0

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี จากเส้นทางใด	10	100
ถนนอรุณอมรินทร์	7	70
ถนนพรานนก	0	0
แม่น้ำเจ้าพระยา	3	30
4. เวลาที่ท่านมักจะเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ในช่วงเวลาใด	9	100
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	1	11.1
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	3	33.3
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	5	55.6
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	0	0
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. หนาแน่น	1	11.1
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. หนาแน่น	0	0
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่หนาแน่น	3	33.3
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. หนาแน่น	4	44.4
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่หนาแน่น	1	11.1
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. หนาแน่น	0	0
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่หนาแน่น	0	0
5. ท่านประสบปัญหาในการใช้ทางสัญจรทางเรือหรือไม่	10	100
ประสบปัญหา	9	90
ไม่ประสบปัญหา	1	10
ถ้าประสบปัญหาท่านเห็นว่าสมควรที่จะปรับปรุงท่าเรือวัดระสังฯ ท่าน้ำวังหลัง ท่าน้ำวัดอรุณฯ ในเรื่องใด	35	100
- ขนาดที่พักรู้โดยสาร	5	13.2
- ท่าเทียบเรือ	8	21.1

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ทางเข้า-ทางออกของท่าหน้า	5	13.2
- เรือ	4	10.3
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับสัญจรทางเท้าและถนน	8	21.1
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับโบราณสถาน	8	21.1
6. ท่านประสบปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจรโดยทางเท้าบริเวณ คลองลัดบางกอกผังธนบุรีจากถนนพรานนก	10	100
ประสบปัญหา	9	90
ไม่ประสบปัญหา	1	10
ถ้าประสบปัญหาท่านเห็นว่าสมควรที่จะปรับปรุงทางเท้าในเรื่องใด	45	100
- ขนาดของทางเท้า		
- ความต่อเนื่องของทางเท้า		
- ผิวพื้นของทางเท้า		
- ส่วนประกอบของทางเท้า เช่น ต้นไม้ ป้ายที่จอดรถ ถังขยะ ตู้โทรศัพท์		
- แผงลอย		
- สีเส้นทางเท้า		
- ที่จอดรถ		
7. ท่านประสบปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจรโดยทางถนนอรุณอัม รินทร์เริ่มตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญ และ บริเวณใกล้เคียงหรือไม่	10	100
ประสบปัญหา	9	90
ไม่ประสบปัญหา	1	10
ถ้าประสบปัญหาท่านเห็นว่าสมควรที่จะปรับปรุงทางเท้าในเรื่องใด	45	100
- ขนาดถนน	7	15.6
- ทิศทางการเดินรถ	1	22
- ผิวพื้นของทางเท้า	3	6.7
- สีเส้นของเส้นทางจราจร	3	6.7
- ไฟและแสงสว่าง	9	20

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศนทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ป้ายบอกทิศทาง / สัญญาณไฟจราจร	9	20
- ทัศนียภาพ	6	13.3
- ที่จอดรถ	7	15.5
8. ท่านเคยใช้พื้นที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระ บริเวณคลองลัด บางกอก ฝั่งธนบุรี หรือไม่	18	100
- เคย	7	70
เวลา		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.	8	50
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.	1	6.3
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.	3	18.8
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.	4	25
ปริมาณการสัญจร		
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. แออัด	0	0
ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ไม่แออัด	10	62.5
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. แออัด	1	6.3
ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น. ไม่แออัด	0	0
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. แออัด	1	6.3
ช่วงเย็น 16.00-18.00 น. ไม่แออัด	3	18.8
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. แออัด	1	6.3
ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น. ไม่แออัด	0	0
- ไม่เคย	3	30
9. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ในด้านรูปแบบ สถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี(ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	25	100
อาคารพาณิชย์	0	0
โบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร	4	16
หอรบั้งวัดพระยาทำ	4	16
ทำนน้ำวัดระฆังโฆสิตาราม	1	4

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม	5	20
พระปรางค์วัดอรุณฯ	9	36
ท่าน้ำวังหลัง	1	4
ท่าน้ำวัดอรุณฯ	1	4
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์ เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทางบริเวณพื้นที่คลองลัด บางกอก	60	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1)	60	100
- อาคารบริเวณนักท่องเที่ยว	7	11.7
- ศาลาที่พัก	6	10
- ห้องน้ำ	9	15
- ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม	5	8.3
- ป้าย ชู่มโฆษณา	6	10
- ถังขยะ และถังรองรับขยะมูลฝอย	9	15
- ไฟฟ้า และแสงสว่าง	9	15
- ชู่มทางเข้า	4	6.7
- กระบะต้นไม้ และกระถางต้นไม้	5	8.3
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัด ระฆังโฆสิตารามและหอพระไตรปิฎก	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	32	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	3	9.4
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	0	0
- ความสูง	0	0
- ตำแหน่งที่ตั้ง	0	0

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- สีสิ้น	0	0
- ทางเข้าถึง	9	28.1
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ดั่งชยะ ป้ายบอกทาง	8	25
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	8	25
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	4	12.5
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลว รวิหาร	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	33	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	3	9.1
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	0	0
- ความสูง	0	0
- ตำแหน่งที่ตั้ง	0	0
- สีสิ้น	1	3
- ทางเข้าถึง	9	27.3
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ดั่งชยะ ป้ายบอกทาง	9	27.3
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	7	21.2
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	4	12.1
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลว รวิหาร	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	10	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	2	6.7
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	0	0

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ความสูง	0	0
- ตำแหน่งที่ตั้ง	0	0
- สีสีน	0	0
- ทางเข้าถึง	9	31
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงชยะ ป้ายบอกทาง	7	24
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	6	20.7
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพ	5	17.5
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	4	12.1
14. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	29	100
- ขอบเขตของพระปรางค์	2	6.7
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	0	0
- ความสูง	0	0
- ตำแหน่งที่ตั้ง	0	0
- สีสีน	0	0
- ทางเข้าถึง	9	31
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถึงชยะ ป้ายบอกทาง	8	27.6
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	7	24.1
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์	3	10.6
15. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพหอรงั้งและโบสถ์ วัดพระยาทำ	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	90	100

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- ขอบเขตหอระฆังและโบสถ์	2	6.7
- สัดส่วน รูปทรง ขนาด	0	0
- ความสูง	0	0
- ตำแหน่งที่ตั้ง	0	0
- สีสีน	0	0
- ทางเข้าถึง	9	31
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ถังขยะ ป้ายบอกทาง	7	24
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	6	20.7
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพหอระฆังและโบสถ์	5	17.5
16. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงท่าเรือวังหลัง ท่าเรือวัด ระฆังโฆสิตาราม ท่าเรือวัดอรุณฯ	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	43	100
- ความสูง	1	2.3
- รูปทรงและสัดส่วน	1	2.3
- หน้าตาของท่าเรือ	2	4.7
- สีสีน	2	4.7
- ตำแหน่งที่ตั้ง	2	4.7
- ความสะดวกในการบริการสัญจรทางเรือ	6	14
- ป้ายบอกทาง ป้ายโฆษณา	9	20.9
- ม้านั่ง	7	16.3
- ถังขยะ	8	18.6
- ร้านขายของ ขายอาหารเครื่องดื่ม	5	11.5
17. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิมให้ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
โดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	40	100
- คุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม	8	20
- เอกลักษณะชุมชนบ้านช่างหล่อ	9	22.5
- อาคารริมคลองคูเมืองเดิม	7	17.5
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น โคมไฟ ม้านั่ง ถังขยะ ฯลฯ	9	22.5
- อาคารบริการนักท่องเที่ยว	7	17.5
18. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
ไม่เห็นด้วย	1	10
เห็นด้วย	9	90
เห็นด้วยโดยการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	45	100
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย	7	15.6
- ทำน้ำวัดระสังฯ ทำน้ำวัดหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ	6	13.3
- หอพระไตรปิฎก	0	0
- พระปรางค์วัดระสังโฆสิตาราม	1	2.2
- อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร	1	2.2
- หอระสังและอุโบสถวัดพระยาทำ	1	2.2
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน	6	13.3
- ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	9	20
- มุมมอง	8	17.9
- เส้นทางสัญจร	6	13.3

จากตารางที่ 4.16 ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 38.9 ใช้พื้นที่บริเวณคลองลัดบางกอกผังธนบุรีเป็นสวนอนุรักษ์โบราณสถาน โดยส่วนใหญ่จะ เดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกผังธนบุรีโดยสัญจรทางถนน ร้อยละ 66.7 รองลงมาเป็นทางเรือร้อยละ 25 ร้อยละ 70 ไม่เคยใช้พื้นที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา บริเวณคลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ร้อยละ 90 คิดว่าพระปรางค์วัดอรุณ คือสิ่งที่เป็น

เอกลักษณ์ในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทางบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามและหอพระไตรปิฎก ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร ร้อยละ 90 ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพหอรระฆังและโบสถ์วัดพระยาทำ ร้อยละ 90 การปรับปรุงท่าเรือวังหลัง ท่าเรือวัดระฆังโฆสิตาราม ท่าเรือวัดอรุณฯ ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 20 รองลงมา ร้อยละ 17.9 ต้องการให้ปรับปรุง มุมมอง

4.1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพระภิกษุวัดพระยาทำ

ตารางที่ 4.17 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่วัดพระยาทำ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงทางเข้าถึง ขยายเขตทางจราจรและทางเดินเท้า เพื่อลดปัญหาจราจร มลภาวะและให้มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น	58	100
เห็นด้วย	47	81
ไม่เห็นด้วย	11	19
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ไม่สมควรให้มีร้านค้าบริเวณปากทางเข้าปลูกต้นไม้เพื่อลดมลพิษกำหนดทางเข้าออกให้ชัดเจน		
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังโบราณสถานภายในวัดพระยาทำเพื่อเพิ่มความเด่นชัดของโบราณสถาน	58	100
เห็นด้วย	46	79.3
ไม่เห็นด้วย	12	20.7
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....จัดระเบียบร้านค้าให้นำมองเพิ่มลานจัดกิจกรรมสำหรับชุมชน		

ตารางที่ 4.17 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่วัดพระยาท่า

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าถึง และภายในวัดพระยาท่า เพื่อจัดระเบียบโบราณสถานให้มีความเหมาะสม สวยงาม	58	100
เห็นด้วย	46	79.3
ไม่เห็นด้วย	12	20.7
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ปรับปรุงอาคารทางเข้าวัดให้มีรูปแบบเดียวกันขยายขนาดทางเดินเท้า		
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบ บริเวณ เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้าย ร้านขายของ ฯลฯ เพื่อปรับปรุงวัดพระยาท่าให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย	58	100
เห็นด้วย	51	88
ไม่เห็นด้วย	7	12

จากตารางที่ 4.17 ประชากรร้อยละ 81 เห็นด้วยกับการปรับปรุงทางเข้าถึง ขยายเขตทางจราจรและทางเดินเท้า เพื่อลดปัญหาจราจร มลภาวะและให้มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 79.3 เห็นด้วยกับการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังโบราณสถานภายในวัดพระยาท่าเพื่อเพิ่มความเด่นชัดของโบราณสถาน ร้อยละ 79.3 เห็นด้วยกับการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าถึง และภายในวัดพระยาท่า เพื่อจัดระเบียบโบราณสถานให้มีความเหมาะสม สวยงาม ร้อยละ 88 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้าย ร้านขายของ ฯลฯ เพื่อปรับปรุงวัดพระยาท่าให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นพระภิกษุวัดระฆังโฆสิตาราม

ตารางที่ 4.18 แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงทางเข้าถึง ขยายเขตทางจราจรและทางเดินเท้า เพื่อลดปัญหาจราจร มลภาวะและให้มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น	78	100
เห็นด้วย	69	88.5
ไม่เห็นด้วย	9	11.5
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....กำหนดและขยายทางเข้าออกให้กว้างขึ้นปลูกต้นไม้เพื่อลดมลพิษ		

ตารางที่ 4.18 แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังโบราณสถานภายในวัดระฆังโฆสิตารามเพื่อเพิ่มความเด่นชัดของโบราณสถาน	78	100
เห็นด้วย	70	89.7
ไม่เห็นด้วย	8	10.3
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ปรับปรุงอาคารทางเข้าวัดให้มีรูปแบบเดียวกัน		
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณท่าเรือ เพื่อจัดระเบียบโบราณสถานให้มีความเหมาะสม สวยงาม	79	100
เห็นด้วย	69	87.3
ไม่เห็นด้วย	10	12.7
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....จัดระเบียบร้านค้าให้นำมาลง.....เพิ่มลานจัดกิจกรรมสำหรับชุมชน		
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้าย ร้านขายของ ฯลฯ เพื่อปรับปรุงระฆังโฆสิตาราม ให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย	79	100
เห็นด้วย	70	88.6
ไม่เห็นด้วย	9	11.4
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....มีศูนย์บริการการท่องเที่ยว.....เพิ่มถังขยะและม้านั่ง		

จากตารางที่ 4.18 ประชาชนร้อยละ 88.5 เห็นด้วยกับการปรับปรุงทางเข้าถึง ขยายเขตทางจราจรและทางเดินเท้า เพื่อลดปัญหาจราจร มลภาวะและให้มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 89.7 เห็นด้วยกับการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังโบราณสถานภายในวัดระฆังโฆสิตารามเพื่อเพิ่มความเด่นชัดของโบราณสถาน ร้อยละ 87.3 เห็นด้วยกับการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณท่าเรือ เพื่อจัดระเบียบโบราณสถานให้มีความเหมาะสม สวยงาม ร้อยละ 88.6 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ป้าย ร้านขายของ ฯลฯ เพื่อปรับปรุงระฆังโฆสิตาราม ให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นผู้ดูแลวัดวงศมูลวรวิหาร
ตารางที่ 4.19 แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณวัดวงศมูลวรวิหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าจะมีการเปิดให้ประชาชนทั่วไปรวมถึงนักท่องเที่ยว เข้าเยี่ยมชมโบราณสถาน ภายในวัดวงศมูลวรวิหาร (กรมอุทฺทหารเรือ) ได้ โดยกำหนดขอบเขตของวัดและเขตทหารให้ชัดเจน	6	100
เห็นด้วย	5	83.3
ไม่เห็นด้วย	1	16.7
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงทางเข้าถึงวัดวงศมูลวรวิหาร (กรมอุทฺทหารเรือ) และขยายเขตทางเพื่อลดปัญหาการจราจรและมลภาวะ	6	100
เห็นด้วย	4	66.7
ไม่เห็นด้วย	2	33.3
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....กำหนดและขยายทางเข้าออกให้กว้างขึ้นปลูกต้นไม้เพื่อลดมลพิษ		
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการจัดสร้างซุ้มประตูทางเข้าวัดวงศมูลวรวิหาร (กรมอุทฺทหารเรือ) ใหม่เพื่อสร้างความเด่นชัดของทางเข้าวัดเพิ่มมากขึ้น	6	100
เห็นด้วย	4	66.7
ไม่เห็นด้วย	2	33.3
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ทำป้ายทางเข้าและรั้วกันเขตท่องเที่ยว		
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงขยายเขตทางจราจรและทางเดินเท้า ให้มีความสะดวก ปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น	6	100
เห็นด้วย	4	66.7
ไม่เห็นด้วย	2	33.3
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บังโบราณสถานภายในวงศมูลวรวิหาร (กรมอุทฺทหารเรือ) เพื่อเพิ่มความเด่นชัดของโบราณสถาน	6	100
เห็นด้วย	1	16.7
ไม่เห็นด้วย	5	83.3

ตารางที่ 4.19 แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณวัดวงศุมลวรวิหาร (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ไม่ควรรื้อเพราะอาคารมีความสำคัญและเก่าแก่		
6. ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่วัดวงศุมลวรวิหาร (กรมอุทการเรือ)	6	100
- วัดอยู่ในกรมอุทการเรือ ทำให้ไม่โดดเด่น แต่มีความสวยงาม		
- ควรเปิดให้ประชาชนได้สักการะ		

จากตารางที่ 4.19 ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.3 เห็นด้วยกับการเปิดให้ประชาชนทั่วไป รวมถึงนักท่องเที่ยว เข้าเยี่ยมชมโบราณสถาน ภายในวัดวัดวงศุมลวรวิหาร (กรมอุทการเรือ) ได้ โดยกำหนดขอบเขตของวัดและเขตทหารให้ชัดเจน ร้อยละ 66.7 เห็นด้วยเพื่อให้มีการปรับปรุงทางเข้าถึงวัดวงศุมลวรวิหาร (กรมอุทการเรือ) และขยายเขตทางเพื่อลดปัญหาการจราจรและมลภาวะ ร้อยละ 66.7 เห็นด้วยกับการปรับปรุงขยายเขตทางจราจรและทางเดินเท้า ให้มีความสะดวก ปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 83.3 ไม่เห็นด้วยกับการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังโบราณสถานภายในวงศุมลวรวิหาร (กรมอุทการเรือ) เพื่อเพิ่มความเด่นชัดของโบราณสถาน แต่ควรอนุรักษ์ไว้

ตอนที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.20 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงทัศนียภาพโบราณสถาน วัดอรุณฯ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดวงศุมลวรวิหาร เพื่อใช้ประโยชน์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นสถานที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา	50	100
เห็นด้วย	48	84
ไม่เห็นด้วย	8	16
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....จัดทางเดินเท้าให้กว้างประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของโบราณสถาน		
2.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวางผังลอย การจัดรูปแบบสภาพเครื่องประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ฯลฯ ใหม่ให้ บริเวณ ถนนอรุณอมรินทร์ ถนนพราณนก รวมทั้งทางเข้าถึงโบราณสถาน เพื่อให้มีความสวยงามและให้ผู้ใช้ทางเข้าได้รับความสะดวกปลอดภัยมากขึ้น	50	100

ตารางที่ 4.20 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลาด บางกอก ผังธนบุรี (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	46	92
ไม่เห็นด้วย	4	8
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัย		
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังและทำลายภูมิทัศน์ของพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม หอระฆัง และโบสถ์วัดพระยาทำ	50	100
เห็นด้วย	35	70
ไม่เห็นด้วย	15	30
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....จัดระเบียบร้านค้าให้น่ามองเพิ่มลานจัดกิจกรรมสำหรับชุมชน		
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงการเชื่อมต่อจุดโดยสารระหว่างท่าน้ำวังหลัง ท่าน้ำวัดระฆังฯ ท่าน้ำวัดอรุณฯ และป้ายรถโดยสารประจำทางให้มีความต่อเนื่องกันเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการสัญจรของนักท่องเที่ยว	50	100
เห็นด้วย	44	88
ไม่เห็นด้วย	6	12

จากตารางที่ 4.20 ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 84 เห็นด้วยกับการปรับปรุงทัศนียภาพโบราณสถานวัดอรุณฯ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดวงศุมลวรวิหาร เพื่อให้ประโยชน์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นสถานที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา ร้อยละ 92 เห็นด้วยกับการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวางผังลอย การจัดรูปแบบสภาพเครื่องประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ฯลฯ ใหม่ให้ บริเวณถนนอรุณอมรินทร์ ถนนพราณนก รวมทั้งทางเข้าถึงโบราณสถาน เพื่อให้มีความสวยงามและให้ผู้ใช้งานทางเข้าได้รับความสะดวกปลอดภัยมากขึ้น ร้อยละ 70 เห็นด้วยกับการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังและทำลายภูมิทัศน์ของพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม หอระฆัง และโบสถ์วัดพระยาทำร้อยละ 88 เห็นด้วยที่จะให้มีการปรับปรุงการเชื่อมต่อจุดโดยสารระหว่างท่าน้ำวังหลัง ท่าน้ำวัดระฆังฯ ท่าน้ำวัดอรุณฯ และป้ายรถโดยสารประจำทางให้มีความต่อเนื่องกันเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการสัญจรของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ
 ตารางที่ 4.21 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลัด
 บางกอกฝั่งธนบุรี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. Do you agree in developing the scenery of the ancient construction in Arun ,Rakangkositaram, and Wongsamulworawiharn temples; in order to utilize these places as tourist attractions and rest area along the bank of the Chaopraya River?	50	100
Agree	50	100
Not agree	0	0
2. In order to beautify the area and the safety of the travelers, do you agree or not with the management of the sidewalk and stalls? Also, rearrangement of the elements on the streets such as benches, lamps, trash bins, etc. on Arunamarin, Prannok Roads; including the route to the ancient constructions.	50	100
Agree	49	98
Not agree	1	2
3. Do you agree in demolishing some building or construction that block the scenery of the stupa of Arun and Rakangkositaram temples, the chapel of Wongsamulworawiharn temples, and the bell tower and chapel of Praya temple.	50	100
Agree	48	96
Not agree	2	4
4. Do you agree in arranging the transit between the pier of Wanglang, Rakang temple, and Arun temple to the bus stops in the area for the tourists' convenience and safety.	50	100
Agree	49	98
Not agree	1	2

จากตารางที่ 4.21 ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงทัศนียภาพ โบราณสถานวัดอรุณฯ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดวงศมุลวรวิหาร เพื่อใช้ประโยชน์เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

และเป็นสถานที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวางผังลอย การจัดรูปแบบสภาพเครื่องประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ฯลฯ ใหม่ให้ บริเวณถนนอรุณอมรินทร์ ถนนพราณนก รวมทั้งทางเข้าถึงโบราณสถาน เพื่อให้มีความสวยงามและให้ผู้ใช้งานทางเข้าได้รับความสะดวกปลอดภัยมากขึ้น ร้อยละ 97.8 เห็นด้วยกับการปรับปรุงรั้วถนนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังและทำลายภูมิทัศน์ของพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม หอระฆัง และโบสถ์วัดพระยาทำร้อยละ 97.8 เห็นด้วยที่จะให้มีการปรับปรุงการเชื่อมต่อจุดโดยสารระหว่างทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวัดอรุณฯ และป้ายรถโดยสารประจำทางให้มีความต่อเนื่องกันเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการสัญจรของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 6 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นชาวคลองคูเมืองเดิม

ตารางที่ 4.22 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณคลองคูเมืองเดิมเพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนในชุมชนและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางน้ำ	134	100
เห็นด้วย	118	88.1
ไม่เห็นด้วย	16	11.9
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....เก็บขยะให้สะอาดรักษาคุณภาพน้ำ		
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณคลองคูเมืองเดิม เช่น ม้านั่ง ศาลา โคมไฟ ถังขยะ ร้านขายของ ป้าย เป็นต้น เพื่อปรับปรุงคลองคูเมืองเดิม ให้มีความเด่นชัดสวยงามเหมือนในอดีต	134	100
เห็นด้วย	119	88.8
ไม่เห็นด้วย	15	11.2
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....มีม้านั่ง และร้านค้าแบบโบราณ		
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงรั้วถอยอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่บดบังทัศนียภาพ คลองคูเมืองเดิม เพื่อความเด่นชัดของคลองคูเมืองเดิม	134	100
เห็นด้วย	115	85.8
ไม่เห็นด้วย	19	14.2

ตารางที่ 4.22 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงคุณภาพน้ำ ขยะและมลพิษต่างๆ ในคลองคูเมืองเดิม เพื่อความเด่นชัดของคลองคูเมืองเดิม	134	100
เห็นด้วย	122	91
ไม่เห็นด้วย	12	9
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....บำบัดน้ำเสียและรักษาความเป็นคลองไว้		
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการฟื้นฟูวิถีชีวิตของชุมชนบ้านช่างหล่อที่มีการหล่อพระให้คงเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนต่อไป	134	100
เห็นด้วย	120	89.6
ไม่เห็นด้วย	14	10.4
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ส่งเสริมสินค้าของชุมชนเพื่อให้มีรายได้ตั้งศูนย์ฝึกสอนการหล่อพระ		
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	134	100
เห็นด้วย	119	88.8
ไม่เห็นด้วย	15	11.2

จากตารางที่ 4.23 ประชากรร้อยละ 88.1 เห็นด้วยกับการให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณคลองคูเมืองเดิม เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางน้ำ ร้อยละ 88.8 มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณคลองคูเมืองเดิม เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ให้เป็นระเบียบสวยงาม ร้อยละ 85.8 เห็นด้วยกับการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบางส่วนที่บดบังทัศนียภาพ คลองคูเมืองเดิม ร้อยละ 91 เห็นด้วยให้มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำ ขยะและมลพิษต่างๆ ในคลองคูเมืองเดิม ร้อยละ 89.6 เห็นด้วยกับการฟื้นฟูวิถีชีวิตของชุมชนบ้านช่างหล่อที่มีการหล่อพระให้คงเป็นเอกลักษณ์ ร้อยละ 88.8 เห็นด้วยกับการปรับปรุงคลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ตอนที่ 7 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นภาคีเทศบาล

ตารางที่ 4.23 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงทัศนียภาพโบราณสถานวัด		

ตารางที่ 4.23 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลัด บางกอก (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อรุณฯ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดวงศมุลวรวิหาร เพื่อใช้ประโยชน์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นสถานที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา	10	100
เห็นด้วย	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ปรับปรุงทำเทียบเรือ		
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวางแผงลอย การจัดรูปแบบสภาพเครื่องประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง โคมไฟ ดังขยะ ฯลฯ ใหม่บริเวณถนนอรุณอมรินทร์ ถนนพราณนุกรวมทั้งทางเข้าถึงโบราณสถาน เพื่อให้มีความสวยงามและให้ผู้ใช้ทางเข้าได้รับความสะดวกปลอดภัยมากขึ้น	10	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....จัดระเบียบร้านค้าใหม่ให้มีความสวยงามเพิ่มม้านั่ง ดังขยะ		
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บดบังและทำลายภูมิทัศน์ของพระปรางค์วัดอรุณอมรินทร์ พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม โบสถ์วัดมุลวรวิหาร หอระฆังและโบสถ์วัดพระยาทำ	10	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....รื้อเฉพาะอาคารที่บดบัง		
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงการเชื่อมต่อจุดโดยสารระหว่างท่าน้ำวังหลัง ท่าน้ำวัดระฆังโฆสิตาราม ท่าน้ำวัดอรุณอมรินทร์ และป้ายรถโดยสารประจำทางให้มีความต่อเนื่องกันเพื่อความปลอดภัยในการสัญจรของนักท่องเที่ยว	10	100
เห็นด้วย	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100

ตารางที่ 4.23 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลัด บางกอก (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
เห็นด้วย	10	100
ไม่เห็นด้วย	0	0
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการรื้อฟื้น การดำเนินชีวิตชุมชนบ้านช่างหล่อที่มีการหล่อพระ เพื่อปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
เห็นด้วย	7	70
ไม่เห็นด้วย	3	30
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ส่งเสริมสินค้าของชุมชนเพื่อให้มีรายได้ตั้งพิพิธภัณฑ์การหล่อพระ		

จากตารางที่ 4.23 ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการให้มีการปรับปรุงทัศนียภาพโบราณสถาน เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 90 มีการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวางแปลนลอย การจัดสภาพเครื่องประกอบ เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ให้เป็นระเบียบสวยงาม ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบางส่วนที่บดบังและทำลายภูมิทัศน์ ร้อยละ 100 เห็นด้วยให้มีการเชื่อมต่อจุดโดยสาระหว่างทำน้ำจิ้งหลัง ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวัดอรุณฯ และป้ายรถโดยสารประจำทางเข้าด้วยกัน ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิม ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และอีก ร้อยละ 70 เห็นด้วยกับการรื้อฟื้นการดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านช่างหล่อที่มีการหล่อพระ เพื่อปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ตอนที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม

ตารางที่ 4.24 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลัด บางกอก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงทัศนียภาพโบราณสถานวัดอรุณอัมรินทร์ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดวงศมุลวรวิหาร เพื่อให้ประโยชน์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นสถานที่พักผ่อนริมแม่น้ำ	10	100

ตารางที่ 4.24 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลาด
บางกอก (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าพระยา		
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้...เร่งฟื้นฟูโบราณสถานส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยว		
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวาง แผงลอย การจัดรูปแบบสภาพเครื่องประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ฯลฯ ใหม่บริเวณถนนอรุณอมรินทร์ ถนนพราณนภ รวมทั้งทางเข้าถึงโบราณสถาน เพื่อให้มีความสวยงามและให้ผู้ใช้ ทางเข้าได้รับความสะดวกปลอดภัยมากขึ้น	90	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ขยายทางเท้าเพื่อความปลอดภัยเพิ่มเติมสิ่งประกอบบริเวณให้เพียงพอ		
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงหรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่บด บังและทำลายภูมิทัศน์ของพระปรางค์วัดอรุณอมรินทร์ พระปรางค์ วัดระฆังโฆสิตาราม โบสถ์วัดมุลวรวิหาร หอระฆังและโบสถ์วัดพระ ยาทำ	10	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....รี้อเฉพาะอาคารที่ทุดโทรมจัดระเบียบอาคารมีความคล้ายคลึงกัน		
4.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงการเชื่อมต่อจุดโดยสาร ระหว่างทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวัดอรุณอมรินทร์ และ ป้ายรถโดยสารประจำทางให้มีความต่อเนื่องกันเพื่อความสะดวก และปลอดภัยในการสัญจรของนักท่องเที่ยว	10	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10

ตารางที่ 4.24 การจำแนกความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ของบริเวณพื้นที่คลองลัด บางกอก (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิม ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ปรับปรุงคุณภาพน้ำและสามารถทำตลาดน้ำ		
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการรื้อฟื้น การดำเนินชีวิตของชุมชน บ้านช่างหล่อพระ เพื่อปรับปรุง ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	10	100
เห็นด้วย	9	90
ไม่เห็นด้วย	1	10
โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้.....ควรส่งเสริมศิลป วัฒนธรรม ให้คงอยู่กับ ชุมชนตลอดไป		

จากตารางที่ 4.25 ประชากรร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการให้มีการปรับปรุงทัศนียภาพ โบราณสถาน เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 90 มีการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวางแปลน ลอย การจัดสภาพเครื่องประกอบ เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ให้เป็นระเบียบสวยงาม ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบางส่วนที่บดบังและทำลายภูมิทัศน์ ร้อยละ 90 เห็นด้วยให้มีการเชื่อมต่อจุด โดยสารระหว่างท่าน้ำวังหลัง ท่าน้ำวัดระฆังฯ ท่าน้ำวัดอรุณฯ และป้ายรถโดยสารประจำทางเข้าด้วยกัน ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการปรับปรุงสภาพคูเมืองเดิม ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และอีก ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการรื้อฟื้น การดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านช่างหล่อที่มีการหล่อพระ เพื่อปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต

4.2.1 การศึกษาจินตภาพบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี

พื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรีเป็นที่ตั้งของวัดและโบราณสถานเก่าแก่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเป็นสถานที่ตั้งที่ติดกับริมแม่น้ำเจ้าพระยาจึงมีความสวยงามตามวัฒนธรรมซึ่งแวดล้อมไปด้วย วัด และอาคารราชการต่าง ๆ ที่มีคุณค่าทางด้านประวัติของเมืองและด้านความสวยงามทางสถาปัตยกรรม การศึกษาจินตภาพของพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี แบ่งการสำรวจออกเป็น 5 ด้านดังนี้ คือ

4.2.1.1 ย่าน (District)

4.2.2.2 ทางสัญจร (Path)

4.2.3.3 ที่รวมกิจกรรม (Node)

4.2.4.4 ที่หมายตา (Lanmark)

4.2.5.5 ขอบเขต (Edge)

4.2.1.1 ย่าน (District)

ลักษณะย่านของพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ในปัจจุบันมีความหลากหลายของการใช้พื้นที่เป็นอย่างมาก การใช้พื้นที่รวมถึงพฤติกรรมการใช้พื้นที่ในช่วงเวลาต่าง ๆ จึงมีความหลากหลายบางส่วนส่งเสริมภาพลักษณ์ ซึ่งกันและกันในขณะที่บางส่วนขัดแย้งและส่งผลกระทบต่อการใช้พื้นที่อีกพื้นที่หนึ่ง ย่านในพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี สามารถแบ่งออกเป็นประเภทได้ดังนี้

ก.ย่านพาณิชย์กรรม เป็นส่วนการใช้งานที่ชัดเจนในปัจจุบัน มีการตั้งอาคารพาณิชย์เรียงรายไปตามถนนพรานนก ถนนอรุณอมรินทร์ อาคารพาณิชย์ประกอบไปด้วยร้านค้าปลีกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่สำคัญอีกส่วน คือ ตลาดวังหลัง ที่มีอัตราการใช้พื้นที่หนาแน่น มีกิจกรรมเกิดขึ้นไหลเวียนในย่านพาณิชย์เกือบตลอดทั้งวันและทั้งคืน

สภาพปัญหาที่ชัดเจนในส่วนย่านนี้คือการวางของขายที่ไม่เป็นระเบียบของทางเท้า ด้านหน้าอาคารพาณิชย์ ทำให้การจราจรติดขัด ปัญหาในเรื่องความสวยงามของภูมิทัศน์ ความเป็นระเบียบสวยงามของตัวอาคาร เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า และไม่มีส่วนพื้นที่จอดรถที่เพียงพอต่อการรองรับตลาดวังหลัง ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความสะอาดต่าง ๆ ที่พบเห็นทั่วไปตามชอกติ๊กและถนนซอยต่าง ๆ ที่มีการค้าขาย

ข. ย่านพักอาศัย ชุมชนพักอาศัยจะอยู่ถัดเข้าไปในซอยบ้านข้างหลัง ที่ติดกับถนนพรานนก ในลักษณะการพักอาศัยในบางส่วนประชาชนใช้อาคารพาณิชย์ทั้งเพื่อการประกอบอาชีพและพักอาศัย ส่วนที่ใช้พักอาศัยอย่างเดียวก็จะมีปะปนกันไปในพื้นที่ส่วนมากจะเป็นบ้านเดี่ยว และมีหอพักในบางพื้นที่ ส่วนอีกชุมชนหนึ่งซึ่งมีลักษณะที่มีความแออัดสูงคือชุมชนแออัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่คลองคูเมืองเดิม

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนพักอาศัยสำหรับอาคารพาณิชย์นั้น คือความไม่สวยงามและปัญหามลพิษจากควันรถยนต์ ที่ได้รับจากถนนสายหลัก อาคารพักอาศัยที่เป็นบ้านเดี่ยวจะมีปัญหาเรื่องการติดต่อของระบบทางเท้าในชุมชนและการขาดการเชื่อมต่อกับพื้นที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา ส่วนที่เป็นปัญหามากคือส่วนที่เป็นชุมชนแออัด บริเวณคลองคูเมืองเดิม สภาพของชุมชนมีลักษณะความหนาแน่นค่อนข้างสูง ทางสำหรับรถบริการเข้าไปไม่ถึง ถนนในซอยบ้านช่างหล่อคับแคบ รูปแบบสถาปัตยกรรมไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนวัสดุที่ใช้ทำบ้านคือไม้อยู่ในสภาพที่ค่อนข้างทรุดโทรม ส่วนชุมชนที่อยู่ติดกับคลองคูเมืองเดิมเกิดปัญหาน้ำเสียอันเนื่องมาจากขยะและน้ำใช้จากชุมชนแออัดแห่งนี้

ค. ย่านราชการและส่วนการศึกษา ส่วนกลุ่มอาคารราชการที่เปิดใช้ทำการจะตั้งอยู่บนถนนอรุณอมรินทร์มีส่วนอาคารกรมอุทการเรือ ของกองทัพเรือ สภาพอาคารอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นระเบียบพอสมควร ความสวยงามมิให้สังเกตให้เห็นได้ในถนนอรุณอมรินทร์และทางแม่น้ำเจ้าพระยา สำหรับสถานที่ราชการในซอยชุมชนบ้านช่างหล่อมีศูนย์อนามัยชุมชนบ้านช่างหล่อและศาลาประชาคม(ศาลาแดง) ส่วนการศึกษาในพื้นที่แห่งนี้มีโรงเรียนทั้งระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสุภัทรา โรงเรียนวัดพระยาทำ โรงเรียนโสมสิตโมสร โรงเรียนสตรีวิฑระรัง) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในส่วนอาคารราชการ ตึกอาคารบางแห่งมีความทรุดโทรมเช่นอาคารในกรมอุทการเรือ พื้นที่เข้าถึงของอาคารราชการและสถานศึกษาคับแคบ สถาบันการศึกษาโรงเรียนต่าง ๆ อยู่ใกล้กับการค้าทำให้สภาพแวดล้อมไม่ส่งเสริมต่อการศึกษาในช่วงกิจกรรมตอนกลางวันจะได้รับมลพิษต่าง ๆ เช่น เสียงรถยนต์ ควันพิษ ต่าง ๆ และส่วนการเข้าถึงของโรงเรียนยังอยู่ในส่วนที่เข้าถึงได้ยาก เพราะอยู่ในซอยที่ค่อนข้างแคบ ปัญหาที่ได้รับส่วนมากจะมีผลต่อเนื่องมาจากส่วนการค้าในพื้นที่

ง. ย่านอาคารอนุรักษ์ พระปรางค์วัดระฆังและหอพระไตรปิฎก ภายในวัดระฆังโฆสิตาราม มีความสวยงามของภูมิทัศน์ในย่านชุมชนนี้หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่คลองลัดบางกอก ในปัจจุบันได้มีการบูรณะและปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่สวยงามอีกครั้ง แต่สภาพภูมิทัศน์ด้านหน้าของพระปรางค์และหอพระไตรปิฎกถูกบดบังด้วยร้านค้าซึ่งตั้งอยู่ไม่เป็นระเบียบ การเข้าถึงค่อนข้างลำบากเนื่องด้วยถนนทางเข้าคับแคบ ส่วนอาคารพระอุโบสถวัดวงศมุลวรวิหารภายในกรมอุทการเรือได้รับการบูรณะและดูแลเป็นอย่างดี แต่เนื่องด้วยอยู่ในเขตทหารจึงไม่ได้เปิดให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เข้าชม อาคารภายในวัดพระยาทำมีหอระฆังและพระอุโบสถซึ่งสร้างมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ซึ่งมีความสวยงามและมีความสำคัญ ในปัจจุบันกลับไม่ค่อยได้รับการดูแลเท่าที่ควร และถนนทางเข้าถึงคับแคบ ถูกบดบังทัศนียภาพด้วยอาคารพาณิชย์ริมถนนอรุณอมรินทร์ อาคารอีกหลังคืออาคารศาลาประชาคม (ศาลาแดง) เป็นอาคารปูน 2 ชั้น มีความสวยงามและปัจจุบันใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมในชุมชน เช่น งานปีใหม่ งานสงกรานต์ เป็นต้น ในส่วนของโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แต่ยังไม่ได้รับการบูรณะปรับปรุง คือ คลองคูเมืองเดิม ปัจจุบันคลอง

ส่วนใหญ่ตื่นเงิน บางส่วนไม่เหลือร่องรอยว่าเคยเป็นคลองมาก่อน เช่น บริเวณสถานีรถไฟบางกอกน้อย บางแห่งเป็นที่ตั้งอาคารบ้านเรือน ซึ่งมีการรื้อล้างและปล่อยน้ำเสียลงภายในคลอง

จ. ย่านสวนผักผ่อนและที่ว่าง ในปัจจุบันมีอยู่ 2 แห่งได้แก่ ลานริมแม่น้ำเจ้าพระยา วัดระฆังโฆสิตาราม ซึ่งถูกรื้อล้างและบดบังทัศนียภาพจนแทบไม่เหลือสถานที่พักผ่อน และยังขาดองค์ประกอบของบริเวณ เช่น ม้านั่ง ถังขยะ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น อีกสถานที่หนึ่งคือ บริเวณศาลาแดง ภายในซอยบ้านช่างหล่อเป็นสถานที่พักผ่อนและที่รวมกิจกรรมภายในชุมชนซึ่งในปัจจุบันมีขนาดคับแคบ

ภาพที่ 4.1 แสดงย่านการค้าตลาดวังหลัง

ภาพที่ 4.2 แสดงย่านชุมชนพักอาศัยซอยบ้านช่างหล่อ

ภาพที่ 4.3 แสดงย่านสถานที่ราชการ กรมอุทกหารเรือ

ภาพที่ 4.4 แสดงย่านการศึกษา โรงเรียนสตรีวัดระฆัง

ภาพที่ 4.5 แสดงย่านอาคารทางศาสนา พระปรางค์วัดระฆัง

ภาพที่ 4.6 แสดงย่านอาคารอนุรักษ์ อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร

ภาพที่ 4.7 แสดงย่านส่วนพักผ่อนและที่ว่าง ลานวัดระฆังโฆสิตาราม

4.2.1.2 ทางสัญจร (Path)

พื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี เป็นจุดรวมทางสัญจรที่สำคัญได้ 2 ทาง คือ ทางบกและทางน้ำ โดยสามารถแยกออกเป็นประเภทได้ดังนี้

ก. ทางสัญจรทางบก แบ่งออกได้เป็น

ทางสายหลัก ประกอบด้วย

1. ถนนอรุณอมรินทร์ เป็นเส้นถนนที่วิ่งมาจากพระราม 8 เพื่อจะเข้าโรงพยาบาลศิริราชและทำน้ำพรานนก ปริมาณการจราจรจะหนาแน่นในช่วงเช้าและช่วงเย็น
2. ถนนพรานนก เป็นเส้นถนนที่วิ่งเข้ามาในทำน้ำวังหลัง สองข้างทางจะเป็นอาคารพาณิชย์ แผงลอยและโรงพยาบาลศิริราช ปริมาณการจราจรจะหนาแน่นในช่วงเช้าและช่วงเย็น

ทางสายรอง ทางสายรองในชุมชนอยู่ในรูปแบบซอยต่าง ๆ ที่เชื่อมเข้าสู่ส่วนพักอาศัยหรืออาคารต่าง ๆ ภายในชุมชน รูปแบบซอยต่าง ๆ ในชุมชนพื้นที่คลองลัดบางกอกนั้นมีรูปแบบที่อยู่ในสภาพผิวการจราจรปานกลางแต่จะมีลักษณะทางเท้าที่ไม่ชัดเจน

สภาพปัญหาสำหรับการจราจรทางบก

ทางสายหลัก ปัญหาที่ชัดเจนคือในช่วงเช้าปริมาณการจราจรจะหนาแน่นรูปแบบการเดินรถยังสับสนอยู่โดยเฉพาะในเส้นถนนอรุณอมรินทร์และถนนพรานนก ทางเข้าทำน้ำ

การจราจรจะคับสนมากเพราะเป็นจุดกลับรถบริเวณทำน้ำพรานนก ทั้งเรื่องรถสามล้อ และรถรับจ้างบริการอื่น ๆ ยึดช่องทางจราจรริมในเป็นที่จอดรถรับส่งผู้โดยสารทำให้การจราจรติดขัด ทางเท้าในเส้นถนนพรานนกถูกนำไปทำเป็นการตั้งแผงลอยขายของ ทำให้ความปลอดภัยและการใช้สอยพื้นที่ทางเท้าขาดความเหมาะสม ขาดความต่อเนื่องของการใช้ ภูมิทัศน์สองข้างทางของถนนเป็นจุดที่เสื่อมเสียเป็นอย่างมาก ความสะอาดและมลพิษบนถนนสายหลักทั้ง 2 สายก็อยู่ในขั้นที่ต้องปรับปรุงและขาดในเรื่องเครื่องประกอบถนน

ทางสายรอง ปัญหาความไม่ชัดเจนของทางเข้าที่เชื่อมต่อกับถนนสายหลักทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย สภาพในซอยต่าง ๆ ในชุมชนมีความคับแคบของถนนและปริมาณที่จอดรถมีไม่เพียงพอ ทำให้การจราจรในช่วงเช้าและช่วงเย็นติดขัดมากเนื่องจากผู้ปกครองมารับส่งบุตรหลานเข้าเรียน ในเรื่องของพื้นที่ทางเท้าไม่มีความชัดเจนมีการนำรถไปจอดในซอยทำให้การจราจรติดขัดสภาพทางขาดการเชื่อมต่อภูมิทัศน์สู่พื้นที่สำคัญและพื้นที่พักผ่อนในชุมชน ขาดเครื่องประกอบถนนและต้นไม้ให้ความร่มรื่น

ข. ทางสัญจรทางน้ำ

การสัญจรทางน้ำที่สำคัญคือทางแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งท่าเรือพรานนกเป็นท่าเรือใหญ่ที่ให้บริการของเรือโดยสารทุกเที่ยว ทั้งเรือข้ามฟาก เรือโดยสารระหว่างจังหวัดต่าง ๆ โดยที่ผู้คนจะโดยสารทางเรือและมาเปลี่ยนการเดินทางทางบกที่ท่าเรือพรานนก สำหรับการเดินทางมาทำงานหรือมาตลาดวังหลัง ปริมาณการใช้ท่าเรือจะมีความต่อเนื่องตลอดทั้งวัน การสัญจรทางน้ำที่มีความสำคัญอีกแห่งหนึ่งคือ ท่าเรือวัดระฆัง ซึ่งเป็นจุดต่อเรือข้ามฟากไปยังท่าช้างฝั่งรัตนโกสินทร์ รูปแบบทัศนียภาพที่สวยงามจะปรากฏอยู่สองริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งทางฝั่งท่าเรือพรานนก ท่าเรือวัดระฆัง และท่าช้าง

สภาพปัญหาที่สำคัญของการจราจรทางน้ำของท่าเรือพรานนกและท่าเรือวัดระฆัง คือการขาดการเชื่อมต่อกับทางสัญจรทางบก โดยที่ทางสัญจรทางเท้าระหว่างท่าเรือพรานนกและท่าเรือวัดระฆัง ไปยังป้ายรถโดยสารประจำทางบนถนนอรุณอมรินทร์อยู่ห่างไกลกัน พื้นที่ทางเท้าก็แคบ มีการนำแผงลอยมาตั้งบนทางเท้า ความปลอดภัยของการใช้ก็ลดลง อีกทั้งมีข้อปรับปรุงในเรื่องภูมิทัศน์โดยรอบท่าเรือพรานนกและท่าเรือวัดระฆัง ที่มีการนำแผงลอยมาตั้งขายของหน้าท่าเรือ การจอดรถสามล้อบริการที่บดบังความสวยงามของภูมิทัศน์ริมน้ำ รวมไปถึงตึกอาคารพาณิชย์ ป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า ในบางส่วนด้วย

ภาพที่ 4.8 แสดงเส้นทางสัญจรทางบก ถนนอรุณอมรินทร์

ภาพที่ 4.9 แสดงเส้นทางสัญจรทางบก ถนนพรานนก

ภาพที่ 4.10 แสดงเส้นทางสัญจรทางน้ำ ท่าเรือพรานนก

ภาพที่ 4.11 แสดงเส้นทางสัญจรทางน้ำ ท่าเรือวัดระฆัง

4.2.1.3 ที่รวมกิจกรรม (Node)

ที่รวมกิจกรรมหรือพื้นที่ว่างในพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี จะไม่ค่อยมีให้เห็นได้ชัดเจนมากนัก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่นำไปทำเป็นอาคารพาณิชย์ อาคารพักอาศัย อาคารทางราชการ เป็นส่วนใหญ่ แต่ในชุมชนยังมีที่รวมกิจกรรมที่ชัดเจนอยู่ 2 บริเวณด้วยกันคือ

1. ส่วนพื้นที่พักผ่อนลานวัดระฆังโฆสิตาราม ริมน้ำเจ้าพระยาบริเวณท่าเรือวัดระฆัง มีลักษณะเป็นพื้นที่โล่งว่างไม่มากนัก และมีการวางม้านั่งบางในบางจุด สภาพโดยทั่วไปมีต้นไม้ให้ความร่มรื่นแต่มีร้านค้าลูก้าพื้นที่ลานพักผ่อน และขาดเครื่องอำนวยความสะดวกเช่น น้ำพุ ถังขยะ ม้านั่ง ฯ ขนาดพื้นที่ไม่ใหญ่มากนัก ผู้คนส่วนใหญ่จะใช้พื้นที่ในการมาทำบุญ ปล่อยนก ปล่อยปลา ตลอดทั้งวันโดยเฉพาะในช่วงเช้าและเย็น ซึ่งเป็นเวลาทำงานและเลิกงาน

2. บริเวณลานศาลาประชาคม (ศาลาแดง) ซอยชุมชนบ้านช่างหล่อ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มาเนิ่นนาน ประชาชนใช้พื้นที่ในการมาทำบุญขึ้นปีใหม่ งานสงกรานต์และบำเพ็ญกิจทางศาสนา และยังเป็นสนามเด็กเล่น พื้นที่ศาลาแดงมีรูปแบบที่โล่งว่างไม่มากนัก พื้นที่ขาดเครื่องอำนวยความสะดวก มีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่น

สภาพปัญหาของที่รวมกิจกรรมในพื้นที่คลองลาดบางกอกคือพื้นที่ของที่โล่งว่างมีขนาดพื้นที่ที่แคบไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน รูปแบบของที่โล่งว่างในชุมชนส่วนมากจะถูกนำไปเป็นพื้นที่จอดรถ ค้าขาย การขาดการเชื่อมต่อระหว่างที่ว่างทั้งจากทำน้ำสู่ลานวัดหรือการเชื่อมต่อทางสายตาของที่ว่างในชุมชนนี้ถูกบดบังด้วยอาคารพาณิชย์อาคารพักอาศัยความสวยงามริมน้ำถูกทำลายความสงบเนื่องมาจากการค้าขาย ปัญหาเรื่องมลภาวะต่าง ๆ เนื่องจากพื้นที่ขาดคนมาดูแลรักษาอย่างแท้จริง และประชาชนยังไม่สามารถเล็งเห็นประโยชน์จากการใช้พื้นที่ว่างเพื่อการพบปะพูดคุยกันที่โล่งว่างบางส่วนถูกปล่อยทิ้งร้างและยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นสวนสาธารณะของชุมชน

ภาพที่ 4.12 แสดงที่รวมกิจกรรม ซอยบ้านช่างหล่อ

ภาพที่ 4.13 แสดงที่รวมกิจกรรม ลานวัดระฆังโฆสิตาราม

4.2.1.4 ที่หมายตา (Landmark)

ที่หมายตาในพื้นที่คลองลาดบางกอก มีงขนบุรี ส่วนที่เป็นบริเวณพื้นที่ตั้งของที่หมายตาจะอยู่บริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม ซึ่งจะติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ที่หมายตาที่สำคัญที่สังเกตได้ชัดเจน คือ พระปรารงค์วัดระฆังโฆสิตาราม หอพระไตรปิฎก หอระฆังวัดพระยาทำ และอุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร ซึ่งที่ตั้งของที่หมายตาทั้ง 4 แห่งนี้ จะมองรวมกันจากที่ตั้งระยะไกลเป็นที่หมายตาใหญ่ของพื้นที่คลองลาดบางกอก มีงขนบุรี

1. พระปรารงค์วัดระฆังโฆสิตาราม สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ลักษณะของพระปรารงค์เป็นพระปรารงค์ องค์เดี่ยวโดด ๆ ไม่มีมุขต่อวิหารทางด้านหน้า สามารถสังเกตเห็นได้จากแม่น้ำเจ้าพระยาและท่าเรือท่าช้างฝั่งตรงข้าม แต่จากถนนอรุณอมรินทร์จะมองไม่เห็นพระปรารงค์เพราะจะถูกบดบังด้วยอาคารพาณิชย์และทางเข้าถึงมีขนาดเล็ก รถวิ่งสวนกันได้ลำบาก แต่จะเป็นจุดหมายตาที่ชัดเจนเมื่อมาจากทางแม่น้ำเจ้าพระยา

2. หอพระไตรปิฎก เดิมเป็นตำหนักของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อครั้งยังเป็นพระราชวรินทร์ ในสมัยกรุงธนบุรีภายในเขียนภาพประดับฝีมือของพระอาจารย์นาค ช่างเอกในสมัยรัชกาลที่ 1 ตั้งอยู่ใกล้กับพระปรารงค์วัดระฆังฯ ปัจจุบันได้รับการบูรณะและดูแลเป็นอย่างดี แต่จะมีอาคารบดบังทำให้ไม่สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล

3. หอระฆังวัดพระยาทำ ทรวดทรงแบบโบราณสูง 2 ชั้น มีรูปปั้นรูปครุฑยืนกางขาคร่อมทวาร สีทึบ ขาเหยียบหางนาค ฝีมือปั้นปูนงดงามมาก มุมทั้งสี่ปั้นรูปยักษ์ยืนเฝ้า 4 ทิศ ยอด

หอรระรัง ทำทรงแบบยอดปราสาทประดับด้วยกระเบื้องเคลือบ ถือเป็นที่หมายตาที่สำคัญของชุมชนบ้านช่างหล่อ มีรูปทรงแปลกตา แต่จะถูกบดบังด้วยอาคารพาณิชย์ริมถนนอรุณอมรินทร์ ทางเข้าถึงค่อนข้างคับแคบ

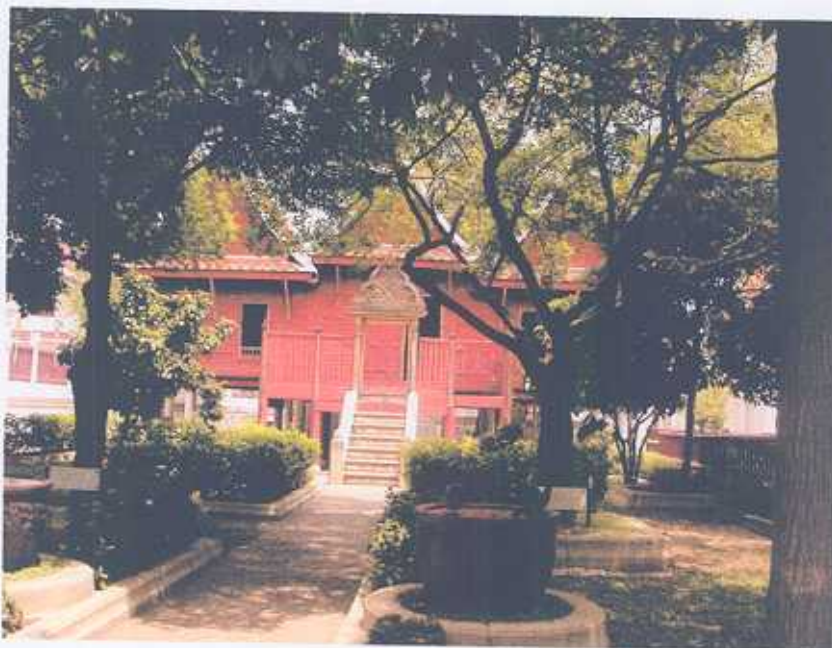
4. อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร เป็นพระอุโบสถทรงไทย ก่ออิฐถือปูนมีขนาดกลางหลังคาทรงไทยซ้อนกัน 2 ชั้น หน้าภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระประธานปางมารวิชัย ลงรักปิดทอง ด้านข้างพระประธานประดิษฐานพระพุทธรูปยืนปางห้ามพระแก่นจันทร์และปางห้ามญาติ ภายในซุ้มแบบโกธิค ซึ่งนิยมในสมัยรัชกาลที่ 4 ด้านหน้าพระอุโบสถ (ด้านที่หันหน้าหาแม่น้ำ) ประดิษฐานรูปพระวิษณุกรรมประทับอยู่บนแท่น เป็นบรมครูช่างของกรมช่างสิบหมู่ ปัจจุบันได้รับการดูแลโดยกองทัพอากาศ แต่ยังไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม เพราะเป็นสถานที่ราชการ ตัวอาคารจะมองไม่เห็นเมื่ออยู่บนถนนอรุณอมรินทร์ แต่จะเป็นจุดหมายตาที่ชัดเจนเมื่อมาจากทางแม่น้ำเจ้าพระยา

สภาพปัญหาของที่หมายตา ที่หมายตาในพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ถูกบดบังทัศนียภาพจากกลุ่มอาคารพาณิชย์ที่อยู่รายรอบทั่วไปในแถบชุมชนแถบนี้ สิ่งกีดขวางทางสายตาอื่น ๆ เช่น เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า ป้ายโฆษณา ป้ายหน้าร้าน พื้นที่โล่งเพื่อส่งเสริมภูมิทัศน์แก่ที่หมายตาต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ การเชื่อมต่อของที่หมายตากับจุดแวะพักของผู้คน เช่น ตลาด ป้ายรถประจำทาง ยังขาดการเชื่อมต่อและถูกบดบังจากสิ่งกีดขวางต่าง ๆ

นอกจากที่หมายตาทั้งสามแห่งนี้ก็จุดที่อาจเป็นที่หมายตาของชุมชนแถบนี้คือศาลาประชาคา (ศาลาแดง) ซึ่งอยู่ในชุมชนบ้านช่างหล่อ รวมทั้งย่านการค้าต่าง ๆ ที่ผู้คนอาจจะรู้จักเป็นที่แพร่หลาย เช่น ตลาดวังหลัง เป็นต้น

ภาพที่ 4.14 แสดงที่หมายตา พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม

ภาพที่ 4.15 แสดงที่หมายตา หอพระไตรปิฎก

ภาพที่ 4.16 แสดงที่หมายตา หอระฆังวัดพระยาทำ

ภาพที่ 4.17 แสดงที่หมายตา อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร

4.2.1.5 ขอบเขต (Edge)

ขอบเขตหลักของชุมชนแถบนี้ซึ่งมีความชัดเจนในด้านการแบ่งลักษณะชุมชนคือความต่อเนื่องของอาคารราชการและการเชื่อมโยงของชุมชนที่มีความเป็นมาเป็นส่วนประกอบของความต่อเนื่องของชุมชนเริ่มจากศูนย์กลางคือกรมอุทหาเรื่อ ขยายไปตามกลุ่มอาคารราชการที่ตั้งอยู่บนถนนอรุณอมรินทร์ จนไปสุดที่วัดระฆังโฆสิตาราม ขยายไปยังส่วนที่เป็นตลาดวังหลัง ทำเรือพรานนก และกลุ่มอาคารพาณิชย์ที่มีบทบาทในการค้าการบริการต่าง ๆ บนถนนพรานนกและถนนอรุณอมรินทร์ ขยายชุมชนไปยังส่วนอาคารพักอาศัยที่อยู่บริเวณฝั่งตรงข้ามตลาดวังหลัง คือชุมชนบ้านข้างหล่อ โดยรอบจะสิ้นสุดลงที่วัดพระยาทำ และส่วนที่แบ่งขอบเขตด้านหน้าของกรมอุทหาเรื่อ วัดระฆังฯ ตลาดวังหลัง คือ แม่น้ำเจ้าพระยา

สภาพปัญหาในเรื่องขอบเขตของพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี คือเรื่องความปลอดภัยบนทางเท้าที่อยู่ติดกับถนนพรานนก ที่เป็นเส้นทางสัญจรหลัก ที่ถูกตั้งเป็นที่ตั้งของแผงลอยทำให้พื้นที่การเดินเท้าของคนเดินเท้าถูกบีบบางครั้งริบเร่งก็จะเดินล้ำเข้าไปในถนน เป็นอันตรายแก่ผู้ใช้ทางเท้า

จุดที่เป็นจุดข้ามถนนภายในชุมชนไม่เป็นการกำหนดที่ชัดเจนบ่อยครั้งที่ทำให้ผู้ใช้ทางสัญจรไม่สามารถที่จะข้ามถนนในที่ที่กำหนดให้ได้ทำให้ผู้ใช้ขี่และผู้ใช้ทางเท้าไม่สามารถที่จะระมัดระวังในการใช้ทางสัญจรได้อย่างเต็มที่ ทางเท้าขาดในเรื่องของความร่มรื่นและภูมิทัศน์ริมถนนไม่มีความสวยงาม ไม่มีจุดแวะพักบนทางเท้า ซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องมาจากปัญหาทางสัญจร ส่วนทางสัญจรทางน้ำภูมิทัศน์มีความสวยงาม แต่พื้นที่ริมน้ำบริเวณท่าเรือพรานนกและท่าเรือวัดระฆัง ในบางส่วนมีขยะและมลพิษที่เป็นน้ำเสีย และขาดในเรื่องของเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และความร่มรื่นจากต้นไม้

ภาพที่ 4.18 แสดงขอบเขต ถนนพรานนก

ภาพที่ 4.19 แสดงขอบเขต แม่น้ำเจ้าพระยา

4.2.2 ข้อมูลการสำรวจเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยว บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี

ตัวอย่างเส้นทางท่องเที่ยว ล่องเรือทัวร์คลอง ฝั่งธนบุรี

ทัวร์ 1 : เวลา 1 ชั่วโมง (600 บาท/ลำ ไม่เกิน 7 ท่าน)

ล่องแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าคลองบางกอกน้อย

จอดชมอุโมงค์พระราชพิธี

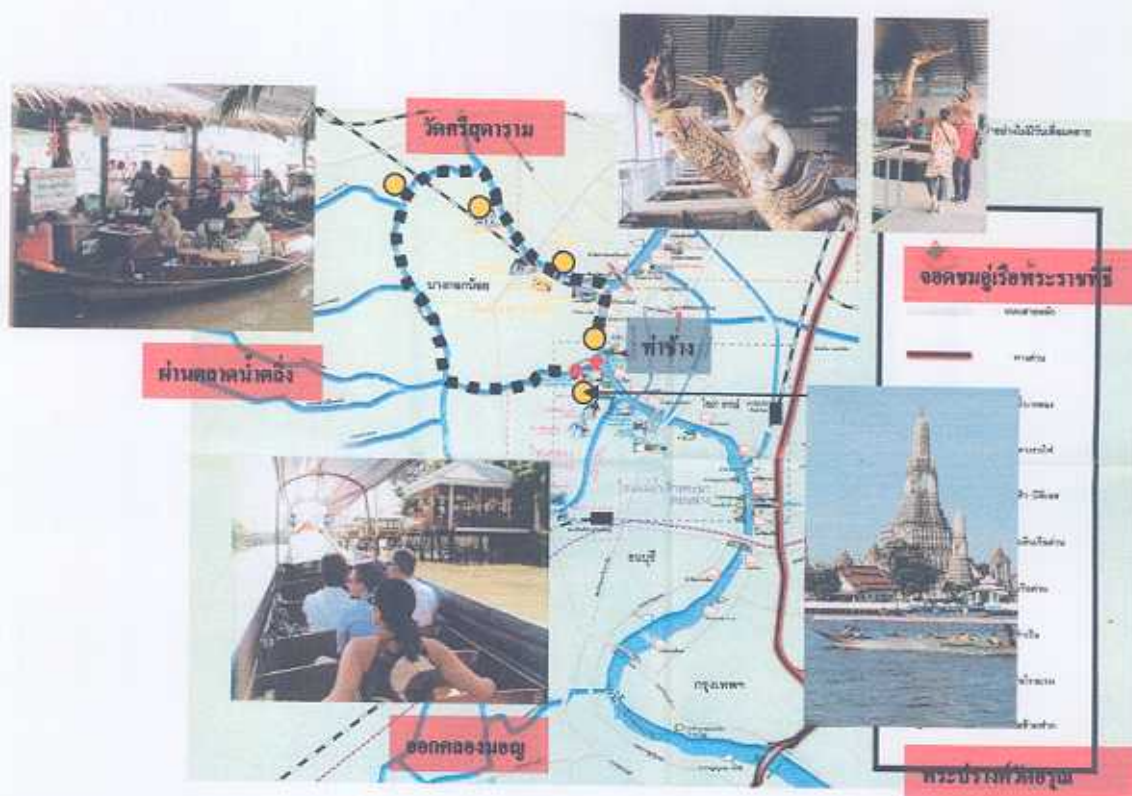
ชมเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์

แวะให้อาหารปลาบริเวณหน้าวัดศรีสุดาราม (วัดชีปะขาว)

เข้าคลองชักพระ

ผ่านตลาดน้ำตลิ่งชันออกคลองมอญ

จอดสักการะพระปรางค์วัดอรุณ และเดินทางกลับ

ที่มา: บริษัทมิตร เจ้าพระยา ร.รุ่งเรืองจำกัด

ภาพที่ 4.20 แสดงแผนที่การล่องเรือทัวร์คลอง 1 ชั่วโมง

ทัวร์ 2 : เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง (800 บาท/ลำ ไม่เกิน 7 ท่าน)

ล่องแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าคลองบางกอกน้อย

จอดชมคู่มือพระราชพิธี

ชมพระที่นั่งสุพรรณหงส์

แวะให้อาหารปลาหน้าวัดศรีสุดาราม

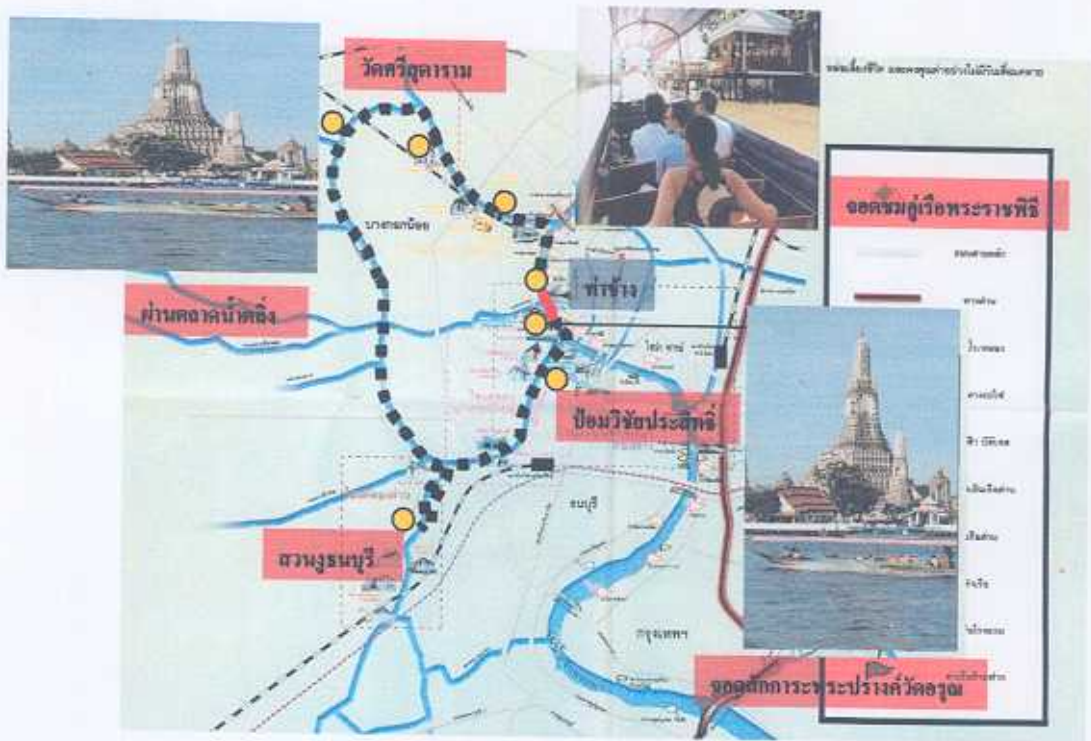
เข้าคลองสนามชัยไปสวนงู

ชมวิธีการจับงูและรีดพิษงู

ย้อนกลับคลองบางกอกใหญ่

ผ่านป้อมวิชัยประสิทธิ์ซึ่งเป็นป้อมเก่าแก่สมัยพระนารายณ์

กราบนมัสการพระปรางค์วัดอรุณ และเดินทางกลับ

ที่มา: บริษัทมิตร เจ้าพระยา รุ่งเรือง จำกัด

ภาพที่ 4.21 แสดงแผนที่การล่องเรือทัวร์คลอง 1 ชั่วโมงครึ่ง

ทัวร์ 3 : เวลา 2 ชั่วโมง (1,000 บาท/ลำ ไม่เกิน 7 ท่าน)

ล่องแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าคลองบางกอกน้อย

จอดชมคู่มือพระราชนิธิ

ชมพระที่นั่งสุพรรณหงส์

แวะให้อาหารปลาหน้าวัดศรีสุดาราม

เข้าคลองชักพระ

ผ่านตลาดน้ำตลิ่งชันเข้าคลองบางระมาด

ผ่านคลองบางพรหม

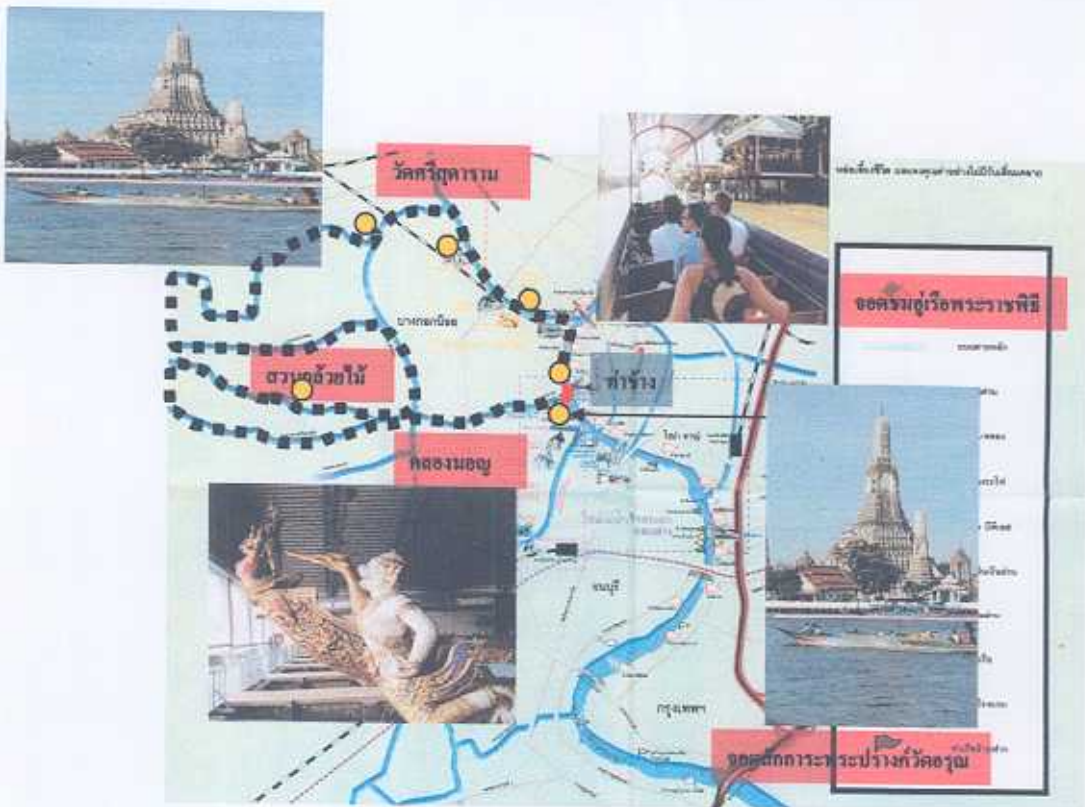
คลองบางกอกน้อย

ชมสวนกล้วยไม้และสวนผักต่าง ๆ

ผ่านออกคลองบางเชือกหนัง

ออกคลองมอญ

กราบนมัสการพระปรางค์วัดอรุณ และเดินทางกลับ

ที่มา: บริษัทมิตร เจ้าพระยา ร.รุ่งเรืองจำกัด

ภาพที่ 4.22 แสดงแผนที่การล่องเรือทัวร์คลอง 2 ชั่วโมง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางกายภาพในพื้นที่ ที่ส่งผลต่อภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

5.1.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านงานสถาปัตยกรรม มัคคุเทศก์พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ ทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมอุทการเรือ ประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม นักท่องเที่ยวชาวไทยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านงานสถาปัตยกรรม จำนวน 10 ท่าน, มัคคุเทศก์ จำนวน 10 คน, พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม จำนวน 80 รูป, พระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ จำนวน 73 รูป, ทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมอุทการเรือ จำนวน 8 คน, ประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม จำนวน 134 หลังคาเรือน จาก 200 หลังคาเรือน หลังคาเรือนละ 1 คน รวม 134 คน, นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 50 คน, นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 8 ชุด

1. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านงานสถาปัตยกรรม
2. แบบสอบถามสำหรับมัคคุเทศก์
3. แบบสอบถามพระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม
4. แบบสอบถามพระภิกษุที่จำวัดอยู่ที่วัดพระยาทำ
5. แบบสอบถามทหารเรือที่ดูแลวัดวงศมุลวรวิหารในกรมอุทการเรือ
6. แบบสอบถามประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองคูเมืองเดิม
7. แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย
8. แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

5.1.3.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

5.1.3.3 แบบสำรวจ ใช้แบบสำรวจแบบมีโครงสร้าง แบบสำรวจจะเป็นการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบจัดบันทึกข้อมูลและถ่ายภาพโดยผู้วิจัย

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ยังกลุ่มตัวอย่างบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี และทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

5.1.4.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างควบคู่ไปกับการแจกแบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี และทำการเก็บแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5.1.4.3 แบบสำรวจ ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี โดยถ่ายภาพและจัดบันทึกไว้

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.5.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอนออกมาเป็นคำร้อยละเปรียบเทียบเกี่ยวกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสภาพภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี

5.1.5.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นคำร้อยละเกี่ยวกับจินตภาพทางภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี และสรุปผลในรูปแบบแผนผัง

5.1.5.3 แบบสำรวจ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ เสนอสภาพทางกายภาพของพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ในปัจจุบัน

5.2 ข้อเสนอแนะผลการวิจัย

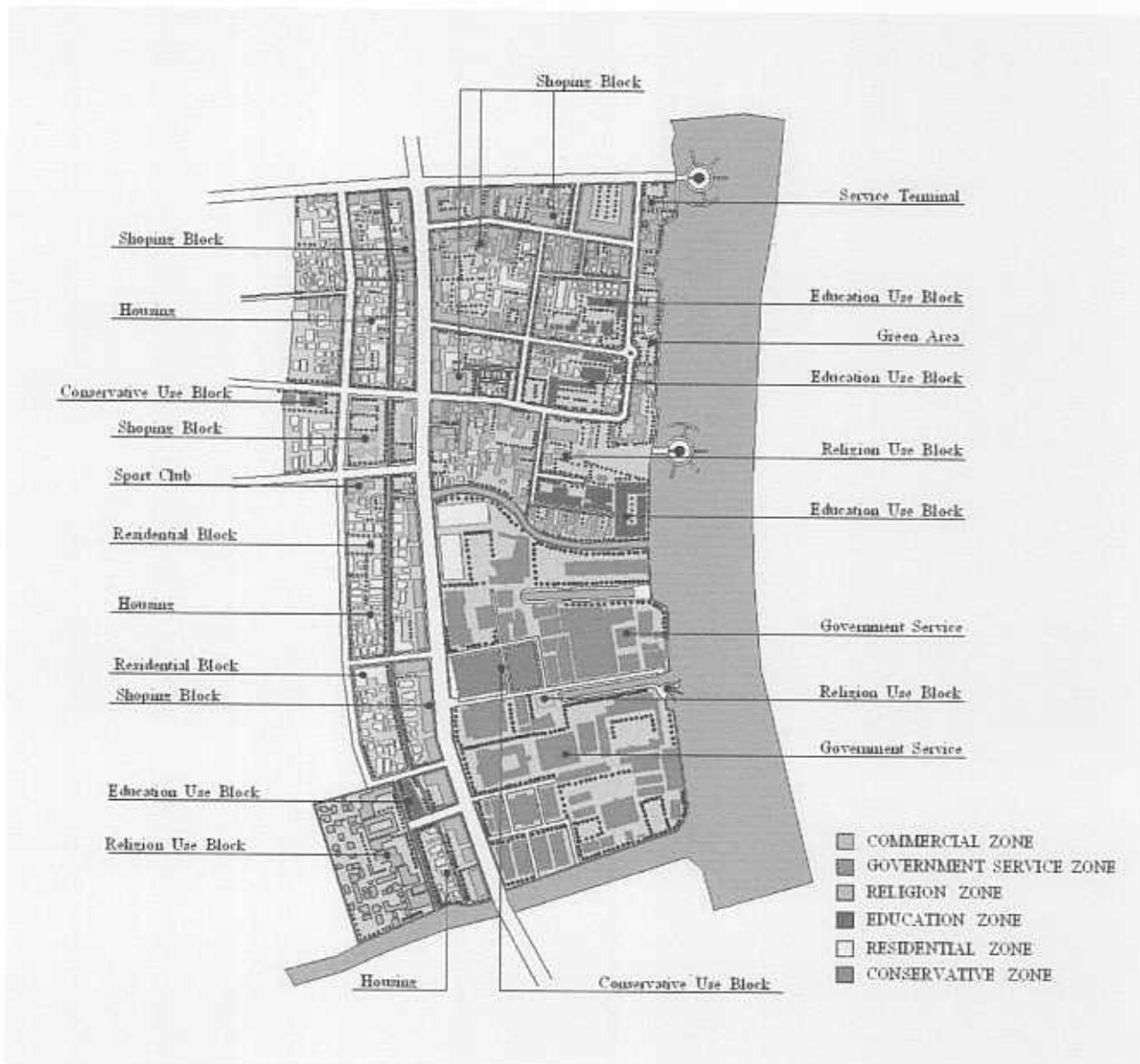
จากข้อสรุปผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ดังต่อไปนี้

กรอบแนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี

รูปแบบความสำคัญในการปรับปรุงบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี อยู่ที่การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาของแผนงานของรัฐ ความต้องการของคนในชุมชน บทบาทที่รัฐได้วางไว้กับชุมชนแห่งนี้ เป็นรูปแบบการเป็นศูนย์รวมของย่านอาคารอนุรักษ์และศาสนาและราชการ รูปแบบของส่วนที่ชัดเจนของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ที่เด่นชัดคือโบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ให้แก่พื้นที่ ขณะเดียวกันในสวนชุมชนก็ควรที่จะส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและภาพลักษณ์ที่มีความสวยงามของสถาปัตยกรรมที่เป็นอาคารที่ทำ

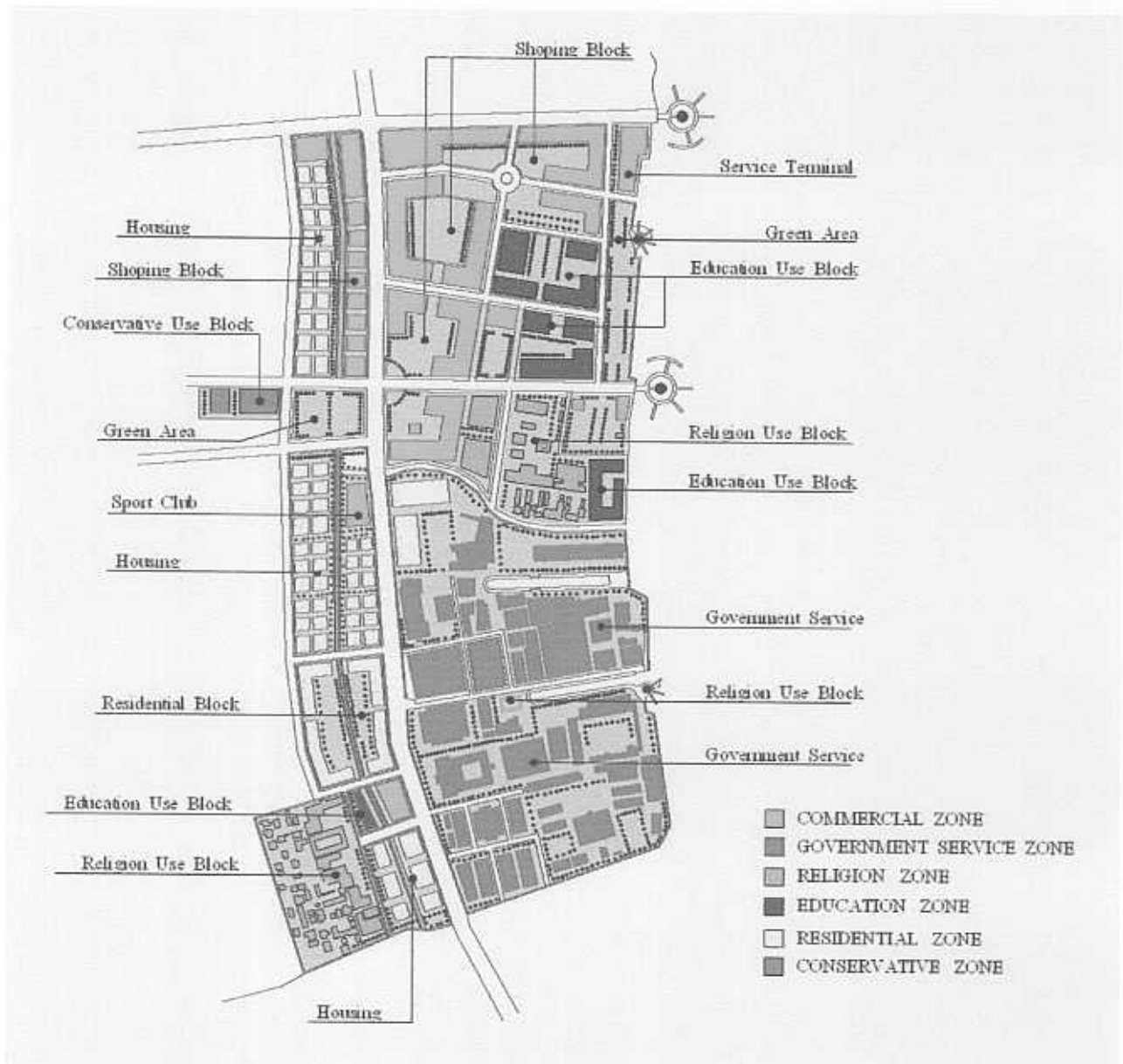
การราชการ คือ กรมอุทการเรือ ซึ่งมีความเก่าแก่ ให้มีความโดดเด่นสวยงามเป็นเอกลักษณ์และเป็น ส่วนโดดเด่นแทนการเล่าประวัติและความเป็นมาของพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตามเป้าหมายที่รัฐวางไว้ รูปแบบที่วางไว้ คือการปรับปรุง สภาพปัญหาเดิมที่เป็นสภาพของจินตภาพที่เกิดจากกิจกรรมที่หลากหลายมากในชุมชน จัดหมวดหมู่ และขอบเขตให้สวนพณิชยที่มีอยู่เต็มพื้นที่ ไม่รบกวนต่อสวนราชการและสวนอาคารอนุรักษ์ เพิ่ม พื้นที่ว่างโดยพัฒนาพื้นที่โล่งว่างในชุมชนเป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อประโยชน์แก่ชุมชนเป็นส่วนให้พักผ่อน ของผู้คนในชุมชน กำจัดและขจัดมลภาวะในชุมชน โดยพัฒนาคลองต่างในพื้นที่ซึ่งมีความเก่าแก่และ มีความสำคัญ ให้อยู่ในสภาพที่มีน้ำใสสะอาดไม่เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคโดยส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทางน้ำเพื่อเสริมรายได้ให้กับชุมชน เพิ่มสิ่งแวดล้อมสภาพอากาศที่สดชื่นให้แก่ชุมชนด้วยการเพิ่ม ต้นไม้ในส่วนที่เป็นจุดรอเปลี่ยนการเดินทางเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศ แก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจาก รูปแบบสถาปัตยกรรม เช่นอาคารร้าง อาคารห้องแถวที่ไม่สวยงาม ซอกหลืบอาคารที่อาจเป็นที่ก่อเหตุ ในยามค่ำคืนเนื่องจากทำน้ำวังหลังและท่าเรือวัดระฆัง เป็นที่เปลี่ยนเส้นทางเดินรถโดยสารประจำทาง และเรือ โดยปรับปรุงเรื่องแสงไฟ ระวังการมองจากแหล่งชุมชน และกิจกรรมที่ให้เกิดการหมุนเวียน ให้ชุมชนมีการหมุนถ่ายกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา และอยู่ในความปลอดภัย

เอกลักษณ์ของเมืองก็ควรที่จะชัดเจนคือ เมืองอนุรักษ์ชุมชนริมน้ำ ส่งเสริมต่อกิจกรรมการค้า เดิมและเพิ่มรูปแบบการค้าเพื่อการท่องเที่ยวโดย พัฒนาเป็นชุมชนทางประวัติศาสตร์การปกครองเดิม ของพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี ภูมิทัศน์จัดให้มีความร่มรื่นด้วยต้นไม้ และไม้ประดับต่าง ๆ เพื่อ เป็นการเพิ่มความมีชีวิตและระบบนิเวศให้กับเมือง รูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็นรูปแบบที่มีความ เก่าแก่ ควรค่าแก่การส่งเสริมและอนุรักษ์ให้กลมกลืนกับพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ภาพที่ 5.1 แสดงผังลักษณะการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี ในปัจจุบัน

ลักษณะการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบจากการดำเนินชีวิตในอดีตซึ่งได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ของกลุ่มตัวอย่าง ที่ยังคงต้องการรักษาสภาพและเอกลักษณ์เดิม ๆ ไว้ให้มากที่สุดแต่บางพื้นที่ ที่มีปัญหาทางด้านมลพิษ ปัญหาเรื่องทางสัญจร ปัญหาการขาดพื้นที่รวมกิจกรรมของชุมชน และขาดการส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้กับชุมชน เช่นการส่งเสริมอาชีพและการท่องเที่ยว เป็นต้น

ภาพที่ 5.2 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี

แนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี ซึ่งมีรูปแบบจากการศึกษาความต้องการของกลุ่มตัวอย่างและจากการศึกษาของผู้วิจัย ที่ต้องการปรับผังใหม่บางส่วนที่ชำรุด ทุรุดโทรมแต่ยังคงรักษาสภาพและเอกลักษณ์เดิม ๆ ไว้ให้มากที่สุดแต่ต้องปรับปรุงบางพื้นที่ที่มีปัญหา และส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้กับชุมชน เช่นการส่งเสริมอาชีพ การท่องเที่ยว และอนุรักษ์โบราณสถาน เป็นต้น

5.2.1 แนวความคิดในการปรับปรุงที่หมายตา (Landmark)

การเชื่อมต่อจุดนำสายตาของชุมชนสู่ที่หมายตาควรเริ่มตั้งแต่สี่แยกพรานนกก่อนเข้าสู่ บริเวณพระปรางค์วัดระฆังฯ สองข้างทางของถนนควรปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและนำมองรูปแบบอาคารตึกแถว อาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ปรับปรุงตามรูปแบบหลักของย่าน เพื่อให้เกิดการดึงดูดสายตาสู่บริเวณที่สำคัญทางภูมิทัศน์ การนำอาคารสำคัญต่าง ๆ บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี ควรมียุุ่มมองที่เชื่อมถึงกันและสามารถมองจากที่หมายตาอื่น ๆ ได้ ทั้งทางถนนและทางแม่น้ำ โดยเฉพาะมุมมองที่มาจากทางแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นตัวบ่งบอกความสำคัญของพื้นที่ชุมชนเดิม สิ่งที่ต้องให้มีการพัฒนาคือความโล่งของภูมิทัศน์และการเชื่อมต่อความสำคัญของอาคาร ที่หมายตาอื่น ๆ ในชุมชนให้สามารถมองดูเป็นที่หมายตาแบบ Distant Landmark ได้

แนวความคิดในการปรับปรุงพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม

พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม มีความสวยงามและเป็นจุดบ่งบอกมุมมองของท่าเรือวัดระฆัง จึงควรมีความโดดเด่นและปราศจากสิ่งรบกวนสายตา โดยมีแนวทางดังนี้

1. ปรับปรุงและรีดถอนสิ่งก่อสร้างที่บดบังทัศนียภาพโดยรอบพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามเพิ่มที่จอดรถ จัดพื้นที่โล่งว่างเพื่อประโยชน์ทางด้านมุมมองและกิจกรรมของชุมชน
2. จัดตำแหน่งมุมมองจากแหล่งที่คนในชุมชนถือเป็นแหล่งรวมกิจกรรมเพื่อการดึงดูดการเชื่อมต่อของคนในชุมชนสู่ที่หมายตาของชุมชน
3. ทำการปรับปรุงสิ่งประกอบบริเวณขององค์พระปรางค์ เช่น รั้ว แสงสว่าง แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับสถาปัตยกรรมเดิมของพระปรางค์และองค์ประกอบของภูมิทัศน์โดยรวมของชุมชน
4. เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกและมีความสวยงามทางภูมิทัศน์เสริมภูมิทัศน์โดยรอบพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ ไฟฟ้าสว่าง ฯลฯ เสริมสร้างบรรยากาศให้กับชุมชน และยังมีความปลอดภัยในยามค่ำคืน
5. จัดตกแต่งแสงไฟประดับพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามเพื่อความสวยงาม โดยจัดตกแต่งบริเวณสถานที่ที่ใกล้เคียงประดับพร้อมแนวถนนเลียบริบแม่น้ำเจ้าพระยา
6. ขยายถนนทางเข้าให้กว้างขึ้นเพื่อเปิดมุมมองของพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามและกำหนดทางเท้าให้ชัดเจน

แนวความคิดในการปรับปรุงอุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร

1. รูปแบบตัวอาคารได้รับการบูรณะโดยอยู่ในความดูแลของกรมอุทธรณ์เรือ แนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมจึงมุ่งเน้นที่สภาพแวดล้อมภายนอก ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบไม่ให้เกิดการวางของขายบนทางเท้าโดยรอบ

2. ปรับปรุงอาคาร เสาไฟ สายไฟฟ้า ในส่วนที่บดบังภูมิทัศน์อาคารโดยเฉพาะบริเวณทางเข้า อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร และกำหนดทางเข้าให้ชัดเจน

3. ปรับปรุงอุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร โดยการทาสีใหม่ กำหนดขอบเขตของอุโบสถ เพิ่มพื้นที่ว่างด้านหน้าอาคารซึ่งเป็นส่วนที่โล่ง ให้อาคารเกิดความโดดเด่นและมีภูมิทัศน์เชื่อมต่อกับริมแม่น้ำเจ้าพระยา

4. กำหนดขอบเขตของอุโบสถให้ชัดเจนเพื่อสามารถให้นักท่องเที่ยว คนในชุมชนและบุคคลภายนอกสามารถเข้าชมพระอุโบสถได้

5. เพิ่มพื้นที่ว่างด้านหน้าและด้านข้างของอุโบสถ จัด Space ที่ตอบรับกับส่วนพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในการจัดงานช่วงเทศกาล เพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์เมืองอนุรักษ์และการท่องเที่ยว

6. จัดตกแต่งแสงไฟประดับอาคารยามค่ำคืน เพื่อความสวยงาม โดยจัดตกแต่งบริเวณสถานที่ที่ใกล้เคียงระดับไปกับบริเวณที่พักริมแม่น้ำเจ้าพระยา

แนวความคิดในการปรับปรุงหอระฆังวัดพระยาทำ

1. รูปแบบตัวอาคารได้รับการบูรณะโดยอยู่ในความดูแลของวัดพระยาทำ แนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมจึงมุ่งเน้นที่สภาพแวดล้อมภายนอก ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบไม่ให้มีการวางของขายบนทางเท้าและบริเวณโดยรอบหอระฆังวัดพระยาทำ

2. ปรับปรุงอาคาร เสาไฟ สายไฟฟ้า ในส่วนที่บดบังภูมิทัศน์อาคารโดยเฉพาะบริเวณทางเข้าหอระฆังวัดพระยาทำ และกำหนดทางเข้าให้ชัดเจน

3. ปรับปรุงหอระฆังวัดพระยาทำ กำหนดขอบเขตของหอระฆังวัดพระยาทำ เพิ่มพื้นที่ว่างด้านหน้าหอระฆังวัดพระยาทำซึ่งกำหนดเป็นส่วนที่โล่ง ให้อาคารเกิดความโดดเด่นและมีภูมิทัศน์เชื่อมต่อคลองคูเมืองเดิมและชุมชนบ้านช่างหล่อ

4. ขยายถนนทางเข้าให้กว้างขึ้นเพื่อเปิดมุมมองของหอระฆังวัดพระยาทำและกำหนดทางเท้าให้ชัดเจน

5. เพิ่มพื้นที่ว่างด้านหน้าและด้านข้างของอุโบสถ จัด SPACE ที่ตอบรับกับส่วนพื้นที่ริมคลองคูเมืองเดิม เพื่อประโยชน์ในการจัดงานช่วงเทศกาล เพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์เมืองอนุรักษ์และการท่องเที่ยว

6. จัดตกแต่งแสงไฟประดับอาคารยามค่ำคืน เพื่อความสวยงาม โดยจัดตกแต่งบริเวณสถานที่ที่ใกล้เคียงระดับไปกับบริเวณคลองคูเมืองเดิมและชุมชนบ้านช่างหล่อ

หน้านี้มีขนาดใหญ่มากหากต้องการ

กรุณาติดต่อ

สำนักหอสมุดกลาง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หมายเลขโทรศัพท์ 02-7392220

หน้า 192 ถึง 194 หน้า

5.2.2 แนวความคิดในการปรับปรุงย่าน (District)

บทบาทที่สำคัญของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี เป็นบทบาททางการค้า ราชการและเมืองอนุรักษ์ จึงมุ่งเน้นการจัดผังและพัฒนาย่านของชุมชนโดยรวมใหม่ให้เป็นลักษณะ การค้าควบคู่ไปกับเมืองอนุรักษ์และราชการ โดยที่เมืองอนุรักษ์จะช่วยส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการค้า เพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มเข้ามาในชุมชน ตลอดจนสงวนรักษาอาคารที่มีคุณค่าและภูมิสัญลักษณ์ของ ชุมชน ควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม รูปแบบแนวทางการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี มี แนวความคิดดังนี้

5.2.2.1 แนวความคิดปรับปรุงสภาพของย่าน

1. การควบคุมรูปแบบและปรับปรุงของสถาปัตยกรรม กำหนดให้รูปแบบอาคารหรือ สิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่ หรือมีการปรับปรุงซ่อมแซมในชุมชนจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพทาง กายภาพและกลุ่มอาคารเก่า ยึดรูปแบบความสวยงามของกลุ่มอาคารเก่าเป็นหลักและยึดถือ กฎหมายควบคุมอาคารตามกฎหมายควบคุมการใช้ที่ดินอย่างเคร่งครัด

ปรับปรุงรูปแบบสถาปัตยกรรม ปรับปรุงเรื่องสีสັນของอาคารให้มีความสะอาดตา รื้อถอนสิ่ง ต่อเติมแบบกระสวน อาคารที่ไม่สวยงามและกีดขวางทัศนียภาพของชุมชนและโบราณสถาน โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณอนุรักษ์ คือ พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม หอระฆังวัดพระยาทำและกลุ่ม อาคารราชการ

2. การควบคุมความหนาแน่นของกลุ่มอาคาร ควบคุมความหนาแน่นกลุ่มอาคารให้อยู่ ในแผนแม่บท ควบคุมแนวอาคารเดิมไม่ให้มีการขยายล้ำแนวถนนหรือที่โล่งอื่น ควบคุมเรื่องความสูง กำหนดให้อาคารห้ามก่อสร้างเกินความสูงของกลุ่มอาคารเดิมหรือประมาณ 14 เมตร

รื้อถอนสิ่งก่อสร้างบางส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมออก โดยเฉพาะบริเวณ พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา และริมคลองคูเมืองเดิม

3. การปรับปรุงและควบคุมรูปแบบของป้ายต่าง ๆ ควบคุมระบบความสูงและระยะยื่น ให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมและใช้รูปแบบข้อความที่เหมาะสม เพิ่มเติมป้ายที่บอกทางหรือบอกสถานที่ ราชการและอาคารอนุรักษ์เพื่อประโยชน์ในการสัญจรในชุมชน

4. การปรับปรุงรูปแบบของสิ่งก่อสร้างอื่น เช่น รั้ว กำแพง ป้ายชื่อ เสาไฟฟ้า ปรับปรุง และรื้อถอนในส่วนที่ขัดต่อสภาพภูมิทัศน์ชุมชน โดยเฉพาะบริเวณถนนอรุณอมรินทร์ภายในซอยวัด ระฆังฯ และถนนพรานนก และเพิ่มเติมในบริเวณที่ยังขาด มีรูปแบบที่สวยงามกลมกลืนต่อ สภาพแวดล้อม

5. ปรับปรุงและควบคุมประเภทของการใช้ที่ดิน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการใช้ที่ดิน ตามประเภท ซึ่งในพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี มีการใช้ที่ดินประเภท พาณิชยกรรม , พักอาศัย, ราชการ,อาคารอนุรักษ์ จึงควรแก้ไขและควบคุมระเบียบการใช้ที่ดินตามกฎหมายผังเมืองบังคับไว้

6. ส่งเสริมลักษณะกิจกรรมทั้งช่วงกลางวันและกลางคืน แก้ไขปัญหาทางสังคม ปรับปรุงซ่อมแซมทางเท้า และจัดระเบียบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เช่นทางระบายน้ำ, ระบบแสงสว่างโดยเฉพาะในตรอกซอกซอยต่าง ๆ

5.2.2.2 แนวความคิดแก้ปัญหาการติดขัดของการจราจร

ปรับปรุงรูปแบบการจราจรให้เพียงพอกับการใช้ของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท เพิ่มระบบถนนเชื่อมต่อกับถนนสายอื่น ๆ เพื่อเป็นการเลี่ยงการจราจรในช่วงถนนอรุณอัมรินทร์มุ่งสู่ถนนบางกอกน้อย - นครชัยศรี แก้ไขให้ระบบทางเดินเท้าเชื่อมต่อกันทั่วชุมชน เปิดทางสัญจรมุ่งสู่พื้นที่ริมน้ำมากขึ้น ปรับปรุงทิวทัศน์สองข้างทางถนนสายหลักโดยเฉพาะถนนอรุณอัมรินทร์และถนนพรานนก

5.2.1.3. แนวความคิดแก้ไขค้ำึงถึงเหตุฉุกเฉินและความปลอดภัยต่อชุมชน

ปรับปรุงรูปแบบถนนให้เชื่อมเข้าถึงชุมชน เพื่อสะดวกในการเข้าถึงของรถบริการฉุกเฉิน เช่น รถดับเพลิง, รถพยาบาล, แก้ไขชอกมุมตึกและส่วนที่ลับตาคนให้มีความเปิดโล่งของทิวทัศน์และมีแสงสว่างเพียงพอในยามค่ำคืนเพื่อความปลอดภัยโดยเฉพาะจุดที่เป็นชุมชนแออัด

5.2.2.4. แนวความคิดเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้อยู่อาศัย, ผู้ประกอบอาชีพ, ผู้สัญจรไปมา

ชี้แจงถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในการปรับปรุงชุมชนผลบางส่วนอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน กำหนดบริเวณที่สามารถให้ขายของได้และห้ามขายโดยเด็ดขาดโดยเฉพาะบริเวณพระปรางค์วัดระฆังฯ อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร และหอระฆังวัดพระยาทำ โดยให้ผลตอบแทนในแง่วกรณที่ร้านต่าง ๆ ให้ความร่วมมือ

5.2.2.5. แนวความคิดด้านการส่งเสริมกิจกรรมของย่าน

ส่งเสริมให้มีการประกาศสินค้ามีชื่อของชุมชนเช่น อาหาร พระพุทธรูป และจัดปฏิทินการท่องเที่ยวการจัดงานในรอบปี เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้คนในชุมชนและนอกชุมชนให้เข้ามาใช้กิจกรรมต่าง ๆ กระตุ้นเศรษฐกิจการค้า และดึงดูดการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐ

5.2.2.6. แนวความคิดด้านการปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ของย่าน

เพิ่มเติมสิ่งประกอบภูมิทัศน์ดังต่อไปนี้ ได้แก่ ม้านั่ง, เสาไฟฟ้า(ประดับ), ดั่งชยะกระถางต้นไม้, ชุ่ม, ที่พักคอยรถประจำทาง ในพื้นที่พื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี พื้นที่พักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยาและสิ่งประกอบภูมิทัศน์ที่จะเพิ่มเติมครสีถึงลักษณะสัญลักษณ์หรือเอกลักษณ์เด่นชุมชน จะเป็นการเพิ่มความเด่นด้านศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมความสวยงามของภูมิทัศน์ชุมชน เพื่อการท่องเที่ยว

แนวทางในการปรับปรุงย่านพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี

1. จัดระบบการวางแนวผังชุมชนใหม่ กำหนดเป็น Block ที่ดิน โดยที่อ้างอิงพื้นที่ Block ที่ดิน กับระบบทางสัญจรและกลุ่มอาคารที่เป็นอาคารอนุรักษ์ แต่ละ Block ที่ดินมีระยะที่เหมาะสมกับโครงสร้างเดิมของระบบการจัดสรรที่ดินเดิมและที่ดินในอนาคต

2. กำหนดกรอบขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์เดิม ได้แก่ พระปรางค์วัดระฆังฯ อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร หอระฆังวัดพระยาท่า โรงเรียนวัดพระยาท่า โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนโฆสิตสโมสร คลองคูเมืองเดิม ให้ชัดเจนและทำการอนุรักษ์ , บูรณะอาคารและปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยล้อมให้สวยงาม

3. แบ่งแยก Zone การใช้ที่ดินโดยแบ่ง Zone พื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

Zone 1 ย่านที่ดินการค้าเดิม

Zone 2 ย่านที่ดินพักอาศัย

Zone 3 ย่านที่ดินอาคารอนุรักษ์

Zone 4 ย่านที่ดินพัฒนาริมแม่น้ำเจ้าพระยา

Zone 5 ย่านที่ดินที่โล่งว่างและสันหนากการ

โดยแต่ละ Zone ที่ดิน แบ่งโดยการอ้างอิงประสิทธิภาพ , ภูมิศาสตร์ , กิจกรรมของการใช้ที่ดินเดิมและแผนนโยบายที่วางไว้ในอนาคต โดยมีแนวทางปรับปรุงการใช้ที่ดินแต่ละ Zone ดังนี้

Zone 1 ย่านที่ดินการค้า พัฒนาที่ดินย่านนี้เป็นย่านพาณิชย์กรรมที่มีรูปแบบการค้าที่หลากหลายของสินค้าอุปโภคบริโภค และการค้าส่ง อ้างอิงกับรูปแบบการค้าเดิมที่มีอยู่ในตลาดวังหลัง ทำน้ำวังหลัง พร้อมเป็นแหล่งศูนย์รวมกิจกรรมการซื้อขายสินค้า ขยายออกสู่ย่านที่ดินที่อยู่โดยรอบชุมชน มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างทุกประเภทที่รูก้ำเข้าไปในผิวจราจร อาคาร รวมทั้งเสาไฟและป้ายทุกชนิดตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อกำหนดควบคุมอาคาร จัดระบบเดินสายไฟและสายโทรศัพท์แบบร้อยท่อฝังดินตลอดแนวถนนพราณนกและถนนอรุณอัมรินทร์

2. จัดระเบียบและออกแบบรูปแบบของแนวอาคารให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงลักษณะเอกลักษณ์ท้องถิ่น ควบคุมความหนาแน่นของอาคาร กำหนดให้อัตราการใช้พื้นที่อาคารต่อที่ดิน F.A.R. 3 : 1 และความสูงอาคารไม่เกิน 14 เมตร

3. จัดรูปแบบของแผงลอยและกิจกรรมการค้าที่เกิดขึ้นชั่วคราวในชั่วเวลาแต่ละวันให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนดไว้คือ พื้นที่จัดสรรที่เป็นพื้นที่โล่งว่าง

4. ปรับปรุงที่จอดรถให้มีรูปแบบที่สวยงามและเป็นสถานที่รับส่งสินค้า ที่มีการเข้าออกที่สะดวก โดยมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจอดรถและขนถ่ายสินค้า

5. จัดระเบียบของรถรับจ้างให้อยู่ในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ ไม่ให้จอดเกะกะบริเวณริมถนนในชุมชน

6. ควบคุมสีของอาคาร โดยปรับปรุงสีอาคารริมถนนพรานนกและถนนอรุณอัมรินทร์ให้เป็นไปตามข้อกำหนดการควบคุมอาคารโดยกำหนดให้ใช้สีขาวหรือสีโทนอ่อนในการส่งเสริมภาพลักษณ์ชุมชน

7. มีมาตรการที่เข้มงวดในการควบคุมดูแลรักษาความสะอาดบริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคารพาณิชย์ทั้งถนนพรานนกและถนนอรุณอัมรินทร์ให้มีความสะอาดมากขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากพ่อค้าแม่ค้า ประชาชนไปใช้ทางเท้าเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะ เพื่อลดความสกปรกของชุมชน

Zone 2 ย่านที่ดินพักอาศัย ที่ดินย่านนี้เป็นย่านพักอาศัยที่มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่หลากหลาย มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน บรรยากาศค่อนข้างที่จะแออัด และมีการรुक้าที่สาธารณะ มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. รื้อถอนและจัดระเบียบสิ่งปลูกสร้าง อาคาร รวมทั้งเสาไฟและป้ายทุกชนิด จัดระบบเดินสายไฟและสายโทรศัพท์แบบร้อยท่อฝังดินตลอดแนวถนน

2. พัฒนาสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะคลองคูเมืองเดิมและพื้นที่ที่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาจัดเป็นพื้นที่เพื่อการพักผ่อนและเพิ่มเติมสิ่งประกอบภูมิทัศน์ และต้นไม้พรรณไม้เพื่อเป็นสีเขียวของเมืองตลอดแนวถนน และแนวคลอง

3. จัดระเบียบและออกแบบรูปแบบของแนวอาคารให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงลักษณะเอกลักษณ์ท้องถิ่น ควบคุมความหนาแน่นของอาคาร กำหนดให้อัตราการใช้พื้นที่อาคารต่อที่ดิน F.A.R. 3 : 1 และความสูงอาคารไม่เกิน 14 เมตร

4. ควบคุมสีของอาคาร โดยปรับปรุงสีอาคารริมถนนอรุณอัมรินทร์และซอยบ้านช่างหล่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดการควบคุมอาคารโดยกำหนดให้ใช้สีขาวหรือสีโทนอ่อนในการส่งเสริมภาพลักษณ์ชุมชน

5. เพิ่มเติมที่จอดรถตามแนวถนนและดำเนินการติดตั้งระบบสัญญาณไฟจราจรในส่วนที่เป็นจุดเชื่อมต่อของถนนต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย

6. เพิ่มเติมนกิจกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดกับย่านนี้เช่น การจัดเรือพายชายของตามแนวคลองหรือการจัดที่นั่งทานอาหารกลางแจ้งริมคลองคูเมืองเดิม ต่าง ๆ เป็นต้น

Zone 3 ย่านที่ดินอาคารอนุรักษ์ บูรณะกลุ่มอาคารอนุรักษ์ได้แก่ พระปรางค์วัดระฆังฯ อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร หอระฆังวัดพระยาทำ โรงเรียนวัดพระยาทำ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนโสมสิตสโมสร คลองคูเมืองเดิม กรมอู่ทหารเรือ พัฒนาสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่นสวยงามและมีพื้นที่ว่างเพื่อการกำหนดมุมมองที่สวยงามของกลุ่มอาคาร มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. บูรณะและปรับปรุงอาคารทั้งหมด ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และสวยงาม ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายนอก ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบไม่ให้มีการวางของขายบนทางเท้าหรือมลภาวะทางสายตาอื่น ๆ

2. ปรับปรุงและรื้อถอนอาคารพาณิชย์ เสาไฟ สายไฟฟ้า ป่าโฆษณาในส่วนที่บดบังภูมิทัศน์อาคารโดยเฉพาะบริเวณทางเข้าพระปรางค์วัดระฆังฯ ทางเข้าอุโบสถวัดวงศมุลวรวิหารและทางเข้าวัดพระยาทำ

3. ปรับปรุงโรงหล่อพระโดยจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม พร้อมทั้งมีการฝึกสอนการหล่อพระและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน

4. จัดระเบียบการจอดรถบริเวณด้านหน้าพระปรางค์วัดระฆังและอาคารอื่น ๆ ให้อยู่ในระเบียบและไม่เป็นการบดบังทัศนียภาพของอาคาร

5. รื้อถอนแนวกำแพงและอาคารพาณิชย์ริมน้ำออกเพื่อประโยชน์ทางด้านทิศทางลมและมุมมองที่สวยงาม กลุ่มตัวอาคารทาสีใหม่ใช้สีโทนอ่อน สีขาว ปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบ ใช้แนวต้นไม้หรือสนามหญ้าตลอดแนวกำแพงเดิมที่รื้อออก เพิ่มป้ายบอกทิศทางและบอกชื่อสถานที่

6. เปิดมุมมองของอาคารด้านทิศทางแม่น้ำเจ้าพระยาและเพิ่มพื้นที่โล่ง , พื้นที่สีเขียวโดยรอบเพื่อลดมลภาวะที่เกิดจากท้องถนนและเพิ่มบรรยากาศความสวยงามของกลุ่มอาคาร

7. พื้นฟูคลองคูเมืองเดิม โดยการขุดลอกคูคลองพร้อมทั้งเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดกับย่านนี้เช่น การจัดเรือพายขายของตามแนวคลอง หรือการจัดที่นั่งทานอาหารกลางแจ้งริมคลองคูเมืองเดิม เป็นต้น

8. กำหนดขอบเขตและทางเข้าถึงรอบบริเวณพระอุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร เพื่อให้ นักท่องเที่ยว คนในชุมชนและบุคคลภายนอกได้เข้าชม อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งตามนโยบายของรัฐที่วางไว้

Zone 4 ย่านที่ดินพัฒนาริมแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่ส่วนนี้เป็นการพัฒนาเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อน พื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกันของชุมชน ที่พักอาศัย สวนสาธารณะของชุมชน ศูนย์กีฬาชุมชน มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. รื้อถอนอาคารที่เป็นอาคารเก่าทรุดโทรมออก โดยคงเหลือลักษณะเดิมไว้คือ ท่าเรือพรานนก และส่วนพักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา

2. ปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำหน้าวัดระฆังโฆสิตาราม ให้เป็นสวนสาธารณะ จัดสร้างทางเท้าภายในสวนสาธารณะ เพื่อใช้เป็นทางวิ่งหรือเดินออกกำลังกาย ปลูกต้นไม้ประจำเมือง และไม้ผลต่าง ๆ เพื่อเป็นสัญลักษณ์และความร่มรื่นของชุมชน จัดพื้นที่บางส่วนเป็นสนามเด็กเล่น พื้นที่บางส่วนของสวนสาธารณะจัดเป็นพื้นที่โล่ง สนามหญ้าเพื่อประกอบกิจกรรมกลางแจ้ง สร้างศาลาพักผ่อนและจัดวางสิ่งประกอบสวนสาธารณะประกอบ เช่นม้านั่ง ไฟฟ้าส่องสว่าง ดั่งชยะ เป็นต้น

3. ปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำเจ้าพระยาส่วนหน้าเรือนจำบางขวาง พัฒนาเป็นแหล่งพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวและเป็นอาหารเมนต์สำหรับประชาชนในชุมชน พัฒนาเป็นศูนย์กีฬาทางน้ำ โดยจัดแบ่งที่ดินเป็นบล็อกที่ดิน กำหนดความสูงไม่เกินตามที่กฎหมายกำหนด เป็นแหล่งหยุดแวะพักของนักท่องเที่ยวและประชาชนในชุมชนอื่นที่ต้องเดินทางทางน้ำไปทำงาน

4. รูปลักษณะทางสถาปัตยกรรม ควบคุมเรื่องของสีสรร สัดส่วนความสูงอาคาร และอาคารควรมีความกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมในพื้นที่ และรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี

Zone 5 ย่านที่ดินที่โล่งว่างและสันหนากการ พื้นที่ส่วนนี้เป็นการพัฒนาเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อน พื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกันของชุมชน ที่พักอาศัย สวนสาธารณะของชุมชน ศูนย์กีฬาชุมชน มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. รื้อถอนอาคารที่เป็นอาคารเก่าทรุดโทรมออก โดยคงเหลือลักษณะเดิมไว้คือ ศาลเจ้าริมถนนอรุณอมรินทร์

2. ปรับปรุงพื้นที่ริมคลองคูเมืองเดิม ให้เป็นสวนสาธารณะ จัดสร้างทางเท้าริมคลองและภายในสวนสาธารณะ เพื่อใช้เป็นทางวิ่งหรือเดินออกกำลังกาย ปลูกต้นไม้ประจำเมือง และไม้ผลต่างๆ เพื่อเป็นสัญลักษณ์และความร่มรื่นของชุมชน จัดพื้นที่บางส่วนเป็นสนามเด็กเล่น พื้นที่บางส่วนของสวนสาธารณะจัดเป็นพื้นที่โล่ง สนามหญ้าเพื่อประกอบกิจกรรมกลางแจ้ง สร้างศาลาพักผ่อนและจัดวางสิ่งประกอบสวนสาธารณะประกอบ เช่นม้านั่ง ไฟฟ้าส่องสว่าง คันชยะ เป็นต้น

3. ปรับปรุงพื้นที่ริมคลองคูเมืองเดิม บริเวณชุมชนบ้านช่างหล่อ พัฒนาเป็นแหล่งพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวและเป็นอาหารเมนต์สำหรับประชาชนในชุมชน พัฒนาเป็นตลาดน้ำ สร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยจัดแบ่งที่ดินเป็นบล็อกที่ดิน กำหนดความสูงไม่เกินตามที่กฎหมายกำหนด เป็นแหล่งหยุดแวะพักของนักท่องเที่ยวและประชาชนในชุมชนอื่นที่ต้องเดินทางทางน้ำไปทำงาน

4. รูปลักษณะทางสถาปัตยกรรม ควบคุมเรื่องของสีสรร สัดส่วนความสูงอาคาร และอาคารควรมีความกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมในพื้นที่ และรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี

หน้านี้มีขนาดใหญ่่มากหากต้องการ

กรุณาติดต่อ

สำนักหอสมุดกลาง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หมายเลขโทรศัพท์ 02-7392220

หน้า 201 ถึง 203 หน้า

5.2.3 แนวความคิดในการปรับปรุงที่รวมกิจกรรม (Node)

พื้นที่โล่งและพื้นที่รวมกิจกรรมในชุมชนขาดการเชื่อมต่อและ ขาดการติดต่อทางสัญจรในการเปลี่ยนจ่ายกิจกรรม ส่วนที่สำคัญคือ ทำการเชื่อมโยงพื้นที่รวมกิจกรรมในพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้มีความสัมพันธ์ทางด้านกายภาพ และสังคม ให้มีการเปลี่ยนถ่ายกิจกรรมไปมาได้ ผู้คนในชุมชนสามารถมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และพื้นที่รวมกิจกรรมอันได้แก่ พื้นที่พักผ่อน, สวนสาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยา และพื้นที่ลานวัดระฆังโฆสิตาราม สามารถที่จะส่งเสริมภูมิทัศน์ชุมชนให้สวยงามยิ่งขึ้น

ที่รวมกิจกรรมตามแนวผังใหม่ แบ่งออกเป็น 2 บริเวณได้แก่ ริมคลองคูเมืองเดิม และสวนสาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยาริมน้ำวัดระฆังโฆสิตาราม

แนวทางในการปรับปรุงริมคลองคูเมืองเดิม

คลองคูเมืองเดิมเป็นที่รวมกิจกรรมในลักษณะใช้ประโยชน์หลาย ๆ อย่าง เช่น เป็นทั้งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพานิชยกรรม สถานที่พักผ่อนทางจิตใจ เป็นต้น พื้นที่ที่เป็นที่รวมกิจกรรมหลักคือ ศาลเจ้า ลานวัด อุโบสถ สิ่งที่เป็นธรรมชาติของวัดคือความเงียบ ความร่มรื่น ความสงบ พื้นที่วัดจึงได้มีการเพิ่มเติมและมีแนวทางในการปรับปรุงดังนี้

1. เสริมสร้างทางสัญจรเข้าวัดพระยาทำและคลองคูเมืองเดิม ให้มีความกว้างของทางสัญจรให้มีความส่องมองเห็นวัดและคลองคูเมืองเดิม ได้ในระยะไกล บริเวณลานวัดควรห้ามจอดรถ พัฒนาลานวัดเป็นพื้นที่โล่งว่างเพื่อเพิ่มคุณค่าทางทัศนียภาพแก่วัดพระยาทำและคลองคูเมืองเดิมและส่งเสริมให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่โล่งในชุมชน

2. เพิ่มเติมในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ได้แก่ ดังขยะ ต้นไม้ที่ นั่งพักผ่อน ไฟฟ้าแสงสว่าง ฯลฯ เปิดทางเชื่อมระหว่างทางสัญจรเข้ากับส่วนพื้นที่พักผ่อนริมน้ำเพื่อเป็นแนวสายตา เสริมให้ภูมิทัศน์ของชุมชนเกิดจุดเด่น ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบให้ส่งเสริมต่อบรรยากาศของสถานที่ทางศาสนา, ให้เกิดความเงียบสงบ ร่มรื่นและน่าเลื่อมใส

3. จัดขอบเขตแยกพื้นที่กิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม โดยแยกส่วนที่เป็นของธรรมชาติและสงฆ์ให้ชัดเจนเพื่อความเป็นระเบียบและความน่าเลื่อมใสของวัด โดยขอบเขตนี้อาจแสดงด้วยแนวรั้ว , แนวต้นไม้ , แนวพุ่มไม้ , การใช้วัสดุที่แตกต่างกัน หรือการเปลี่ยนระดับเป็นต้น

4. เลือกใช้วัสดุเป็น Soft scape เพื่อลดความร้อนจากการสะท้อนของแสงอาทิตย์ต่อพื้นดิน อาจเลือกเป็นสนามหญ้า หรือบล็อกริ้วหินสลับกับสวนประดับ

5. จัดระบบสาธารณูปการใหม่ เช่นเสาไฟฟ้าในบริเวณวัดเปลี่ยนเป็นระบบฝังดินและมีความสว่างเพียงพอเพื่อความปลอดภัย ระบบประปาทำการวางแนวท่อทางระบายน้ำโดยรอบตัว

อาคาร รอบคลองคูเมืองเดิมและรอบบริเวณวัด เพื่อระบายน้ำในลงสู่ท่อสาธารณะได้เร็ว เพื่อลดปัญหาเรื่องน้ำท่วม

แนวทางการปรับปรุงพื้นที่พักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยา

พื้นที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการขาดมุมมองและสิ่งอำนวยความสะดวกจึงควรเพิ่มเติม และปรับปรุงพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณตลาดวังหลังให้เป็นพื้นที่โล่ง ใช้สำหรับพักผ่อน เป็นสวนสาธารณะของชุมชน เชื่อมต่อกับพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาเดิม ปรับปรุงทำการรื้อถอนสิ่งที่เป็นมลภาวะออก และทำการปรับปรุงพื้นที่ทั้งหมดเป็นสวนสาธารณะชุมชน เพื่อเป็นประโยชน์ในการสัญจร , พบปะสังสรรค์ , พักผ่อนหย่อนใจ , ออกกำลังกาย , สร้างภูมิทัศน์ชุมชนให้เกิดความร่มรื่น แนวทางการปรับปรุงมีดังนี้

1. พัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณตลาดวังหลัง ให้เป็นสวนสาธารณะที่เป็นแหล่งพักผ่อนออกกำลังกายและทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชนรวมทั้งเชื่อมต่อความสัมพันธ์ทางกายภาพออกสู่พื้นที่พักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยาและลานหน้าวัดระสังโฆสิตาราม
2. พัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเป็นสวนสาธารณะ โดยภายในมีสวนและพรรณไม้ต่าง ๆ ทางวังออก กำบังกาย ลานกว้างประกอบกิจกรรมในวันหยุดและเทศกาลต่างๆ ที่สำคัญได้แก่ วันสำคัญทางศาสนา วันลอยกระทง วันปีใหม่ ฯ เพื่อสุขภาพและเป็นปอดของชุมชน
3. ปรับปรุงเรื่องการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกแก่พื้นที่พักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้แก่ ม้านั่ง น้ำพุ น้ำดื่ม ไฟแสงสว่าง ถึงขยะต้นไม้ ฯ ให้แก่พื้นที่พักผ่อนริมน้ำนี้
4. ปรับปรุงเรื่องความปลอดภัยจากถนนโดยยกเล็กที่จอดรถริมถนนออกและพื้นที่พักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยอาจกันเป็น แนวต้นไม้ การใช้วัสดุปูพื้นที่แตกต่างกัน, การเปลี่ยนระดับหรืออื่น ๆ
5. ส่งเสริมให้มีการค้าขายรายย่อย เช่นร้านค้ารายย่อย ในบางจุดเพื่อเป็นการบริการและดึงดูดใจให้ผู้คนเข้ามาใช้พื้นที่พักผ่อนริมน้ำมากขึ้น แต่ต้องกำหนดขอบเขตในการค้าขายอย่างชัดเจน และจัดระบบจัดเก็บขยะให้ดี เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้พื้นที่สวนสาธารณะแห่งนี้

หน้านี้มีขนาดใหญ่มากหากต้องการ

กรุณาติดต่อ

สำนักหอสมุดกลาง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หมายเลขโทรศัพท์ 02-7392220

หน้า 206 ถึง 209 หน้า

5.2.4 แนวความคิดในการปรับปรุงทางสัญจร (Path)

ทางสัญจรในพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี มีลักษณะโครงสร้างแบบถนนตามแนวตรง ถนนสายรองเชื่อมต่อกับถนนสายหลักโดยตรง ตัวโครงถนนภายในเป็นแบบกึ่งรูปแบบตารางแต่ขาดความต่อเนื่องจึงควรทำเพิ่มเติมระบบถนนเป็นแบบตารางโดยสมบูรณ์เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมต่อพื้นที่ใช้สอย

เป้าหมายของการปรับปรุงการสัญจรมีเป้าหมายสำคัญเพื่อลดปัญหาสภาพแวดล้อมมลภาวะจากการใช้ยานยนต์ที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมระบบทางเท้าและการใช้จักรยานเดินทางในชุมชนให้มากขึ้น คงรูปแบบถนนที่นำเสนอสภาพภูมิทัศน์ของเมืองที่สวยงามและมีความปลอดภัย

แนวความคิดในการปรับปรุงทางสัญจรทางบก

ทางสัญจรทางบกในชุมชนทำน่านนทบุรีได้แก่ 1. ถนน 2. ทางเดินเท้า 3. ที่จอดรถ

แนวความคิดในการปรับปรุงถนน

- ทางสายหลัก ได้แก่ ถนนพราณนุก, ถนนอรุณอัมรินทร์
- ทางสายรอง ได้แก่ ถนนชอกชอยต่าง ๆ ในชุมชน

สภาพทางสัญจรและลักษณะของชุมชนที่อาคารมีลักษณะตายตัว การรื้อถอนสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในปริมาณมาก จะสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยหลักเกณฑ์ที่นำมาใช้จึงไม่ใช่การขยายขนาดหรือการลดขนาด แต่ควรจะเป็นการจัดช่องทางสัญจรเช่น สัญญาดคนเดินข้ามถนน ระบบแสงสว่างยามค่ำคืน และเรื่องของความสวยงามทางภูมิทัศน์เป็นหลัก

แนวทางการต่อเชื่อมถนนเส้นใหม่ในการติดต่อกับชุมชนคือการเชื่อมต่อกับถนนอรุณอัมรินทร์กับถนนอิสราภาพ จะเป็นการเปลี่ยนทิศทางการเชื่อมต่อที่กระจายความหนาแน่นของถนนในชุมชนเข้ากับถนนเลียงเมืองได้โดยตรง

แนวความคิดในการปรับปรุงถนนสายหลัก

การปรับปรุงถนนสายหลักทั้ง 2 สายมุ่งเน้นให้เกิดการจราจรที่คล่องตัวปรับปรุงทางเท้าของถนน โดยกำหนดจุดที่ให้วางแนวถอยได้ และจุดที่ห้ามวางแนวถอย เพิ่มเติมเครื่องประกอบถนนให้มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น จัดรูปแบบทิวทัศน์ 2 ข้างทางให้มุ่งเน้นสู่ภูมิทัศน์ริมท่าเรือพราณนุกและท่าเรือวัดระฆัง แม่น้ำเจ้าพระยา จัดระบบทางสัญจรจอดรถ และเพิ่มสัญญาณไฟทางคนข้ามและจุดเลี้ยวต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย

แนวความคิดในการปรับปรุงถนนพราณนุกและถนนอรุณอัมรินทร์

1. ปรับปรุงลักษณะผิวทางสัญจร และเกาะกลางถนนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีและสวยงาม ทำการกันเส้นทางจราจรใหม่ ให้แล้วมีความชัดเจนและมีความปลอดภัยในการใช้ถนน

2. ปรับปรุงทางเข้าและทำความสะอาดวัสดุปูทางเข้าใหม่ จัดระเบียบการวางขายของให้อยู่ในขอบเขตที่กำหนด ไม่ให้ล้ำขอบเขตขวางทางเท้าของผู้ใช้ทางเท้า

3. รื้อถอนเสาไฟฟ้าบางต้นออก และจัดการกับสายไฟฟ้าให้มีความเป็นระเบียบปลอดภัยต่อประชาชน (ถ้ามีงบประมาณควรจัดระบบไฟฟ้าเป็นแบบร้อยท่อใต้ดินทั้งชุมชน)

4. ปรับปรุงและเพิ่มเติมรูปแบบของเครื่องประกอบถนน ได้แก่ ดังขยะโคมไฟ ป้ายจอดรถประจำทาง ตู้โทรศัพท์ให้เหมือนกัน สะท้อนเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

5. เชื่อมโยงจุดที่เป็นจุดเปลี่ยนทางสัญจร ของรถประจำทาง ให้มีทางเข้าที่เชื่อมถึงกัน และมีบรรยากาศที่น่าเดิน และ คำนึงถึงความปลอดภัยโดยให้มีจุดเปลี่ยนทางสัญจรหรือป้ายรถโดยสารประจำทาง อยู่ในส่วนที่พื้นที่เพียงพอต่อการยืนรอ และสะดวกในการเชื่อมถึงกัน

แนวความคิดในการปรับปรุงถนนสายย่อย

ถนนสายย่อยคือ ถนนซอยต่าง ๆ ในพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ควรมีการเพิ่มเติมและจัดสร้างทางเข้าให้ต่อเชื่อมถึงกันทั้งชุมชน เพิ่มเติมและปรับปรุงเครื่องประกอบถนน ได้แก่ โคมไฟ ดังขยะ ต้นไม้ เพื่อเสริมสร้างทัศนียภาพให้สวยงาม เพื่อมุมมองของถนนย่อยสู่ถนนสายหลักเชื่อมต่อสู่ส่วนที่มีความสำคัญของชุมชน ปรับปรุงป้ายบอกชื่อและทิศทางไปสู่สถานที่สำคัญ ๆ ในชุมชน ให้มีความสวยงามและชัดเจน พัฒนาเส้นทางสายรองที่อยู่หลังอาคารพาณิชย์ให้เป็นทางสายหลักเพื่อช่วยลดปริมาณการจราจรในช่วงโมงเร่งด่วน หรือนำมาทำเป็นทางเข้าสายย่อยทางด้านหลังอาคารพาณิชย์

แนวความคิดในการปรับปรุงทางสัญจรทางน้ำ

พื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ควรได้รับการส่งเสริมในส่วนของบริเวณโดยรอบทำการเพิ่มทางเท้าเชื่อมต่อกับทางสัญจร ป้ายรถประจำทางพานะที่ใช้โดยสารเรือเพิ่มมาตรฐานการดูแลเอาใจใส่บริเวณโป๊ะเรือ ให้มีความปลอดภัยมากขึ้น

1. ปรับปรุงทัศนียภาพทั้งสองฝั่งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่เสื่อมโทรมออกและปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความโล่งตา รื้อถอนป้ายโฆษณา และปรับปรุงสีเส้นของตัวอาคาร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับกลุ่มอาคารอนุรักษ์เก่า

2. จัดระเบียบทางสัญจรและแหล่งจอดเรือโดยให้ท่านจอดเรือมีส่วนโครงสร้างที่แข็งแรง และใช้เป็นท่าจอดเรือฉุกเฉินได้

3. จัดทำเขื่อนริมน้ำเพื่อป้องกันการกัดเซาะของคลื่นน้ำ และเพิ่มความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี โดยกันตั้งแต่ท่าเรือพารานกไปจนถึงกรมอุทกหารเรือ

4. ปรับปรุงส่วนท่าเรือโดยคำนึงถึงสถาปัตยกรรมท้องถิ่นทำการเปิดมุมมองและกำหนดทางขึ้นลงเรือให้มีทางสัญจรที่ชัดเจนและมีความสะอาดควรเพิ่มเรื่องห้องน้ำและดูแลความสะอาด

5. ปรับปรุงการเชื่อมทางสัญจรทางน้ำให้มีความต่อเนื่องการสัญจรทางบก และปรับปรุงส่วนจอดรถของรถรับจ้าง เช่น รถสามล้อ รถสามล้อยนต์ รถจักรยานยนต์ให้อยู่ในส่วนที่กำหนดไว้ให้ ไม่จอดขวางทางด้านหน้าท่าเรือพหรานนง

6. จัด และเพิ่มเติมเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เก้าอี้ ถังขยะ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ แผนที่ป้ายบอกข้อมูล ป้ายบอกทิศทาง เพื่อเพิ่มความสะดวกแก่ผู้โดยสารทางเรือ

แนวความคิดในการปรับปรุงทางเท้า

ทางเท้าบริเวณถนนสายหลักเส้นถนนพหรานนงและถนนอรุณอัมรินทร์ ควรที่จะเชื่อมต่อทางเท้าโดยสัญญาณไฟจราจร, สัญญาณคนข้ามถนนและทางม้าลายหรือสะพานลอย สิ่งปรับปรุงได้แก่

1. รื้อถอนสิ่งก่อสร้าง เช่น เสาไฟฟ้า, ป้ายหน้าร้าน, กันสาด, ในบางส่วนที่เกิดขวางควรสัญจรบนทางเท้า

2. กำหนดแนวเขตการวางของขาย และปรับปรุงรูปแบบแนวอภัยกันสาดของแผงลอยให้มีความสวยงาม เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่งพัก ถังขยะ ป้าย รอรถ แก่ผู้เดินทางเท้า

3. จัดขนาดทางเท้าให้เหมาะสมกับกิจกรรมบนทางเท้า ทางเท้าบนถนนพหรานนงและถนนอรุณอัมรินทร์ ควรมีลักษณะที่กว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตรเพื่อเป็นพื้นที่ในการแวะดูของ

4. ปรับปรุงสภาพความสะอาดหรือเปลี่ยนวัสดุปูพื้นให้มีความสดใส สะอาดและเพิ่มเติมไม้กระถางในการเพิ่มสีเขียวให้ทางเท้า

5. เพิ่มมาตรการความปลอดภัยกับผู้ใช้ทางเท้า โดยมีมาตรการจำกัดความเร็วของรถที่วิ่งในชุมชน ให้เหมาะสมกับขนาดความกว้างของถนน ย่านหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะจุดที่วิ่งผ่านตลาดวังหลัง โดยจำกัดความเร็วไม่ควรเกิน 20 กิโลเมตร/ชั่วโมง

6. ติดตั้งสัญญาณทางข้ามถนน ทั้งสัญญาณไฟจราจรและทางม้าลาย

ทางเดินในซอยต่าง ๆ

เพิ่มส่วนทางเดินที่เป็นทางลาดจากสวนชุมชนออกสู่ส่วนพักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา ส่วนจุดรวมบริการทางสัญจรต่าง ๆ ในชุมชน ปรับปรุงขนาดความกว้างของทางเท้า ไม่ควรมีขนาดต่ำกว่า 2 เมตร ปรับปรุงและเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ต้นไม้ โคมไฟ ถังขยะ ที่นั่งพัก ฯลฯ ให้เพียงพอสำหรับการใช้สอย

ทางเดินเท้าริมคลองและริมน้ำเจ้าพระยา

ปรับปรุงทางเดินริมคลอง ปรับปรุงคลองคูเมืองเดิมขุดคลองเดิม ให้มีการระบายน้ำและปรับปรุงให้มีทางเท้าริมคลองทั้งสองฝั่ง โดยการกำหนดแนวทางเดินเท้าให้ชัดเจน, ขยายขนาดความ

กว้างของทางเดินและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้สวยงาม โดยการปลูกต้นไม้และดอกไม้ รวมทั้ง กำหนดประเภทของกิจกรรมที่ยอมให้เกิดขึ้นได้บริเวณริมคลองและริมแม่น้ำได้ เช่น กิจกรรมร้านค้า ย่อย, ร้านขายของที่ระลึก, ร้านอาหาร, ร้านหนังสือ ฯลฯ

นอกจากนี้ควรปรับปรุงทางเดินเท้าเพื่อเชื่อมระหว่างถนนอรุณอัมรินทร์ กับบริเวณริม คลอง โดยการกำหนดแนวทางเดินและขนาดทางเดินเพื่อสร้างแนวมุมมอง (Visual corridor) ที่ สัมพันธ์ต่อเนื่องจากบริเวณทางเดินเท้าริมถนนที่บริเวณริมฝั่งคลองและต่อเนื่องถึงพื้นที่ที่จะพัฒนา ต่อเนื่องกับทางเดินริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

แนวความคิดในการปรับปรุงที่จอดรถ

ที่จอดรถในบริเวณชุมชนนี้จะจอดรถในที่จอดรถย่อย ๆ และจอดด้านหน้าตัวอาคาร พาณิชยกรรมซึ่งในบางจุด เช่นบริเวณริมถนนอรุณอัมรินทร์ เป็นส่วนที่ทำให้เกิดความไม่สวยงามทาง ทิวทัศน์และกีดขวางการจราจร จึงควรที่จะพัฒนาและจัดหาที่จอดรถที่เป็นที่จอดรถรวมในชุมชนขึ้น เพื่อสามารถเป็นที่จอดรถให้กับผู้ที่ต้องการเปลี่ยนทางสัญจรทางถนนไปทางเรือและพัฒนาส่วนที่จอด รถของตลาดวังหลังให้มีความเป็นระเบียบ ปลอดภัย และความสวยงาม

แนวความคิดในการปรับปรุงที่จอดรถ เพื่อจอดรถ ได้แก่ ที่จอดรถฝั่งตรงข้ามวัด ระฆังโฆสิตาราม

1. จัดตำแหน่งที่จอดรถรวม โดยหาพื้นที่ที่เป็นพื้นที่โล่งและรอการพัฒนาเป็นที่จอดรถ ปรับปรุงที่จอดรถบริเวณตรงข้ามวัดระฆังโฆสิตาราม ให้กลายเป็นที่จอดรถที่ได้มาตรฐานสวยงามและ มีความปลอดภัย คำนึงถึงระยะจากที่จอดรถสู่แหล่งเปลี่ยนถ่ายการสัญจรโดยให้อยู่ในรัศมี 250-300 เมตร เพื่อความสะดวกในการเดินเข้าออก
2. กำหนดแนวเส้นถนนให้สามารถจอดรถได้ ได้แก่ พื้นที่เส้นถนนที่เป็นชอยด้านหลังตัว อาคารพาณิชยกรรมโดยพิจารณาตำแหน่งและทิศทางเดินรถเพื่อไม่ให้เกิดการจราจรที่ติดขัด
3. ยกเลิกที่จอดรถริมถนน หน้าอาคารที่สำคัญ คือ วัดระฆังฯ หน้าวัดพระยาทำและจัด พื้นที่ดังกล่าวให้เป็นพื้นที่โล่งเพื่อประโยชน์ทางด้านมุมมอง
4. จัดตำแหน่งทางเข้าและออกของที่จอดรถโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ในเรื่องระยะ เลี้ยวและระยะการมองเห็น บริเวณที่เป็นจุดเชื่อมต่อบริเวณที่จอดรถ กับแนวถนน ควรเตรียมจุดหยุด ไฟสัญญาณต่าง ๆ และเปิดมุมมองโดยไม่มีสิ่งกีดขวางสายตา
5. จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและมีความสวยงามทางภูมิทัศน์ เสริมในที่จอดรถ เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ ไฟฟ้าสว่าง ดั่งชยะ หอน้ำสาธารณะ ฯลฯ เพื่อเสริมให้มีการใช้งานที่ดี เสริมสร้าง บรรยากาศให้กับชุมชน และยังมีความปลอดภัยในยามค่ำคืน

หน้านี้มีขนาดใหญ่มากหากต้องการ

กรุณาติดต่อ

สำนักหอสมุดกลาง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หมายเลขโทรศัพท์ 02-7392220

หน้า 214 ถึง 215 หน้า

5.2.5 แนวความคิดในการปรับปรุงขอบเขต (Edge)

ขอบเขตของพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี เป็นการแบ่งโดยทางสัญจรเป็นหลักรูปแบบที่เน้นให้มีการปรับปรุงคือ ความปลอดภัยของคนในชุมชนจากการสัญจรทางถนนและทางเรือ รูปแบบการปรับปรุงเชิงเกณฑ์การปรับปรุงระบบทางสัญจรให้ได้มาตรฐาน ส่วนเรื่องความสวยงามทางภูมิทัศน์ โดยรอบชุมชนควรมีการเพิ่มเติมในเรื่องสิ่งประดับถนน โดยการเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ทางเดินเท้า เพิ่มเรื่องไฟฟ้าส่องสว่างเพื่อความปลอดภัยและความสวยงามยามค่ำคืน ในบางจุดบางช่วงของถนนที่เป็นจุดที่รวมทางสัญจรความเชื่อมทางสัญจรโดยอาจเป็นการสร้างสะพานลอยหรือเพิ่มสัญญาณการจราจร สัญญาณคนข้ามถนน รูปแบบของบล็อกปูพื้นหรือวัสดุที่ปูพื้นทางเท้าและส่วนพื้นที่รวมกิจกรรมควรให้ความแตกต่างกันเพื่อเป็นการแยกแ่งเส้นการจราจรของแต่ละกลุ่มผู้ใช้ ในบางจุดของชุมชนที่เป็นมุมอับ เช่นบ้านพักแออัดทางด้านหลังศาลากลางเก่าควรเพิ่มในเรื่องของการพัฒนาพื้นที่เป็นของเขตเช่นที่โล่งว่างปรับปรุงและเพิ่มสวนพักผ่อนให้แก่ประชาชนทั่วไป

ขอบเขตที่จะบ่งบอกเรื่องเอกลักษณ์ของชุมชนอีกเรื่อง คือเส้นขอบฟ้า เส้นขอบฟ้าทางด้านริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นขอบฟ้าที่ควรปรับปรุงเรื่องป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้าและสายไฟที่พาดผ่านไปมา ควรทำการรื้อถอนหรือปรับปรุงให้อยู่ในระเบียบเรียบร้อย เน้นพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามให้มีความโดดเด่นทั้งกลางวันและกลางคืน

หน้านี้มีขนาดใหญ่มากหากต้องการ

กรุณาติดต่อ

สำนักหอสมุดกลาง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หมายเลขโทรศัพท์ 02-7392220

หน้า 215 ถึง 216 หน้า

5.2.6 แนวความคิดในการปรับปรุงเส้นทางการท่องเที่ยว

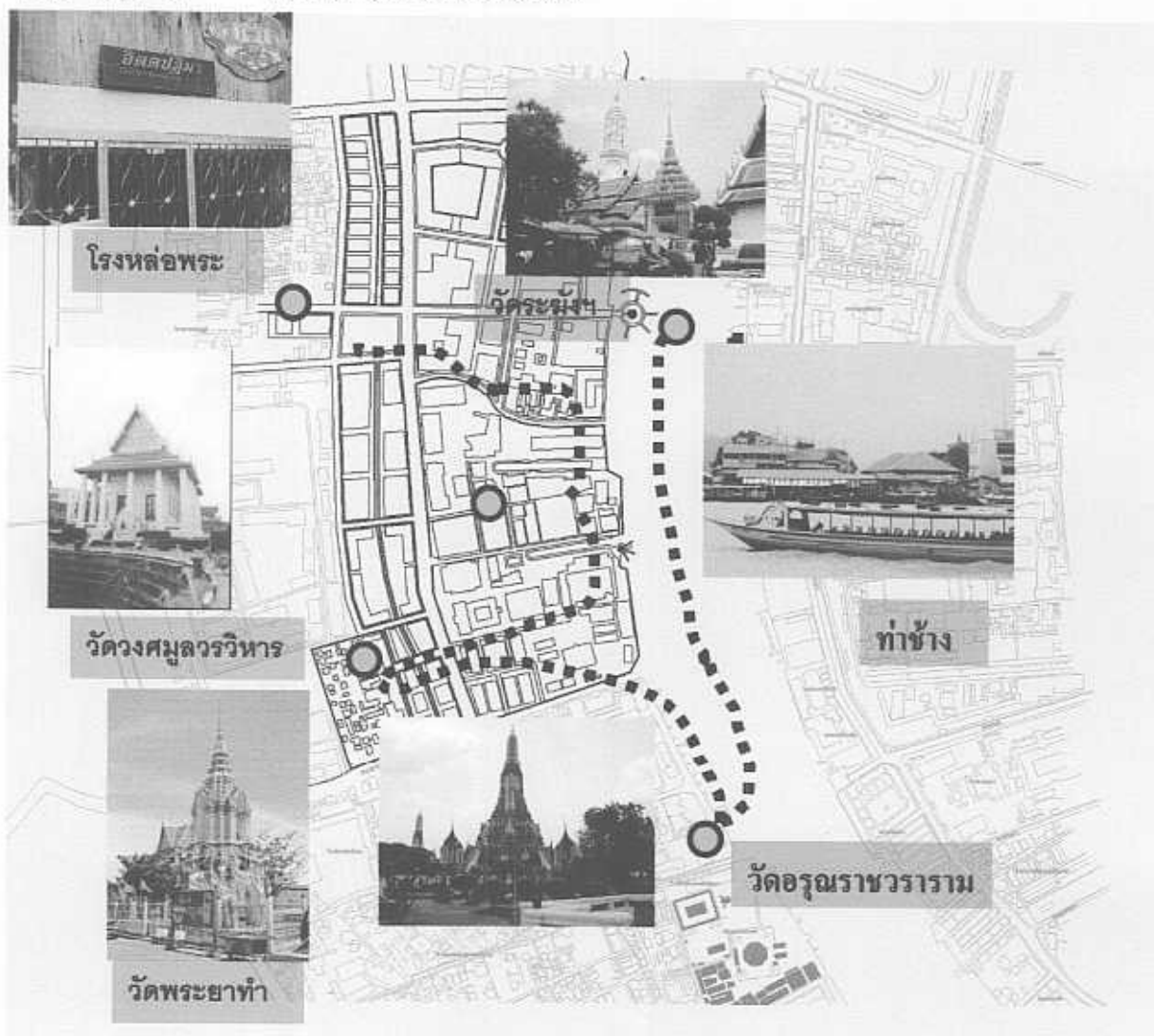
1. แนวความคิดเส้นทางท่องเที่ยวโดยการล่องเรือ 1 ชั่วโมง

เรือเล็ก ไม่เกิน 7 ท่าน 600 บาท/ลำ

เรือใหญ่ ไม่เกิน 30 ท่าน 1,800 บาท/ลำ

เวลา

13.00-13.15 น.	ล่องแม่น้ำเจ้าพระยา กราบนมัสการพระปรางค์วัดอรุณ
13.15-13.25 น.	ล่องเรือเข้าคลองมอญแวะชมหอระฆังวัดพระยาทำ
13.25-13.35 น.	ย้อนกลับแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าวัดวงศมุลวรวิหารกราบนมัสการพระ
13.35-13.45 น.	แล้วล่องเรือเข้าคลองคูเมืองเดิม กราบนมัสการพระปรางค์วัดระฆังฯ
13.45-13.55 น.	ล่องเรือต่อเข้าคลองคูเมืองเดิมดูวิธีการหล่อพระ
13.55-14.00 น.	ซื้อของที่ระลึกแล้วเดินทางกลับ

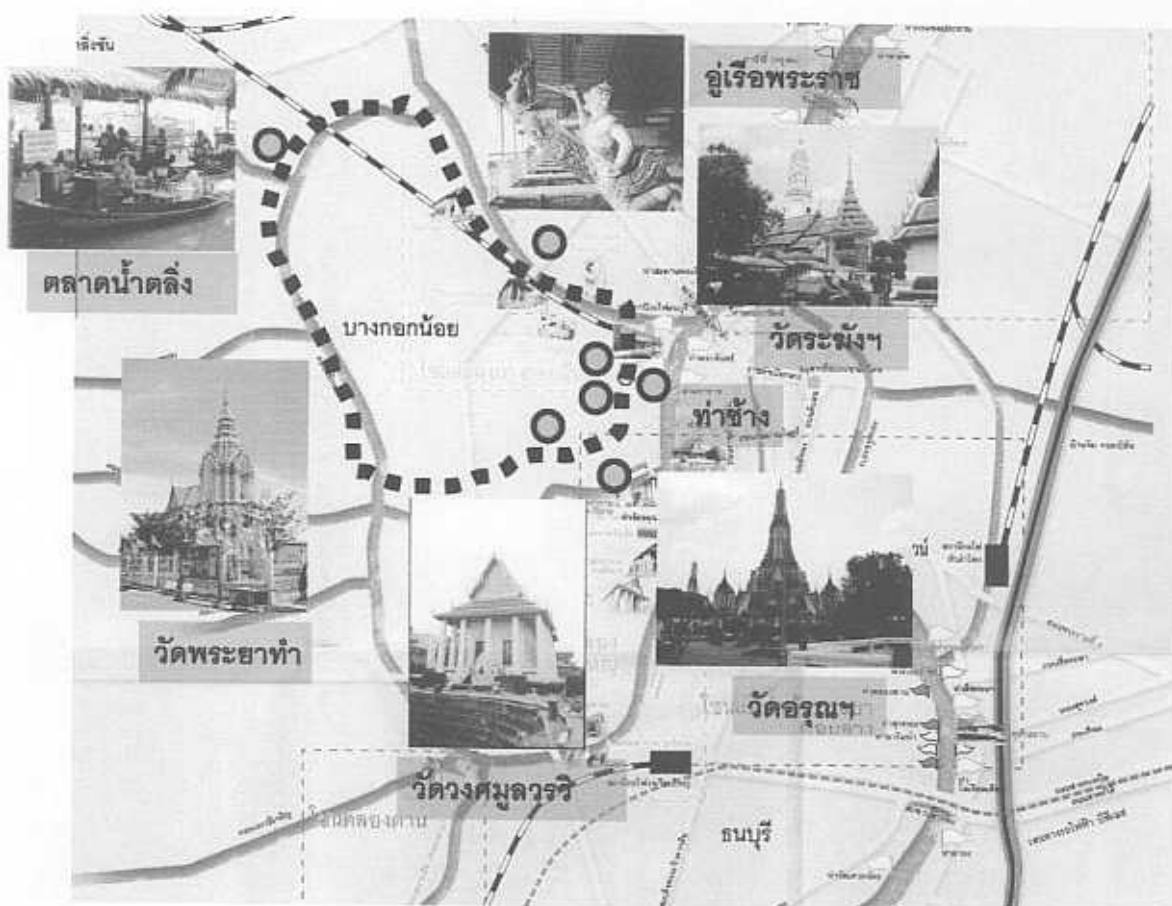

ภาพที่ 5.17 แสดงเส้นทางล่องเรือท่องเที่ยว 1 ชั่วโมง

2. แนวความคิดเส้นทางท่องเที่ยวโดยการล่องเรือ 1 ชั่วโมงครึ่ง
เรือเล็ก ไม่เกิน 7 ท่าน 800 บาท/ลำ
เรือใหญ่ ไม่เกิน 30 ท่าน 2,500 บาท/ลำ

เวลา

13.00-13.10 น.	ล่องแม่น้ำเจ้าพระยา กราบนมัสการพระวัดวงศมุลวรวิหาร
13.10-13.20 น.	ผ่านกราบนมัสการพระปรางค์วัดระฆังฯ
13.20-13.30 น.	แวะชมอุโบสถพระราชาธิ์
13.30-13.40 น.	แวะให้อาหารปลาวัดศรีสุดาราม
13.40-14.00 น.	เข้าคลองชักพระ ผ่านตลาดน้ำตลิ่งชัน
14.00-14.10 น.	ออกคลองมอญ แวะชมหอระฆังวัดพระยาทำ
14.10-14.30 น.	กราบนมัสการพระปรางค์วัดอรุณฯ และเดินทางกลับ

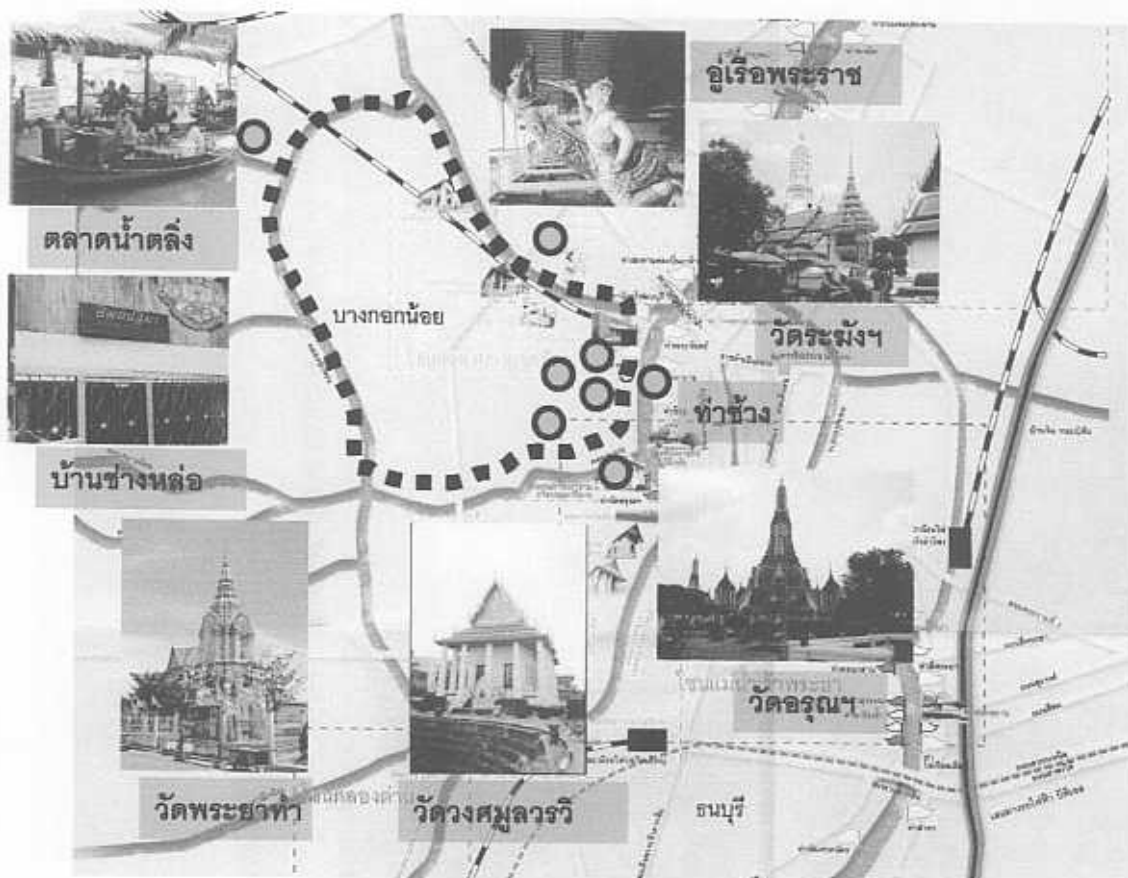

ภาพที่ 5.18 แสดงเส้นทางล่องเรือท่องเที่ยว 1 ชั่วโมงครึ่ง

3. แนวความคิดเส้นทางท่องเที่ยวโดยการล่องเรือ 2 ชั่วโมง
เรือเล็ก ไม่เกิน 7 ท่าน 1,000 บาท/ลำ
เรือใหญ่ ไม่เกิน 30 ท่าน 3,000 บาท/ลำ

เวลา

13.00-13.15 น.	ล่องแม่น้ำเจ้าพระยา แวะชมอุ้เรือพระราชพิธี
13.15-13.30 น.	แวะให้อาหารปลาวัดศรีสุดาราม
13.30-13.50 น.	เข้าคลองชักพระ ผ่านตลาดน้ำตลิ่งชัน
13.50-14.05 น.	ออกคลองมอญแวะชมหอระฆังวัดพระยาทำ
14.05-14.20 น.	กราบนมัสการพระปรางค์วัดอรุณฯ
14.20-14.30 น.	แวะกราบพระวัดวงศมุลารวิหาร
14.30-14.45 น.	เข้าคลองคูเมืองเดิม กราบนมัสการพระปรางค์วัดระฆังฯ
14.45-14.55 น.	เข้าคลองคูเมืองเดิมชมวิธีการหล่อพระ
14.55-15.00 น.	แวะซื้อของที่ระลึก และเดินทางกลับ

ภาพที่ 5.19 แสดงเส้นทางล่องเรือท่องเที่ยว 2 ชั่วโมง

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ยังมีประเด็นและตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกหลายประการ ซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด จึงขอเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี เพื่อการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาศูนย์ราชการเดิม กรมคูทหารเรือเพื่อพัฒนาปรับปรุงเป็นศูนย์ศึกษา และพิพิธภัณฑ์ในชุมชน เพื่อการท่องเที่ยว
2. การศึกษารูปแบบเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของบ้าน โบราณสถานและชุมชนพื้นที่ในบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรีในปัจจุบัน
3. การศึกษาโบราณสถานและเอกลักษณ์ของชุมชนของพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมต่อกับพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรีในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กองทัพยุทธศาสตร์สถาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ . 2525 . ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา .
- เดชา บุญคำและคณะ . 2531 . คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว . กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- บริษัท ชินครอนกรุ๊ป จำกัด . 2543 . โครงการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ . กรุงเทพฯ : พิมพ์วรรณกรรมการพิมพ์ .
- วนารัตน์ กรอิศรานุกูล . 2541 . " การศึกษาเพื่อวางแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตกำแพงเมืองเชียงใหม่ " . วิทยานิพนธ์การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง .
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม . 2543 . โครงการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ . กรุงเทพฯ : พิมพ์วรรณกรรมการพิมพ์ .
- กรุงเทพมหานคร สำนักผังเมือง . 2530 . โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณท่าพระจันทร์ . กรุงเทพฯ : โรงสำนักผังเมือง .
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2535 . สำนักบริการวิชาการ การศึกษาเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ชูวิทย์ สุจฉายา . 2524 . " ดึงแถวกับการพัฒนาเมือง " วิทยานิพนธ์การออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร .
- กาญจนา นาคพันธ์ . 2520 . กรุงเทพฯเมื่อ 70 ปีก่อน . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิชเชนศ .
- ชัย เรื่องศิลป์ . 2517 . ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ. 2352-2353 ด้านสังคม . กรุงเทพฯ : บ้านเรื่องศิลป์ .
- ชจร สุขพานิช . 2531 . ข้อมูลประวัติศาสตร์ สมัยบางกอก . กรุงเทพฯ : องค์การค้าคุรุสภา .
- อำนวยการ พิชิตเดช . 2528 . " แนวทางการพัฒนาด้านกายภาพพื้นที่ริมแม่น้ำบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน " วิทยานิพนธ์การออกแบบชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร .
- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย . 2541 . โครงการพัฒนาประชาคมเมืองเพื่อความเป็นเมืองน่าอยู่ . กรุงเทพฯ : สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย .
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม . 2539 . โครงการกรุงรัตนโกสินทร์ . กรุงเทพฯ : พิมพ์วรรณกรรมการพิมพ์ .

- DE CHIARA , JOSEPH . 1969 . PLANNING DESIGN CRITERIA . NEW YORK : VAN NOSTRAND REINHOLD .
- SINGAPORE INSTITUTE OF ARCHITECT . 1997 . ARCHITECT YEAR BOOK 1996/1977 . SINGAPORE : HOFER PRESS.
- EAGENCE , MICHEAL . 1979 . CITIZEN PARTICIPATION PLANNING . OXFORD : PERGAMON PRESS .
- TRANCIK , ROGER . 1983 . FINDING LOST SPACE : THE THEOIIIES OF URBAN DESIGN . NEW YORK : VAN NOSTRAND REINHOLD .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กรณี ศึกษาอาคารตัวอย่าง

หน้านี้มีขนาดใหญ่มากหากต้องการ

กรุณาติดต่อ

สำนักหอสมุดกลาง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หมายเลขโทรศัพท์ 02-7392220

หน้า 224 ถึง 229 หน้า

ภาคผนวก ข

แบบฟอร์มต่าง ๆ

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

เรียน ชาวชุมชนคลองคูเมืองเดิม

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรื่อง " แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัด
บางกอก ผังธนบุรี เพื่อการท่องเที่ยว " โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองคูเมืองเดิม
3. ความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองคูเมืองเดิม

ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนี้จะนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้สภาพภูมิทัศน์
ปัญหา แนวความคิดในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิ
ทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกให้มีความชัดเจนและสวยงาม เพื่อการท่องเที่ยว

ขอได้กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการ
ส่งเสริมการวิจัยพื้นที่คลองลัดบางกอกผังธนบุรี และผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ขอแสดงความนับถือ
อนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงบริเวณพื้นที่คลองคูเมืองเดิม
ฝั่งธนบุรีเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
"แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว "

โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความที่ท่านเลือกหรือเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ภูมิลำเนา.....
4. ระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. อาชีพ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง
 รับจ้าง แม่บ้าน / นักเรียน / นักศึกษา
 ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ไม่มีงานทำ
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท 30,000 – 39,999 บาท
 5,000 – 9,999 บาท 40,000 – 49,999 บาท
 10,000 – 19,999 บาท 50,000 – 59,999 บาท
 20,000 – 29,999 บาท 60,000 บาท ขึ้นไป
6. ท่านใช้พื้นที่คลองคูเมืองเดิมด้วยลักษณะกิจกรรมใด
 อยู่อาศัย ประกอบอาชีพ อยู่อาศัยและประกอบอาชีพ
7. ระยะเวลาที่ท่านใช้พื้นที่คลองคูเมืองเดิมเพื่ออยู่อาศัย และ/หรือ ประกอบอาชีพ
 ต่ำกว่า 1 ปี 10 – 15 ปี
 1 – 5 ปี 15 – 20 ปี
 5 – 10 ปี 20 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองคูเมืองเดิม

1. ท่านคิดว่าในบริเวณคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกถึงคลองมอญมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในกิจกรรมด้านใดชัดเจนที่สุด

☐ พาณิชยกรรม	☐ พักอาศัย
☐ ราชการ	☐ สวนสาธารณะ
☐ ส่วนอนุรักษ์โบราณสถาน	☐ การศึกษา
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกไปถึงคลองมอญ

☐ ไม่เห็นด้วย	☐ ปัญหาขยะและมลพิษต่าง ๆ
☐ เห็นด้วย โดยปรับปรุง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	☐ คุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม
	☐ ทางเข้าถึง
	☐ ทางเท้า
	☐ ที่จอดรถ
	☐ มุมมอง
	☐ เสาไฟและสายไฟ
	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงสภาพอาคารริมคลองคูเมืองเดิมตั้งแต่ถนนพรานนกจนถึงคลองมอญ

☐ ไม่เห็นด้วย	☐ หน้าตาอาคาร
☐ เห็นด้วย โดยปรับปรุง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	☐ รูปร่างและสัดส่วนอาคาร
	☐ สีฉันทองอาคาร
	☐ วัสดุที่ใช้ทำอาคาร
	☐ ป้ายหน้าร้าน
	☐ เสาไฟ,สายไฟ
	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านเดินทางออกมาสู่คลองคูเมืองเดิมจากเส้นทางใด

☐ ทางถนนพรานนก
☐ ทางถนนอรุณอมรินทร์
☐ ทางทำน้ำวัดระฆังโฆสิตาราม
☐ ทางทำน้ำวังหลัง
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ป้าย , ศาลาพักผ่อน , ถังขยะ เป็นต้น บริเวณคูเมืองเดิม

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

อาคารบริการนักท่องเที่ยว ศาลาที่พัก

หอน้ำ

ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม

ป้ายชี้มโฆษณา

ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย

ไฟฟ้าและแสงสว่าง

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ท่านมักเดินทางมายังบริเวณคลองคูเมืองเดิมโดยการสัญจรทางใด

ทางเรือ

ทางเท้า

ทางถนน โดย

รถยนต์ส่วนบุคคล

รถโดยสารประจำทาง

รถจักรยานยนต์

รถรับจ้าง

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. ท่านมักเดินทางมายังบริเวณคลองคูเมืองเดิมในช่วงเวลาใด

เวลา

ช่วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น.

ช่วงกลางวัน 09.00-16.00 น.

ช่วงเย็น 16.00-18.00 น.

ช่วงกลางคืน 18.00-06.00 น.

ปริมาณการสัญจร

หนาแน่น ไม่หนาแน่น

หนาแน่น ไม่หนาแน่น

หนาแน่น ไม่หนาแน่น

หนาแน่น ไม่หนาแน่น

8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางเดินเท้าบริเวณคลองคูเมืองเดิม

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ขนาดทางเท้า

ความต่อเนื่องของทางเท้า

พื้นผิวของทางเท้า , สีสีนทางเท้า

ส่วนประกอบทางเท้า เช่น ต้นไม้, ป้ายที่จอดรถ,

ถังขยะ, ตู้โทรศัพท์ฯลฯ

แฉงลอย

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงทางสัญจรโดยทางถนนบริเวณถนนอรุณอัมรินทร์และถนนพรานนก เริ่มตั้งแต่ถนนศิริราชไปจนถึงคลองมอญและบริเวณใกล้เคียง

☐ ไม่เห็นด้วย	☐ ขนาดถนน
☐ เห็นด้วย โดยปรับปรุง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	☐ ทิศทางการเดินรถ
	☐ ผิวพื้นของถนน
	☐ ลีสันเส้นทางจราจร
	☐ ไฟและแสงสว่าง
	☐ ป้ายบอกทิศทางสัญญาณไฟจราจร
	☐ ทักษะคุณภาพ
	☐ ที่จอดรถ
	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนบ้านช่างหล่อให้คงอยู่ต่อไปและส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

☐ ไม่เห็นด้วย	☐ ทางเข้าถึง
☐ เห็นด้วย โดยปรับปรุง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	☐ ไฟฟ้าและแสงสว่าง
	☐ อาคารบริการนักท่องเที่ยว
	☐ ป้ายโฆษณา
	☐ ร้านขายอาหาร ร้านขายของ เครื่องดื่ม
	☐ ศูนย์ส่งเสริมสินค้าของชุมชน
	☐ หน้าตาของอาคาร
	☐ คลองคูเมืองเดิม
	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ พระปรางค์วัดอรุณฯ	☐ พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม
☐ โบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร	☐ หอระฆังวัดพระยาทำ
☐ หอพระไตรปิฎกวัดระฆัง	☐ โบสถ์วัดพระยาทำ
☐ โบสถ์วัดระฆังโฆสิตาราม	☐ ทำน้ำวังหลัง
☐ ทำน้ำวัดระฆัง	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงคลองคูเมืองเดิมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม

เอกลักษณะชุมชนบ้านช่างหล่อ

อาคารริมคลองคูเมืองเดิม

สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น โคมไฟ ม้านั่ง ด้ง
ขยะ เป็นต้น

อาคารบริการนักท่องเที่ยว

จุดรับส่งนักท่องเที่ยว

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลาดบางกอก ฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย เป็นต้น

ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ

หอพระไตรปิฎก

พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม

อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร

หอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ

อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน

ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว

มุมมอง

เส้นทางสัญจร

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 แบบทดสอบความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองคูเมืองเดิม

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณคลองคูเมืองเดิมเพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนในชุมชนและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางน้ำ

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณคลองคูเมืองเดิมเช่น ม้านั่ง ศาลา โคมไฟ ถังขยะ ร้านขายของ ป้าย เป็นต้น เพื่อปรับปรุงคลองคูเมืองเดิม ให้มีความเด่นชัด สวยงามเหมือนในอดีต

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงรั้วถนนอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่บดบังทัศนียภาพ คลองคูเมืองเดิม เพื่อเพิ่มความเด่นชัดของคลองคูเมืองเดิม

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำ ขยะและมลพิษต่าง ๆ ในคลองคูเมืองเดิมเพื่อเพิ่มความเด่นชัดของคูเมืองเดิม

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการฟื้นฟูวิถีชีวิตของชุมชนบ้านช่างหล่อที่มีการหล่อพระให้คงเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนต่อไป

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองคูเมืองเดิม ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง

เรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรมคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรื่อง " แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ผังธนบุรี เพื่อการท่องเที่ยว " โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก
3. ความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก

ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนี้จะนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้สภาพภูมิทัศน์ ปัญหา แนวความคิดในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกให้มีความชัดเจนและสวยงาม เพื่อการท่องเที่ยว

ขอได้กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการวิจัยพื้นที่คลองลาดบางกอกผังธนบุรี และผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ขอแสดงความนับถือ
อนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก
ฝั่งธนบุรีเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
" แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี
ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว "**

โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความที่ท่านเลือกหรือเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ภูมิลำเนา.....
4. ระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. อาชีพ สถาปนิก มัณฑนากร
 ภูมิสถาปนิก นักออกแบบชุมชนเมือง
 นักวางผังเมือง วิศวกร
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท 30,000 – 39,999 บาท
 5,000 – 9,999 บาท 40,000 - 49,999 บาท
 10,000 – 19,999 บาท 50,000 – 59,999 บาท
 20,000 – 29,999 บาท 60,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทั่วไปของบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี

1. ท่านคิดว่าในบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะกิจกรรมด้านใดมากที่สุด

☐ พาณิชยกรรม	☐ พักอาศัย
☐ ราชการ	☐ สวนสาธารณะ
☐ ส่วนอนุรักษ์โบราณสถาน	☐ การศึกษา
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

2. ท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรีโดยการสัญจรทางใด

- ทางเรือ
- ทางเท้า
- ทางถนน โดย
- รถยนต์ส่วนบุคคล
- รถโดยสารประจำทาง
- รถจักรยานยนต์
- รถรับจ้าง
- บริษัทท่องเที่ยว
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี จากเส้นทางใด

- ถนนอรุณอมรินทร์
- ถนนพรานนก
- แม่น้ำเจ้าพระยา
- อื่น ๆ โปรดระบุ

4. ท่านเคยเดินทางมายังบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ในช่วงเวลาใด

เวลา	ปริมาณการสัญจร
☐ ช่วงเช้า เวลา 06.00 - 09.00 น.	☐ หนาแน่น ☐ ไม่หนาแน่น
☐ ช่วงกลางวัน 09.00 - 16.00 น.	☐ หนาแน่น ☐ ไม่หนาแน่น
☐ ช่วงเย็น 16.00 - 18.00 น.	☐ หนาแน่น ☐ ไม่หนาแน่น
☐ ช่วงกลางคืน 18.00 - 06.00 น.	☐ หนาแน่น ☐ ไม่หนาแน่น

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงการสัญจรทางเรือบริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี

- ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย โดยปรับปรุง
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขนาดที่พักรู้โดยสาร
- ท่าเทียบเรือ
- ทางเข้า-ทางออกของท่านี้
- เรือ
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนน
- ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับโบราณสถาน
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงเส้นทางสัญจรโดยทางเท้าบริเวณคลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี จากถนนพรานนกเรื่อยไปจนถึงคลองมอญ

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ขนาดของทางเท้า

ความต่อเนื่องของทางเท้า

ผิวพื้นของทางเท้า

ส่วนประกอบของทางเท้า เช่น ต้นไม้, ป้ายที่จอดรถ, ถังขยะ, ตู้โทรศัพท์

แผงลอย

สีเส้นของทางเท้า

ที่จอดรถ

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงเส้นทางสัญจรโดยทางถนนอรุณอัมรินทร์เริ่มตั้งแต่แยกโรงพยาบาลศิริราชไปจนถึงคลองมอญ และบริเวณใกล้เคียง

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ขนาดถนน

ทิศทางการเดินทาง

ผิวพื้นของถนน

สีเส้นของเส้นทางจราจร

ไฟและแสงสว่าง

ป้ายบอกทิศทาง, สัญญาณไฟจราจร

ทัศนียภาพ

ที่จอดรถ

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. ท่านเคยใช้พื้นที่พักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณคลองลัดบางกอก ฝั่งธนบุรี หรือไม่

เคย

เวลา

ปริมาณการสัญจร

ช่วงเช้า เวลา 06.00 - 09.00 น.

แออัด

ไม่แออัด

ช่วงกลางวัน 09.00 - 16.00 น.

แออัด

ไม่แออัด

ช่วงเย็น 16.00 - 18.00 น.

แออัด

ไม่แออัด

ช่วงกลางคืน 18.00 - 06.00 น.

แออัด

ไม่แออัด

ไม่เคย

8. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของบริเวณคลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี

☐ อาคารพาณิชย์	☐ พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม
☐ โบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร	☐ พระปรางค์วัดอรุณฯ
☐ หอระฆังวัดพระยาทำ	☐ ทำน้ำวังหลัง
☐ ทำน้ำวัดระฆังโฆสิตาราม	☐ ทำน้ำวัดอรุณฯ
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง เช่น ม้านั่ง โคมไฟ ป้ายบอกทาง บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก

- ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย โดยปรับปรุง
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อาคารบริเวณนักท่องเที่ยว
- ศาลาที่พัก
- ห้องน้ำ
- ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม
- ป้าย ชุ้มโฆษณา
- ถังขยะ และถังรองรับขยะมูลฝอย
- ไฟฟ้า และแสงสว่าง
- ชุ้มทางเข้า
- กะบะต้นไม้และกระถางต้นไม้
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตารามและหอพระไตรปิฎก

- ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย โดยปรับปรุง
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ขอบเขตของพระปรางค์
- สัดส่วน , รูปทรง, ขนาด
- ความสูง
- ตำแหน่งที่ตั้ง
- สีสีน
- ทางเข้าถึง
- สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ถังขยะ ป้ายบอกทาง เป็นต้น
- ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา
- อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงสภาพโบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ขอบเขตของพระปรางค์

ลัดส่วน , รูปทรง, ขนาด

ความสูง

ตำแหน่งที่ตั้ง

สีสีน

ทางเข้าถึง

สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ศูนย์
บริการนักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง เป็นต้น

ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงสภาพพระปรางค์วัดอรุณฯ

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ขอบเขตของพระปรางค์

ลัดส่วน , รูปทรง, ขนาด

ความสูง

ตำแหน่งที่ตั้ง

สีสีน

ทางเข้าถึง

บริการนักท่องเที่ยว ถึงขยะ ป้ายบอกทาง เป็นต้น

ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

อาคารที่บดบังทัศนียภาพพระปรางค์

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงสภาพหอระฆังและโบสถ์วัดพระยาท่า

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ขอบเขตหอระฆังและโบสถ์

ลัดส่วน,รูปทรง,ขนาด

ความสูง

ตำแหน่งที่ตั้ง

สีล้น

ทางเข้าถึง

สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่นม้านั่ง ศาลา ศูนย์

ภูมิทัศน์ริมถนนอรุณอัมรินทร์

อาคารที่บดบังทัศนียภาพหอระฆังและโบสถ์

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงท่าเรือวังหลัง,ท่าเรือวัดระฆังโฆสิตาราม,ท่าเรือวัดอรุณฯ

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความสูง

รูปทรงและลัดส่วน

หน้าตาของท่าเรือ

สีล้น

ตำแหน่งที่ตั้ง

ความสะดวกในการบริการสัญจรทางเรือ

ป้ายบอกทาง,ป้ายโฆษณา

ม้านั่ง

ดั่งขยะ

ร้านขายของ,ขายอาหารเครื่องดื่ม

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงคลองคูเมืองเดิมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คุณภาพน้ำในคลองคูเมืองเดิม

เอกลักษณะชุมชนบ้านช่างหล่อ

อาคารริมคลองคูเมืองเดิม

สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ เช่น โคมไฟ ม้านั่ง ถังขยะ เป็นต้น

อาคารบริการนักท่องเที่ยว

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

16. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย โดยปรับปรุง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง ศาลา ป้าย เป็นต้น

ทำน้ำวัดระฆังฯ ทำน้ำวังหลัง ทำน้ำวัดอรุณฯ

หอพระไตรปิฎก

พระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม

อุโบสถวัดวงศมุลวรวิหาร

หอระฆังและอุโบสถวัดพระยาทำ

อาคารที่บดบังทัศนียภาพโบราณสถาน

ทางเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว

มุมมอง

เส้นทางสัญจร

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอก

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะปรับปรุงทัศนียภาพโบราณสถานวัดอรุณฯ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดวงศมุลวรวิหาร เพื่อให้ประโยชน์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นสถานที่พักผ่อนริมน้ำเจ้าพระยา

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการจัดระเบียบทางเท้าทั้งเรื่องการวางแผงลอย การจัดรูปแบบสภาพเครื่องประกอบบริเวณเช่น ม้านั่ง โคมไฟ ถังขยะ ฯลฯ ใหม่บริเวณถนนอรุณอัมรินทร์ ถนนพราณนก รวมทั้งทางเข้าถึงโบราณสถาน เพื่อให้มีความสวยงามและให้ผู้ใช้งานเข้าได้รับความสะดวกปลอดภัยมากขึ้น

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบางส่วนที่บดบังและทำลายภูมิทัศน์ของพระปรางค์วัดอรุณฯพระปรางค์วัดระฆังโฆสิตาราม โบสถ์วัดวงศมุลวรวิหาร หอระฆังและโบสถ์วัดพระยาทำ

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงการเชื่อมต่อโดยสาธารณะระหว่างท่าน้ำวังหลัง ท่าน้ำวัดระฆังฯ ท่าน้ำวัดอรุณฯ และป้ายรถโดยสารประจำทางให้มีความต่อเนื่องกันเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการสัญจรของนักท่องเที่ยว

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงพื้นที่คลองลัดบางกอก ผังธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการปรับปรุงสภาพคลองคูเมืองเดิม ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้มีการรื้อฟื้น การดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านข้างหล่มที่มีการหล่อพระ เพื่อปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอก ผังธนบุรีให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ

สำหรับเจ้าหน้าที่	สำหรับนักศึกษา
ห้องสอบ ☐ ธรรมดา ☐ ปรวิญญาเอก ☐ อื่น ๆ	ข้อที่ใช้ หน่วยสารสนเทศ กรุณาแจ้งล่วงหน้า 1 สัปดาห์ก่อนสอบหัวข้อ ๑ ☒ 1.คอมพิวเตอร์ ☒ 2. โปรเจกเตอร์ ☐ 3. อื่น ๆ แจ้ง ณ วัน.....เดือน.....ปี ๒๕๔๔

แบบเสนอหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ขอเสนอหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดี

ข้าพเจ้า นาย พงษ์ พงษ์สาร พนักงาน ทัศนศึกษา รหัสประจำตัว 13064110
นักศึกษาระดับ ปรวิญญาเอก ปรวิญญาโท หลักสูตร ... ศก ทัศนศึกษาและสวนพฤกษศาสตร์
สาขาวิชา ... ศก ทัศนศึกษา

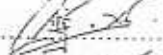
วิทยานิพนธ์เรื่อง ... แนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ว่างรอบรั้วโรงเรียน
วัดโพธิ์มหาธาตุ แขวงวัดสุทัศน์สุวามิเถียร กรุงเทพมหานคร
ศึกษาเรื่อง ... ศึกษารูปแบบสวนพฤกษศาสตร์

โดยขอเสนอคณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

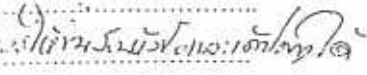
- 4. อ. ศิวพร อภิบาลรัตน์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
- 5. อ. ดร. พงษ์ ทัศนศึกษา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
- 6. อ. ศุภสิทธิ์ ทัศนศึกษา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

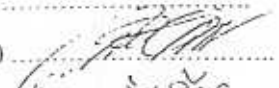
หมายเหตุ กรณี ที่เป็นอาจารย์ภายนอกสถาบัน (ให้ระบุตำแหน่งของผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารที่ต้องการให้มี
หนังสือถึง และกรองที่อยู่ พร้อม เบอร์โทรศัพท์ติดต่อให้ชัดเจน)

พร้อมนี้ได้เสนอหน้าปกของหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ มาแล้วด้วย

(ลงชื่อ)
(พงษ์ พงษ์สาร)
วันที่ 23 / พ.ย. ๒๕๔๔

ความเห็นของผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

(ลงชื่อ)
(อ. พงษ์ ทัศนศึกษา)

ความเห็นของรองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

(ลงชื่อ)
(ดร. พงษ์ ทัศนศึกษา)

วันที่

ประธานหลักสูตรขอเสนอรายชื่อคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ ดังนี้

- 1. อ. ศิวพร อภิบาลรัตน์ ประธานกรรมการ
- 2. อ. ดร. พงษ์ ทัศนศึกษา กรรมการ
- 3. อ. ศิวพร อภิบาลรัตน์ กรรมการ
- 4. อ. ดร. พงษ์ ทัศนศึกษา กรรมการ
- 5. อ. ศิวพร อภิบาลรัตน์ กรรมการ

(ลงชื่อ)
(อ. ศิวพร อภิบาลรัตน์)

ความเห็นของคณบดี

อนุมัติ อื่น ๆ

(ลงชื่อ)
(รองศาสตราจารย์ วิวัฒน์ จินตสารกุล)

แบบนำส่งเอกสารหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ 5 เล่ม

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วันที่ 5 ธ.ค. 2545

เรียน รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ตามที่ นาย,หญิง, นางสาว..... อชนกพร ทาพันธ์ ศาสตราจารย์

รหัสประจำตัว..... 13064010..... นักศึกษา ระดับ ปริญญาเอก ปริญญาโท หลักสูตร

- ค.อ.ค. การบริหารอาชีวศึกษา
- ค.อ.ม. การบริหารอาชีวศึกษา
- ค.อ.ม. เทคโนโลยีการศึกษา
- ทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา
- ค.อ.ม. หลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา
- ศศ.ม.ภาษาศาสตร์ประยุกต์ - ภาษาอังกฤษ เพื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ค.อ.ม. สถาปัตยกรรม
- ค.อ.ม. วิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร
- ค.อ.ม. เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์
- อุตสาหกรรม
- ค.อ.ม. การศึกษาวิทยาศาสตร์
- วท.ม. การศึกษาวิทยาศาสตร์
- วท.ม. ครุศาสตร์เกษตร
- วท.ม. วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

ได้เสนอหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2544.....แล้วนั้น

บัดนี้นักศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขเอกสารหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว และได้รับอนุมัติแล้ว จึงขอส่งเอกสารหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทฤษฎีของทอพอโลยี เพื่อปรับปรุงวัสดุพิเศษ ชนิดพิเศษที่
คงจลนศาสตร์ของ ตัวอนุกรม 1 มิติ เป็น สกนที่ หนึ่งมิติ

จำนวน 1 เล่ม มาพร้อมนี้ เพื่อโปรดดำเนินการขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยต่อไป

.....ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

.....ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

.....ประธานกรรมการพิจารณา

หัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณานำข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณานำข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ รหัสประจำตัว 43064010 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี เพื่อการท่องเที่ยว (LANDSCAPE DEVELOPMENT AND DESIGNED FOR TOURISM IN KLONGLAD BANGKOK IN THONBURI)" โดยมี อ.สมพล คำรังเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.พรรณี สิกิจวัฒน์ และ อ.สุทัศน์ จุฬามานี เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ์ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ นน 1504 1467

คณะกรรมาธิการวิสามัญ
สภาผู้แทนราษฎร ใน สภาผู้แทนราษฎร
ถนนตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10520

๖๕ พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องกรวิชัย

นายสการ เจ้าอาวาสวัดพระยาทำ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อกรณีศึกษาโรงเรียน จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถามเรื่องกรวิชัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอนุภพ ศิริบุญมา สาส์น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การออกแบบกรอบแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งขวา ซึ่งอยู่ตรงท้องที่ของวัด และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2545 ในการทำวิจัยเรื่องนี้มีนักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องกรวิชัยโดยใช้แบบสอบถาม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความร่วมมือพระคุณเจ้าไปรุดอนบุญเดโชให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเรื่องกรวิชัยไปเรื่องดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา เปรณูญ ขอแสดงความขอบคุณในความอนุเคราะห์พระคุณเจ้า มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายกัณเฑาะว์ งามยิ่ง

นางณรงค์ พิมพ์สาร
รองเลขาบดี ฝ่ายประชาสัมพันธ์
ปฏิสัมพันธ์ และการแทนหน่วยงาน

หน่วยประชาสัมพันธ์
โทร. 327-1199, 737-3000 ต่อ 3693
โทรสาร 3264325

ที่ ทบ 1504 1467

คณะกรรมการผู้คัดเลือกโรงเรียน

สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนลาดกระบัง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10520

๒๖ เมษายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อกรวจวิจัย

นมัสการ เจ้าสาวสวี่พระจิงใจเกล้ารวม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประมวลผลการพิจารณาที่ คณะกรรมการผู้คัดเลือกโรงเรียน จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอนุสรณ์ อนุรัตน์ สาธารณสุข อดีตนายกรัฐมนตรี และกรรมการผู้คัดเลือกโรงเรียน สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จะทำนามนศึกษา เรื่อง "แบบทางการออกแบบพื้นที่สาธารณะชุมชนบริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี เพื่อการท่องเที่ยว" และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2545 นายอนุสรณ์ อนุรัตน์ อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม คณะกรรมการผู้คัดเลือกโรงเรียนจึงขอความอนุเคราะห์พระคุณเจ้า โปรดอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา อนุญาติและขอความอนุเคราะห์พระคุณเจ้า นาย อนุสรณ์ อนุรัตน์

นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199, 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3264325

ที่ มย 1504 1467

คณะครูสาธิตวิสุตศึกษา

สถานศึกษาในโรงเรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ถนนจตุรทิศ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10520

๕๕ มษายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เจ้ากรมผู้ทหารเรือ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายบุญธรรม จรุงจิตสาธิต อดีตรองอธิบดีกรมวิสามัญศึกษา คณะครูสาธิตวิสุตศึกษา วิทยาลัยวิชาศึกษาปิดกกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แบบแผนการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี เพื่อการท่องเที่ยว" และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2545 ในการทำวิจัยเรื่องเกี่ยวกับศึกษาจึงเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม คณะครูสาธิตวิสุตศึกษามจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา อนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นายบุญธรรม จรุงจิต

เลขาฯ นายวิชาศึกษา

ปริญญาตรี เขการแทนคนขาด

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199, 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3264325

ที่ ทม 1504 / 0413

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลสองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

27 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์จรัสวัชร เหมือนวิหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ แนวทางการออกแบบเพื่อปรับรูปร่าง
ภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามี
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ
นายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504 / 0413

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณเทพรัตนนคร

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

29 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสุวรรณ ทิพย์จักรนุรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุดมศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว "

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

ที่ ทม 1504 / 0413

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๖๑ มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณศิริพร นันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลาดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504 / 0413

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๖ มกราคม ๒๕๔๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณพรชัย คันทนาโสภาส

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นายอนุภรณ์ จารุจินตศาสตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายอนุภรณ์ จารุจินตศาสตร์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ทิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

ที่ ทม 1504 / 0413

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2-9 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณณริมล มณีคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณพื้นที่คลองลัดบางกอกฝั่งธนบุรี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ”

คณะกรรมการอุดมศึกษาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายอนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ทิมธง)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นาย อนุภรณ์ จารุฉันทศาสตร์
วัน เดือน ปี เกิด	2 มิถุนายน 2521
สถานที่เกิด	อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	144/233 อาคาร A ชั้น 24 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
สถานที่ทำงาน	57/1 หมู่ 5 ถนนสายรอบเกาะ ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84140
ตำแหน่ง	สถาปนิก
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2538 สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากวิทยาลัยเทคนิคยะลา ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต อุเทนถวาย ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2548 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหบัณฑิต จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง